MURAT CEM HOCA

HUKUK EĞİTİMLERİ
BORÇLAR HUKUKU

Murat Cem Hoca

www.muratcemhoca.com

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

HAKSIZ FİİLDEN DOĞAN BORÇLAR

Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, **ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar** veren de, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

50 m. Zarar gören, zararını ve zarar verenin kusurunu ispat yükü altındadır.

Uğranılan zararın miktarı tam olarak ispat edilemiyorsa hâkim, olayların olağan akışını ve zarar görenin aldığı önlemleri göz önünde tutarak, zararın miktarını hakkaniyete uygun olarak belirler.

HAKSIZ FİİL UNSURLARI

A. Hukuka Aykırı Fiil

B. Kusur

C. Zarar

D. İlliyet Bağı(Nedensellik Bağı/Neden sonuç ilişkisi)

Hukuka Aykırı Fiil haksız fiil için aranan şartlardandır.Ancak Hukuka Aykırılığı kaldıran sebepler söz konusudur.

HUKUKA AYKIRILIĞI ORTADAN KALDIRAN SEBEPLER Yada HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ

I. Zarar görenin baştaki ve hukuka uygun rızası

II. Kanundan doğan bir yetkinin kullanılması

III. Zarar verenin davranışının haklı savunma niteliği taşıması

IV. Zorunluluk hali

V. Yetkili kamu makamlarının müdahalesinin zamanında sağlanamayacak olması durumunda kişinin hakkını kendi gücüyle koruması

VI. Üstün nitelikteki özel yada kamusal yarar

VII. Özel Hukuktan Doğan Bir Hakkın Kullanılması

NOT: Ayırtetme gücünden yoksunluk bir HUKUKA UYGUNLUK SEBEBİ DEĞİLDİR.

2026/1 SGS

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi haksız fiilde hukuka uygunluk sebeplerinden biri değildir?

A) Aşırı yararlanma

B) Kanunun verdiği yetkinin kullanılması

C) Zarar görenin rızası

D) Haklı savunma

E) Zorunluluk hâli

2024

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun haksız fiile ilişkin genel hükümlerine göre, aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmadığında, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlü değildir.
B) Kural olarak zarar gören, zararını ve zarar verenin kusurunu ispat yükü altındadır.
C) Uğranılan zararın miktarı tam olarak ispat edilemiyorsa hâkim, olayların olağan akışını ve zarar görenin aldığı önlemleri göz önünde tutarak, zararın miktarını hakkaniyete uygun olarak belirler.
D) Tazminatın irat biçiminde ödenmesine hükmedilirse, borçlu güvence göstermekle yükümlüdür.
E) Hâkim, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereğini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirler.

2017/Hakimlik
Türk borçlar hukukunda, aşağıdakilerden hangisi hukuka aykırılığı ortadan kaldıran bir sebep olarak değerlendirilemez?

a) Kanunun verdiği bir yetkinin kullanılması
b) Zarar görenin, kişilik hakkına verilecek zarara önceden razı olması
c) Üçüncü bir kişinin şahıs varlığına yönelik devam eden saldırı karşısında haklı savunmada bulunulması
d) Özel hukuktan doğan bir hakkın kullanılması
e) Zorunluluk hâlinin bulunması

2016

I. Zorunluluk hallerinin mevcut bulunması
II. Zarar görenin hafif kusuru
III. Zarar verenin davranışının haklı savunma niteliği taşıması
IV. Yetkili kamu makamlarının müdahalesinin zamanında sağlanamayacak olması durumunda kişinin hakkını kendi gücüyle koruması
V. Zarar verenin davranışının haksız tahrik dolayısıyla ortaya çıkması

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, yukarıdakilerden hangileri haksız fiillerde "hukuka aykırılığı kaldıran haller" arasında yer alır?

A) I, II ve III B) I, II ve IV C) I, III ve IV D) II, IV ve V E) III, IV ve V

2023

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, hukuka aykırılığı kaldıran haller ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Kişinin haksız tahrik altında bulunduğu hallerde gerçekleştireceği fiil, hukuka aykırı sayılmaz.
B) Kanunun verdiği yetkiye dayanan ve bu yetkinin sınırları içinde kalan bir fiil, zarara yol açsa bile, hukuka aykırı sayılmaz.
C) Daha üstün nitelikte özel veya kamusal yararın söz konusu olduğu durumlarda fiil, hukuka aykırı sayılmaz.
D) Haklı savunmada bulunan, saldıranın şahsına veya mallarına verdiği zarardan sorumlu tutulamaz.
E) Kendisini veya başkasını açık ya da yakın bir zarar tehlikesinden korumak için diğer bir kişinin mallarına zarar verenin, bu zararı giderim yükümlülüğünü hâkim hakkaniyete göre belirler.

2020/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi hukuka aykırılığı ortadan kaldıran hâller arasında yer almaz?

A) Zamanaşımı
B) Haklı savunma
C) Zarar görenin rızası
D) Üstün nitelikli kamusal yarar
E) Kanunun verdiği yetkiye dayanma

2019/1

"(A), soğuk bir kış gününde, dağda donmaktan kurtulmak için (B)'nin kulübesinin kapısını kırarak içeri girmiştir."
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, (A)'nın bu davranışı aşağıdakilerden hangisine örnektir?

A) Haklı savunma
B) Zarar görenin rızası
C) Haksız tahrik
D) Zorunluluk hâli
E) Kişinin hakkını kendi gücüyle koruma

2023/3

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun haksız fiiller ile ilgili genel hükümlerine göre, zarar verenin davranışının haklı savunma niteliği taşıması durumunda doğacak hukuki sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

B) Haklı savunmada bulunan kişi, kendisine saldıranın şahsına veya mallarına verdiği zarardan sorumlu tutulamaz.

KUSUR

Haksız fiil sorumluluğu ayırtetme gücü ile başlar.

Kusur, kast veya taksir şeklinde ortaya çıkabilir.

- Kast, kişinin zararlı sonuca bilerek ve isteyerek sebebiyet vermesidir.
- Taksir ise kişinin tedbirsizce, dikkatsizce davranarak icra ettiği meslek veya sanatın gerektirdiği özeni göstermeyerek zararlı sebebin doğumuna sebep olmasıdır.

Tbk m.59

Ayırt etme gücünü geçici olarak kaybeden kişi, bu sırada verdiği zararları gidermekle yükümlüdür. Ancak, ayırt etme gücünü kaybetmede kusuru olmadığını ispat ederse, sorumluluktan kurtulur.

İLLİYET BAĞI

Özellikleri:Haksız fiilden bahsedebilmek için hukuka aykırı fiil ile zarar arasından nedensellik ilişkisinin bulunması şarttır.
İlliyet bağının varlığını ispat yükü, zarar görene aittir.

İlliyet Bağını Kesen Sebepler : 1-Mücbir Sebep 2- Zarar görenin ağır kusuru 3-Üçüncü Kişinin ağır kusuru

ZARAR

Haksız fiil sonucu meydana gelen borç ilişkisinden doğan edim tazminattır.

Tazminat **MADDİ tazminat ve MANEVİ tazminat** olarak ikiye ayrılır.

Bedensel zarar (Yaralanma) Tbk m.54

- Tedavi giderleri.
- Kazanç kaybı.
- Çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar.
- Ekonomik geleceğin sarsılmasından doğan kayıplar.

Ölüm Halinde Tbk 53 m.

Ölüm hâlinde uğranılan zararlar özellikle şunlardır:

1. Cenaze giderleri.

2. Ölüm hemen gerçekleşmemişse tedavi giderleri ile çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar.

3. Ölenin desteğinden /yoksun kalan kişilerin bu sebeple uğradıkları kayıplar. (Destekten yoksun kalma tazminatı)

TAZMİNATTAN İNDİRİM SEBEPLERİ

BK. 52 .madde

Zarar gören ;

I. zararı doğuran fiile razı olmuş veya
II. zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuş
III. yahut tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırmış ise
IV. hâkim, tazminatı indirebilir veya tamamen kaldırabilir.

Zarara hafif kusuruyla sebep olan tazminat yükümlüsü, tazminatı ödediğinde yoksulluğa düşecek olur ve hakkaniyet de gerektirirse hâkim, tazminatı indirebilir.

2023/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi haksız fiillerde hâkimin tazminatı indirebileceği veya tamamen kaldırabileceği hâller arasında yer almaz?

A) Zarar görenin, zararı doğuran fiile razı olması
B) Zarar görenin zararın doğmasında etkili olması
C) Zarar görenin zararın artmasında etkili olması
D) Zarar görenin zarar verenin üçüncü dereceye kadar akrabası olması
E) Zarar görenin tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırması

2026/2 SGS

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi haksız fiil hâlinde tazminatın indirilmesi sebepleri arasında yer almaz?

A) Zarar görenin iflas etmiş olması
B) Zarar görenin zararı doğuran fiile razı olması
C) Zarar görenin zararın doğmasında etkili olması
D) Zarar görenin zararın artmasında etkili olması
E) Zarar görenin tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırılması

2025 Nisan Hmgs

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre haksız fiilden doğan borç ilişkilerinde sorumlulukla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren kişi sebep olduğu zararı gidermekle yükümlüdür.
B) Hâkim, uğranılan zararın miktarı tam olarak ispat edilemediğinde zarar görenin alması gerektiği önlemleri de göz önünde tutarak zararın miktarını hakkaniyete uygun olarak belirler.
C) Hâkim, zarara ağır kusuruyla sebep olan tazminat yükümlüsünün tazminatı ödediğinde yoksulluğa düşecek olması hâlinde tazminatı resen indirir.
D) Tazminatın ırat biçiminde ödenmesine hükmedilirse borçlu, güvence göstermekle yükümlü olur.
E) Zararı ve zarar verenin kusurunu ispät yükü kural olarak zarar görene aittir.

2025/3

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre haksız fiilden doğan sorumlulukla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren,bu zararı gidermekle yükümlüdür.

B) Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

C) Zarar gören, zararını ve zarar verenin kusurunu ispat yükü altındadır.

D) Hâkim, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereğini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirler.

E) Zarara ağır veya hafif kusuruyla sebep olan tazminat yükümlüsü, tazminatı ödediğinde yoksulluğa düşecek olur ve hakkaniyet de gerektirirse hâkim, tazminatı indirebilir ve hatta kaldırabilir.

MANEVİ TAZMİNAT

Manevi tazminat, zarar görenin kişilik değerlerinde iradesi dışında meydana gelen eksilmenin giderilmesidir.

Hâkim, bir kimsenin **bedensel bütünlüğünün zedelenmesi durumunda**, olayın özelliklerini göz önünde tutarak, zarar görene uygun bir miktar paranın manevi tazminat olarak ödenmesine karar verebilir.

Kural olarak MANEVİ TAZMİNAT TALEP HAKKI ZARAR GÖRENE AİTTİR.

ANCAK ; Ağır bedensel zarar veya ölüm hâlinde, zarar görenin veya ölenin yakınlarına da manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verilebilir.

Tbk m.58.
Kişilik hakkının zedelenmesinden zarar gören, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat adı altında bir miktar para ödenmesini isteyebilir.

Hâkim, bu tazminatın ödenmesi yerine,diğer bir giderim biçimi kararlaştırabilir veya bu tazminata ekleyebilir; özellikle saldırıyı kınayan bir karar verebilir ve bu kararın yayımlanmasına hükmedebilir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, haksız fiil sonucunda doğan manevi zarar ve bu zararın giderilmesi talebi hakkında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Manevi tazminat, zarar görenin kişilik değerlerinde iradesi dışında meydana gelen eksilmenin giderilmesidir.
B) Kişilik değerlerinin ihlalinden hem maddi hem de manevi zarar doğabilir.
C) Hâkim, manevi zararın giderim biçimi olarak yalnızca bir miktar paranın nakden ödenmesine karar verebilir.
D) Ağır bedensel zarar veya ölüm hâlinde, zarar görenin veya ölenin yakınlarına da manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verilebilir.
E) Zarar gören, zararı doğuran fiile razı olmuş veya zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuşsa hâkim, tazminatı indirebilir veya tamamen kaldırabilir.

2023/3
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun haksız fiil ile ilgili genel hükümlerine göre, aşağıdakilerden hangisi zarar görenin hayatta olduğu durumlarda "bedensel zarar" olarak tazmini talep edilebilecek hususlar arasında yer almaz?

A) Çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden
doğan kayıplar
B) Tedavi giderleri
C) Kazanç kaybı
D) Destekten yoksun kalma zararları
E) Ekonomik geleceğin sarsılmasından doğan kayıplar

KUSURSUZ SORUMLUK HALLERİ

1- HAKKANIYET SORUMLULUĞU,

Ayırtım gücü olmayanlar kural olarak haksız fiillerinden sorumlu değildirler.Borçlar Kanunu
OYSA,

Hakkaniyet gerektiriyorsa; hakim, ayırt etme gücü bulunmayan kişinin haksız fiil sonucu verdiği zararın, tamamen veya kısmen giderilmesine karar verir**.**
Zengin deli+fakir çiftçi

2- DIKKAT VE ÖZEN YÜKÜMÜNDEN DOĞAN SORUMLULUK

1-Adam çaliştiranin sorumluluğu
2-Yapı malikinin sorumluluğu
3-Hayvan bulunduranın sorumluluğu
BORÇLAR KANUNU

- Evbaşkanının sorumluluğu
- Taşınmaz Malikinin Sorumluluğu
- Devletin Sicillerin tutulmasından doğan sorumluluğu

- MEDENİ KANUNDA DÜZENLENMİŞTİR.

3- TEHLIKE SORUMLULUĞU

- Tehlikeli İşletme Sorumluluğu BK

- Motorlu araç İşletenin sorumluluğu
- KTK

KURTULUŞ KANITI GETİRİLEBİLENLER
Adam çalıştıranın sorumluluğu
Hayvan bulunduranın sorumluluğu
Ev başkanının sorumluluğu

EVDEKİ HAYVAN ADAM

Adam Çalıştıranın Sorumluluğu

Tbk m.66

Adam çalıştıran, çalışanın, kendisine verilen işin yapılması sırasında başkalarına verdiği zararı gidermekle yükümlüdür.

Çalışan ile çalıştıran arasında **emir-talimat ilişkisi (Bağımlılık) aranır**.Ancak İş sözleşmesi şart değildir.

Adam çalıştıran, ödediği tazminat için, zarar veren çalışana, ancak onun bizzat sorumlu olduğu ölçüde rücu hakkına sahiptir.

Adam çalıştıran, çalışanını seçerken, işiyle ilgili talimat verirken, gözetim ve denetimde bulunurken, **zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat ederse, sorumlu olmaz.**

Bir işletmede adam çalıştıran, işletmenin çalışma düzeninin zararın doğmasını önlemeye elverişli olduğunu ispat etmedikçe, o işletmenin faaliyetleri dolayısıyla sebep olunan zararı gidermekle yükümlüdür.

2025/3

Adam çalıştıranın sorumluluğuna ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Adam çalıştıranın sorumluluğu bir haksız fiil sorumluluğudur.

B) Adam çalıştıran, çalışanını seçerken, işiyle ilgili talimat verirken, gözetim ve denetimde bulunurken, zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat ederek kurtuluş kanıtı getirebilir ve sorumluluktan kurtulabilir.

C) Adam çalıştıran, ödediği tazminat için, zarar veren çalışana, ancak onun bizzat sorumlu olduğu ölçüde rücu hakkına sahiptir.

D) Adam çalıştıranın sorumluluğunun doğabilmesi için,çalıştırılan kişi ile çalıştıran arasında bir bağımlılık ilişkisinin bulunması şart değildir.

E) Bir işletmede adam çalıştıran, işletmenin çalışma düzeninin zararın doğmasını önlemeye elverişli olduğunu ispat etmedikçe, o işletmenin faaliyetleri dolayısıyla sebep olunan zararı gidermekle yükümlüdür.

Yapı Malikinin Sorumluluğu

Bir binanın veya diğer yapı eserlerinin maliki, bunların yapımındaki bozukluklardan veya bakımındaki eksikliklerden doğan zararı gidermekle yükümlüdür.

İntifa ve oturma hakkı sahipleri de, binanın bakımındaki **eksikliklerden** doğan zararlardan, malikle birlikte müteselsilen sorumludurlar.

Sorumluların, bu sebeplerle kendilerine karşı sorumlu olan diğer kişilere rücu hakkı saklıdır.

Kurtuluş Kanıtı getiremez.

2026/2 SGS

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre yapı malikinin sorumluluğuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Bir binanın veya diğer yapı eserlerinin maliki, bunların yapımındaki bozukluklardan doğan zararı gidermekle yükümlüdür.

B) İntifa hakkı sahipleri, binanın yapımındaki bozukluklardan doğan zararlardan, malikle birlikte müştereken sorumludurlar.

C) Bir başkasına ait bina veya diğer yapı eserlerinden zarar görme tehlikesiyle karşılaşan kişi, bu tehlikenin giderilmesi için gerekli önlemlerin alınmasını hak sahiplerinden isteyebilir.

D) Bir binanın veya diğer yapı eserlerinin maliki, bunların bakımındaki eksikliklerden doğan zararı gidermekle yükümlüdür.

E) Yapı malikinin sorumluluğu özen sorumluluğu kapsamında düzenlenmektedir

2025/1

I. Hakkaniyet sorumluluğu
II. Adam çalıştıranın sorumluluğu
III. Hayvan bulunduranın sorumluluğu
IV. Yapı malikinin sorumluluğu
V. Tehlike sorumluluğu

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre yukarıdaki kusursuz sorumluluk hâllerinden hangilerinde gerekli özenin gösterildiği ispat edilerek sorumluluktan kurtulmak mümkündür?

A) I ve IV B) II ve III C) I, III ve V D) II, III ve IV E) II, IV ve V

2024/3 Sorusu

Aşağıdaki sorumluluklardan hangisinde kurtuluş kanıtı getirme imkânı bulunmaktadır?
A) Taşınmaz malikinin sorumluluğu
B) Yapı malikinin sorumluluğu
C) Motorlu araç işletenin sorumluluğu
D) Genel tehlike sorumluluğu
E) Hayvan bulunduranın sorumluluğu

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

2026/1 SGS

I. Hakkaniyet sorumluluğu
II. Yapı malikinin sorumluluğu
III. Adam çalıştıranın sorumluluğu
IV. Tehlike sorumluluğu

Yukarıdakilerden hangileri 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda özen sorumluluğu başlığı altında düzenlenmektedir?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) III ve IV
E) I, II ve III

2023/2 SGS

I. Hakkaniyet sorumluluğu
II. Adam çalıştıranın sorumluluğu
III. Hayvan bulunduranın sorumluluğu
IV. Motorlu araç işletenin sorumluluğu

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, yukarıdakilerden hangisi/hangileri kusursuz sorumluluğa ilişkin özen sorumluluğu (olağan sebep sorumluluğu) hâllerindendir?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve II D) I ve III E) II ve III

Hayvan Bulunduranın Sorumluluğu Tbk m.67

Bir hayvanın bakımını ve yönetimini sürekli veya geçici olarak üstlenen kişi, hayvanın verdiği zararı gidermekle yükümlüdür.

Hayvan bulunduran, bu zararın doğmasını engellemek için **gerekli özeni gösterdiğini ispat ederse sorumlu olmaz.**

Hayvan, bir başkası veya bir **başkasına ait hayvan** tarafından **ürkütülmüş olursa**, hayvanı bulunduranın, bu kişilere **rücu hakkı** saklıdır.

- Hayvan, başkasının taşınmazı üzerinde (bitkiler, hayvanlar, ürünler, geçici veya sabit yapı eserleri ve hatta insanlar) bir zarar meydana getirirse, taşınmazın zilyedi, o hayvanı;

1) Yakalayabilir.

2) Zararı giderilinceye kadar alıkoyabilir.

3) Durum ve koşullar haklı gösteriyorsa hayvanı diğer yollarla etkisiz hale getirebilir. Bu durumda, taşınmazın zilyedi, derhâl hayvan sahibine bilgi vermek zorundadır. Sahibini bilmiyorsa onun bulunması için gerekli girişimleri yapmak zorundadır

TEHLİKE SORUMLULUĞU

2025/2

I. Bir hayvanın bakımını ve yönetimini sürekli veya geçici olarak üstlenen kişi, hayvanın verdiği zararı gidermekle yükümlüdür.

II. Hayvan bulunduran, zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat ederse sorumlu olmaz.

III. Bir kişinin hayvanı, başkasının taşınırına bir zarar verdiği takdirde, taşınırın maliki, o hayvanı yakalayabilir, zararı giderilinceye kadar alıkoyabilir.

IV. Bir kişinin hayvanı, başkasının taşınmazı üzerinde bir zarar verdiği takdirde, taşınmazın maliki durumu derhâl kolluk kuvvetlerine bildirmek ve hayvan sahibinin bulunması için gerekli girişimleri yapmak zorundadır.

2-**6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre hayvan bulunduranın sorumluluğuyla ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?**

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV E) I, II ve III

2024/1
Aşağıdakilerden hangisi 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen kusursuz sorumluluk hâlleri arasında yer almaz?

A) Adam çalıştıranın sorumluluğu
B) Hayvan bulunduranın sorumluluğu
C) Yapı malikinin sorumluluğu
D) Tehlike sorumluluğu
E) İdarenin hukuka aykırı işlem ve eylemlerinden sorumluluğu

2019/2

I. Hakkaniyet sorumluluğu
II. Tehlike sorumluluğu
III. Adam çalıştıranın sorumluluğu
IV. Hayvan bulunduranın sorumluluğu

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,yukarıdaki kusursuz sorumluluk hâllerinden hangilerinde zararın Doğmasını engellemek için gerekli özenin gösterildiğinin ispatı ile sorumluluktan kurtulma imkânı söz konusudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

2024/2

Aşağıdakilerden hangisi tehlike sorumluluğu hâllerinden biri değildir?

A) Motorlu taşıt işletenin sorumluluğu
B) Sivil hava aracı işletenin sorumluluğu
C) Nükleer enerji santrali işletenin sorumluluğu
D) Petrol arama ve üretimi faaliyetlerinden kaynaklanan sorumluluk
E) Tapu sicilinin tutulmasından kaynaklanan sorumluluk

Haksız Fiil Zamanaşımı

Tazminat istemi, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak **iki yılın** ve her hâlde fiilin işlendiği tarihten başlayarak **on yılın** geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

Ancak, tazminat ceza kanunlarının daha uzun bir zamanaşımı öngördüğü cezayı gerektiren bir fiilden doğmuşsa, bu zamanaşımı uygulanır.

Rücu istemi, tazminatın tamamının ödendiği ve birlikte sorumlu kişinin öğrenildiği tarihten başlayarak **iki yılın** ve her hâlde tazminatın tamamının ödendiği tarihten başlayarak **on yılın** geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

2024/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, haksız fiilden kaynaklanan sorumlulukta zararın ispatı konusunda ispat yükü kime aittir?

A) İcra müdürüne B) Zarar görene C) Hakime D) Cumhuriyet savcısına E) Zarar verene

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

2026/1 Smmm Yeterlilik

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, haksız bir fiil ile mal iktisabından doğan borçlarda zamanaşımı, zarara uğrayan tarafından durumun öğrenilmesinden itibaren kaç yıldır?

A) 1 **B) 2** **C) 3** **D) 5** **E) 8**

2024/3 Sorusu

Ahmet, arabasını onun tahsisli park yerine park eden Mehmet'e sinirlenmiş ve bir gece Mehmet'in arabasının dört lastiğini birden çivileyerek patlatmıştır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre Mehmet zararını Ahmet'ten ne kadar süre içinde isteyebilir?

A) Zararı ve zararı verenin Ahmet olduğunu öğrendiği andan itibaren 1 yıl ve her halükârda bu fiilin işlenmesinden itibaren 5 yıl içinde
B) Zararı ve zararı verenin Ahmet olduğunu öğrendiği andan itibaren 2 yıl ve her halükârda bu fiilin işlenmesinden itibaren 20 yıl içinde
C) Zararı ve zararı verenin Ahmet olduğunu öğrendiği andan itibaren 1 yıl ve her halükârda bu fiilin işlenmesinden itibaren 10 yıl içinde
D) Zararı ve zararı verenin Ahmet olduğunu öğrendiği andan itibaren 2 yıl ve her halükârda bu fiilin işlenmesinden itibaren 10 yıl içinde
E) Zararı ve zararı verenin Ahmet olduğunu öğrendiği andan itibaren 2 yıl ve her halükârda bu fiilin işlenmesinden itibaren 5 yıl içinde

2025/1

Aşağıdakilerden hangisi haksız fiilin varlığı için gerekli olan şartlardan biri değildir?

A) Zenginleşme
B) Kusur
C) Zarar
D) Nedensellik bağı

YARGILAMA

Hukuk hakimi zarar verenin kusurunun olup olmadığı, ayırt etme gücünün bulunup bulunmadığı hakkında karar verirken, ceza hukukunun sorumlulukla ilgili hükümleriyle bağlı olmadığı gibi, ceza hâkimi tarafından verilen beraat kararıyla da bağlı değildir.

Aynı şekilde, ceza hâkiminin kusurun değerlendirilmesine ve zararın belirlenmesine ilişkin kararı da, hukuk hâkimini bağlamaz.

Tazminat hükmünün değiştirilmesi

Bedensel zararın kapsamı, **karar verme sırasında tam olarak belirlenemiyorsa** hâkim, kararın kesinleşmesinden başlayarak **iki yıl içinde**, tazminat hükmünü değiştirme yetkisini saklı tutabilir.

Geçici ödemeler

Zarar gören, iddiasının haklılığını gösteren **inandırıcı kanıtlar sunduğu** ve ekonomik durumu da gerektirdiği takdirde hâkim, istem üzerine davalının zarar görene geçici ödeme yapmasına karar verebilir.
Davalının yaptığı geçici ödemeler, hükmedilen tazminata mahsup edilir; tazminata hükmedilmezse hâkim, davacının aldığı geçici ödemeleri, yasal faizi ile birlikte geri vermesine karar verir.

2025/2

I. Hâkim, zarar verenin kusurunun olup olmadığı hakkında karar verirken, ceza hukukunun sorumlulukla ilgili hükümleriyle bağlı değildir.
II. Hâkim, zarar verenin ayırt etme gücünün bulunup bulunmadığı hakkında karar verirken, ceza hukukunun sorumlulukla ilgili hükümleriyle bağlıdır.
III. Hâkim, ceza hâkimi tarafından verilen beraat kararıyla bağlıdır.
IV. Ceza hâkiminin kusurun değerlendirilmesine ilişkin kararı hukuk hâkimini bağlamaz.
V. Ceza hâkiminin zararın belirlenmesine ilişkin kararı hukuk hâkimini bağlar.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre haksız fiil yargılamasıyla ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) I ve III
B) I ve IV
C) I, III ve IV
D) II, III ve V
E) II, IV ve V

2021/3

I. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda kusurlu ve kusursuz sorumluluk hâlleri, haksız fiillerden doğan borç ilişkileri başlığı altında düzenlenmiştir.

II. Haksız fiilden doğan tazminat istemi, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak beş yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

III. Bir kişinin sorumluluğu, birden çok sebebe dayandırılabiliyorsa hâkim, zarar gören aksini istemiş olmadıkça veya kanunda aksi öngörülmedikçe, zarar görene en iyi giderim imkânı sağlayan sorumluluk sebebine göre karar verir.

IV. Ayırt etme gücünü geçici olarak kaybeden kişi, bu sırada verdiği zararları gidermekle hiçbir şekilde yükümlü değildir.

V. Hâkim, ceza hâkimi tarafından verilen beraat kararıyla her konuda her zaman bağlıdır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, haksız fiilden doğan borç ilişkileri hakkında yukarıda verilen ifadelerden hangisi/hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve V E) I, IV ve V

SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMEDEN DOĞAN BORÇLAR

Haklı bir sebep olmaksızın, bir başkasının **malvarlığından veya emeğinden zenginleşen**,

bu zenginleşmeyi geri vermekle yükümlüdür

SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMENİN UNSURLARI			
ZENGİNLEŞME	FAKİRLEŞME	HAKLI SEBEBİN OLMAMASI	İLLİYET BAĞI

HÜKÜMLERİ

Borçlanmadığı edimi kendi isteğiyle yerine getiren kimse, bunu ancak, kendisini borçlu sanarak yerine getirdiğini ispat ederse geri isteyebilir.

Zamanaşımına uğramış bir borcun ifasından veya ahlaki bir ödevin yerine getirilmiş olmasından kaynaklanan zenginleşmeler geri istenemez.

Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenemez. Ancak, açılan davada hâkim, bu şeyin Devlete mal edilmesine karar verebilir.

Sebepsiz zenginleşmenin yaptırımı; verilenlerin İADESİNİ istemektir. (Haksız fiilde TAZMİNAT istenirdi)

SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMEDE İADE BORCUNUN KAPSAMI

İyiniyetli Zenginleşen

1-Elinde kalanı verir.Zararlardan sorumlu değildir.
2-Zorunlu giderleri talep edebilir.
3-Faydalı giderlerini talep edebilir.
4-Yaptığı masraflar kendisine ödeninceye kadar malı geri vermekten kaçınabilir.
5-Lüks giderleri isteyemez.Ancak ayırıp alma imkanı vardır.

Kötüniyetli Zenginleşen

1-Zenginleşmenin tamamını iade eder.Zarar ve hasardan sorumludur.
2-Zorunlu giderleri talep edebilir.
3-Faydalı giderlerinin mevcut değer Artışını talep edebilir.
4-Lüks giderleri isteyemez.Ancak ayırıp alma imkanı vardır

2025/2

I. Yararlı giderlerin tamamı
II. Zorunlu giderlerin tamamı
III. Lüks giderlerin tamamı

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri kötü niyetli zenginleşenin giderleri isteme hakkının kapsamına dahildir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

2026/1 SGS
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sebepsiz zenginleşenin iade borcuna ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Sebepsiz zenginleşen, zenginleşmenin geri istenmesi sırasında elinden çıkmış olduğunu ispat ettiği kısmın dışında kalanı geri vermekle yükümlüdür.

B) Zenginleşen iyiniyetli değilse, zorunlu giderlerinin ve yararlı giderlerinin tamamını diğer taraftan isteyebilir.

C) Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenemez. Ancak, açılan davada hâkim, bu şeyin Devlete mal edilmesine karar
verebilir.

D) Zenginleşme, zenginleşenin bir alacak hakkı kazanması suretiyle gerçekleşmişse diğer taraf, istem hakkı zamanaşımına uğramış olsa bile, her zaman bu borcunu ifadan kaçınabilir.

E) Zenginleşen, zenginleşmeyi iyiniyetli olmaksızın elden çıkarmışsa veya elden çıkarırken ileride geri vermek zorunda kalabileceğini hesaba katması gerekiyorsa, zenginleşmenin tamamını geri vermekle yükümlüdür.

Sebepsiz Zenginleşme Davasının Açılamayacağı Haller:

1- Zamanaşımına uğrayan borcun ifası
2- Ahlaki bir ödevin yerine getirilmesi

3- Eksik borçların ifası

4- Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey

Sebepsiz Zenginleşme Davası en son açılacak davadır.Taraflar arasında geçerli bir sözleşme var ise sözleşmeye dayalı iade davası açılır.

Yine mülkiyet kaybedilmemiş ise mülkiyete dayalı iade davası açılır.

Bunlardan biri ile dava yoluna başvurulamıyorsa SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME DAVASI açılabilir.

ZAMANAŞIMI

Sebepsiz zenginleşmeden doğan istem hakkı, hak sahibinin geri isteme hakkı olduğunu öğrendiği tarihten başlayarak **iki yılın** ve her hâlde zenginleşmenin gerçekleştiği tarihten başlayarak **on yılın** geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

Zenginleşme, zenginleşenin bir alacak hakkı kazanması suretiyle gerçekleşmişse diğer taraf, istem hakkı zamanaşımına uğramış olsa bile, her zaman bu borcunu ifadan kaçınabilir.

Zenginleşmenin hesaplanacağı tarih, zenginleşmenin fiilen gerçekleştiği tarih değil; zenginleşmenin geri istendiği tarihtir

2025/3

Aşağıdakilerden hangisinde sebepsiz zenginleşmeye dayanılarak talepte bulunulamaz?

A) A'nın kendi elektrik faturası yerine eski eşinin elektrik faturasını ödemesinde

B) A'nın yanlış hesap numarasına para havale etmesinde

C) Kesin hükümsüz bir sözleşme için yerine getirilmiş olan karşı edimin iadesinde

D) Sonraki kusursuz ifa imkânsızlığı hâllerinde yerine getirilmiş karşı edimin iadesinde

E) Yolsuz tescille bir başka kişi adına kaydedilmiş taşınmazın iadesinde

2026/2 SGS

Sebepsiz zenginleşmeden doğan istem hakkı, hak sahibinin geri isteme hakkı olduğunu öğrendiği tarihten başlayarak ---- yılın ve her hâlde zenginleşmenin gerçekleştiği tarihten başlayarak ----- yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre yukarıda boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) 1-10
B) 2-5
C) 2-10
D) 3-10
E) 5-10

2022/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdaki durumlardan hangisinde sebepsiz zenginleşmeye dayalı iade talebi söz konusu olamaz?

A) Evin önünden geçen (A)'nın başına düşüp onu hastanelik eden kiremidin kendi çatısından düştüğünü sanan (B), (A)'nın tüm hastane masraflarını karşılar.Oysa kiremit aslında kendi evinin çatısından değil, komşusu (H)'nin çatısından düşmüştür.

B) (Ü), zamanaşımına uğramış olan 50.000 ₺ borcunu,borcun zamanaşımına uğradığından habersiz olarak, alacaklı (F)'ye ödemiştir.

C) (A), (B)'ye olan borcunu ödemek isterken, hesap numaralarını karıştırıp yanlışlıkla (C)'nin banka hesabına para yatırmıştır.

D) (A), eşi (D)'nin kira borcunu kiraya veren (K)'ye ödediğini bilmeden (K)'nin banka hesabına kira parasını yatırarak ikinci kez ödemede bulunmuştur.

E) (A), (B)'ye geçersiz bir satış sözleşmesine dayanarak 100.000 ₺ ödemede bulunmuştur.

2024/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sebepsiz zenginleşmeden doğan istem hakkı her hâlde zenginleşmenin gerçekleştiği tarihten itibaren kaç yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar?

A) 1 B) 2 C) 5 D) 10 E) 20

2024/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun sebepsiz zenginleşme ile ilgili genel hükümlerine göre, bir şeyin hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilmesi durumunda doğabilecek hukuki sonuç aşağıdakilerden hangisinde doğru ifade edilmiştir?

C) Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenemez; ancak, açılan davada hâkim, bu şeyin Devlete mal edilmesine karar verebilir.

2024/3 Sorusu
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sebepsiz zenginleşme ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Borçlanmadığı edimi kendi isteğiyle yerine getiren kimse, bunu ancak, kendisini borçlu sanarak yerine getirdiğini ispat ederse geri isteyebilir.
B) İyiniyetli sebepsiz zenginleşen, zenginleşmenin geri istenmesi sırasında elinden çıkmış olduğunu ispat ettiği kısmın dışında kalanı iade etmekle yükümlüdür.
C) Zenginleşen iyiniyetli değilse, zorunlu giderlerinin ve yararlı giderlerinden sadece geri verme zamanında mevcut olan değer artışının ödenmesini isteyebilir.
D) Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenmez.
E) Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey, kazandırmayı gerçekleştiren kişi tarafından geri istenebilir.

2025/1
Aşağıdaki hâllerden hangisinde sebepsiz zenginleşme davası açılamaz?

A) Soyut borç tanımasından doğan borcun ifası
B) Seçimlik borcun ifası
C) Eşyaya bağlı borcun ifası
D) Zamanaşımına uğramış borcun ifası
E) Temerrütten doğan borcun ifası

2021/1

I. Sebepsiz zenginleşen, zenginleşmeyi iyiniyetli olmaksızın elden çıkarmışsa zenginleşmenin tamamını geri vermekle yükümlüdür.

II. Zamanaşımına uğramış bir borcun ifasından veya ahlaki bir ödevin yerine getirilmiş olmasından kaynaklanan zenginleşmeler sebepsiz zenginleşme hükümlerine dayanılarak geri istenemez.

III. Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey sebepsiz zenginleşme hükümlerine dayanılarak geri istenebilir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sebepsiz zenginleşme ile ilgili olarak yukarıdakilerden hangisi/hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2025/2

I. Borçlanmadığı edimi kendi isteğiyle yerine getiren kimse,bunu ancak, kendisini borçlu sanarak yerine getirdiğini ispat ederse geri isteyebilir.
II. Zenginleşme, zenginleşenin bir alacak hakkı kazanması suretiyle gerçekleşmişse diğer taraf, ancak istem hakkı zamanaşımına uğramamışsa bu borcunu ifadan kaçınabilir.
III. Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenemez.
IV. Ahlaki bir ödevin yerine getirilmiş olmasından kaynaklanan zenginleşmeler geri istenemez.
V. Zamanaşımına uğramış bir borcun ifasından kaynaklanan zenginleşmeler geri istenebilir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sebepsiz zenginleşme ile ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I, II ve V C) I, III ve IV D) II, III ve IV E) III, IV ve V

EKSİK BORÇ

Hukuken talep edilemeyen yerine getirildiğinde ise iadesi istenemeyen borç.

İfa edilirse bu geçerli bir ifadır.

Eksik borç ifa edilirse bu ifa geçerli sayılır ve geri istenemez. (Yani sebepsiz zenginleşme davasına konu edilemez)

Eksik borçlar kanunda sınırlı sayılmıştır.

Zamanaşımına uğramış borç

Evlenme simsarlığından doğan borç

Kumar ve bahisten doğan borç

Ahlaki ödevin yerine getirilmesi

SONRADAN EKSİK BORÇLAR

*** Zamanaşımına uğramış borçlar**

*** Konkordatodan arta kalan alacaklar**

DOĞUŞTAN EKSİK BORÇLAR

* Evlenme simsarlığı
* Kumar ve bahis borcu
* Ahlaki ödevden doğan borçlar

Z E K A

Aşağıdakilerden hangisi bir eksik borç değildir?
A) Ahlaki ödevlerin yerine getirilmesinden doğan borçlar
B) Eşlerin birbirlerine olan borçları
C) Evlenme tellallığından doğan borçlar
D) Zamanaşımına uğramış borçlar
E) Kumar ve bahisten doğan borçlar

Aşağıdakilerden hangisi eksik borç değildir?
A) Haksız fiilden doğan borç
B) Kumar borcu
C) Zamanaşımına uğramış borç
D) Ahlaki ödevin yerine getirilmesinden doğan borç
E) Nafaka verme yükümlülüğü olmamasına karşın zor durumdaki yakına yapılan yardım

Aşağıdakilerden hangisi "Eksik Borçlara" ilişkin yanlış bir bilgidir?

A) Bu tür borçlarda ortada bir borç vardır. Fakat alacaklı tarafından talep ve dava edilemeyen borçlardır.

B) Borçlu zamanaşımını farketmeden ifada bulunursa bu ifa geçerli değildir. Sebepsiz zenginleşme teşkil eder.

C) Kumar ve bahisten doğan borçlar,evlenme tellallığından doğan borçlar ve ahlaki ödevlerden doğan borçlar doğuştan eksik borç olarak kabul edilir.

D) Zaman aşımına uğramış olan borçlar ise sonradan eksik hale gelen borçlardır.

E) Eksik borçlar, bir anlamda alacaklının devletin gücünü arkasına alamadığı, devlet eliyle borç luyu ifaya zorlayamadığı borçlardır

BORCUN KAYNAKLARI

1- SÖZLEŞMEDEN DOĞAN BORÇ
İFA BORCU DOĞAR

2- HAKSIZ FİİL
TAZMİNAT BORCU

3-SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME
İADE BORCU

Hukuki sonuca ulaşmak maksadıyla yapılan ireda açıklamasına Hukuki İşlem denir.

2026/1 Smmm Yeterlilik

I. Sözleşmelerden doğan borç
II. Haksız fiillerden doğan borç
III. Sebepsiz zenginleşmeden doğan borç
IV. Amme alacağından doğan borç

Aşağıdaki hangi seçenekte 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre borç ilişkisinin kaynakları tam olarak ifade edilmiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) II, III ve IV

HUKUKİ İŞLEMLER

SÖZLEŞMENİN KURULUŞU

Bir sözleşmenin meydana gelebilmesi için, karşılıklı ve birbirine uygun suretle açıklanmış iki iradeye ihtiyaç duyulur. Bu irade açıklamalarından birine **ÖNERİ** (icap), diğerine ise **KABUL** denir.

Sözleşmenin esaslı unsurları üzerinde anlaşma olmadan sözleşme kurulmuş sayılmaz.

Taraflar sözleşmenin esaslı noktalarında uyuşmuşlarsa ikinci derecedeki noktalar üzerinde durulmamış olsa bile sözleşme kurulmuş sayılır.

SÖZLEŞMELER

ÖNERİ (İCAP)

Bir sözleşmenin meydana gelmesi için gerekli olan iki irade açıklamasından zaman bakımından önce yapılana ÖNERİ denir.

Tek taraflı ve karşı tarafa varması gerekli bir irade açıklamasıdır. (Bu sebeple öneri, tek taraflı hukuki işlem niteliğindedir.)

Sözleşmenin bütün esaslı unsurlarını içinde barındıran ve karşı tarafın usulüne uygun kabul beyanıyla sözleşmenin kurulmasını sağlayacak irade açıklamasına öneri denir.

Bir irade açıklamasına öneri diyebilmek için;

1- Kurulmasını teklif ettiği sözleşmenin **esaslı unsurlarını içermelidir**. Örneğin bir satım sözleşmesi için yapılan önerinin satılacak malı ve malın fiyatını içermesi gerekir.

2- Öneri, önerenin sözleşme yapma konusundaki iradesini (önerisi ile **BAĞLI OLMA iradesini**) yansıtması gerekir.

Öneriye davet;

Sözleşmenin esaslı unsurlarını içermeyen ve karşı tarafça kabulü halinde sözleşme kurabilecek olgunlukta OLMAYAN irade açıklamalarıdır. Örneğin “Arabamı 3 milyon liraya satmayı düşünüyorum ” demek bir öneri değil, öneriye davettir.

Stoklarla sınırlıdır,numunedir,teşhir ürünüdür vb ifadeler öneriye daveti ifade eder.

Öneren karşı tarafa bir sözleşme yapmayı teklif eder. Belli bir kişiye (kişiye öneri) VEYA kamuya karşı da (kamuya öneri) yapılabilir. Örneğin, mağazanın vitrinlerindeki fiyat etiketleri kamuya açık öneridir.

Fiyatın gösterilerek mal sergilenmesi veya fiyat listesi ,tarife gönderilmesi aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneri sayılır.

Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz. Bu şeyi alan kişi, onu geri göndermek veya saklamakla yükümlü değildir.

2026/2 SGS

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre öneriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Hazır olmayanlar arasındaki bir öneriye cevaben zamanında gönderilen kabul, önerene geç ulaşır ve öneren onunla bağlı olmak istemezse, durumu hemen kabul edene bildirmek zorundadır.

B) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz.

C) Öneren, kanun veya işin özelliği ya da durumun gereği açık bir kabulü beklemek zorunda değilse, öneri uygun bir sürede reddedilmediği takdirde, sözleşme kurulmuş sayılır.

D) Kabul için süre belirlenmeksizin hazır olmayan bir kişiye yapılan öneri, zamanında ve usulüne uygun olarak gönderilmiş bir yanıtın ulaşmasının beklenebileceği ana kadar, önereni bağlar.

E) Fiyatını göstererek mal sergilenmesi veya tarife, fiyat listesi ya da benzerlerinin gönderilmesi, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneriye davet sayılır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sözleşmelerin kuruluşu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Sözleşmelerin kurulabilmesi için tarafların aynı yönde irade açıklamasında bulunmaları gerekir.

B) Sözleşmelerin kurulabilmesi için gerekli olan irade açıklamaları öneri (icap) ve kabuldür.

C) Fiyatını göstererek mal sergilenmesi, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça, öneri sayılır.

D) Kabul açıklaması, açık (sarih) ya da örtülü (zımnî) olarak yapılabilir.

E) Hazırlar arasında yapılan sözleşmelerde, kabul açıklamasıyla birlikte sözleşme kurulur

2024/3 sorusu
Aşağıdakilerden hangisi tek taraflı hukuki işlem değildir?

A) Cayma B) Miras sözleşmesi C) Fesih D) Dönme E) Vasiyetname

ÖNERİNİN BAĞLAYICILIĞI

SÜRELİ ÖNERİLERDE

Belirlenen süre kadar
Bağlar

SÜRESİZ ÖNERİLERDE

HAZIRLAR ARASI

Sadece O AN BAĞLAR

HAZIROLMAYANLAR ARASI

Usulune uygun gönderilen kabul beyanı önerene ulaşıncaya Kadar **BAĞLAR**

Bu süreler geçtikten sonra önerene ulaşan kabul haberi yeni bir öneri sayılır. Ancak kabulcü haberi zamanında göndermiş, fakat haber önerene geç ulaşmışsa önerenin derhal önerisiyle artık bağlı kalmak istemediğini kabulcüye bildirmesi gerekir. Yoksa sözleşme kurulmuş olur.

SÖZLEŞMELER

Hazırlar arası öneriden vazgeçilemez.

HAZIROLMAYANLAR ARASI ÖNERİDEN VE KABULDEN VAÇGEÇME (DÖNME)

Öneriden vazgeçme beyanı öneriyle aynı anda ulaştırırsa

Vazgeçme beyanı kabulcüye öneriden önce ulaşırsa

Öneriden vazgeçme beyanı, öneriden sonra ulaşmakla birlikte öneriden önce öğrenilmişse

Artık öneren önerisiyle bağlı kalmaz. Buna öneriden dönme denir

Aynı süreç kabul için de geçerlidir.

SÖZLEŞMELERİN KURULMA ANI VE HÜKÜM VE SONUÇ DOĞURMA ANI

HAZIRLAR ARASI SÖZLEŞMELERDE

KABUL BEYANI AÇIKLANDIĞI ANDA

HEM SÖZLEŞME KURULMUŞ OLUR

HEM DE SÖZLEŞME HÜKÜM VE SONUÇLARINI DOĞURMAYA BAŞLAR

HAZIR OLMAYANLAR ARASINDA

1. Öneri gönderildi	
2. Öneri ulaştı	Açık bir kabule ihtiyaç yoksa sözleşmenin hüküm ve sonuçlarını doğurma anl
3. Kabul gönderildi	Sözleşmenin hüküm ve sonuçlarını doğurma anı
4. Kabul ulaştı.	Sözleşmenin kurulma anı.(Varma teorisi-Kabul beyanının hakimiyet alanına ulaşması yeterlidir)

2024/2

A ile B, 100 ton demire ilişkin bir satım sözleşmesi yapmak istemektedir. A ton başına 20.000 ₺ ödemeye ilişkin teklifini B'ye posta yoluyla 23.11.2023 tarihinde göndermiş ve teklif B'ye 25.11.2023 tarihinde ulaşmıştır.
Teklifte bir süre sınırı belirtilmemiştir. B, kendisine teklif edilen fiyatı makul bulmuş ve teklifi kabul ettiğine dair postayı 29.11.2023 tarihinde A'ya göndermiştir. Bu beyan A'nın işyerine 01.12.2023 tarihinde ulaşmış, A ise kabule ilişkin mektubu 02.12.2023 tarihinde okumuştur.

Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda taraflar arasındaki satım sözleşmesinin kurulma ile hüküm ve sonuçlarını doğurma anları hangi seçenekte sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

A) 25.11.2023-01.12.2023
B) 29.11.2023-01.12.2023
C) 29.11.2023-02.12.2023
D) 01.12.2023-02.12.2023
E) 01.12.2023-29.11.2023

Açık bir kabulün gerekli olduğu durumlarda, hazır olmayanlar arasında sözleşmeler ne zaman kurulmuş olur ?

A) Önerinin gönderildiği andan
B) Önerinin ulaşma anından
C) Kabulün gönderildiği andan
D) Kabulün ulaşma anından
E) Kabulün öğrenildiği andan

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, açık bir kabulün gerektiği durumlarda, hazır olmayanlar arasında kurulan sözleşmeler hangi andan başlayarak hüküm doğururlar?

A) Önerinin öğrenildiği andan başlayarak
B) Kabulün vardığı andan başlayarak
C) Kabulün öğrenildiği andan başlayarak
D) Kabulün gönderildiği andan başlayarak
E) Önerinin vardığı andan başlayarak

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

2024/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, "ısmarlanmamış bir şeyin gönderilmesi"nin hukuki sonuçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz; bu şeyi alan kişi, onu geri göndermek veya saklamakla yükümlü değildir.
B) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz; ancak, bu şeyi alan kişi, onu geri göndermekle yükümlüdür.
C) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz; ancak, bu şeyi alan kişi, onu saklamakla yükümlüdür.
D) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılır; bu şeyi alan kişi, onu saklamakla yükümlüdür.
E) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi kabul sayılır; sözleşme kurulmuş olur.

A: Vitrindeki yeşil elbiseyi almak istiyorum. Üzerinde fiyatı yazmıyor, ne kadar?.
B: Yeşil olanın fiyatı 200 lira
A: 150 liraya satar mısınız?
B: Olur.
A ile B arasında geçen konuşmada yer alan irade açıklamalarının hukuki nitelikleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?
A) Öneriye davet -öneriye davet -öneri - kabul
B) Öneriye davet - öneri - öneriye davet- kabul
C) Öneriye davet- öneri-yeni öneri - kabul
D) Öneri - öneriye davet- öneriye davet – kabul
E) Öneri- yeni öneri- yeni öneri- kabul

KAHOOT.İT 1

Hmgs 2025/2

Internet üzerinden antika satışı yapan Ahsen, uzun zamandır müşterisi olan Buse'ye ısmarlamadığı hâlde antika bir vazoyu kargo yoluyla gönderir.6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre olayla ilgili

I. Vazonun Ahsen tarafından Buse'ye gönderilmesi kural olarak öneri sayılır.
II. Buse vazoyu Ahsen'e geri göndermediği takdirde satım sözleşmesi kurulmuş olur.
III. Buse vazoyu saklamakla yükümlü değildir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

I. A) Yalnız I B) Yalnız III C) I vell D) I ve III E)Il ve III

KAHOOT.İT 1

SÖZLEŞMELER

ÖNSÖZLEŞME (SÖZLEŞME YAPMA VAADİ)

Önsözleşmeler, bir sözleşmenin ileride kurulmasına ilişkin yapılan karşılıklı irade açıklamasını gerektiren bir hukuki işlemlerdir.

Önsözleşmeler de sözleşme sayılırlar. (Tek taraflı hukuki işlem sayılmazlar. Karşılıklı ve birbirine uygun irade açıklamaları ile önsözleşmeler kurulabilir.).

Önsözleşmeler taahhüt işlemidir. (borçlandırıcı nitelikte işlemlerdir.)

Kural olarak, önsözleşmenin geçerliliği, ileride kurulacak asıl sözleşmenin şekline tabidir.

.

Önsözleşme	Sözleşme	Tasarruf işlemi
Taşınmaz satış Vaadi Sözleşmesi	Taşınmaz Satış Sözleşmesi	Tescil

SÖZLEŞMELER

İLAN YOLU İLE ÖDÜL SÖZÜ VERME

Tbk m.9

Bir işin yapılması karşılığında ödül sözü verileceğinin ilanı ile gerçekleşir.Aleni öneridir.

1. Ödül sözü veren kişi sonucun gerçekleşirse ödülü vermek zorundadır.

2.Ödül sözü veren kişi sonucun gerçekleşmesinden önce ödül sözünden cayarsa veya sonucun gerçekleşmesini engellerse DÜRÜSTLÜK KURALLARINA uygun olarak yapılan GİDERLERİ ödemek zorundadır

3.Ancak giderler üst sınırı ödül sözünü aşamaz.

4.Ödül sözü veren, giderlerin ödenmesini isteyenlerin sonucu gerçekleştiremeyecek olduklarını İSPATLARSA giderleri ödemekten kurtulur.

SÖZLEŞMELER

2017 İcra Mdr

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sözleşmeden doğan borç ilişkileri kapsamında "ilan yoluyla ödül sözü verme" **ile ilgili aşağıdaki hükümlerden hangisi yanlıştır?**

A) Ödül sözü veren, giderlerinin ödenmesini isteyenlerin beklenen sonucu gerçekleştiremeyeceklerini ispat etse bile, giderleri ödeme yükümlülüğünden kurtulamaz.
B) Ödül sözü veren, sonucun gerçekleşmesinden önce sözünden cayarsa, dürüstlük kurallarına uygun olarak yapılan giderleri ödemekle yükümlüdür.
C) Ödül sözü veren, sonucun gerçekleşmesini engellerse, dürüstlük kurallarına uygun olarak yapılan giderleri ödemekle yükümlüdür.
D) Bir sonucun gerçekleşmesi karşılığında ödül vereceğini ilan yoluyla duyuran kimse, sözünüyerine getirmekle yükümlüdür.
E) Bir ya da birden çok kişiye ödenecek giderlerin toplamı, ödülün değerini aşamaz.

SÖZLEŞMELERİN GEÇERSİZLİK HALLERİ

1-YOKLUK
Sözleşmenin kurucu unsurlarından biri yok ise o sözleşme hiç doğmamıştır.

2- KESİN HÜKÜMSÜZLÜK(Mutlak Butlan)

I. Taraflardan birinin ayırtetme gücü yoksa (Ehliyetsizlik)
II. Sözleşmenin Konusu ; Hukuka ,Ahlaka,Kişilik Haklarına,Kamu düzenine,emredici kurallara ayrı ise
III. Sözleşmenin başlangıçtaki ifa imkansızlığı
IV. Muvazaalı sözleşmeler(Danışıklı İşlemler)
V. Şekle aykırılık

3- İPTAL EDİLEBİLİRLİK

I. Ayırtetme Gücünün Geçici Kaybı
II. İrade Sakatlığı Halleri
a) Yanılma
b) Aldatma
c) Korkutma
III. Aşırı Yararlanma

4-TEK TARAFLI BAĞLAMAZLIK(ASKIDA GEÇERSİZLİK)
Küçük-Kısıtlı İşlemleri
Yetksiz Temsilci İşlemleri

AŞIRI YARARLANMA
(GABİN)

Taraflardan biri diğerinin
Tecrübesizliğinden
Düşüncesizliğinden Yararlanarak **(Subjektif Unsur)**
Zor durumundan

Edimler arasında aşırı oransızlık yaratılarak menfaat sağlanması (**Objektif Unsur)** halinde gerçekleşmiştir.

Aşırı Yararlanma Halinde Aleyhine Aşırı Yararlanılan Kişi (Sömürülen)

1-Sözlemenin iptalini 2-Edimler arasında denge kurulmasını

İsteme hakkına sahiptir.

Sömürülen kişi ;
Bu talep hakkını öğrenmeden itibaren (Zor durumundan yararlanılmışsa zor durum ortadan kalktığı andan itibaren) 1 yıl
Her halükarda yararlanma anından itibaren 5 yıl içinde ileri sürmelidir.
1 yıl -----5 yıl

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

2024/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi sözleşmenin iptali sebeplerinden biri değildir?

A) Esaslı yanılma B) Aldatma C) Şekil eksikliği D) Aşırı yararlanma E) Korkutma

2024/1

I. Sözleşmenin konusunda esaslı yanılma hâli
II. Kanunda öngörülen geçerlilik şekline aykırılık hâli
III. Sözleşme koşullarının kamu düzenine aykırılık taşıması
IV. Sözleşme kurulurken sözleşmenin konusunun gerçekleştirilmesinin kesin olarak imkânsız olması
V. Taraflardan birinin diğerini aldatması

sonucunda sözleşmenin kurulması 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, yukarıdakilerden hangileri bir sözleşmenin "iptal edilebilme sebepleri" arasında yer alır?

A) I ve II
B) I ve V
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

HUKUKİ İŞLEMLERDE ŞEKİL

Kaynağına Göre
A) Yasal Şekil
B) İradi Şekil

İşlevine Göre
A)Geçerlilik şekli
B) İspat Şekli

Kullanılan Araçlara Göre
A)Sözlü
B)Yazılı
a)Adi Yazılı
b)Resmi Yazılı

Kanunda aksi öngörülmedikçe sözleşmeler hiçbir şekle bağlı değildir.

Geçerlilik Şekli

Bir sözleşmenin geçerli olarak meydana gelebilmesi için uyulması gereken şekil şartıdır.
İster bizzat kanun tarafından getirilmiş şekil şartı (kanuni şekil) olsun, isterse taraflarca belli bir şekil şartı kararlaştırılmış (iradi şekil) olsun, her iki halde de öngörülen şekil şartı, geçerlilik şeklidir.

İspat Şekli

Bir sözleşmenin varlığının ispatı için belli bir şekilde yapılması gereğidir. Örneğin, kira sözleşmelerinin yazılı yapılması, ispat şekline örnektir.

Kanunda öngörülen şekil aksi belirtilmedikçe İSPAT ŞEKLİ değil GEÇERLİLİK ŞEKLİDİR.

ŞEKİL

Yazılı Şeklin Aşamaları

1- Metin Aşaması
Tarafların iradelerini yansıtan ifadelerin yazılmasıdır. Yazanın kim olduğu, nasıl bir şey üzerine yazıldığı ve hangi dilin kullanıldığının önemi yoktur. Metnin mutlaka elden çıkması kural olarak gerekmez. Bilgisayar veya daktilo çıktısı da olabilir. Bunun istisnası el yazılı vasiyettir.

2- İmza aşaması
İmza, yazılı şeklin tamamlayıcısıdır. Ancak imza ile yazılı şekil tamam olur. Yazılı şekilde yapılması öngörülen sözleşmelerde **borç altına girenlerin imzalarının bulunması zorunludur.**

Adi yazılı şekil sayılan haller:

- İmzalı mektup (Borç altına girenlerce ikrar edilmiş)
-Asılları borç altına girenlerce imzalanmış telgraf
-Teyit edilmiş olmak kaydıyla faks
- Güvenli elektronik imza ile gönderilen metinler yazılı şekil şartına girer. (NOT: Teminat amacı güden sözleşmelerle, resmi sözleşmeler elektronik imza ile kurulamaz).

Görme engellilerin talepleri halinde imzalarında şahit aranır. Aksi takdirde görme engellilerin imzalarını el yazısı ile atmaları yeterlidir

BORÇ TANIMASI (SOYUT BORÇ İKRARI) : Borcun sebebini içermemiş olsa bile borç tanıması geçerlidir

İmzanın el yazısı dışında bir araçla atılması mümkündür.
Kişinin bir alet vasıtası ile imza atması ancak örf-adetçe kabul edilen durumlarda ve özellikle çok sayıda çıkarılan kıymetli evrakın imzalanmasında yeterli sayılır (TBK m.15/II).

İmza el yazısı dışında imza yerine geçen bir işaret kullanılarak da atılabilir. İmza atamayanlar, kambiyo senetlerine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydı ile imza yerine usulüne uygun onaylanmış parmak izi, el ile yapılmış bir işaret ya da mühür kullanabilirler (TBK m.16).

Şekle Bağlı Sözleşmenin Değiştirilmesi : Kanunen geçerlilik şekline tâbi tutulmuş bir sözleşmenin esaslı unsurlarına ilişkin olarak yapılacak değişiklik de bu şekle tâbidir. Ancak, sözleşme metni ile çelişmeyen tamamlayıcı yan hükümler bu kuralın dışındadır.(TBK m. 13).

ŞEKLE AYKIRILIĞIN YAPTIRIMI:
Borçlar Kanununa göre, kanunun aksine bir hüküm bulunmadıkça, bu şekle uyulmadan yapılan sözleşme **"kesin hükümsüzlüktür" yani mutlak butlan yaptırımı söz konusudur**. Hakim önüne gelen uyuşmazlıkta şekil şartına uyulup uyulmadığını kendiliğinden (RE'SEN) gözetmek zorundadır

2026/2 SGS

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sözleşmelerin şekliyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Sözleşmelerin geçerliliği, kanunda aksi öngörülmedikçe, hiçbir şekle bağlı değildir.
B) Kanunda sözleşmeler için öngörülen şekil, kural olarak ispat şeklidir.
C) Kanunda yazılı şekilde yapılması öngörülen bir sözleşmenin değiştirilmesinde de kural olarak yazılı şekle uyulması gerekir.
D) Yazılı şekilde yapılması öngörülen sözleşmelerde borç altına girenlerin imzalarının bulunması zorunludur.
E) İmzanın, kural olarak borç altına girenin el yazısıyla atılması gerekir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, bir sözleşmenin geçerli olması için kanunda veya taraflar arasında özel bir şekil öngörülmemişse o sözleşmenin geçerlilik şekline ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Sözleşme hiçbir şekle bağlı değildir.
B) Sözleşmenin noter tarafından düzenleme şeklinde yapılması gerekir.
C) Sözleşmenin noter tarafından onaylanması gerekir.
D) Sözleşmenin adi yazılı şekilde yapılması gerekir.
E) Sözleşmenin görevli mahkeme tarafından onaylanması gerekir

ŞEKİL

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sözleşmelerde şekle ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İradî şekle tâbi bir sözleşme, belirlenen şekilde yapılmasa dâhi sözleşmenin taraflarını bağlar.
B) Sözleşmelerin geçerliliği, kanunda aksi öngörülmedikçe, adî yazılı şekle tâbidir.
C) Yazılı şekle tâbi sözleşmelerde alacaklı ve borçlu tarafların imzalarının bulunması zorunludur.
D) Görme engelliler imzalarını el yazısı ile atarlar, talepleri hâlinde imzalarında şahit aranır.
E) Sözleşmelerin şekle aykırılığı hâkim tarafından re'sen (kendiliğinden) dikkate alınamaz.

2025/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre yazılı şekil ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Yazılı şekilde yapılması öngörülen sözleşmelerde borç altına girenlerin imzalarının bulunması zorunludur.
B) İmzanın kural olarak borç altına girenin el yazısıyla atılması zorunludur.
C) Güvenli elektronik imza, el yazısıyla atılmış imzanın bütün hukuki sonuçlarını doğurur.
D) Görme engellilerin imzalarını şahit huzurunda el yazısı ile atmaları zorunludur.
E) İmza atamayanlar, imza yerine usulüne göre onaylanmış olması koşuluyla, parmak izi, el ile yapılmış bir işaret ya da mühür kullanabilirler.

GENEL İŞLEM KOŞULLARI ;

MD 20,

GENEL OLARAK ;

Bir sözleşme yapılırken düzenleyenin, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleridir.

Bu koşulların, sözleşme metninde veya ekinde yer alması, kapsamı, yazı türü ve şekli, nitelendirmede önem taşımaz.

Aynı amaçla düzenlenen sözleşmelerin metinlerinin özdeş olmaması, bu sözleşmelerin içerdiği hükümlerin, genel işlem koşulu sayılmasını engellemez.

Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir sözleşmeye konulan bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, tek başına, onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarmaz. Genel işlem koşullarıyla ilgili hükümler, sundukları hizmetleri kanun veya yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütmekte olan kişi ve kuruluşların hazırladıkları sözleşmelere de, niteliklerine bakılmaksızın uygulanır

GENEL İŞLEM KOŞULLARI

YAZILMAMIŞ SAYILMA YAPTIRIMI md 21

I. Karşı tarafın menfaatine aykırı genel işlem koşulları düzenleyenin karşı tarafa, bu koşulların varlığı hakkında açıkça bilgi verip, bunların içeriğini öğrenme imkânı sağlamasına ve karşı tarafın da bu koşulları kabul etmesine bağlıdır. Aksi takdirde, genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.

II. Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları da yazılmamış sayılır.

Yazılmamış sayılmanın sözleşmeye etkisi

MADDE 22- **Sözleşmenin yazılmamış sayılan genel işlem koşulları dışındaki hükümleri geçerliliğini korur**. Bu durumda düzenleyen, yazılmamış sayılan koşullar olmasaydı diğer hükümlerle sözleşmeyi yapmayacak olduğunu ileri süremez.

Yorumlanması

MADDE 23- Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa, **düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır.**

Değiştirme yasağı

MADDE 24- Genel işlem koşullarının bulunduğu bir sözleşmede veya ayrı bir sözleşmede yer alan ve düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine genel işlem koşulları içeren sözleşmenin bir hükmünü değiştirme ya da yeni düzenleme getirme yetkisi veren kayıtlar yazılmamış sayılır.

İçerik denetimi

MADDE 25- Genel işlem koşullarına, dürüstlük kurallarına aykırı olarak, karşı tarafın aleyhine veya onun durumunu ağırlaştırıcı nitelikte hükümler konulamaz.

2026/1 SGS
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre genel işlem koşullarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Genel işlem koşullarının, sözleşme metninde veya ekinde yer alması, kapsamı, yazı türü ve şekli, nitelendirmede önem taşımaz.

B) Aynı amaçla düzenlenen sözleşmelerin metinlerinin özdeş olmaması, bu sözleşmelerin içerdiği hükümlerin, genel işlem koşulu sayılmasını engellemez.

C) Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.

D) Sözleşmenin yazılmamış sayılan genel işlem koşulları dışındaki hükümleri geçerliliğini korur.

E) Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir sözleşmeye konulan bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, kural olarak onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarır.

2026/1 HMGS

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre aşağıdaki genel işlem koşullarında hangisi "yazılmamış sayılma" yaptırımına tabi değildir?

A)Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan koşullar
B)Düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine sözleşmenin bir hükmünü değiştirme yetkisi veren koşullar
C)Düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine yeni düzenleme getirme yetkisi veren koşullar
D)Karşı tarafın menfaatine aykırı ve düzenleyenin karşı tarafa, bu koşulların varlığı hakkında açıkça bilgi vermediği ve bunların içeriğini öğrenme imkanı sağlamadığı ve karşı tarafın da kabul etmedi i koşullar
E)Açık ve anlaşılır olmayan veya birden çok anlama gelen koşullar

2027/1 2023/1 2025/3
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, "bir sözleşme yapılırken düzenleyenin, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleri" aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

A) Yetki Sözleşmesi Koşulları
B) Ibra Koşulları
C) Genel İşlem Koşulları
D) Rücu Koşulları
E) Borca Katılma Koşulları

2021/3
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, genel işlem koşullarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
A) Genel işlem koşulları, ileride çok sayıda benzer sözleşmede kullanılmak amacıyla hazırlanır.
B) Genel işlem koşulları, sözleşmenin yalnız bir tarafınca önceden tek yanlı hazırlanıp karşı tarafa sunulur.
C) Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.
D) Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa,düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır.
E) Genel işlem koşullarını içeren sözleşmenin geçerliolabilmesi için noter tarafından düzenlenmesi zorunludur.

2018/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre , genel işlem koşulları İle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları da yazılmamış sayılır.

B)Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa,düzenleyenin lehine ve karşı tarafın aleyhine yorumlanır.

C)Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir Sözleşmeye konulan bu koşulların herbirinin tartışılarak Kabul edildiğine ilişkin kayıtlar,tek başına,onları genel İşlem koşulu olmaktan çıkarmaz.

D)Genel işlem koşullarının sözleşme metninde veya Ekinde yer alması,kapsamı,yazı türü ve şekli,nitelendirmede önem taşımaz.

E) Genel işlem koşulları,bir sözleşme yapılırken Düzenleyenin ,ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede Kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak Karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleridir

2022/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, genel işlem koşulları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa, düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır.

B) Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye konulan ve bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, tek başına, onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarır.

C) Genel işlem koşullarına, dürüstlük kurallarına aykırı olarak, karşı tarafın aleyhine veya onun durumunu ağırlaştırıcı nitelikte hükümler konulamaz.

D) Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.

E) Genel işlem koşullarının bulunduğu bir sözleşmede yer alan ve düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine genel işlem koşulları içeren sözleşmenin bir hükmünü değiştirme ya da yeni düzenleme getirme yetkisi veren kayıtlar yazılmamış sayılır.

İRADA BOZUKLUĞU HALLERİ

İrada Bozukluğu Halleri ;Yanılma ,Aldatma ,Korkutma dan oluşur.

A- YANILMA

MADDE 30- Sözleşme kurulurken esaslı yanılmaya düşen taraf, sözleşme ile bağlı olmaz.

Esaslı yanılma halleri (TBK m. 31);Açıklamada yanılma,Temelde Yanılma ve İletimde Yanılmadır.

a) AÇIKLAMADA YANILMA HALLERİ

1- Sözleşmenin niteliğinde yanılma(Satım Sözleşmesi yapmak isterken bağış sözleşmesi iradesi açıklanması)
2- Sözleşmenin konusunda yanılma
3- Karşı tarafın kimliğinde yanılma
4- Karşı tarafın niteliklerinde yanılma
5- Edim veya karşı edimin miktarında yanılma

Basit hesap hataları esaslı yanılma değildir.

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

İRADA BOZUKLUĞU HALLERİ

2026/1 SGS

Türk borçlar hukukuna göre aşağıdakilerden hangisi esaslı yanılma hâllerinden biri değildir?

A) Basit hesap yanlışlığı sebebiyle üstlenilmek istenenden daha fazla bir miktar için irade açıklamasında bulunulması
B) Sözleşme kurulmak istenen konudan başka bir konu için irade açıklamasında bulunulması
C) Kurulmak istenen sözleşmeden başka bir sözleşme için irade açıklamasında bulunulması
D) Sözleşme kurulmak istenen kişiden başka bir kişi için irade açıklamasında bulunulması
E) Sözleşmeyi yaparken belirli nitelikleri olan bir kişi dikkate alınmasına karşın başka bir kişi için irade açıklamasında bulunulması

2026/2 Yeterlilik

Aşağıdakilerden hangisi 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda "açıklamada yanılma"yı düzenleyen madde 31'e göre esaslı yanılma sayılmaz?

A) Yanılan, basit hesap yanlışları yapmışsa

B) Yanılan, kurulmasını istediği sözleşmeden başka bir sözleşme için iradesini açıklamışsa

C) Yanılan, istediğinden başka bir konu için iradesini açıklamışsa

D) Yanılan, sözleşme yapma iradesini, gerçekte sözleşme yapmak istediği kişiden başkasına açıklamışsa

E) Yanılan, sözleşmeyi yaparken belirli nitelikleri olan bir kişiyi dikkate almasına karşın başka bir kişi için iradesini açıklamışsa

2019/2
A), (B) ile ivazsız bir vekâlet sözleşmesi kurmak İstemektedir. Ancak (A), (B)'ye ivazlı bir eser sözleşmesi kurma beyanında (öneride) bulunmuştur."6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, (A)'nın bu şekilde bir beyanda bulunması, aşağıdaki irade bozukluğu hâllerinden hangisidir?

A) Sözleşmenin karşı tarafının kimliğinde yanılma
B) Sözleşmenin konusunda yanılma
C) Sözleşmenin niteliğinde yanılma
D) Sözleşmenin karşı tarafının niteliklerinde yanılma
E) Sözleşmenin ediminin niteliğinde yanılma

2020/2
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi esaslı yanılma halleri arasında yer almaz?

A) Yanılanın, kurulmasını istediği sözleşmeden başka bir sözleşme için iradesini açıklaması
B) Yanılanın, istediğinden başka bir konu için iradesini açıklaması
C) Yanılanın, sözleşmeyi yaparken belirli nitelikleri olan bir kişiyi dikkate almasına karşın başka bir kişi için iradesini açıklaması
D) Yanılanın, basit hesap yanlışlığı yaparak gerçekte üstlenmek istediğinden önemi olmayan ölçüde fazla edim üstlenmesi
E) Yanılanın, sözleşme yapma iradesini, gerçekte sözleşme yapmak istediği kişiden başkasına açıklaması

İRADA BOZUKLUĞU HALLERİ

b)TEMEL YANILMASI

TBK m. 32: «Saikte yanılma, esaslı yanılma sayılmaz. Yanılanın, yanıldığı saiki sözleşmenin temeli sayması ve bunun da iş ilişkilerinde geçerli dürüstlük kurallarına uygun olması hâlinde yanılma esaslı sayılır. Ancak bu durumun karşı tarafça da bilinebilir olması gerekir.»

Esaslı olmayan yanılma (iptal edilemez) Saikte yanılma:

Kişinin iradesi ile beyanı arasında bir fark olmamakla birlikte, sözleşme yapmaya **sevk eden düşüncede(Tahminde)** yanılmıştır.

Örn: Orijinali olduğu düşüncesi ile tablonun kopyasını veya altın olduğu düşüncesi ile alltın kaplama bir saati satın almışsa burada esaslı yanılma niteliğinde bir saik hatası vardır.

c) İLETİMDE YANILMA

Çevirmenin yanlış çevirmesi habercinin haberi yanlış iletmesi

İRADA BOZUKLUĞU HALLERİ

Yanılmada Dürüstlük Kuralları

TBK m. 34: «Yanılan, yanıldığını dürüstlük kurallarına aykırı olarak ileri süremez. Özellikle diğer tarafın, sözleşmenin yanılanın kasdettiği anlamda kurulmasına razı olduğunu bildirmesi durumunda, sözleşme bu anlamda kurulmuş sayılır.»

Yanılmada kusur

TBK m. 35: «Yanılan, yanılmasında kusurlu ise, sözleşmenin hükümsüzlüğünden doğan zararı gidermekle yükümlüdür. Ancak, diğer taraf yanılmayı biliyor veya bilmesi gerekiyorsa, tazminat istenemez. Hâkim, hakkaniyetin gerektirdiği durumlarda, ifadan beklenen yararı aşmamak kaydıyla, daha fazla tazminata hükmedebilir.»

İRADA BOZUKLUĞU HALLERİ

2-ALDATMA

TBK m. 36: «Taraflardan biri, diğerinin aldatması sonucu bir sözleşme yapmışsa, yanılması esaslı olmasa bile, sözleşmeyle bağlı değildir. Üçüncü bir kişinin aldatması sonucu bir sözleşme yapan taraf, sözleşmenin yapıldığı sırada karşı tarafın aldatmayı bilmesi veya bilecek durumda olması hâlinde, sözleşmeyle bağlı değildir.»

Taraflardan biri, diğerinin aldatması sonucu bir sözleşme yapmışsa, yanılması **esaslı olmasa bile**, sözleşmeyle bağlı değildir.

3-KORKUTMA

TBK m. 37: «Taraflardan biri, diğerinin veya üçüncü bir kişinin korkutması sonucu bir sözleşme yapmışsa, sözleşmeyle bağlı değildir. Korkutan bir üçüncü kişi olup da diğer taraf korkutmayı bilmiyorsa veya bilecek durumda değilse, sözleşmeyle bağlı kalmak istemeyen korkutulan, hakkaniyet gerektiriyorsa, diğer tarafa tazminat ödemekle yükümlüdür.»

TBK m. 38: «Korkutulan, içinde bulunduğu durum bakımından kendisinin veya yakınlarından birinin kişilik haklarına ya da malvarlığına yönelik ağır ve yakın bir zarar tehlikesinin doğduğuna inanmakta haklı ise, korkutma gerçekleşmiş sayılır.

Bir hakkın veya kanundan doğan bir yetkinin kullanılacağı korkutmasıyla sözleşme yapıldığında, bu hakkı veya yetkiyi kullanacağını açıklayanın, diğer tarafın zor durumda kalmasından aşırı bir menfaat sağlamış olması hâlinde, korkutmanın varlığı kabul edilir.»**(HUKUKSAL KORKUTMA)**

İRADA BOZUKLUĞU HALLERİ

İrade Bozukluğunun Sonuçları

TBK m. 39: «**Yanılma veya aldatma** sebebiyle ya da korkutulma sonucunda sözleşme yapan taraf, yanılma veya aldatmayı **öğrendiği** ya da **korkutmanın etkisinin ortadan kalktığı** andan başlayarak **bir yıl içinde sözleşme** ile bağlı olmadığını bildirmez veya verdiği şeyi geri istemezse, sözleşmeyi onamış sayılır.

Aldatma veya korkutmadan dolayı bağlayıcılığı olmayan bir sözleşmenin onanmış sayılması, tazminat hakkını ortadan kaldırmaz. »

Not : Korkutma ve Aldatma da sözleşmenin iptali istenmeden de uğranılan zararların tazmini talep edilebilir.Zira bu eylemler aynı zamanda haksız fiil niteliği taşır.

2025 Nisan Hmgs

Trafik kazasına karışan otomobilini satmak isteyen A, satım işlemleri sırasında aracın muayenesini yapan B ile önceden anlaşarak aracın kaza geçirmediğini bildiren bir rapor yazması yönünde anlaşır. C ise bu rapora güvenerek 04.02.2025 tarihinde satış sözleşmesi imzalayarak aracı satın alır ve aynı gün aracın mülkiyetini kazanır. C, aracın daha önce kazaya karışmadığı konusunda aldatıldığını 03.06.2025 tarihinde öğrenir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre C, en geç hangi tarihe kadar sözleşmeyle bağlı olmadığını bildirmez veya ödediği parayı geri istemezse satım sözleşmesini onamış sayılır?

A) 04.08.2025

B) 03.09.2025

C) 03.12.2025

D) 04.02.2026

E) 03.06.2026

2025 Nisan Hmgs

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sözleşmeden doğan borç ilişkilerinde meydana gelen irade bozukluklarıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

a) Sözleşmenin kurulmasına yönelik iradenin haberci gibi bir aracı ya da bir araç tarafından yanlış iletilmiş olması hâlinde yanılma hükümleri uygulanır.
b) Korkutmadan dolayı bağlayıcılığı olmayan bir sözleşmenin onanmış sayılması tazminat hakkını ortadan kaldırır.
c) Yanılmada kusurlu olan taraf, diğer taraf yanılmayı biliyor veya bilmesi gerekiyorsa sözleşmenin hükümsüzlüğünden doğan zararı gidermekle yükümlü değildir.
d) Taraflardan biri, diğerinin aldatması sonucu bir sözleşme yapmışsa yanılması esaslı olmasa bile sözleşmeyle bağlı değildir.
e) Korkutan bir üçüncu kişi olup da diğer taraf korkutmayı bilmiyorsa veya bilecek durumda değilse sözleşmeyle bağlı kalmak istemeyen korkutulan, hakkaniyet gerektiriyorsa diğer tarafa tazminat ödemekle yükümlüdür.

2019/1

I. Sözleşmenin kurulmasına yönelik iradenin haberci veya çevirmen gibi bir aracı ya da bir araç tarafından yanlış iletilmiş olması hâlinde de yanılma hükümleri uygulanır.

II. Diğer tarafın, sözleşmenin yanılanın kastettiği anlamda kurulmasına razı olduğunu bildirmesi durumunda, sözleşme bu anlamda kurulmuş sayılır.

III. Yanılan, yanılmasında kusurlu ise, diğer taraf yanılmayı biliyor olsa bile, yanılan sözleşmenin hükümsüzlüğünden doğan zararı gidermekle yükümlüdür.

IV. Saikte yanılma, kural olarak esaslı yanılma sayılmaz.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, yanılma ile ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) I, II ve IV B) I ve II C) I ve IV D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

2016/2

I. Eksik borç doğuran işlemler
II. Yanılma
III. Aldatma
IV. Korkutma
V. Sebepsiz zenginleşme

Yukarıdakilerden hangileri 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen irade bozuklukları arasında yer almaz?

A) I ve II B) I ve V C) II ve III D) III ve V E) IV ve V

2020/2
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, irade bozukluğu halleri hakkında aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Sözleşme kurulurken yanılmaya düşen taraf, yanılması esaslı olmasa bile sözleşme ile bağlı değildir.
B) Üçüncü kişinin korkutması sonucu sözleşme yapan taraf, sözleşme yapıldığı sırada karşı tarafın korkutmayı bilmesi veya bilecek durumda olması hâlinde, sözleşme ile bağlı değildir.
C) Aldatma veya korkutmadan dolayı bağlayıcılığı olmayan bir sözleşmenin onanmış sayılması, tazminat hakkını ortadan kaldırmaz.
D) Sözleşmenin kuruluşunda irade bozukluğunun söz konusu olduğu, sözleşmenin tarafları ya da ilgili üçüncü kişiler tarafından her zaman ileri sürülebilir.
E) Diğer taraf, sözleşmenin yanılanın kastettiği anlamda kurulmasına razı olduğunu bildirse dahi, yanılmaya düşen taraf sözleşme ile bağlı olmaz.

2017/3
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, korkutulma sonucunda sözleşme yapan taraf ne kadar süre içinde sözleşme ile bağlı olmadığını bildirmez veya verdiği şeyi geri istemezse sözleşmeyi onamış sayılır?
A) Korkutmanın etkisinin ortadan kalktığı andan başlayarak bir yıl içinde
B) Korkutmanın başladığı tarihten itibaren beş yıl içinde
C) Korkutmanın etkisinin ortadan kalktığı andan başlayarak üç yıl içinde
D) Korkutmanın etkisinin ortadan kalktığı andan başlayarak altı ay içinde
E) Korkutmanın başladığı tarihten itibaren üç yıl içinde

TEMSİL

Bir kişinin bir hukuksal işlemi başkası aracılığıyla yapmasıdır.Temsil ilişkisi **tek taraflı irade açıklaması ile kurulur.(Ol deyince olur)**

Temsil ilişkisi kurulması kural olarak **şekle tabi değildir.**

Doğrudan temsilde sınırlı ehliyetsize temsil yetkisi verilebilir. Yani biz ayırt etme gücüne sahip bir küçüğe de ayırt etme gücüne sahip bir kısıtlıya temsil yetkisi verebiliriz.

Temsil ile vekalet birbirinden farklıdır.Vekalet bir sözleşme iken temsil ilişkisi tek taraflı irade açıklaması ile kurulur.

TEMSİL TÜRLERİ

YASAL/İRADİ TEMSİL

Yasadan doğan temsilci(veli,vasi)/İrade ile belirlenen temsilci

DOĞRUDAN TEMSİL

Temsilci temsil olunanın ADINA VE HESABINA hareket eder.

Temsilci, üçüncü kişi ile kurulan sözleşmenin tarafı olmaz.
Borçlar Hukukunda düzenlenmiştir ve aksi belirtilmedikçe temsilden kast edilen doğrudan temsildir.Sözleşme doğrudan doğruya temsil olunan üzerinde doğar. Temsilci hak kazanmaz borç altına girmez.

Karşı taraf bir temsil ilişkisinin varlığını durumdan çıkarıyor veya çıkarması gerekiyor ya da hukuki işlemi temsilci veya temsil olunandan biri ile yapması farksız ise, hukuki işlemin sonuçları doğrudan doğruya temsil olunana ait olur.Tbk m.40/2

DOLAYLI TEMSİL

Temsilci kendi adına temsil olunanın **HESABINA** hareket eder.Temsilci, üçüncü kişi ile girdiği hukuksal ilişkinin bizzat tarafı olur.

Taraf olarak kurduğu hukuki işlemle kazandığı hakları, iç ilişki gereği temsil olunana devir borcu altındadır

YETKİSİZ TEMSİL

1. Temsilciye yetki verilmediği halde kişi temsilci gibi işlem yapmışsa,
2. Temsilciye verilen temsil yetkisi aşılmışsa,
3. Verilen temsil yetkisinin geri alınması veya sona ermesine rağmen temsilci temsil olunan adına hukuki işlem yapmaya devam etmişse söz konusu olur.

Temsil olunan yetkisiz temsille yapılan işleme ONAY VERİRSE işlem kendini bağlar. Onaya kadar ASKIDA GEÇERSİZLİK vardır.Onay vermez ise işlem geçersizdir.

Temsil olunanın açık veya örtülü olarak hukuki işlemi onamaması hâlinde, bu işlemin geçersiz olmasından doğan zararın(Menfi Zarar) giderilmesi, **YETKİSİZ TEMSİLCİDEN İSTENEBİLİR**.

Ancak, yetkisiz temsilci, işlemin yapıldığı sırada karşı tarafın, kendisinin yetkisiz olduğunu bildiğini veya bilmesi gerektiğini ispat ederse, kendisinden zararın giderilmesi istenemez.

TEMSİL YETKİSİNİN SONA ERMESİ

a)Azil (yetkinin geri alınması) – Temsil olunan, temsilciyi görevden alır. Şekle tabi değildir**. Bu haktan önceden feragat edilemez.**
b)İstifa –
c)Sürenin sona ermesi,
d)İşlemin yapılması
e)Temsil olunan veya temsilcinin ölümü, gaipliği, ehliyet kaybı, iflası,
f)Tüzel kişiliğin sona ermesi
g)Bozucu şartın gerçekleşmesi

2020/3

I- Bir kimsenin temsilci olarak atanabilmesi için, onunla vekalet sözleşmesi yapılması gerekir.
II- Doğrudan temsilde, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın yapılan işlem temsil olunan kişinin hukuki alanında hüküm ve sonuç doğurur
III- Temsilcinin azledilmesi, onun onayına bağlıdır
IV- Temsil olunan, temsil yetkisinin geri alınması hakkından önceden feragat edemez

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, temsil yetkisi hakkında yukarıdaki önermelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) I – II ve IV E) II – III ve IV

2021/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "temsil" hakkındaki genel hükümlerine göre, aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Temsil yetkisi, yalnızca bir hukuki işlemden doğabilir.
B) Temsil yetkisi üçüncü kişilere bildirilmişse temsil yetkisinin içeriği ve derecesi, bu bildirime göre belirlenir.
C) Hukuki işlemden doğan temsil yetkisi, aksi taraflarca kararlaştırılmadıkça veya işin özelliğinden anlaşılmadıkça, temsil olunanın fiil ehliyetini kaybetmesi durumunda sona erer.
D) Bir kimse yetkisi olmadığı hâlde temsilci olarak bir hukuki işlem yaparsa, bu işlem ancak onandığı takdirde temsil olunanı bağlar.
E) Yetkisiz temsilci, işlemin yapıldığı sırada karşı tarafın,kendisinin yetkisiz olduğunu bildiğini veya bilmesi gerektiğini ispatlarsa zarardan sorumlu tutulamaz.

2025/3

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre temsile ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Temsilci, yetkisinin sona ermiş olduğunu bilmediği sürece, temsil olunan veya halefleri, temsilcinin yapmış olduğu hukuki işlemlerin sonuçlarıyla bağlıdırlar. Bu kural, üçüncü kişilerin yetkinin sona ermiş olduğunu bildikleri durumlarda uygulanmaz.

B) Temsil olunan verdiği yetkiyi üçüncü kişilere açıkça veya dolaylı biçimde bildirmişse, bu yetkiyi tamamen veya kısmen geri aldığını onlara bildirmediği takdirde, yetkinin geri alındığını iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri süremez.

C) Temsil yetkisi üçüncü kişilere bildirilmişse temsil yetkisinin içeriği ve derecesi, bu bildirime göre belirlenir.

D) Temsilci, hukuki işlemi yaparken bu sıfatını bildirmezse,hukuki işlemin sonuçları kural olarak kendisine ait olur.

E) Bir kimse yetkisi olmadığı hâlde temsilci olarak bir hukuki işlem yaparsa, bu işlem temsil olunan tarafından onanmadığı takdirde yalnızca işlemi yapan temsilciyi bağlar.

SINAVA BEŞ KALA

BORCUN SONA ERMESİ

İfa

Kusursuz sonraki ifa imkansızlığı

İbra Sözleşmesi

Takas

Alacaklı ve Borçlu Sıfatlarının Birleşmesi

Yenileme Sözleşmesi

İ K İ T A Y

BORÇ İLİŞKİSİNİN SONA ERMESİ

I. İkale Sözleşmesi

II. Ölüm (Örn. TBK 440; TBK 484; TBK 513)

III. İflas (Örn. TBK 370; TBK 513)

IV. Sürenin Sona Ermesi (Örn. TBK 327 I)

V. Sözleşmenin Feshi (Örn. TBK 328)

VI. Sözleşmeden Dönme (Tart.)

VII. Bozucu Koşulun Gerçekleşmesi (Örn. TBK 292)

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

Borcu sona erdiren sebepler ile borç ilişkisini sona erdiren sebepler karıştırılmamalıdır.
İptal,Dönme,Fesih,Geri alma,İkale(Bozma) borç ilişkisini sona erdirir.

2018 İcra Mdr

Aşağıdakilerden hangisi borç ilişkisini sona erdiren bir sebep değildir?

A) İptal

B) Fesih

C) Dönme

D) Ibra

E) Geri alma

2024/3 Sorusu

Aşağıdakilerden hangisi borç ilişkisini sona erdiren sebeplerden biri değildir?

A) Yenileme (Tecdit)
B) Sözleşmeden dönme
C) İkale (Bozma) sözleşmesi
D) Sözleşmenin feshi
E) Sözleşmeden kaynaklanan tüm borçların ifası

BORCU SONA ERDİREN SEBEPLER

- **İfası**

Kusursuz sonraki imkansızlık

İbra sözleşmesi

Takas hakkının kullanılması

- **Alacaklı ve borçlu sıfatlarının birleşmesi**

- **Yenileme sözleşmesi**

UYARI: Zamanaşımı borcu sona erdiren sebeplerden değildir. Zamanaşımı borcu eksik borç haline getirir.

İ K İ T A Y

Asıl borç ifa ya da diğer bir sebeple sona erdiği takdirde, rehin, kefalet,faiz ve ceza koşulu gibi buna bağlı hak ve borçlar da sona ermiş olur.

BORCU SONA ERDİREN SEBEPLER

1-İFA:
Borçlanılan edimin, tam ve doğru bir şekilde yerine getirilmesi, alacaklının tatmin edilerek borcun sona erdirilmesidir. İfa, borcun amacıdır; çünkü her borç ifa edilmek üzere doğar.İfa, hukuki niteliği itibariyle bir İTİRAZDIR.

2-İBRA SÖZLEŞMESİ
Borcu doğuran işlem kanunen veya taraflarca belli şekle tâbi tutulmuş olsa bile borç, taraflarca şekle bağlı olmaksızın yapacakları ibra sözleşmesi ile tamamen veya kısmen ortadan kaldırabilir (TBKm. 132).

İbra sözleşmesinin konusu, borçlunun kabulü ile alacaklının alacak hakkından vazgeçmesidir.

Kefilin ibra edilmesi asli borçlunun borcunu sona erdirmez

3-YENİLEME:
Yeni bir borçla mevcut bir borcun sona erdirilmesi, ancak tarafların bu yöndeki açık iradesi ile olur.

Özellikle mevcut borç için kambiyo taahhüdünde bulunulması (poliçe, bono düzenlenmesi) veya yeni bir alacak senedi düzenlenmesi ya da yeni bir kefalet senedi düzenlenmesi, tarafların açık yenileme iradeleri olmadıkça yenileme sayılmaz.

4-KUSURSUZ İMKÂNSIZLIK:
Bir parça borcu sözleşmenin yapılmasından sonra borçlunun kusuru olmadan imkânsızlaşmışsa verme borcu sona erer.

Sözleşmenin Yapılmasından Önce Var Olan İmkânsızlık ta ise borcun ifası "objektif" olarak (herkes için) imkânsızsa, sözleşme mutlak butlan ile geçersizdir.

İFA İMKANSIZLIĞI

BAŞLANGIÇTAKİ İMKÂNSIZLIK

- Objektif İmkansızlık → Sözleşme kesin Hükümsüz
- Subjektif İmkansızlık → Sözleşme geçerli

SONRAKİ İMKÂNSIZLIK

- **KUSURLU** → Tazminat öder
- **KUSURSUZ** → Borç sona erer Alınanlar Sebepsiz Zenginleşmeye göre iade edilir.

İfa imkansızlığı sadece parça borçları ile
İstisnasi olarak stok borçlarında karşımıza çıkar .

2019/Hakimlik

Ozan, 23.12.2019 tarihinde doğum yaparken ölen yarış atı Rüzgâr'ın 17.500 TL'ye satışı konusunda Erdal ile 25.12.2019 tarihinde anlaşmıştır.Buna göre, taraflar arasında yapılan satış sözleşmesinin geçerliliğine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Sözleşme kesin hükümsüzdür.

B) Sözleşme yok hükmündedir.

C) Erdal, ifa imkânsızlığına dayanarak sözleşmeden dönebilir.

D) Erdal, saik hatasina dayanarak sözleşmenin iptalini isteyebilir

E) Sözleşme şekil kurallarına uyulmadan yapıldığından kısmen hükümsüzdür.

2025/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre ibra işleminin hukuki niteliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tek taraflı hukuki işlem
B) Karar
C) Eksik borç
D) Yazılı borç ikrarı
E) Sözleşme

5-BİRLEŞME:
Türk Borçlar Kanunu'nda yer verilen alacaklı borçlu sıfatlarının aynı kişide birleşmesi sonucu borcun sona ermesinde, üçüncü kişilerin alacak üzerinde önceden mevcut olan hakları birleşmeden etkilenmez. Birleşme geçmişe etkili olarak ortadan kalkarsa, borç varlığını sürdürür. Taşınmaz rehni ve kıymetli evraka ilişkin özel hükümler saklıdır.

6- TAKAS:

İki kişinin karşılıklı ve aynı cinsten olan muaccel borçlarının, daha az olanı oranında, taraflardan birinin tek taraflı irade beyanı ile sona erdirilmesidir. " İki kişi, karşılıklı olarak bir miktar para veya özdeş diğer edimleri birbirine borçlu oldukları takdirde, her iki borç muaccel ise her biri alacağını borcu ile takas edebilir" (TBK m.139/I).

Özellikleri:

Takas, hukuki niteliği itibariyle bozucu yenilik doğuran bir haktır. Borçlu, takas hakkını tek taraflı, şekle bağlı olmayan, varması gerekli bir irade beyanı ile kullanır.
Alacaklardan biri çekişmeli olsa bile takas ileri sürülebilir (TBK m.139/I).

Zamanaşımına uğramış bir alacağın takası, ancak takas edilebileceği anda henüz zamanaşımına uğramamış olması koşuluyla ileri sürülebilir (TBK m.139/III).
Asıl borçlunun takası ileri sürme hakkı bulundukça, kefil de alacaklıya ifada bulunmaktan kaçınabilir

Takas hakkından önceden feragat edilebilir.
(TBK m.140).

2026/2 Sgs

1-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre takasa ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Alacaklardan biri çekişmeli olduğu zaman takas ileri sürülemez.

B) Asıl borçlunun takası ileri sürme hakkı bulundukça, kefili de alacaklıya ifada bulunmaktan kaçınabilir.

C) Üçüncü kişi yararına borçlanan kişi, bu borcu ile sözleşmenin diğer tarafından olan alacağını takas edemez.

D) Borçlunun iflası hâlinde alacaklılar, muaccel olmasalar bile, alacaklarını, müflise olan borçları ile takas edebilirler.

E) Borçlu, takas hakkından önceden de feragat edebilir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, takas ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A)Alacaklardan biri çekişmeli olduğu takdirde takas ileri sürülemez.
B) Takas borcu sona erdiren bir nedendir.
C)Zamanaşımına uğramış bir alacağın takası hiçbir şekilde ileri sürülemez.
D)Sadece para borçları bakımından takas ileri sürülebilir.
E)Takas edilecek borçların karşılıklı olması gerekmez.

2020/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi borcu sona erdiren hâller arasında yer almaz?

A)Yenileme B) Takas C) İbra D) İflas E) İfa

2026/1 Smmm Yeterlilik

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi borcu sona erdiren hallerden biri değildir?

A) İfa
B) Yenileme
C) Ölüm
D) Takas
E) İbra

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, takasla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Borçlu, takas hakkından önceden feragat edemez.
B) Alacaklardan biri çekişmeli olsa bile takas ileri sürülebilir.
C) Asıl borçlunun takası ileri sürme hakkı bulundukça kefili de alacaklıya ifada bulunmaktan kaçınabilir.
D) Borçlunun iflası hâlinde alacaklılar,muaccel olmasalar bile, alacaklarını,müflise olan borçları ile takas edebilirler.
E) Üçüncü kişi yararına borçlanan kişi, bu borcu ile sözleşmenin diğer tarafından olan alacağını takas edemez.

6098 sayılı Türk Borçlar **Kanunu'na göre, takas ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Borçlunun iflası hâlinde alacaklılar, alacaklarını müflise olan borçlarıyla takas edebilir.
B) Asıl borçlunun takas ileri sürme hakkı bulundukça, kefili de alacaklıya ifada bulunmaktan kaçınabilir.
C) Üçüncü kişi yararına borçlanan kişi, bu borcu ile sözleşmenin diğer tarafından olan alacağını takas edemez.
D) Takas edilmek istenen alacaklardan biri çekişmeliyse,takas ileri sürülemez.
E) Takas, ancak borçlunun takas iradesini alacaklıya bildirmesiyle gerçekleşir

Zamanaşımı

Zamanaşımı borcu sona erdirmeyen, tam borcu eksik borca dönüştüren bir nedendir.

Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, her alacak **on yıllık zamanaşımına** tabidir. Zamanaşımı alacağın muaccel olmasıyla işlemeye başlar. Alacağın muaccel olmasının bir bildirime bağlı olduğu hallerde, zamanaşımı bu bildirimin yapılabileceği günden işlemeye başlar.

Zamanaşımından önceden feragat edilemez.

Zamanaşımı asıl borçluya karşı kesilince, kefile karşı da kesilmiş olur. Zamanaşımı kefile karşı kesilince, asıl borçluya karşı kesilmiş olmaz..

TAŞINMAZ REHNİNE BAĞLI ALACAKLARA ZAMANAŞIMI İŞLEMEZ.

2026/2 Yeterlilik

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, Kanun'da aksine bir hüküm bulunmadıkça, her alacak kaç yıllık genel zamanaşımına tabidir?

A) 2
B) 3
C) 5
D) 10
E) 20

5 YILDA ZAMANAŞIMINA UĞRAYAN BORÇLAR

1.Kira bedelleri, anapara faizleri ve ücret gibi diğer dönemsel edimler.
2.Otel, motel, pansiyon ve tatil köyü gibi yerlerdeki konaklama bedelleri ile lokanta ve benzeri yerlerdeki yeme içme bedelleri.
3.Küçük sanat işlerinden ve küçük çapta perakende satışlardan doğan alacaklar.
4.Bir ortaklıkta, ortaklık sözleşmesinden doğan ve ortakların birbirleri veya kendileri ile ortaklık arasındaki; bir ortaklığın müdürleri, temsilcileri, denetçileri ile ortaklık veya ortaklar arasındaki alacaklar.
5.Vekâlet, komisyon ve acentalık sözleşmelerinden, ticari simsarlık ücreti alacağı dışında,
6.Simsarlık sözleşmesinden doğan alacaklar.
7.Yüklenicinin yükümlülüklerini ağır kusuruyla hiç ya da gereği gibi ifa etmemesi dışında, eser sözleşmesinden doğan alacaklar.

2026/2 Yeterlilik

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi Kanun'da aksine bir hüküm bulunmadıkça, 5 yıllık zamanaşımına tabi alacaklardan değildir?

A) Yüklenicinin yükümlülüklerini ağır kusuruyla hiç ya da gereği gibi ifa etmemesi dışında, eser sözleşmesinden doğan alacaklar
B) Otel, motel, pansiyon ve tatil köyü gibi yerlerdeki konaklama bedelleri ile lokanta ve benzeri yerlerdeki yeme içme bedelleri
C) Küçük sanat işlerinden ve küçük çapta perakende satışlardan doğan alacaklar
D) Banka kredileri ve kredi kartı borçları
E) Kira bedelleri, anapara faizleri ve ücret gibi diğer dönemsel edimler

ZAMANAŞIMININ DURMASI SEBEPLERİ

Velayet süresince, çocukların ana ve babalarından olan alacakları için.
Vesayet süresince, vesayet altında bulunanların vasiden veya vesayet işlemleri sebebiyle
Devletten olan alacakları için.
Evlilik devam ettiği sürece, eşlerin diğerinden olan alacakları için.
Hizmet ilişkisi süresince, ev hizmetlilerinin onları çalıştıranlardan olan alacakları için.
Borçlu, alacak üzerinde intifa hakkına sahip olduğu sürece.
Alacağı, Türk mahkemelerinde ileri sürme imkânının bulunmadığı sürece.
Alacaklı ve borçlu sıfatının aynı kişide birleşmesinde, birleşmenin ileride geçmişe etkili olarak ortadan kalkması durumunda, bu durumun ortaya çıkmasına kadar geçecek sürece.
NOT: Zamanaşımını durduran sebep ortaya çıktığı anda zamanaşımı olduğu yerde durur. Ortadan kalktığı anda kaldığı yerden devam eder.

ZAMANAŞIMININ KESİLMESİ SEBEPLERİ

1. Borçlu borcu ikrar etmişse, özellikle faiz ödemiş veya kısmen ifada bulunmuşsa ya da rehin vermiş veya kefil göstermişse.

2. Alacaklı, dava veya def'i yoluyla mahkemeye veya hakeme başvurmuşsa, icra takibinde bulunmuşsa ya da iflas masasına başvurmuşsa.

Kesilen zamanaşımı 5 yıllık ise 5 yıllık yeni bir süre başlar 10 yıllık kesilmişse 10 yıllık süre başlar ancak zamanaşımı ;
1-BORÇLU BORCUNU YAZILI BORÇ İKRARI İLE KABULLENMİŞ İSE
2-BORCUN VARLIĞI MAHKEME KARARI İLE TESİPT EDİLMİŞ İSE
Yeni başlayacak zamanaşımı süresi 10 yıldır

2021/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sözleşmeden doğan alacaklarda zamanaşımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Sözleşmeden doğan alacağın taşınır rehniyle güvenceye bağlanmış olması, bu alacak için zamanaşımının işlemesine engel olur.

B) Zamanaşımı, icra takibiyle kesilmişse, sözleşmeden doğan alacağın takibine ilişkin her işlemden sonra zamanaşımı yeniden işlemeye başlar.

C) Zamanaşımı, sözleşmeden doğan alacağın muaccel olmasıyla işlemeye başlar.

D) Kanunda veya sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça, sözleşmeden doğan alacak kural olarak on yıllık zamanaşımına tabidir.

E) Sözleşmeden doğan asıl alacak zamanaşımına uğrayınca, ona bağlı faiz ve diğer alacaklar da zamanaşımına uğramış olur.

2014/3

6098sayılıTürkBorçlarKanunu'nagöre,geçerli bir borç ilişkisinde"borçlunun borcunun bir kısmını ödemesi" zamanaşımını ne şekilde etkiler?

A) Zamanaşımı kesilir.

B) Zamanaşımı durur.

C) Zamanaşımı hak düşürücü süreye dönüşür.

D)Zamanaşımı bir daha işlemeye başlamamak üzere ortadan kalkar.

E) Zamanaşımını etkilemez

2025/3

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre kira bedelleri, ana para faizleri ve ücret gibi diğer dönemsel edimlerden doğan alacaklar için zamanaşımı süresi kaç yıldır?

A) 1 B) 3 C) 5 D) 10 E) 20

2017/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun genel hükümlerinde yer alan zamanaşımı sürelerinin sözleşme ile değiştirilip değiştirilemeyeceğine yönelik genel ilkeye ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Zamanaşımı süreleri kesindir, sözleşmeyle değiştirilemez.
B) Zamanaşımı süreleri istenildiği kadar uzatılabilir ya da kısaltılabilir.
C) Zamanaşımı süreleri kanunda belirtilen sürenin yarısıyla sınırlı olarak uzatılabilir ya da kısaltılabilir.
D) Zamanaşımı süreleri sözleşmeyle uzatılabilir ancak kısaltılamaz.
E) Zamanaşımı süreleri sözleşmeyle kısaltılabilir; ancak uzatılamaz.

2015/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre , zamanaşımına ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça sözleşmelerden doğan her alacak, on yıllık zamanaşımına tabidir.
B) Zamanaşımı süreleri sözleşme ile değiştirilemez.
C) Bazı durumlar zamanaşımının durmasına veya kesilmesine sebep olabilir.
D) Haksız fiillerde zamanaşımı, zararın ve tazminat yükümlüsünün öğrenilmesinden itibaren on yıldır.
E) Zamanaşımı hakim tarafından kendiliğinden (re'sen) göz önüne alınmaz.

2015/3

6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, kira bedelinden doğan alacaklar için kaç yıllık zamanaşımı Süresi uygulanır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

2023/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesi hâline ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesinden kaynaklanan zenginleşmeler Türk Borçlar Kanunu'nun sebepsiz zenginleşmeye ilişkin hükümleri çerçevesinde geri istenebilir.
B) Zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesinden kaynaklanan zenginleşmeler Türk Borçlar Kanunu'nun haksız fiile ilişkin hükümleri çerçevesinde geri istenebilir.
C) Zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesinden kaynaklanan zenginleşmeler yalnızca zenginleşenin tacir olduğu durumlarda geri istenebilir.
D) Zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesinden kaynaklanan zenginleşmelerin Devlet'e intikal ettirilmesi gerekir.
E) Zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesinden kaynaklanan zenginleşmeler geri istenemez.

2021/3

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,zamanaşımının kesilmesine ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Zamanaşımı müteselsil borçlulardan birine karşı kesilince, diğer borçlulara karşı kesilmiş olmaz.
B) Borçlunun borcunu ikrarı zamanaşımını kesmez.
C) Borçlunun faiz ödemiş olması veya kısmen ifada bulunması zamanaşımını kesmez.
D) Zamanaşımı kefile karşı kesilince, asıl borçluya karşı kesilmiş olmaz.
E) Zamanaşımı asıl borçluya karşı kesilince kefile kesilmiş olmaz.

BORÇLARIN İFASI

İfa borç ilişkisini sona erdiren sebeplerden olup borçlunun borcunu sözleşmeye uygun olarak yerine getirmesidir.

ŞAHSEN İFA ZORUNLULUĞUNUN OLMAMASI

M. 83- Borcun, bizzat borçlu tarafından ifa edilmesinde alacaklının menfaati bulunmadıkça borçlu, borcunu şahsen ifa etmekle yükümlü değildir.

Borcun bizzat borçlu tarafından ifasında "**alacaklının bir yararı varsa borç kural olarak borçlu tarafından ifa edilir**.

Örneğin, Para borçlarının, borçlu dışında üçüncü bir kişi tarafından ifa edilmesi mümkündür.

İFADA BÜTÜNLÜK İLKESİ

1. Kısmen ifa MADDE 84- Borcun tamamı belli ve muaccel ise, alacaklı kısmen ifayı reddedebilir. Alacaklı kısmen ifayı kabul ederse borçlu, borcun kendisi tarafından ikrar olunan kısmını ifadan kaçınamaz.

KURAL: Borcun tamamı belli ve muaccel ise, alacaklı kısmen ifayı reddedebilir.

Alacaklı kısmen ifayı kabul ederse borçlu, borcun kendisi tarafından ikrar olunan kısmını ifadan kaçınamaz. Kısmi ifa bölünebilir edimlerde söz konusu olur.

KURAL : ALACAKLI KISMİ İFAYI KABUL ETMEK ZORUNDA DEĞİLDİR.

İSTİSNA: Bazı durumlarda alacaklı kısmi ifayı kabule mecburdur.

İFA YERİ

PARA BORÇLARI,

Alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde (Götürelecek Borç)

PARÇA BORÇLARI,

Sözleşmenin kurulduğu sırada borç konusunun bulunduğu yerde (Alınacak Borç)

DİĞER BORÇLAR

Doğumları sırasında borçlunun yerleşim yerinde (Aranacak Borç)

Alacaklının yerleşim yerinde ifası gereken bir borcun doğumundan sonra alacaklının yerleşim yerini değiştirmesi sebebiyle ifa önemli ölçüde güçleşmişse borç, alacaklının önceki yerleşim yerinde ifa edilebilir.

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

2025/1

I. Borcun ifa yeri, tarafların açık veya örtülü iradelerine göre belirlenir.
II. Aksine bir anlaşma yoksa, para borçları alacaklının sözleşmenin kurulduğu sıradaki yerleşim yerinde ifa edilir.
III. Aksine bir anlaşma yoksa, parça borçları sözleşmenin kurulduğu sırada borç konusunun bulunduğu yerde ifa edilir.
IV. Aksine bir anlaşma yoksa, para ve parça borçları dışındaki bütün borçlar, sözleşmenin kurulduğu sırada alacaklının yerleşim yerinde ifa edilir.
V. Alacaklının yerleşim yerinde ifası gereken bir borcun doğumundan sonra alacaklının yerleşim yerini değiştirmesi sebebiyle ifa önemli ölçüde güçleşmişse borç, alacaklının önceki yerleşim yerinde ifa edilebilir.

2-6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre ifa yeriyle ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) I, II ve III B) I, III ve V C) II, IV ve V D) III, IV ve V E) I, II, III ve IV

2021/

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre aksine bir anlaşma bulunmadığı durumlarda borçların ifa yeriyle ilgili,
I. Para borçları, alacaklının sözleşmenin kurulduğu sıradaki yerleşim yerinde ifa edilir.
II. Parça borçları, sözleşmenin kurulduğu sırada borçlunun bulunduğu yerde ifa edilir.
III. Para ve parça borçları dışındaki bütün borçlar,doğumları sırasında borçlunun yerleşim yerinde ifa edilir.
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D)I ve III E) II ve III

İFA ZAMANI

İfa zamanı taraflarca kararlaştırılmadıkça veya hukuki ilişkinin özelliğinden anlaşılmadıkça her borç, doğumu anında muaccel olur.

İfa zamanı bir sözleşmenin esaslı unsurunu teşkil etmez.

Dolayısıyla taraflar ifa zamanını sözleşmeyle belirlememiş olmaları sözleşmenin geçersizliğine yol açmaz.

Gün olarak belirlenmiş süre, sözleşmenin kurulduğu gün sayılmaksızın, bu sürenin son günü dolmuş olur. Sekiz veya on beş gün olarak belirlenmiş süre ise, bir veya iki haftayı değil, tam sekiz veya on beş günü ifade eder.

Hafta olarak belirlenmiş süre, son haftanın sözleşmenin kurulduğu güne ismen uyan gününde dolmuş olur.

Ay olarak veya yıl, yarıyıl ve yılın dörtte biri gibi birden çok ayı içeren bir zaman olarak belirlenmiş süre, sözleşmenin kurulduğu gün ayın kaçıncı günü ise, son ayın bunu karşılayan gününde dolmuş olur. Son ayda bunu karşılayan gün yoksa süre, bu ayın son günü dolmuş sayılır.

Yarım aydan on beş günlük süre anlaşılır. Bir veya birden çok ay ve yarım ay olarak belirlenmiş sürenin dolduğu gün, son aya on beş gün eklenerek belirlenir.

Tatil günlerinde süreler işlemeye devam eder. Ancak, ifa günü bir tatil gününe denk gelmişse süre tatili izleyen ilk günün mesai bitimi sonuna kadar uzar.

Örneğin; (A), (B)'ye 14.10.2024 Çarşamba günü 1000 TL borç para vermiş, taraflar vade olarak yarım ay belirlemişlerdir. İfa günü hangi gündür? (30.10.2024'tir. Çünkü 29.10.2024 cumhuriyet bayramına denk gelmektedir)

BORÇLARIN İFASI

Sözleşme tarihi 02,08,2024

GÜN	HAFTA	AY
3 gün	2 hafta	4 ay
05,08,2024	16,08,2024	02,12,2024

Sadece ay ismi verilmiş ise o ayın son günü
Denk gelen ayda o gün yoksa o ayın son günü ifa edilir.

İş saatlerinde ifa MADDE 94- Borç, alışılmış iş saatlerinde ifa ve kabul edilir.

Sürenin uzatılması MADDE 95- Süre uzatılmış ise yeni süre, aksi kararlaştırılmış olmadıkça, önceki sürenin sona ermesini izleyen birinci günden başlar.

Taraflar arasında 29 Temmuz 2020 tarihinde yapılan sözleşme uyarınca Ali, Ayşe'ye "Mucize" isimli bir yarış atını satma borcu altına giriyor. Sözleşmede Ayşe'nin, satış bedeli olan 180.000 üç ay sonra ödeyeceği kararlaştırılıyor.Buna göre Ayşe'nin 180.000 TL'yi ödemesi gereken son tarih aşağıdakilerden hangisidir?

A) 28 Ekim 2020 Çarşamba

B) 29 Ekim 2020 Perşembe

c) 30 Ekim 2020 Cuma

D) 31 Ekim 2020 Cumartesi

E) 1 Kasım 2020 Pazar

2024/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, süreye bağlı borçlarda vade ve sürenin hesaplanmasına ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Borcun ifası için sadece ay belirlenmişse bundan o ayın onbeşinci günü anlaşılır.
B) Sekiz gün olarak belirlenmiş süre, bir haftayı ifade eder.
C) Borcun ifası için ayın başlangıcı belirlenmişse, bundan ilgili ayın ilk haftasının son günü anlaşılır.
D) Borcun ifası için ayın sonu belirlenmişse bundan ayın son haftasının ilk günü anlaşılır.
E) Hafta olarak belirlenmiş süre, son haftanın sözleşmenin kurulduğu güne ismen uyan gününde dolmuş olur.

BORÇLARIN İFASI

ERKEN İFA

Tbk m.96.Sözleşmenin hükümlerinden veya özelliğinden ya da durumun gereğinden tarafların aksini kastettikleri anlaşılmadıkça borçlu, edimini sürenin sona ermesinden önce ifa edebilir.

Ancak, kanun veya sözleşme ya da âdet gereği olmadıkça borçlu, erken ifada bulunması sebebiyle indirim yapamaz.(Tüketici kredileri istisna)

Alacaklı erken ifa teklifini haklı bir sebebi yoksa kabul etmek zorundadır.

İFADA SIRA

Tbk 97.Madde
Karşılıklı borç yükleyen bir sözleşmenin ifası isteminde bulunan tarafın, sözleşmenin koşullarına ve özelliklerine göre daha sonra ifa etme hakkı olmadıkça, İFA AYNI ANDA YAPILMALIDIR.

Parayı vermez isen malı teslim etmem.(Ödemezlik defi bu hükümden doğar)

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, borcun ifa yeri konusunda tarafların açık veya örtülü iradeleri yoksa, para borçlarının ifa yeri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Borcun doğumu sırasında borçlunun yerleşim yerinde
B) Alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde
C) Borçlunun ödeme zamanındaki yerleşim yerinde
D) Sözleşmenin kurulduğu sırada borç konusunun bulunduğu yerde
E) Sözleşmenin ifası sırasında borç konusunun bulunduğu yerde

2025/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre borçların ifasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Borçlu kural olarak borcunu şahsen ifa etmekle yükümlüdür.
B) Borcun tamamı belli ve muaccel ise alacaklı kısmen ifayı reddedemez.
C) Çeşit borçlarında hukuki ilişkiden ve işin özelliğinden aksi anlaşılmadıkça, edimin seçimi alacaklıya aittir.
D) Borçlu edimini kural olarak sürenin sona ermesinden önce ifa edebilir.
E) Seçimlik borçlarda, hukuki ilişkiden ve işin özelliğinden aksi anlaşılmadıkça, edimlerden birinin seçimi alacaklıya aittir

6098sayılıTürkBorçlarKanunu'na göre , ifa yeri ve zamanı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)İfa zamanı veya sürenin son günü , kanunlarda tatil olarak kabul edilen bir güne rastlarsa, kendiliğinden bu günü izleyen ve tatil olmayan ilk güne geçer.
B)Borcun ifası için ayın ortası belirlenmişse, bundan ayın on beşinci günü anlaşılır.
C)Aksine bir anlaşma yoksa parça borçları , alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde ifa edilir.
D)Aksine bir anlaşma yoksa borç, alışılmış iş saatlerinde ifa ve kabul edilir.
E)İfa zamanı taraflarca kararlaştırılmadıkça veya hukuki ilişkinin özelliğinden anlaşılmadıkça her borç , doğumu anında muaccel olur.

6098sayılıTürkBorçlarKanunu'nun, taraflarca ifa yerinin belirlenmediği hâllerde uygulama alanı bulacak hükümlerine göre, aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A)Parça borçları , ifa zamanında borç konusunun bulunduğu yerde ifa edilir.
B)Para ve parça borcu dışındaki bütün borçlar , alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde ifa edilir.
C)Para borçları , borçlunun sözleşmenin kurulduğu sıradaki yerleşim yerinde ifa edilir.
D)Para borçları , alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde ifa edilir.
E)Parça borçlar ı, borçlunun sözleşmenin kurulduğu sıradaki yerleşim yerinde ifa edilir

TEMERRÜT(DİRENİM)

ALACAKLININ TEMERRÜDÜ (Tbk 106-110)

Tbk m 106 -Yapma veya verme edimi gereği gibi kendisine önerilen alacaklı, haklı bir sebep olmaksızın onu kabulden veya borçlunun borcunu ifa edebilmesi için kendisi tarafından yapılması gereken hazırlık fiillerini yapmaktan kaçınırsa, temerrüde düşmüş olur.
Alacaklı, müteselsil borçlulardan birine karşı temerrüde düşerse, diğerlerine karşı da temerrüde düşmüş olur.
Bu durumda borçlunun borcu sona ermiş olmaz.İfa için çaba harcamalıdır.

VERME BORÇLARINDA ;
Alacaklının temerrüde düşmesi durumunda borçlu, hasar ve giderleri alacaklıya ait olmak üzere, teslim edeceği şeyi **tevdi** ederek borcundan kurtulabilir.
Tevdi yerini, **ifa yerindeki hâkim belirler**. Bununla birlikte ticari mallar, hâkim kararı olmadan da bir ardiyeye tevdi edilebilir.
Sözleşmenin konusu olan şeyin niteliği veya işin özelliği tevdi edilmesine uygun düşmez veya teslim edilecek şey bozulabilir ya da bakımı, korunması veya tevdi edilmesi önemli bir gideri gerektirir ise, borçlu, alacaklıya önceden ihtarda bulunması koşuluyla, hâkimin izniyle onu açık artırma yoluyla sattırıp bedelini tevdi edebilir.

YAPMA BORÇLARINDA :
Borcun konusu bir şeyin teslimini gerektirmiyorsa borçlu, borçlunun temerrüdüne ilişkin hükümlere atıf suretiyle sözleşmeden dönebilir (TBK m.110).

TEMERRÜT(DİRENİM)

BORÇLUNUN TEMERRÜDÜ

Şartları:

1.Borcun muaccel olması.Yani borcun vadesinin gelmiş olmasıdır.
2.İfanın mümkün olması.
3.Borlunun borcu ifa etmemiş olması
4.Alacaklının edimi kabule hazır olması
5.İhtar veya ihtar yerini tutan bir durum olmalıdır

(Kusur şartı aranmaz)

İhtara Gerek Olmayan Haller

Borçlu Temerrüde düşer

İfa zamanı taraflarca açıkça belirlenmiş ise
Haksız Fiilde fiilin gerçekleştiği anda
Kötüniyetli zenginleşen zenginleşme anında

BORÇLU TEMERRÜDÜNÜN SONUÇLARI GENEL SONUÇLAR

Aynen İfa ve Gecikme Tazminatı:

Borcun ifa edilmesinde hâlen menfaati bulunan alacaklı, borçludan aynen ifayı ve borcun geç ifasından dolayı uğradığı zararın karşılanmasını ister.

Temerrüde düşen borçlu, borcun geç ifasından dolayı alacaklının uğradığı zararı gidermekle yükümlü olur.

Ekle : Temerrüde düşen borçlu, temerrüde düşmekte kusuru olmadığını ispat etmedikçe, borcun geç ifasından dolayı alacaklının uğradığı zararı gidermekle yükümlüdür.

Beklenmeyen Hâlden Sorumluluk:

Temerrüde düşen borçlu beklenmedik hâl sebebiyle doğacak zarardan sorumludur.

Borçlu, temerrüde düşmekte kusuru olmadığını veya borcu zamanında ifa etmiş olsaydı bile zararın doğacağını ispat ederek bu sorumluluktan kurtulabilir.

BORÇLUNUN TEMERRÜDÜNÜN ÖZEL SONUÇLARI

1-PARA BORÇLARINA İLİŞKİN SONUÇLAR

Temerrüt(Gecikme) Faizi: Sadece para borçlarında söz konusu olur. –

Ekle :Uygulanacak yıllık temerrüt faizi oranı, sözleşmede kararlaştırılmamışsa, faiz borcunun doğduğu tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre belirlenir.

TEMERRÜD FAİZİNDEN KAÇIŞ YOK

Temerrüd faizi için Alacaklının ZARARI aranmaz borçlu kusursuz olsa da faiz ödemekten kaçamaz.

Fakat bu oran, yasal faiz oranının yüzde yüz fazlasını aşamaz.(Kapital faizi ise yasal faiz oranının yüzde elli fazlasını aşamaz.)

Aşkın Zarar (Munzam Zarar): Gecikme (temerrüt) faizi ile karşılanamayan zarara munzam (aşkın) zarar denir. Alacaklı, temerrüt faizini aşan bir zarara uğramış olursa, borçlu kendisinin hiçbir kusuru bulunmadığını ispat etmedikçe, bu zararı da gidermekle yükümlüdür.Alacaklı zararını ispatlar borçlu kusursuzluğunu ispatlayamaz ise ödemek zorunda kalır.

Temerrüt faizine, ayrıca temerrüt faizi yürütülemez.

BK 121.

Faiz veya irat borcunu ya da bağışladığı bir miktar parayı ödemekte temerrüde düşen borçlu, icra takibine girişildiği veya dava açıldığı günden başlayarak, temerrüt faizi ödemekle yükümlüdür.

2018/2
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi borçlu temerrüdünün kusuru gerektirmeyen sonuçlarından biridir?

A) Temerrüt faizi
B) Gecikme tazminatı
C) Olumsuz (menfi) zarardan sorumluluk
D) Aşkın zarardan sorumluluk
E) Beklenmedik hâlden sorumluluk

2-Sürekli edimli sözleşmelerde

İfasına başlanmış sürekli edimli sözleşmelerde, borçlunun temerrüdü hâlinde alacaklı,

a)İfa ve gecikme tazminatı isteyebileceği gibi,

b) Sözleşmeyi feshederek, sözleşmenin süresinden önce sona ermesi yüzünden uğradığı zararın giderilmesini de isteyebilir.

3- KARŞILIKLI BORÇ YÜKLEYEN SÖZLEŞMELERDE

Karşılıklı borç yükleyen sözleşmelerde, taraflardan biri temerrüde düştüğü takdirde diğeri, borcun ifa edilmesi için uygun bir süre verebilir veya uygun bir süre verilmesini hâkimden isteyebilir.

Aşağıdaki durumlarda süre verilmesine gerek yoktur:

1. Borçlunun içinde bulunduğu durumdan veya tutumundan süre verilmesinin etkisiz olacağı anlaşılıyorsa.

2. Borçlunun temerrüdü sonucunda borcun ifası alacaklı için yararsız kalmışsa.

3. Borcun ifasının, belirli bir zamanda veya belirli bir süre içinde gerçekleşmemesi üzerine, ifanın artık kabul edilmeyeceği sözleşmeden anlaşılıyorsa

Süre verilmesine rağmen borçlu borcu ifa etmemişse ALACAKLI AŞAĞIDAKİ SEÇİMLİK HAKLARINI KULLANIR.

1) **Aynen İfa ve Gecikme Tazminatı: Temerrüde düşen borçlu, verilen süre içinde borcunu ifa etmezse veya süre verilmesini gerektirmeyen bir durum söz konusu ise alacaklı her zaman borcun aynen ifasını ve gecikme sebebiyle uğradığı zararın tazmin edilmesini isteyebilir (TBK m.125/I).**

2) **Aynen İfayı Ret ve Müspet Zarar Tazminatı: Alacaklı, aynen ifa ve gecikme tazminatı isteme hakkından vazgeçtiğini hemen bildirerek borç i ifa edilseydi içinde bulunacağı ekonomik durum ile şimdiki ekonomik durumu arasındaki farkı ve kaybettiği karı isteyebilir (TBK m.125/II).**

3) **Sözleşmeden Dönme ve Menfi Zarar Tazminatı: Alacaklı sözleşmeden dönebilir.**

Sözleşmeden dönme hâlinde taraflar, karşılıklı olarak ifa yükümlülüğünden kurtulurlar ve daha önce ifa ettikleri edimleri geri isteyebilirler. Bu durumda borçlu, temerrüde düşmekte kusuru olmadığını kanıtlayamazsa alacaklı, sözleşmenin hükümsüz kalması sebebiyle uğradığı zararın giderilmesini de isteyebilir (TBK m.125/III).

Alacaklının TBK m. 125'te tanınan seçimlik haklardan hangisini kullanacağını borçlusuna uygun bir sürenin sonunda derhâl bildirmesi gerekir. Aksi takdirde alacaklının adi işlerde aynen ifa ve gecikme tazminatı istediği; belirli vadeli ve ticari satışlarda, aksi belirtilmemişse aynen ifayı reddettiği ve müspet zararın karşılanmasını istediği kabul edilir.

2026/1 Sgs

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi borçlu temerrüdünde alacaklıya tanınan imkânlardan biri değildir?

A) Sözleşme konusunun mahkeme aracılığıyla satılmasını talep etme
B) Aynen ifayı talep etme
C) Sözleşmeden dönme
D) Aynen ifadan vazgeçip olumlu zararı talep etme
E) Sözleşmeden dönüp olumsuz zararı talep etme

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, temerrüt ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Borçlunun temerrüde düşmesi için mutlaka kusurlu olması gerekir.
B) Yalnızca ifası mümkün olan borçların ifasındaki gecikme temerrüde yol açabilir.
C) Borçlunun temerrüde düşmesi için muaccel bir borcu ifa etmemiş olması gerekir.
D) Belirli vadeli borcun olması, temerrüt sebebiyle borçluya ihtar çekilmesini gereksiz kılar.
E) Temerrüde düşen borçlu, beklenmedik hâl sebebiyle doğacak zarardan sorumludur.

6098sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre , alacaklının haklı bir sebep olmaksızın borcu kabulden veya borçlunun borcunu ifa edebilmesi için kendisi tarafından yapılması gereken hazırlık fiillerini yapmaktan kaçınması durumuna ne denir?

A) Mahsup
B) Alacaklının temerrüdü
C) Kusursuz sorumluluk
D) Ödemezlik def'i
E) Seçimlik borç

Sorumsuzluk anlaşması

KURAL : Borçlunun **ağır kusurundan** sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma **kesin olarak hükümsüzdür**.
Borçlunun alacaklı ile hizmet sözleşmesinden kaynaklanan herhangi bir borç sebebiyle sorumlu olmayacağına ilişkin olarak önceden yaptığı her türlü anlaşma **kesin olarak hükümsüzdür**

İSTİSNA: **Yardımcı kişilerin** fiilinden doğan sorumluluk, önceden yapılan bir anlaşmayla tamamen veya kısmen kaldırılabilir.(Ağır Kusurdan bile)

MÜSTESNA: Uzmanlığı gerektiren bir hizmet, meslek veya sanat, ancak kanun ya da yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütülebiliyorsa, **borçlunun veya yardımcı kişilerin fiillerinden** hafif kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma kesin olarak hükümsüzdür

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

2017/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre, aşağıdaki sorumsuzluk anlaşmalarından hangisi sözleşmeden doğan borçlarda kesin hükümsüzlük yaptırımına bağlanmamıştır?

A) Borçlunun alacaklı ile hizmet sözleşmesinden kaynaklanan herhangi bir borç sebebiyle sorumlu olmayacağına ilişkin olarak önceden yaptığı anlaşma
B) Borçlunun ağır kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma
C) Uzmanlık gerektiren bir hizmetin ancak kanun tarafından verilen izinle yürütülebildiği durumlarda borçlunun hafif kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma
D) Uzmanlık gerektirmeyen mesleklerde borçlunun kendisine yardımcı kişilerin hafif kusurlu fiillerinden sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma
E) Uzmanlık gerektiren bir hizmetin ancak yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütülebildiği durumlarda borçlunun hafif kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma

2023/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, borçlunun ağır kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin anlaşmanın hukuki sonucu aşağıdakilerden hangisinde doğru ifade edilmiştir?

A) Yokluk yaptırımına tabidir.
B) İptal edilebilirlik yaptırımına tabidir.
C) Yalnızca borçlunun tacir olduğu durumlarda geçerlidir;bunun dışındaki hâllerde iptal edilebilirlik yaptırımına tabidir.
D) Kesin olarak hükümsüzdür.
E) Her zaman geçerlidir .

2023/1
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sözleşme ile belirlenebilecek akdi temerrüt faizi oranı için öngörülen yasal sınır aşağıdakilerden hangisinde doğru ifade edilmiştir?

A) Yıllık yasal temerrüt faizi oranının %100 fazlasını aşamaz.
B) Yıllık yasal temerrüt faizi oranının %50 fazlasını aşamaz.
C) Yıllık yasal temerrüt faizi oranını aşamaz.
D) Yıllık yasal kapital (anapara) faizi oranını aşamaz.
E) Yıllık yasal temerrüt faizi oranının %50'sini aşamaz.

2018/3
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sorumsuzluk anlaşmaları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Uzmanlığı gerektiren bir hizmet, meslek veya sanat,ancak kanun ya da yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütülebiliyorsa, borçlunun hafif kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma kesin olarak hükümsüzdür.
B) Borçlunun ağır kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma kesin olarak hükümsüzdür.
C) Yardımcı kişilerin fiilinden doğan sorumluluk, önceden yapılan bir anlaşmayla tamamen veya kısmen kaldırılamaz.
D) Sorumsuzluk anlaşması, alacaklı yönünden bir tasarruf işlemi; borçlu yönünden ise bir kazandırıcı işlemdir.
E) Borçlunun alacaklı ile hizmet sözleşmesinden kaynaklanan herhangi bir borç sebebiyle sorumlu olmayacağına ilişkin olarak önceden yaptığı her türlü anlaşma kesin olarak hükümsüzdür.

MÜTESELSİL BORÇLULUK

Müteselsil sorumluluk normalde **sözleşmeden doğar**. **Birden çok borçludan her biri, alacaklıya karşı borcun tamamından sorumlu olmayı kabul ederlerse müteselsil sorumluluktan bahsederiz.Kural olarak müteselsil sorumluluk sözleşmeden doğar .**

Ancak şu durumlarda müteselsil sorumluluk sözleşmede belirtilmese dahi **kanundan doğar:**

1. Birlikte haksız fiil işleyenlerin sorumluluğu
2. Birlikte ödünç alanların sorumluluğu
3. Birlikte vekil olanların sorumluluğu
4. Adi şirket ortaklarının sorumluluğu
5. Bir işletmeyi devralan kişi işletmenin borçlarından dolayı 2 yıl süreyle müteselsilen sorumludur.

DIŞ İLİŞKİDE

Borçlulardan her biri, alacaklıya karşı borcun tamamından sorumludur.

Borçlulardan herhangi birinin ifasıyla borç sona erer.

Alacaklı, borcun tamamının veya bir kısmının ödenmesini, dilerse müteselsil borçluların hepsinden birden dilerse de yalnız birinden isteyebilir.

Alacaklının müteselsil borçlulardan birine temerrüt ihtarnamesi çekmesi diğerlerini temerrüde düşürmez

Alacaklının borçlulardan biriyle yaptığı ibra sözleşmesi, diğer borçluları da ibra ettiği anlamına gelmez. Alacaklının alacağı ibra ettiği borçlunun payı oranında azalır.

Herkesçe ileri sürülebilecek zamanaşımı gibi mutlak bir def'iyi ileri sürmeden borcu ödeyen müteselsil borçlu, rûcu hakkını kaybeder

Müteselsil borçlulardan birine karşı temerrüde düşen alacaklı diğerlerine karşı da temerrüde düşmüş olur.

İÇ İLİŞKİDE

Kendisine düşen paydan fazla ifada bulunan borçlunun, ödediği fazla miktarı diğer borçlulardan isteme hakkı vardır.
Bu durumda borçlu, her bir borçluya ancak payı oranında rûcu edebilir.

Dış ilişkide payından fazlasını ödeyen borçlular diğerlerinden alamadığı kısmı eşit olarak paylaşırlar.

2023/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, "bir borç ilişkisinde birden fazla borçlunun her birinin borcun tamamından sorumlu olması"nı ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kısmi borçluluk B) Ferdi borçluluk C) Paylı borçluluk D) Feri borçluluk E) Müteselsil borçluluk

2026/2 Yeterlilik

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, "Birden çok borçludan her biri, alacaklıya karşı borcun tamamından sorumlu olmayı kabul ettiğini bildirirse" aşağıdaki hangi borç ilişkisi doğar?

A) Bölünemeyen borç

B) Müteselsil borç

C) Seçimlik borç

D) Müşterek borç

E) Bölünebilir borç

2025 Nisan Hmgs

B ve C; A'dan almış oldukları 200.000 TL tutarındaki borcun tamamından sorumlu olmayı kabul ettiklerini A'ya bildirir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre olayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) B ve C arasında müteselsil borçluluk vardır.

B) A, borcun tamamının ifasını B'den isteyebilir.

C) B, A'ya karşı A ile C arasındaki kişisel ilişkilerden doğan defi ve itirazlan ileri süremez

D) B. A'ya karşı ortak defi ve itirazları ileri sürmezse C'ye Karşı sorumlu olur.

E) Zaman aşımı, B'ye karşı kesilince C'ye karşı kesilmiş olmaz

Bağlanma Parası (Pey Akçesi)

Bir sözleşmenin kurulduğuna delil olması amacıyla bir tarafın diğerine verdiği paraya pey akçesi denir. Pey akçesi ispat kolaylığı sağlar. Taraflar aksini kararlaştırmamışsa pey akçesi, kural olarak asıl alacaktan düşülür,

Sözleşme kurulurken verilen paranın bağlanma parası mı yoksa cayma parası mı olduğu noktasında tereddüt oluşursa, paranın bağlanma parası olarak verildiği kabul edilir.

Taraflar arasındaki sözleşme herhangi bir nedenle geçersiz olursa, verilen bağlanma parası sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre geri istenebilir.

Cayma Parası (Pişmanlık Akçesi)

Cayma parası, bir tarafın sözleşmede kendisine tanına dönme hakkını kullandığında diğer tarafa vermeyi taahhüt ettiği tazminattır.
Ancak, cayma parasının da sözleşmenin kuruluşu sırasında diğer tarafa verilmesi gerekmektedir. Şayet sözleşmeden doğan borç ifa edilirse, cayma akçesinin de iadesi gerekir.

Cayma parasının kararlaştırıldığı hallerde, sözleşmenin her iki tarafı da sözleşmeden keyfi olarak caymak konusunda yetkilidir. Şayet cayma parasını veren cayarsa daha önceden verdiğini geri isteyemez. Buna karşılık sözleşmenin karşı tarafı cayarsa almış olduğunun iki katını vermek zorundadır.

KOŞULLAR

Geciktirici koşul

Bir sözleşmenin hüküm ifade etmesi, gerçekleşip gerçekleşmeyeceği bilinmeyen bir olguya bırakılmışsa, sözleşme geciktirici koşula bağlanmış olur.

Aksi kararlaştırılmamışsa, geciktirici koşula bağlı sözleşme, ancak koşulun gerçekleştiği andan başlayarak hüküm ifade eder.

Bozucu koşul

Sona ermesi önceden gerçekleşip gerçekleşmeyeceği bilinmeyen bir olguya bırakılan sözleşme, bozucu koşula bağlanmış olur.

Bozucu koşula bağlanmış sözleşmenin hükümleri, koşulun gerçekleştiği anda ortadan kalkar

KOŞULLARLA İLGİLİ ORTAK HÜKÜMLER

Koşulun gerçekleşmesi ;
Koşul, taraflardan birinin bizzat yerine getirmesi gerekli bir davranış değilse, o tarafın ölümü hâlinde mirasçısı onun yerine geçebilir.

Dürüstlük kurallarına aykırı engelleme ;
Taraflardan biri, koşulun gerçekleşmesine dürüstlük kurallarına aykırı olarak engel olursa, koşul gerçekleşmiş sayılır.
Taraflardan biri, koşulun gerçekleşmesini dürüstlük kurallarına aykırı biçimde sağlarsa, koşul gerçekleşmemiş sayılır.

Geciktirici Koşulun Askıda Olduğu Haller
Koşul gerçekleşinceye kadar borçlu, borcun gereği gibi ifasını engelleyecek her türlü davranıştan kaçınmakla yükümlüdür.
Koşula bağlı hakkı tehlikeye düşürülen alacaklı, alacağı koşula bağlı olmayan alacaklıların haklarını korumak üzere başvurabilecekleri önlemleri alabilir.
Koşulun gerçekleşmesinden önce yapılan tasarruflar, koşulun hükümlerini zedelediği oranda geçersiz olur.

Yasak koşullar ;
Bir koşul,imkansız ise hukuka veya ahlaka aykırı bir yapma veya yapmama fiilini sağlamak amacıyla konulmuşsa, bu koşula bağlı hukuki işlem kesin olarak hükümsüzdür.

Borcun konusunu oluşturan şey, koşulun gerçekleşmesinden önce kendisine verilen alacaklı, koşul gerçekleşirse, koşulun gerçekleşmesine kadar elde ettiği yararların sahibi olur. Koşul gerçekleşmezse alacaklı, elde ettiği yararları geri vermekle yükümlüdür.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sözleşmelerin koşula bağlanması ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Geciktirici koşula bağlı bir sözleşmede borcun konusunu oluşturan şey, koşulun gerçekleşmesinden önce kendisine verilen alacaklı, koşul gerçekleştiğinde, koşulun gerçekleşmesine kadar elde ettiği yararların sahibi olamaz bunları karşı tarafa teslim etmekle yükümlüdür.

B) Aksi kararlaştırılmamışsa, geciktirici koşula bağlı sözleşme, ancak koşulun gerçekleştiği andan başlayarak hüküm ifade eder.

C) Bir koşul, hukuka veya ahlaka aykırı bir yapma veya yapmama fiilini sağlamak amacıyla konulmuşsa, bu koşula bağlı hukuki işlem kesin olarak hükümsüzdür.

D) Bozucu koşula bağlanmış sözleşmenin hükümleri , koşulun gerçekleştiği anda ortadan kalkar, aksi kararlaştırılmadıkça veya işin niteliğinden anlaşılmadıkça sona erme, geçmişe etkili olmaz.

E) Taraflardan biri, geciktirici nitelikteki koşulun gerçekleşmesine dürüstlük kurallarına aykırı olarak engel olursa, koşul gerçekleşmiş sayılır.

2026/1 HMGS

Bir sözleşmenin hüküm ifade etmesi, gerçekleşip gerçekleşmeyeceği bilinmeyen bir olguya bırakılmışsa sözleşme geciktirici koşula bağlanmış olur.
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre geciktirici koşula bağlanan sözleşmelerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Koşula bağlı hakkı tehlikeye düşürülen alacaklı, koşul gerçekleşmedikçe hiçbir önlem alamaz.
B) Koşul, taraflardan birinin bizzat yerine getirmesi gerekli bir davranış değilse o tarafın ölümü hâlinde mirasçısı onun yerine geçebilir.
C) Taraflardan biri, koşulun gerçekleşmesine dürüstlük kurallarına aykırı olarak engel olursa koşul gerçekleşmiş sayılır.
D) Borcun konusunu oluşturan şey, koşulun gerçekleşmesinden önce kendisine verilen alacaklı, koşul gerçekleşmezse elde ettiği yararları geri vermekle yükümlü olur.
E) Koşulun gerçekleşmesinden önce yapılan tasarruflar, koşulun hükümlerini zedelediği oranda geçersiz olur.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre, sözleşmelerin koşula bağlanması ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Bir koşul, hukuka veya ahlaka aykırı bir yapma veya yapmama fiilini sağlamak amacıyla konulmuşsa koşul yazılmamış sayılır;koşulun bağlandığı hukuki işlem geçerlidir.

B) Aksi kararlaştırılmamışsa, geciktirici koşula bağlı sözleşme, ancak koşulun gerçekleştiği andan başlayarak hüküm ifade eder.
C) Koşulun gerçekleşmesinden önce yapılan tasarruflar,koşulun hükümlerini zedelediği oranda geçersiz olur.

D) Koşul, taraflardan birinin bizzat yerine getirmesi gerekli bir davranış değilse, o tarafın ölümü hâlinde mirasçısı onun yerine geçebilir.

E) Taraflardan biri, koşulun gerçekleşmesine dürüstlük kurallarına aykırı olarak engel olursa, koşul gerçekleşmiş sayılır.

CEZA KOŞULU

- Kural olarak her türlü borç için ceza koşulu kararlaştırılabilir.
- Ceza koşulu, sözleşmeye dayanan bir borçtur.
- Asıl alacağa bağlı fer'i bir haktır.
- Talep edilebilmesi için alacaklının zarara uğramasına gerek yoktur.
- **Hakim aşırı gördüğü ceza koşulunu kendiliğinden indirebilir.**
- Alacaklının uğradığı zarar, kararlaştırılan ceza tutarını aşıyorsa alacaklı, borçlunun kusurunu ispatlayarak aşan miktarı isteyebilir.

CEZA KOŞULU TÜRLERİ

Seçimlik Ceza Koşulu:
Sözleşmenin hiç veya gereği gibi ifa edilmemesi halinde ödenmek üzere bir ceza kararlaştırılmışsa, aksi sözleşmeden anlaşılmadıkça alacaklı, ya borcun ya da cezanın ifasını isteyebilir. Bu ceza koşulu türünde alacaklı seçimlik bir yetkiye sahiptir.
YA CEZA YA İFA

İfaya Eklenen Ceza Koşulu:
Borcun belirlenen zaman veya yerde ifa edilmemesi halinde ödenmek üzere ceza kararlaştırılmışsa alacaklı, hem ifayı hem de cezayı talep eder.
HEM CEZA HEM İFA

İfayı Engelleyen Ceza Koşulu:
Borçlu alacaklı ile yaptığı anlaşmada dilerse sözleşmeden dönmeyi ve alacaklıya sadece belirlenen cezayı ödemeyi kararlaştırabilir.
Bu ceza koşulu türünde borçlu cezayı ödeyerek sözleşmeden dönebileceği gibi, alacaklı da sadece cezanın ödenmesini isteyebilir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,ceza Koşuluyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Kararlaştırılan cezanın ifasının istenebilmesi için alacaklının zarara uğramış olması gerekir.
B)Bir sözleşmenin hiç veya gereği gibi ifa edilmemesi durumu için bir ceza kararlaştırılmışsa,aksi sözleşmeden anlaşılmadıkça alacaklıya borcun yada Cezanın ifasını isteyebilir.
C)Hâkim,aşırı gördüğü ceza koşulunu kendiliğinden indirir.
D) Ceza, borcun belirlenen zaman veya yerde ifa edilmemesi durumu için kararlaştırılmışsa alacaklı,hakkından açıkça feragat etmiş veya ifayı çekincesiz olarak kabul etmiş olmadıkça,asıl borçla birlikte cezanın ifasınıda isteyebilir.
E)Asıl borç herhangi bir sebeple geçersiz ise veya aksi kararlaştırılmadıkça sonradan borçlunun sorumlu tutulamayacağı bir sebeple imkânsız hâle gelmişse,cezanın ifası istenemez.

2025 HMGS
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre ceza koşuluyla ilgili aşağıdakı fadelerden hangisi yanlıştır?

A)Ceza koşulunun geçersiz olması asıl borcun geçerliliğini etkilemez.
B)Hâkim, aşırı gördüğü ceza koşulunu ancak borçlunun istemi halinde indirebilir.
C)Alacaklının uğradığı zarar kararlaştırılan ceza tutarını aşıyorsa alacaklı, borçlunun kusuru bulunduğunu ispat etmedikçe aşan miktarı isteyemez.
D) Alacaklı hiçbir zarara uğramamış olsa bile kararlaştırılan cezanın ifası gerekir.
E)Ceza, borcun belirlenen yerde ifa edilmemesi durumu için kararlaştırılmışsa alacaklı, ifayı çekincesiz olarak kabul etmiş olmadıkça asıl borçla birlikte cezanın ifasını da isteyebilir.

ALACAĞIN DEVRİ (TEMLİKİ)

Alacaklının tasarrufta bulunabileceği ve devri mümkün bulunan bir alacağını, **borçlunun rızasına** ihtiyaç duymadan, **yazılı bir sözleşme ile** üçüncü bir kişiye devretmesine "alacağın devri" denir.

1-Asıl alacakla birlikte işlemiş faizler de devredilmiş sayılır.

2- Borçlunun rızası aranmaz.Ancak borçluya bildirim onun iyiniyet iddasını kaldırır.

3- Alacağın devrinin geçerliliği, adi yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır. Dikkat et Alacağın devri sözü verme(yani alacağın devri vaadi), şekle bağlı değildir. Alacağın devri kanundan yada mahkeme kararından da doğabilir.

4-Garanti Borcu : Devir ivazlıysa (yani alacaklı devir karşılığında bir karşılık almışsa) alacaklı, hem alacağın varlığından hem de borçlunun ödeme gücünden sorumludur. Yani 3. Kişi alacağını borçludan alamazsa, alacaklıdan alır.

5-Borçlu, devredene karşı ileri sürebileceği tüm def'ileri, devralana karşı da ileri sürebilir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre, alacağın devrine ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Alacağın devri için borçlunun rızası aranmaz.

B) Alacağın devri bir tasarruf işlemidir.

C) Alacağın devrinin geçerliliği yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır.

D) İvazlı devirlerde, devreden, devir sırasında alacağın varlığını garanti etmiş olur.

E) Alacağın devri neticesinde bu alacağa ilişkin faiz alacakları yeni alacaklıya geçmez.

6098sayılıTürk Borçlar Kanunu'na göre, "alacağın devri"ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Alacağın devri kanun veya mahkeme kararı gereğince gerçekleşmişse , bu devir özel bir şekle ve önceki alacaklının rızasını açıklamasına gerek olmaksızın , üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir.
B) Alacağın devrinin geçerliliği , yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır.
C)Alacaklı , borçlunun açık rızasını almaksızın alacağını üçüncü bir kişiye devredemez.
D) Alacağın devri sözü verme, şekle bağlı değildir.
E) Alacağın devri ile birlikte asıl alacakla birlikte işlemiş faizler de devredilmiş sayılır.

2018/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, alacağın devrinin geçerlilik şekli ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Noter tarafından onaylanması gereken yazılı şekil
B) Adi yazılı şekil
C) Noter tarafından düzenlenmesi gereken yazılı şekil
D) Sözlü şekil
E) Şekil serbestisi ilkesine tabi olup, tarafların istediği şekil

6098sayılıTürkBorçlarKanunu'nagöre, alacağın iradî (sözleşmesel)devri hakkındaki genel hükümlere göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Borçlunun , alacağın devrine rıza göstermesi aranmaz.

B) Alacağın devrinde asıl alacakla birlikte işlemiş faizlerde devredilmiş sayılır.

C) Borçlu, kural olarak , devri öğrendiği sırada eski alacaklıya karşı sahip olduğu alacakla ilgili tüm itiraz ve def'ileri yeni alacaklıya karşı da ileri sürebilir.

D)Alacağın devri bir ivaz(bedel)karşılığında yapılmışsa , devreden alacaklı , açıkça garanti etmiş olmadıkça , alacağın varlığından yada borçlunun ödeme gücünden sorumlu olmayacaktır.

E)Alacağın devri sözleşmesinin alacağı devreden alacaklı ile devralan üçüncü kişi arasında yazılı şekilde yapılmış olması gerekir.

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

PARA BORÇLARI: Ekonomik açıdan para, malların değiş-tokuş edilmesine aracılık eden bir genel eşdeğer ve zorunlu ödeme aracıdır.

KONUSU PARA OLAN BORÇ, ÜLKE PARASI İLE ÖDENİR(TBK m.99/I). Ancak bu kural, "yabancı para kayıtlarını içeren sözleşmeler geçersizdir" biçiminde yorumlanamaz. Bu yorum tarzı, TBK m.99/II'den çıkmaktadır. Buna göre; " ülke parası dışında başka bir para birimi ile ödeme yapılması kararlaştırılmışsa, sözleşmede aynen ödeme veya bu anlama gelen bir ifade bulunmadıkça borç, ödeme günündeki rayiç üzerinden ülke parası ile DE ödenebilir

Kanuni Seçimlik Yetki, borçlunun yabancı para borcunu zamanında ödememesi hâlinde alacaklı, borçludan bu parayı kendisine VADE ya da TAHSİL (FİİLİ ÖDEME GÜNÜ) tarihindeki rayiç üzerinden ülke parası ile ödemesini isteyebilir. Kanun tarafından alacaklıya bahşedilen bu tercih hakkına kanuni seçimlik yetki adı verilmektedir

2024/3 Sorusu

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 99/III'e göre, ülke parası dışında başka bir para birimiyle belirlenmiş ve sözleşmede aynen ödeme ya da bu anlama gelen bir ifade de bulunmadıkça, borcun ödeme gününde ödenmemesi üzerine alacaklı, bu alacağının aynen veya vade ya da fiilî ödeme günündeki rayiç üzerinden ülke parası ile ödenmesini isteyebilir.

Söz konusu hükümde alacaklıya tanınan seçim imkânı, aşağıdakilerden hangisine örnek oluşturmaktadır?

A) Seçimlik borç B) İfa yerine edim C) Kanuni seçimlik yetki D) Ayni edim E) Gecikme tazminatı

Seçimlik borçlarda, borcun konusunu birden fazla edim teşkil eder ve ifanın konusu bunlardan seçilecek biri ise seçimlik borç söz konusu olacaktır. Burada seçilecek edimlerin eş değerde olması aranmamaktadır.

Şayet borcun konusu bir edim olup da yerine başka bir edimin ikamesi imkanı tanınmışsa, artık seçimlik borçtan değil, *edimi değiştirme yetkisinden* (roma hukukunda buna facultas alternativa) söz edilecektir.Ki buna **seçimlik yetki** diyoruz.

2025/1

. "Avukat (A), müvekkili (M) ile vekalet sözleşmesi akdetmiştir. Sözleşmeye göre (M) vekalet ücreti olan 20.000 ₺'yi, (A)'nın ofisinde işçi olarak çalışarak veya (A)'ya belirli bir mal vermek suretiyle ödeyebilecektir."

6-6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre yukarıda verilen olaydaki sözleşmede vekalet ücretinin ödenmesi bakımından (M)'ye tanınan imkân aşağıdakilerden hangisidir?

A) İfa uğruna edim B) Seçimlik borç C) İfa amacıyla edim D) Seçimlik yetki E) Kısmi ifa

YENİLİK DOĞURAN HAKLAR

Tali haklardan olan yenilik doğuran haklar, tek taraflı irade açıklaması ile sonuç doğurur. (Tek taraflı hukuki işlemler)

- **Şarta bağlanamayan bu haklar kullanılmakla sona erer ve geri dönülemez.**
- **Yenilik doğuran haklar kural olarak hak düşürücü süreye tabidirler.**
- **Yenilik doğuran haklar devredilebilir haklardır.**
- **Şarta bağlanamaz**

KURUCU YENİLİK DOĞURAN HAKLAR

Yeni bir hukuki durum yaratan yenilik doğuran haklardır.
Önalım, geri alım ve alım hakları ile babanın çocuğunu tanıması, veli ve vasinin küçük ve kısıtlının yaptığı sözleşmeye onay(icazet) vermesi buna örnektir.

DEĞİŞTİRİCİ YENİLİK DOĞURAN HAKLAR

Mevcut hukuki durumu değiştiren nitelikteki yenilik doğuran haklardır.
Seçimlik borçlarda seçim hakkının kullanılması, ayıplı malın ayıpsızı ile değiştirilmesi ve ayıplı malın satış bedelinin indirilmesini talep buna örnektir

BOZUCU YENİLİK DOĞURAN HAKLAR

Mevcut hukuki durumu ortadan kaldıran nitelikteki yenilik doğuran haklardır. Alacaklının sözleşmeyi feshetmesi, istifa, azil, mirası red, yanılma, aldatma, korkutma sebebiyle sözleşmenin iptali, sözleşmeyi fesih, sözleşmeden dönme, takas defi buna örnektir

2018/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi yenilik doğuran hakların özelliklerinden biri değildir?

A) Devredilmesi mümkün olmayan haklardandır.

B)Yenilik doğuran haklardan, kullanıldıktan sonra dönmek mümkün değildir.

C)İlke olarak şarta bağlanamazlar.

D)İlke olarak zamanaşımına bağlı olmayıp, hak düşürücü süreye tabidirler.

E)Bir defa kullanılmakla tükenen, sona eren haklardır.

NOT 2

TİCARET HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

TİCARİ İŞLETME HUKUKU

TİCARİ İŞLETME HUKUKU

Ticari işletme kavramı: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 11. maddesine göre; ticari işletme, esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde geliri sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir.

Ticari İşletmenin Unsurları

1)Gelir sağlamayı hedef tutmak:.

2)**Bağımsızlık**:

3)**Devamlılık**:

4)**Esnaf Faaliyeti Sınırlarını Aşma**: Kural olarak esnaf faaliyeti sınırlarının aşılıp aşılmadığını belirleme yetkisi **C.Başkanı** tarafından çıkarılacak kararnamede gösterilmesi öngörülmüştür.

ESNAFIN TANIMI

TTK 15.maddeye göre; ister gezici olsun ister bir dükkânda veya sokağın belirli yerlerinde sabit bulunsun ekonomik faaliyeti sermayesinden ziyade bedeni çalışmasına dayanan ve kazancı ancak geçimini sağlamaya yetecek derecede az olan ve sanat veya ticaretle uğraşan kişi **esnaftır.**

TİCARİ İŞLETMENİN DEVRİ

Ticari işletmenin devri esas itibariyle Borçlar Kanunu'nun 202. Maddesinde düzenlenmiştir. Ancak Türk Ticaret Kanunu'nda da ticari işletmenin devriyle ilgili hükümlere yer verilmiştir.

1-Aktif ve pasifin birlikte devredilmesi gerekir. Ticari işletmenin devri halinde pasifler devir dışında bırakıldığı takdirde devir sözleşmesi kanunun emredici hükümlerine aykırılık nedeniyle geçersiz sayılacaktır. Bununla birlikte taraflar, aralarında anlaşmak şartıyla bazı aktif unsurları sözleşme ile devrin kapsamı dışında bırakabilirler; yeter ki devralan kişi devredilen unsurlar ile faaliyetine devam edebilsin. **DİKKAT: Ticari işletmenin devamını sağlamaya yeter derecede ki Taşınır işletme tesisatı mutlaka devredilmek zorundadır!**

2-Yazılı devir sözleşmesi +ticaret sicile tescil aranır. Tek bir yazılı devir sözleşmesi ile işletmeye ait tüm unsurlar (duran malvarlığı, işletme değeri, kiracılık hakkı, ticaret unvanı ile diğer fikrî mülkiyet hakları ve sürekli olarak işletmeye özgülenen malvarlığı unsurları) devralana geçecektir; her bir unsur için ayrı tasarruf işlemleri yapılması gerekmez.

3-Ticari işletmenin devri **TİCARET SİCİLE TESCİL İLE GERÇEKLEŞİR**. halinde kural olarak herhangi bir makamın izni şart değildir**.(Devrin gerçekleşme anı tescil anıdır)**

DEVRİN HÜKÜM VE SONUÇLARI

1)Devredilen ticari işletme sicilden terkin edilir ve tacir başka işletmesi yok ise ticareti terk etmiş olur. Tacir sıfatı sona erse dahi kişi, **ticareti terkin** ilan tarihinden itibaren **1 yıl daha iflas yoluyla takip edilebilir**. Bu kural tacirin tek bir ticari işletmesinin olduğu hallerde devir durumunda geçerlidir

2)**Ticari işletmenin devir halinde sözleşmede aksi kararlaştırılmadığı takdirde ticaret unvanı da devralana geçer.** Ancak ticaret unvanı, sözleşme ile devrin kapsamı dışında bırakılabilir.

DİKKAT: İşletmenin devrinden sonra doğan borçlardan sadece devralan sorumludur.

3)Devir ile birlikte işletmeye ait **bilinen bilinmeyen tüm borçlar** devrin alacaklılara ihbarı ve Ticaret sicil gazetesinde yapılan ilanla DEVRALANA geçer.(Dikkat Tescil anında değilr)

Bununla birlikte, kanun koyucu, işletmenin alacaklılarını korumak amacıyla devredenin de devralan ile birlikte **2 YIL müteselsilen** sorumlu olacağını düzenlemiştir.(Çıkmış sınav sorusu)

Devreden, devralanla birlikte, devirden önce doğan ve devir esnasında muaccel olan borçlardan, devrin ilan ve ihbarı tarihinden itibaren 2 yıl müteselsilen sorumludur.

Müeccel borçlardan ise her bir borcun muacceliyet tarihinden itibaren 2 yıl süre ile müteselsilen sorumludur.

a----b
Ticari İşletmenin Devri Konusunda anlaşır.

01,09,2024 Sözleşme tarihi ----------05,09,2024 Ticaret Sicile Tescil ----------08,09,2024 İlan

2023/2

1-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi ticari işletmenin zorunlu unsurları arasında yer almaz?

A) Esnaf faaliyeti düzeyini aşma
B) Gelir sağlamayı hedef tutma
C) Verimlilik
D) Bağımsızlık
E) Devamlılık

2-6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre, ticari işletmenin devri sözleşmesinin geçerliliği ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Ticari işletmenin devri sözleşmesi, herhangi bir geçerlilik şekline tabi değildir.
B) Ticari işletmenin devri sözleşmesi yazılı olarak yapılır, ticaret siciline tescil ve ilan edilir.
C) Ticari işletmenin devri sözleşmesi tapuda resmi şekilde yapılmalıdır.
D) Noter tarafından düzenleme şeklinde yapılmalıdır.
E) Ticaret sizli memurlari tarafından resmi şekilde yapılmalıdır.

TACİR

1-GERÇEK KİŞİ TACİR
2-TÜZEL KİŞİ TACİR olmak üzere ikiye ayrılır.

GERÇEK KİŞİ TACİR

Bir ticari işletmeyi kısmen dahi olsa kendi adına **fiilen işletmeye başlayan** kişi o andan itibaren **TACİR** sıfatını kazanır.

Tacir sıfatı alabilmek için **yaş veya ayırtetme gücü aranmaz**.3 yaşındaki çocuk da deli de tacir olabilir. Küçük/kısıtlı ticari işletme işletiyorsa **TACİRDİR**

FİİLEN İŞLETMEYE BAŞLAMAMIŞ OLSALAR DAHİ

a)Ticari işletmesini ticaret sicile tescile ettirmiş ise

b) Ticari işletmesini açtığını radyo ev,gazete de reklam sirküler ile halka bildirmiş ise

TACİR SAYILIR

Ticaret yapması yasak olmasına rağmen ticari işletme işleten kişiler(Örn ;MEMUR)

Yasal şartları tamamlamadan ticari işletme işleten kişiler de TACİR SAYILIR.

OYSA Küçük-kısıtlı adına ticari işletme işleten veli vasi **tacir gibi sorumlu olur**.

Olmayan bir ticari işletme adına hareket ederek işlem yapan kişi **tacir gibi sorumludur**.

Tacir gibi sorumlular tacir olmanın haklarından yararlanamaz sadece külfetleri ile yüklüdür.

ESNAFLARA DA UYGULANAN TİCARİ HÜKÜMLER

a) İşletme adı seçme ve kullanma
b) Ücret ve faiz isteme hakkı
c) Hapis hakkı
d) Ticari işlerde taşınır rehni kanununda tarafa olabilir.

DİKKAT :
Esnaflar tacir değildir. Bu nedenle yukarıda tacir olmanın sonuçları için saydıklarımız esnaflar için geçerli değildir. Örneğin esnaflar ticaret unvanı kullanamaz, iflas edemez, ticaret siciline kaydolmaz, ticaret odasına kaydolmaz vb. Esnaflar, ticari temsilci (ticari mümessil) atayamazlar.

2026/2

I. İşletmesiyle ilgili bir iş veya hizmet görmesi hâlinde, karşı taraftan uygun bir "ücret ve faiz" talep edebilme,
II. İşletmesini, açıldığı günden itibaren on beş gün içinde "ticaret siciline" tescil ve ilan ettirme
III. Sözleşmede kararlaştırılan fahiş ceza koşulunun (cezai şartın) indirilmesini mahkemeden isteyememe

Tacirler hakkında uygulanacak yukarıdaki hususlardan hangileri esnaflar hakkında da uygulanır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve III E) II ve III

2025/2 HMGS

Salih, küçük bir hırdavat dükkânı işleten ve basit tesisat işleri için evlere tamire giden bir esnaftır.

Buna göre Salih ile ilgili

I. Tamirat için gittiği bir evde işi tamamladıktan sonra kararlaştırılmamış olsa bile uygun bir ücret isteyebilir.

II. İsterse işletme adı kullanabilir.

III. Almış olduğu mallara ilişkin bir sözleşmeden dönmek isterse bu ihtarı sadece noter aracılığıyla yapabilir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

TÜZEL KİŞİ TACİR

Bir tüzel kişinin tacir olabilmesi için TTK m. 16'da sayılan grubun içine girmesi gerekir.

1-Ticaret şirketleriyle,

2-Amacına varmak için ticari bir işletme işleten vakıflar, dernekler

3-Kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere Devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşlar da tacir sayılırlar.

1-Ticaret şirketlerinde (Anonim Şirket, Limited Şirket, Kollektif Şirket, Komandit Şirket,) tacir sıfatı şirkete aittir.

Ticaret şirket ortakları tacir değildir.

TİCARET ŞİRKETLERİ TACİR SIFATINI TİCARET SİCİLE TESCİL EDİLDİĞİ ANDA KAZANIR.

Adi şirketin ise tüzel kişiliği yoktur o yüzden , **tacir değildir** ancak **ortakları tacirdir**.

2-Dernek/vakıf amacına ulaşmak için ticari işletme işletirse kendisi tacir sayılır.Ancak **Kamuya yararına çalışan DERNEKLER** ile **gelirinin yarısından fazlasını kamu için harcayan VAKIFLAR** tacir sıfatı alamaz ancak işlettiği işletme tacir sayılır. Ör: Kızılay, Afyonkarahisar Maden Suyu İşletmesi…

3-Kamu tüzel kişilikleri ticari işletme işletseler dahi **TACİR SIFATI ALAMAZ** işlettiği işletme tacir sayılır. Ör: İSTANBUL Büyükşehir Belediyesinin işlettiği Halk Ekmek ,İspark, vb işletmeler olmasına rağmen BELEDİYE TACİR OLAMAZ.

SGK, OYAK, KİT, TÜBİTAK GİBİ kuruluşlar tacirdir.

TACİR OLMANIN SONUÇLARI

TTK 18-23 MADDELER

1. İflasa tabi olma (**Ticari İşletmesini ilgilendirmeyen ADİ BORÇLARDAN BİLE İFLASA tabidir**.)
2. Ticari defter tutma zorunluluğu (tacirin defter tutma zorunluluğu faaliyete başladığı anda ortaya çıkar)
3. Tacirin Fatura düzenleme zorunluluğu söz konusudur. Fatura ve teyit mektubunun içeriğine itiraz süresi faturanın veya teyit mektubunun Tesliminden **itibaren 8 gündür**. İtiraz edilmezse içeriği kabul edilmiş olur.
4. Ticaret Sicile tescil ile Ticaret ve sanayi odalarına kaydolma; Ticari iş karinesine tabi olma, Ücret ve faiz isteme hakkı
5. Ticaret unvanı seçme ve kullanma zorunluluğu (Dikkat İşletme Adı kullanma zorunluluğu yoktur.)
6. Ticari örf ve âdete tabi olma; tacir olmayanlar hakkında ancak bildikleri veya bilmelerinin gerektiği hallerde uygulanır.
7. Basiretli işadamı gibi davranma zorunluluğu

HER İKİ TARAF DA TACİR OLURSA TABİ OLUNACAK HÜKÜMLER

a) Her iki taraf tacirse yapılacak ihtar ve ihbarlar; **sözleşmede dönme (rücu)** veya **sözleşmeyi feshetme veya karşı tarafı temerrüde** düşürmek durumlarında kanunun öngördüğü şekilde taahhütlü mektup, telgraf, noter marifeti veya güvenli elektronik imza kullanarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılmalıdır. (Bunlar geçerlilik değil ispat şeklidir

b) Her iki taraf da tacirse belli hallerde bileşik faiz istenebilir. (cari hesap veya ticari ödünç sözleşmeleri)

c) Malın ayıplı olduğu teslim sırasında açıkça belli ise alıcı **iki gün içinde** durumu satıcıya ihbar etmelidir. Açıkça belli değilse alıcı malı teslim aldıktan sonra **sekiz gün** içinde incelemek veya incelettirmekle ve bu inceleme sonucunda malın ayıplı olduğu ortaya çıkarsa, haklarını korumak için durumu bu süre içinde satıcıya ihbarla yükümlüdür

2025/3

I. Sözleşmenin feshi
II. Faturaya itiraz
III. Temerrüt ihtarı

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre yukarıdakilerden hangisinin/hangilerinin, noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılması gerekir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

2022/1

I. Tacirlerin adi borçlarından dolayı iflas yoluyla takip edilmesi mümkün değildir.
II. Tacirler kanun hükümlerine uygun bir ticaret unvanı seçmek ve kullanmakla yükümlüdür.
III. Gerçek kişi tacirlerin yevmiye defteri, envanter defteri ve defteri kebir tutmaları tercihlerine bağlıdır.
IV. Ticari işletmesi ile ilgili bir iş görmüş tacir, sözleşmede açıkça kararlaştırılmamışsa ücret isteyemez.
V. Tacir, verdiği avanslar ve yaptığı giderler için ödeme tarihinden itibaren faize hak kazanır.

3-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, tacir olmanın sonuçlarına ilişkin olarak yukarıda verilen önermelerin hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve V C) II ve V D) III ve IV E) IV ve V

2021/3

4-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi bir ticari işletmeyi kendi adına işletse dahi tacir sayılmaz?

A) Ticaret yapmaktan menedilenler
B) Kollektif şirketler
C) Anonim şirketler
D) Kamu yararına çalışan dernekler
E) Gelirinin yüzde birini kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan vakıflar

2025/2 HMGS

Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca, iki tacir arasında akdedilen bir ticari sözleşme ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

I. Tacir, işletmesiyle ilgili bir sözleşmede kararlaştırılan cezai şartın fahiş olduğunu ileri sürerek mahkemeden indirim isteyebilir.
II. Ticari işlerde taraflar, uygulanacak temerrüt faizi oranını sözleşme özgürlüğü çerçevesinde serbestçe belirleyebilirler.
III. Sözleşmenin feshine ilişkin bildirimi noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak veya kayıtlı elektronik posta sistemi yapmak zorundadır.

A) Yalnız I **B) Yalnız II** **C) Yalnız III** **D) I ve II** **E) II ve III**

2026/2 SGS

Aşağıdakilerden hangisi tacir sıfatına sahip değildir?

A) Ticari işletme işleten ve kamu yararına çalışmayan bir dernek
B) Ticari işletme işleten ve gelirinin yarısından fazlasını kamu görevi niteliğindeki işlere harcayan bir vakıf
C) Kooperatif
D) Anonim şirket
E) Kollektif ş

2025/1

Kendisine ait olan apartmanı öğrenci yurdu olarak işletmeye karar veren Murat, işletmeye başlamamış olmasına karşın öğrenci yurdunu ticaret siciline tescil ettirmiştir. Tescil işleminden sonra öğrenci yurdunun tanıtımı için el ilanı bastırarak öğrencilere dağıtmıştır.

5-Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Murat gerçek kişi tacirdir.
B) Murat tacir gibi sorumludur.
C) Murat tacir sayılandır.
D) Murat tüzel kişi tacirdir.
E) Murat esnaftır.

TİCARİ İŞ

1- Taraflarına bakılmaksızın **TTK' da düzenlenen** bütün işler ticari iştir. Örneğin; İki memurun aralarında bono düzenlemeleri , Haksız rekabet, Cari hesap sözleşmesi.

2- Ticari işletmeyi ilgilendiren işlemler ve fiiller ticari iştir.

3-Taraflardan birisi için ticari iş niteliğinde ise ve arada sözleşme ilişkisi mevcutsa karşı taraf tacir olmasa dahi iş, onun için de ticari iş haline gelecektir.

4- **Ticari iş karinesi:** Tacirlerin yaptığı işler kural olarak ticaridir.
Ancak ;
a) Tüzel kişi tacirler için bu kuralın istisnası yoktur, bütün işleri ticaridir ve adi iş sahaları yoktur.
b) Gerçek kişi tacirinde yaptığı işler kural olarak ticaridir. Ancak işi yaptığı sırada işin ticari işletmesini ilgilendirmediğini karşı tarafa bildirirse veya işin mahiyeti gereği ticari olmadığı anlaşılıyorsa (İşletme için yapılıyorsa ticari şahsı için yapmışsa adi iştir.)

Esnaf işletmesinin yaptığı işler adi iş sayılır.

TİCARİ İŞ OLMAYA BAĞLANAN HÜKÜM VE SONUÇLAR

1) **Müteselsil sorumluluk**: Ticari işlerde aynı hukuki ilişkiden dolayı birden fazla borçlu olması halinde bu borçlular alacaklıya karşı aynı dereceden ve aynı şekilde müteselsilen sorumlu olurlar. Buna ticari işlerde teselsül karinesi denir.

2) **Ticari İşlerde Faiz:** Ticari işlerde sözleşmede kararlaştırılmasa bile kapital faiz istenebilir.

Ticari işlerde faiz oranı taraflarca serbestçe belirlenebilir.

TTK 8 /2-3

Ticari işlerde faiz oranı serbestçe belirlenir.

Üç aydan aşağı olmamak üzere, faizin anaparaya eklenerek birlikte tekrar faiz yürütülmesi şartı, yalnız cari hesaplarla her iki taraf bakımından da ticari iş niteliğinde olan ödünç sözleşmelerinde geçerlidir.

Şu şartla ki, bu fıkra, sözleşenleri tacir olmayanlara uygulanmaz.

2023/3

6-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi tacir sıfatının özel hüküm ve sonuçları arasında yer almaz?

A) Tutulması gerekli ticari defterleri tutma yükümlülüğü
B) Ticari işletmesiyle ilgili gördüğü iş veya hizmetler için uygun bir ücret isteme imkânı
C) Basiretli bir iş insanı gibi hareket etme yükümlülüğü
D) Ticaret odasına kaydolma yükümlülüğü
E) Teyit mektubu düzenleme imkânı

7-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi "ticari iş" niteliğinde değildir?

A) Öğrenci (E)'nin gerçek kişi tacir olan (F)'nin eczanesinden ilaç satın alması
B) Beyaz eşya satıcısı olan gerçek kişi tacir (G)'nin bir tüzel kişi tacir olan (H)'nin fabrikasından işletmesinde satılmak üzere buzdolabı satın alması
C) Devlet memuru (C)'nin bir başka devlet memuru olan (D)'nin arabasını satın alması karşılığında çek vermesi
D) Devlet memuru (K)'nın evinde kullanmak üzere tüzel kişi tacir (L)'den televizyon satın alması
E) Nakliye işleri yapan esnaf (A)'nın eşya taşırken restoran işleten esnaf (B)'nin işletmesine çarparak camlarını kırması

Ticari örf ve adet ;

a) Tacirlere bilseler de bilmeseler de ticari örf ve adetler uygulanır.Tacir olmayanlar hakkında ise ticari örf ve adeti bildiği yada bilmesi gerektiği ispatlanırsa uygulanır.

b) Belirli bir yöreye veya ticaret dalına özgü olan örf ve adet hukuku kuralları genel olana tercih edilir.(**Yani Özel örf ve adet ile genel örf ve adet çatışırsa özel örf ve adet uygulanır**.)

c) Eğer sözleşmenin tarafları farklı bölgelerde ise, herhangi bir uyuşmazlık durumunda **ifa yerindeki örf ve adet hukuku kuralına göre karar verilir.**

a) Ticari örf ve adet haline gelmemiş ticari uygulamalara ticari teamül denir.Ancak ticari teamüller hükme esas alınamaz.Ticari teamüller taraf iradelerinin yorumunda dikkate alınır.
e) Hakim örf ve adetin varlığını resen araştırır.

2016/3

8-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, ticari örf ve âdetin uygulanması hakkında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Bir bölgeye özgü ticari örf ve âdetler genel olanlara üstün tutulur.
B) Ticari örf ve âdet, kanunun üzerindedir.
C) Ticari örf ve âdet, tacir sıfatını haiz bulunmayanlar hakkında ancak onlar tarafından bilindiği veya bilinmesi gerektiği takdirde uygulanır.
D) Bir ticaret dalına özgü ticari örf ve âdetler, genel olanlara üstün tutulur.
E) Özel ticari örf ve âdetin uygulanacağı bir uyuşmazlıkta, ilgililer aynı bölgede değillerse kanunda veya sözleşmede aksi öngörülmedikçe ifa yerindeki ticari örf ve âdet uygulanır.

TİCARET ÜNVANI

Tacirleri birbirinden ayırmaya yarayan ünvandır.Her Tacir kullanmak zorundadır. Ticaret sicile Tescili zorunludur. Ticaret unvanında çekirdek zorunlu kısımdır. Ek ise kural olara bazı durumlarda zorunludur.

Ticaret unvanı haczedilebilir, ticari işletmeyle birlikte devredilir, rehnedilebilir.Ancak tek başına devredilemez.

DEĞİŞİKLİK

Ticari işletme sahibinin veya bir ortağın ticaret unvanında yer alan adı kanunen değişir veya yetkili makamlar tarafından değiştirilirse unvan olduğu gibi kalabilir.

Kollektif veya komandit şirkete ya da donatma iştirakine yeni ortakların girmesi hâlinde ticaret unvanı değiştirilmeksizin olduğu gibi kalabilir.

İSİM ÜNVANLI

1-Gerçek kişi tacirin ticaret unvanının çekirdek kısmı kişinin kısaltılmadan yazılacak ad ve soyadından ibarettir.

Murat Cem Karakış

2-Kollektif şirkette ortaklardan en az birinin ad soyadı ve şirket türünü gösterir ibareden oluşur.

(Murat Cem Karakış KOLLEKTİF ŞİRKETİ)

3-Komandit şirkette ise (komandite/sınırsız-komanditer/sınırlı)

KOMANDİTE ortaklardan en az birinin ad soyad ve komandit şirket ibaresinen oluşur**.**

(Murat Cem Karakış KOMANDİT ŞİRKETİ)

Komanditer ortağın ismi tek başına unvanda yer alamaz.

Eğer komandite ortakla birlikte yer almışsa bu unvan geçerli fakat bu ortak artık 3. kişilere karşı komandite ortak gibi sorumlu olur.

KONU ÜNVANLI

43.MADDE Anonim, limited ve kooperatif şirketlerin ticaret ünvanlarında , işletme konusu gösterilmesi ve "anonim şirket", "limited şirket" ve "kooperatif" kelimelerinin bulunması şarttır.

Bu şirketlerin ticaret unvanında, gerçek bir kişinin adı veya soyadı yer aldığı takdirde, şirket türünü gösteren ibareler, baş harflerle veya başka bir şekilde kısaltma yapılarak yazılamaz.

Murat Cem Karakış Eğitim LTD ŞTİ kısa yazılamaz..

Murat Cem Karakış Eğitim LİMİTED ŞİRKETİ (doğrusu)

Kooperatiflerde konu ünvanlıdır; Konut-Yapı Koop Şirketi

Ancak ticaret ünvanı içine kamu kurum ve kuruluşlarının isimleri kullanılamaz.Örn ;

Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Görevlileri Konut Yapı Kooperatifi (GEÇERSİZ)

Ticaret unvanında Türk, Türkiye, Milli, Cumhuriyet kelimelerinin ek olarak kullanılması için C.başkanının izin alınması gerekir.

Donatma iştirakinde ise ticaret unvanı ya donatanlardan en az birinin ad soyad ve donatma iştiraki ifadesinden oluşur. Gemi adı ve donatan adı unvanda birlikte yer almaz. Donatma iştirakinde ad kısaltılabilir soyad ve gemi adı kısaltılamaz.

İŞLETME ADI

TTK' da düzenlenmiştir. İşletmeyi benzerlerinden ayırt etmeye yarar. Tacirler de esnaflar da isteğe balı olarak kullanabilirler. **Ticari işletmeyle birlikte veya tek başına devredilebilir**. Rehnedilebilir . Haczedilebilir.

Tescil edilmişse kanundaki korunmadan faydalanır, tescil edilmemişse haksız rekabet hükümlerine göre korunur.

****Tescil edilen işletme adları da ticaret unvanı gibi yurt çapında korunacaktır.

9-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi geçerli bir ticaret unvanıdır?

A) Mert Çetin ve Selim Yüce Limited Şirketi
B) M. Çetin İnşaat
C) Mert Çetin İnşaat Limited Şirketi
D) Mert Çetin Anonim Şirketi
E) Çetin Limited Şirketi

2024 /1 HMGS

Aşağıdakilerden hangisi 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda bir ticaret unvanına ancak Cumhurbaşkanı kararıyla ek olarak konulabilecek kelimeler arasında sayılmamıştır?

A) Türk B) Türkiye C) Cumhuriyet D) Millî E) Anadolu

2025/2 HMGS

Ali Aslan ile arkadaşı Veli Kaplan birlikte turizm alanında iki ortaklı bir anonim şirket kurmak ister ve hukuken doğru bir ticaret unvanı kullanmak için avukata başvurur.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre aşağıdaki lerden hangisi bu şirket için doğru bir ticaret unvanı olmaz?

A) Ali Aslan Turizm A.Ş.

B) Ali Aslan ve Veli Kaplan Turizm Anonim Şirketi

C) Ali Aslan Turizm Anonim Şirketi

D) Ali Aslan ve Ortağı Turizm Anonim Şirketi

E) Kırçiçeği Turizm A.Ş.

2024/1

11-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, ticaret unvanına ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Her tacir, ticari işletmesine ilişkin işlemleri, ticaret unvanıyla yapmak zorundadır.
B) Her tacir, ticaret unvanını ticaret siciline tescil ettirme yükümlülüğü altındadır.
C) Ticari işletmenin gerçek kişi sahibinin ticaret unvanında yer alan adı kanunen değişirse ticaret unvanının da değiştirilmesi zorunludur.
D) Ticaret unvanı ticari işletmeden ayrı olarak başkasına devredilemez.
E) Bir ticari işletmenin bütününün devri, aksi açıkça kabul edilmiş olmadıkça, unvanın da devri sonucunu doğurur.

TİCARİ DAVALAR

Ticari bir uyuşmazlık söz konusu olduğu takdirde, dava konusu şeyin miktar ve değerine bakılmaksızın o davaya asliye ticaret mahkemeleri bakmakla görevlidir. Eğer uyuşmazlığın gerçekleştiği bölgede **asliye ticaret mahkemesi** yoksa davaya asliye hukuk mahkemesinde bakılır.

Asliye hukuk ile Asliye Ticaret Mahkemeleri arasındaki ilişki görev ilişkisidir.

TTK 5/ A bendi uyarınca konusu bir miktar para olan tazminat, menfi tespit, istirdat , itirazın iptali davalarında arabulucu dava şartıdır.

Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren **altı hafta** içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla **iki hafta** uzatılabilir.

2023/3

Aksine hüküm bulunmadıkça, dava olunan şeyin değerine veya tutarına bakılmaksızın ---------- tüm ticari davalar ile ticari nitelikteki çekişmesiz yargı işlerine bakmakla görevlidir.

12-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) Asliye Ticaret Mahkemesi

B) İş Mahkemesi

C) Sulh Hukuk Mahkemesi

D) İcra Mahkemesi

E) Sulh Ticaret Mahkemesi

2026/1 Smmm Yeterlilik

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu madde 5'te geçen "Aksine hüküm bulunmadıkça, dava olunan şeyin değerine veya tutarına bakılmaksızın tüm ticari davalar ile ticari nitelikteki çekişmesiz yargı işlerine bakmakla görevli mahkeme" aşağıdakilerden hangisidir?

A) İş Mahkemesi

B) Asliye Ticaret Mahkemesi

C) Asliye Ceza Mahkemesi

D) İcra Mahkemesi

E) Sulh Hukuk Mahkemesi

TACİR YARDIMCILARI

BAĞIMLI TACİR YARDIMCILARI

- TİCARİ TEMSİLCİ
- TİCARİ VEKİL
- PAZARLAMACI

BAĞIMSIZ TACİR YARDIMCILARI

- ACENTE
- KOMİSYONCU
- SİMSAR

BAĞIMLI TACİR YARDIMCILARI

I. Borçlar Kanununda düzenlenmiştir.
II. Sadece Ticari İşletmelere atanabilir.
III. Gerçek kişi olmak zorundadır.
IV. Tacir ile rekabet edemezler.

1-TİCARİ TEMSİLCİ (BK): Tacirin en geniş yetkili bağımlı yardımcısıdır.Ticari temsilcinin, ticari temsilci atama yetkisi bulunmamaktadır. Tacir,tek taraflı irade açıklaması ile atanır ancak atamış olduğu ticari temsilcisini ticaret siciline kaydettirmek zorundadır(Bildirici tescil) Dolayısıyla atanmış olan bir ticari temsilcinin, tescil edilmeden önce yapacağı işlemlerden de tacir sorumludur.

Ticari temsilci yaptığı işle ilgili ücret alır, rekabete giremez. Tacirle arasındaki ilişki güvene dayanır. O işletmenin konusuna giren olağan ve olağanüstü işlemlerini yapabilir.

TİCARİ TEMSİLCİNİN YETKİLERİ ;

Ticari temsilciye özel yetki verilmedikçe, işletmeyi rehin edemez, işletmeyi ve taşınmazları devredemez, taşınmazı ipotek edemez, işletmeye ortak alamaz, tacirin iflasını isteyemez, tasfiye yapamaz, ticari temsilci atayamaz.

Ticari temsilci özel yetkisi olmadan da tacir adına kambiyo taahhüdünde bulunabilir, (Ticari vekilde özel yetki gerekir,acente bunu yapamaz) şube açabilir. Ticari temsilci, işletme ile ilgili uyuşmazlıklarda taciri mahkemede temsil yetkisine sahiptir, ticari vekil atayabilir, ödünç alıp verebilir, işçi alıp çıkarabilir, hammadde satın alabilir, taşınmaz satın alabilir.

Ticari temsilcinin temsil yetkisi

a)Birlikte imza

b) Merkez ve Şube işleri ile SINIRLANDIRILABİLİR.

Bu sınırlandırmanın geçerli olabilmesi için tescil ve ilan şarttır. (kurucu)

DİKKAT: Bu iki sınırlama nedeni dışında temsilcinin temsil yetkisi ticaret siciline tescil yolu ile sınırlandırılamaz. **Temsilcinin yetkileri miktar ve yönünden ticaret siciline tescille sınırlandırılamaz, böyle bir sınırlandırma iyi niyetli 3.kişileri bağlamaz.**

TİCARİ TEMSİL İLİŞKİSİNİN SONA ERMESİ

Ticari temsilcinin yetkileri azil, istifa, devir, fiil ehliyetinin kaybı ve ölüm nedenleriyle sona erebilir.

İşletme **sahibi TACİRİN** ölümü ve fiil ehliyetini kaybetmesi durumunda, ticari temsilcilik ve ticari vekillik sıfatı sona ermez.

Tacirin mirasçıları veya kanuni temsilcileri sona erdirmelidir. Ticari temsilci ölürse görevi sona erer.

İflas durumunda tacir iflas ederse ticari temsilcilik ilişkisi sona erer. Ticari temsilci iflas ederse görevi sona ermez.

2025/1

13-Ticari temsilci aşağıdaki hukukî işlemlerden hangisini yaparken tacirden özel yetki almak zorundadır?

A) Tacir adına bono düzenlemek
B) Tacir adına işletmeyle ilgili bir ihtilaf için alacak davası açmak
C) İşletme için finansman sağlayabilmek için kredi alırken işletmenin menkul ve gayrimenkullerini rehnetmek
D) İşletmeye ait bir gayrimenkulü kiraya vermek
E) İşletmede çalıştırılacak personel alımı için iş sözleşmesi akdetmek

2024/3

14-Ticari temsilci aşağıdakilerden hangisini yapabilmek için tacirden özel yetki almak zorundadır?
A) Kambiyo taahhüdünde bulunmak
B) Bankadan kredi almak
C) İşletmede çalışan işçilerin hizmet sözleşmelerini feshetmek
D) Gerekli gördüğü hâllerde şube açmak
E) İşletmeye dâhil olan bir taşınmaz üzerinde rehin hakkı tesis etmek

2025/2

15-Aşağıdakilerden hangisi ticari temsilcinin temsil yetkisini sona erdiren hâllerden biri değildir?

A) Ticari temsilcinin ölümü
B) Tacirin kısıtlanması
C) Tacirin ticari temsilciyi azli
D) Ticari temsilcinin istifası
E) Ticari işletmenin devri

BAĞIMSIZ TACİR YARDIMCILARI

1-ACENTE(TTK): Taciri temsil eder. Belirli yer veya bölgede aracılık veya sözleşme yapma yetkisine sahip bu işi meslek şeklinde yürüten, kendisi de tacir olabilen, faaliyetlerini sürekli olarak yürüten bağımsız tacir yardımcısıdır.

Atanması: **Aracılık faaliyetinde bulunan acentelik(Aracı acente) sözleşmesi şekle tabi değildir.**

Sözleşme yapma yetkisine(Akitçi acente) sahip acentede, bu görevi için acenteye mutlaka özel ve yazılı bir izin verilmesi gerekmektedir ve ticaret siciline tescil edilir.

Acente ile tacir arasındaki ilişki sürekli bir ilişkidir.

Hakları;

1) Ücret talebi

Sözleşmeyle kurulan işlem yerine getirildiği an ücret hakkı doğar.

2) Olağanüstü masrafları talep:

3) Hapis hakkı:

4) Tekel hakkı(inhisarı hak): Rekabet yasağının karşılığı olan bir haktır. Acente atandığı yerde atandığı iş koluyla ilgili kendi yazılı izni olmadan tacir tarafından başka bir acente atanamaz.

Denkleştirme Talebi(Portföy Tazminatı): **Yeni TTK ile ilk kez düzenlenmiştir**.

Buna göre;

1) Müvekkil Acentenin bulduğu müşteriler sebebiyle sözleşme bittikten sonra da önemli menfaatler elde ediyorsa,

2) Acente, sözleşmenin sona ermesi nedeniyle yapılmış ve yapılması muhtemel işlerden doğacak ücreti talep hakkını kaybediyorsa
3) Hakkaniyet gerektiriyorsa, acentenin müvekkilinden isteyebileceği tazminata verilen isimdir.

Tazminatın miktarı, acentenin son **5 yıl içerisinde almış** olduğu komisyon ve ödemelerin ortalamasını aşamaz.

Sözleşme acente tarafından feshedilmişse veya müvekkil tarafından haklı bir nedenle feshedilmişse acente denkleştirmeye hak kazanamaz.

Denkleştirme isteminin en geç sözleşmenin sona ermesinden itibaren **1 yıl içerisinde ileri sürülmesi gerekir** ve bu hakkından acente önceden vazgeçemez.

Rekabet Yasağı Anlaşması:

TTK' ya yeni giren hükümlerden bir tanesidir. Acentenin ilişki sürerken zaten rekabet yasağı söz konusudur.

Rekabet yasağı anlaşması ise acentelik sözleşmesinin sona ermesinden itibaren gündeme gelir.

Müvekkil, sözleşme sona erdikten sonra, acentenin faaliyetlerini bulunduğu bölgede sınırlandırmak istediği takdirde yazılı bir anlaşma ile yapmalıdır. Bu anlaşma en çok ilişkinin bitiminden itibaren **2 yıllık bir süre** için yapılır ve müvekkil, acenteye bunun karşılığında uygun bir tazminat ödemek ile mükelleftir.

Acentelik ilişkisinin sona ermesi:

Acentelik sözleşmesi süreli ise sürenin dolmasıyla,

Süresiz ise 3 ay önceden feshi ihbar yoluyla sona erer.

Haklı sebeplerin varlığı halinde ise 3 aylık süre şartı aranmamaktadır. Haklı sebeplerin bulunmaması halinde sözleşmeyi fesheden tarafın diğer tarafa karşı tamamlanmamış işler nedeniyle tazminat yükümlülüğü doğar.

Genel sona erme nedenleri burada da geçerlidir.

Müvekkilin veya acentenin ölümü, iflası yahut kısıtlanması halinde sözleşme kendiliğinden sona erer.

Acentelik sözleşmesi ile ilgili zamanaşımı süresi 5 yıldır.

2024 HMGS

Madde 7 : Temsilcilik alan bulunduğu bölgede temsilcilik veren adına ve hesabına sözleşmelere aracılık yapacaktır
Madde 8 : Temsilcilik alan'ın olağan masrafları kendisine ait olup bu masraflar için Temsilcilik Veren'den herhangi bir talepte bulunmayacaktır. Olağanüstü masraflar ise Temsilcilik Veren tarafından karşılanacaktır.

Madde 9: Süre Sözleşmenin süresi 5 yıldır. Sözleşme süresinin bitiminden 6 ay önce taraflar fesih bildiriminde bulunmazsa sözleşme 5 yıllık süre için yenilenir.

Yukarıdaki sözleşme hükümlerine göre temsilcilik alanın hukuki konumu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Acente B) Tek satıcı C) Ticari temsilci D) Ticari vekil E) Simsar

16-Aşağıdaki tacir yardımcılarından hangisi Türk Ticaret Kanununda düzenlenmiştir?

A) Ticari Vekil
B) Pazarlamacı
C) Acente
D) Ticari Temsilci
E) Simsar

17-Acentelik sözleşmesinden doğan alacaklar için kaç yıllık zamanaşımı uygulanır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 5 E) 10

2024/2

18-Aşağıdaki tacir yardımcılarından hangisinin taciri temsil etme yetkisi yoktur?

A) Ticari temsilci B) Ticari vekil C) Komisyoncu D) Simsar E) Acente

TİCARET SİCİLİ

Ticaret sicili, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın gözetim ve denetiminde ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odaları bünyesinde kurulacak ticaret sicili müdürlükleri tarafından tutulur. Ticaret sanayi odası bünyesindeki sicil memurluğu eliyle yürütülür.

AÇIKLIK İLKESİ : Herkes ticaret sicilinin içeriğini ve müdürlükte saklanan tüm senet ve belgeleri inceleyebileceği gibi giderini ödeyerek bunların onaylı suretlerini de alabilir.

SORUMLULUK İLKESİ : Sicilin tutulmasından doğan zararlardan ilgili oda ile Ticaret Bakanlığı müteselsil sorumludur.

SİCİL İŞLEMLERİ; TESCİL –TADİL –TERKİN (2018/2)

1) Talep: Yazılı dilekçeyle yapılır.

Talepte bulunma süresi sicil çevresi için hususun doğumundan itibaren 15 gün, sicil çevresi dışı için ise 1 aydır. 2023/1 sorusu

Mahkeme kararı veya ilgililerin talebi veya sicil memurunun resen talebi olabilir.

2**) Sicil memurunun incelemesi: Sicil memuru hususu reddederse ilgililer 8 gün içinde Asliye Ticaret Mahkemesi'ne itiraz edebilir**

İtiraz

MADDE 34- (1) İlgililer, tescil, değişiklik veya silinme istemleri ile ilgili olarak, sicil müdürlüğünce verilecek kararlara karşı, tebliğlerinden itibaren sekiz gün içinde, sicilin bulunduğu yerde ticari davalara bakmakla görevli asliye ticaret mahkemesine dilekçe ile itiraz edebilirler.

3) Eğer hususun gecikmesinde sakınca varsa sicil memuru geçici tescil yapar. Süresi **3 aydır.** İlgililer bu süre içinde anlaşmalı veya mahkemeye başvurmalıdırlar. Aksi halde ret hükmüne bürünür. Sicil memuru hususu kabul ederse tescil, tadil veya terkin yapar**.**

TESCİL VE İLANIN SONUÇLARI

KURUCU ETKİ : Tescili gerekli bir işlem ancak tescil ile birlikte hukuki sonuç doğurabiliyorsa burada tescil kurucu etkiye sahiptir.

Ör:Tüzel Kişi tacir sıfatının kazanılması , Ticari temsilcinin yetkisinin sınırlanması ,Ticari işletmenin devri ,
Şirketlerin birleşmesi, bölünmesi ve tür değiştirmesi , Anonim ve limited şirketlerde esas sözleşme değişikliğinin tescili
Limited şirket esas sermaye payının devrinin tescili

AÇIKLAYICI (BİLDİRİCİ) TESCİL : Hukuki ilişki daha önce kurulup tescil daha sonra gerçekleşiyorsa..

Gerçek kişi Tacir sıfatı fiilen işletme anında kazanılır ancak daha sonra tescil gerçekleşir.

Ticari Temsilci tek taraflı olarak atanır ancak daha sonra tescil şarttır.

19-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, ticaret sicili hakkında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Ticaret sicili alenidir; herkes sicilinin içeriğini inceleyebilir.

B) Ticaret sicilinin yanlış tutulmasından doğan zarardan Devlet sorumlu olmaz.

C) Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça ticaret sicilinin yetki çevresi içinde oturanlar için tescil isteme süresi kural olarak on beş gündür.

D) Ticaret siciline tescili zorunlu olduğu hâlde tescil edilmemiş bir husus, iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez.

E) Tescil edilmiş hususlarda meydana gelen her türlü değişiklik de tescil olunur.

2025 /1 HMGS
Ticaret siciline tescilin etkisiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Şirketlerin tür değiştirmesinde tescil bildirici niteliktedir.
B) Şirketlerin bolunmesinde tescil bildirici niteliktedir.
C) Gerçek kişilerin tacir sıfatını kazanmasında ticari işletmenin tescili kurucu etkiye sahiptir.
D) Anonim şirketin tüzel kişilik kazanmasında tescil bildirici niteliktedir.
E) Türk Ticaret Kanunu'ndaki işletme adının. adının korunmasına ilişkin hukumlere göre korunmasında sicile tescil kurucu etkiye sahiptir.

2026/1 Sgs

I. Ticaret şirketlerinin tüzel kişilik kazanması

II. Ticaret şirketlerinin birleşmesinin, bölünmesinin ve tür değiştirmesinin geçerlilik kazanması

III. Gerçek kişi tacir bakımından tacir sıfatının kazanılması

IV. Anonim şirket esas sözleşmesinin değiştirilmesi hakkındaki genel kurul kararlarının hüküm ifade etmesi

Yukarıdakilerden hangilerinde ticaret siciline yapılan tescil "kurucu" etkiye sahiptir?

A) I ve II
B) I, II ve III
C) I, II ve IV
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

HAKSIZ REKABET

Haksız fiil hali olmasına rağmen TTK ’da düzenlendiği için ticari iştir. Haksız rekabet, iktisadi rekabetin iyi niyet kurallarına aykırı olarak kötüye kullanılmasıdır.

Rakipler arasında yada tedarik edenlerle müşteriler arasında rekabeti ortadan kaldırmaya yönelik eylemler,işlemler söylemler haksız rekabeti oluşturur.

Haksız rekabet tacirler arasında doğabileceği gibi tacir olmayanlar arasında da doğabilir.

Özel haksız rekabet halleri(TTK Md. 55);

a) Dürüstlük kuralına aykırı reklamlar ve satış yöntemleri ile diğer hukuka aykırı davranışlar ve özellikle;

b) Sözleşmeyi ihlale veya sona erdirmeye yöneltmek;

c) Başkalarının iş ürünlerinden yetkisiz yararlanma;

d) Üretim ve iş sırlarını hukuka aykırı olarak ifşa etmek;

e) İş şartlarına uymamak; f) Dürüstlük kuralına aykırı işlem şartları kullanmak.

Haksız rekabet nedeniyle açılabilecek hukuk davaları ;

1) Önleme davası
2) Men davası
3)Tespit davası.
4) Maddi durumun ortadan kaldırılması/ref/eski hale iade,İmha, tekzip
5) Tazminat--------KUSUR ARANIR.
6)Vekaletsiz iş görme

Herhangi bir davada mahkemenin verdiği karar sadece tarafları bağlar iken Haksız rekabet davalarında mahkeme kararı söz konusu malları ellerinde ekonomik amaçlar için tutanlar hakkında da uygulanır

HAKSIZ REKABET DAVASINDA TARAFLAR:

Davacılar

1) Haksız rekabet nedeniyle zarar gören veya zarar görme tehlikesi olanlar (Örn: Rakipler, Müşteriler) **Müşteriler malların imhasını isteyemez..**

2) Mesleki ve ekonomik birlikler (Esnaf odaları gibi…) **Bu kişiler maddi ve manevi tazminat davası açamazlar**

Davalılar

1) Haksız rekabet fiilini işleyen kişi

2) İşçiler tarafından gerçekleştirilmiş haksız rekabet nedeniyle işverene karşı dava açılabilir.

3) Haksız rekabet basın yayın yoluyla işlendiyse, yazı sahibi/İlan sahibi yoksa yazı işleri müdürü veya ilan servis şefi yoksa yayıncı yoksa matbaacıya karşı açılır. (Yayın Kuruluşlarına dava açılması istisnaidir.

Haksız rekabet nedeniyle açılacak bu davalarda **zamanaşımı süresi öğrenme tarihinden itibaren 1 yıl, her halükarda haksız rekabetin işlendiği tarihten itibaren 3 yıldır.** Haksız rekabet fiili tekrarlandıkça zamanaşımı kesilir,yeniden işlemeye başlar. Men davasında zamanaşımı süresi yoktur.

2020/3

Tacir A, yaptığı reklamlarda kendisi, ticari işletmesi, işletme işaretleri, malları iş ürünleri, faaliyetleri, fiyatları, stokları, satış kampanyalarının biçimi ve iş ilişkileri hakkında gerçek dışı veya yanıltıcı açıklamalarda bulunmaktadır. Tacir A hukuka aykırı bu fiilinde kusurludur. Tacir A.nın reklamlarından tüketiciler etkilenmekte ve zarar görmektedir. Ayrıca müşteri kaybına uğrayan rakip tacir B de söz konusu reklamlar nedeniyle büyük ciro kaybına uğramıştır.

20-6102 sayılı TTK.na göre, aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Tüketici C, tacir A aleyhine haksız rekabet nedeniyle uğradığı manevi zarar için manevi tazminat davası açabilir
B) Tüketici derneği D, tüketicilerin uğradığı maddi zarar için maddi tazminat davası açabilir
C) Tüketici C, tacir A aleyhine açacağı dava ile haksız rekabetim men'ini talep edebilir
D) Tüketici derneği D, haksız rekabet teşkil eden yanlış veya yanıltıcı beyanların düzeltilmesini talep edebilir
E) Müşteri kaybına uğrayan rakip tacir B, uğradığı maddi zarar için maddi tazminat davası açabilir.

2024 HMGS

I. Fiilin haksız olup olmadığının tespiti davası
II. Haksız rekabetin men'i davası
III. Haksız rekabetin sonucu olan maddi durumun ortadan kaldırılması talepli dava
IV. Maddi zararın tazmini talepli dava

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre haksız rekabet halinde tüketici dernekleri yukarıdaki davalardan hangilerini açabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II D) I, II ve III E) II, III ve IV

2025/2 HMGS

I. Araçların ve malların imhası II. Haksız rekabetin men'i III. Fiilin haksız olup olmadığının tespiti

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre haksız rekabet sonucu ekonomik çıkarları zarar gören veya böyle bir tehlikeyle karşılaşabilecek müşteriler, yukarıdakilerden hangilerini talep edemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I ve III

21-Haksız rekabet hukuku ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Haksız rekabet davalarının, davaya hakkı olan tarafın bu
hakkının doğumunu öğrendiği günden 1 yıl ve her hâlde bunların doğumun dan itibaren 3 yıl içerisinde açılması gerekir.
B) Işletme adı tescil edilmemişse sadece haksız rekabet hükümleri çerçevesinde korunabilir.
C) Haksız rekabet yüzünden iktisadi menfaatleri zarar gören müşteriler,haksız rekabet sonucu olan maddi durumun ortadan kaldırılması davası açamaz.
D)Haksız rekabet sebebiyle maddi ve manevi tazminat talep edilebilmesi için failin kusurlu olması şarttır.
E) Haksız rekabet sebebiyle istenecek maddi tazminatın hesabında davacı, mahkemeden, tazminat olarak davalının haksız rekabet sonucu elde etmesi mümkün görülen menfaat karşılığına hükmedilmesini isteyebilir.

TİCARİ DEFTERLER

Tacirler ticari defter tutmak zorundadır. **Esnaf ticari defter tutamaz**. Tacir için ticari defter tutma zorunluluğu tacir sıfatı doğduğu anda başlar, tacir sıfatı sona erince sorumluluğu sona erer.

Defterler ve gerekli diğer kayıtlar **Türkçe tutulur**. **Kısaltmalar, rakamlar, harfler ve semboller kullanıldığı takdirde bunların anlamları açıkça belirtilmelidir.**

Ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması hâlinde bu defterlerin açılışlarında ve yevmiye defteri ile yönetim kurulu karar defterinin kapanışında noter veya ticaret sicili müdürlüğü onayı aranmaz.

Ticari defterdeki son kayıt tarihinden itibaren ticari defterleri tacir 10 yıl boyunca saklamak ya da notere saklattırmak zorundadır. (VUK'a göre 5 yıl). TTK uyarınca ticari defterler elektronik ortamda tutulabilecektir.

Ticari defterleri doğal afet nedeniyle zayi olan tacir **30 gün içinde ticaret mahkemesinden zayi belgesi** almalıdır. Almazsa ibrazdan kaçınmış olur yani aleyhine gelişecek kayıtları kabul eder.

İbraz(sunmak): Uyuşmazlığa ilişkin ticari defterlerin o bölümünün mahkemeye sunulmasıdır. İbraz ettirmemenin yaptırımı tacir aleyhine gelişecek kayıtların kabulüdür. İbraz etmeme ispat gücünden yoksunluktur.

Ticari defterlerin tümüyle **mahkemeye teslimi** 3 halde zorunludur.

Bunlar; a) iflas b) miras c) ortaklık tasfiyesi

Gerçek kişi tacirlerin tutmak zorunda olduğu defterler:

Yevmiye defteri (günlük)
Defteri kebir (büyük)
Envanter defteri

Tüzel kişi tacirlerin tutmak zorunda oldukları defterler:

Yevmiye defteri,
Defteri kebir,
Envanter defteri,
Pay defteri, (sadece sermaye, sirketleri)
Yönetim Kurulu karar defteri
Toplantı-müzakere defterleri.

NOT: Ticari defterler elektronik ortamda da tutulabilmektedir. Ticaret Bakanlığı, pay de yönetim kurulu karar defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defterinin elektronik ortamda tutulmasını zorunlu kılabilir.

Muhasebe ile ilgisi olsun olmasın sayılan defterler TİCARİ DEFTERDİR

2025/3

22,5-Aşağıdakilerden hangisinin ticari defter tutma yükümlülüğü yoktur?

A) Bir ticari işletmeyi kendi adına işleten memur

B) Kendisine ticari işletme miras kalan 14 yaşındaki Samet

C) Bir esnaf işletmesi işleten Mert

D) Bir ticari işletme açmış gibi işlemlerde bulunan Ahmet

E) Ticari işletmesini işletmeye başlamamasına rağmen ticaret siciline tescil ettiren Hamza

DEFTERLERİN ONAYLANMASI

Fiziki ortamda tutulan yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri, Pay defteri, yönetim kurulu karar defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerin açılış onayları, kullanılmaya başlanmadan önce noter tarafından veya kuruluş sırasında ise ticaret sicili tarafından yapılır.

Sadece **Yevmiye defteri ve Yönetim Kurulu karar defterinin kapanış onayı şarttır**.Yevmiye defterinin kapanış onayı,izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar, yönetim kurulu karar defterinin kapanış onayı ise izleyen faaliyet döneminin birinci ayının sonuna kadar noterde yaptırılır.

Ticaret şirketlerinin ticaret siciline tescili sırasında defterlerin açılışı ticaret sicili müdürlükleri tarafından da onaylanabilir.

Ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması hâlinde bu defterlerin açılışlarında ve yevmiye defteri ile yönetim kurulu karar defterinin kapanışında noter veya ticaret sicili müdürlüğü onayı aranmaz.

Ticari defterlerin lehe delil olabilmesinin şartları: (HMK Madde 222)

Tarafların tacir olması aralarındaki uyuşmazlığın ticari işten kaynaklanması ve defterlerin hukuka uygun olarak

Tutulması durumunda **DEFTERLER LEHE DELİL OLABİLİR**.

2025/2

I. Ticari defter tutma zorunluluğu işletmenin ticaret siciline tescil edildiği anda başlar.
II. Ticari defterde kısaltmaya yer verilemez.
III. Dövizle işlem yapılsa dahi yıl sonu finansal tabloları kural olarak Türk Lirası üzerinden düzenlenir.
IV. Elektronik ortamda tutulan defterlerde noter onayı aranmaz.

23-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre yukarıdakilerden hangileri yanlıştır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

2024/2

24-Ticari defterlerle ispat konusunda aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
A) Tacirin kendi tuttuğu ticari defterlerinde yer alan lehine kayıtlara dayanabilmesi için ticari defterlerini usulüne uygun tutmuş olması zorunludur.
B) Ticari defterlerin sahibi lehine veya aleyhine delil olabilmesi için karşı tarafın da defter tutma yükümlülüğüne tâbi olması zorunludur.
C) Tacirin kendi tuttuğu defterlerde yer alan lehine kayıtlara dayanabilmesi için karşı tarafın defterlerinin usulüne uygun tutulmamış olması zorunludur.
D) Usulüne uygun tutulan ticari defterlerdeki kayıtlar defteri tutan aleyhine delil olarak kullanılamaz.
E) Ticari defter tutma yükümlülüğüne tâbi olan tacir defterlerini mahkemeye ibrazdan kaçınırsa, karşı tarafın iddiası ispat edilememiş sayılır.

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

DEVİR ŞEKLİ BAKIMINDAN KIYMETLİ EVRAKLAR

NAMA YAZILI	EMRE YAZILI	HAMİLİNE YAZILI
Belli bir kişinin adına yazılı olup da onun emrine kaydını içermeyen ve kanunen de emre yazılı senetlerden sayılmayan	Emre yazılı yada kanunen emre yazılı sayılan senetlerdir.	Senedi elinde bulunduran kişinin hak sahibi olduğu kıymetli evraktır
Lehdarın mutlaka gösterildiği senetler. Elara KARAKIŞ ‘a ödeyiniz…	Elara KARAKIŞ ‘a veya emrine ödeyiniz	HAMİLİNE
Yazılı devir beyanı ve teslim ile devredilir.Alacağın devri hükümleri tatbik edilir.	Ciro ve teslim ile devredilir.	Teslim yeterlidir.

Kambiyo Senetleri kanunen emre yazılı evraklardır bu evrakları nama yazılı hale getirebilmek için EVRAK ÜZERİNE KEŞİDECİ TARAFINDAN MENFİ EMREDİR-EMRE DEĞİLDİR-CİROSU YASAKTIR-CİROLANAMAZ KAYITLARINDAN BİRİNİN YAZILMASI YETERLİDİR

2025/2 HMGS

Aşağıdakilerden hangisi nama yazılı bir kıymetli evrak olarak kabul edilir?

A) Düzenleyen tarafından menfi emre kaydı konulan bir bono

B) Ciranta tarafından ciro edilemez kaydı konulan bir poliçe

C) Ciranta tarafından ödememeden sorumsuzluk kaydı konulan bir bono

D) Düzenleyen tarafından kabul edilmemeden sorumsuzluk kaydı konulan bir poliçe

E) Ciranta tarafından ödememeden sorumsuzluk kaydı konulan bir poliçe

2026/2 Yeterlilik

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, emre yazılı kıymetli evrakın devri her halükârda aşağıdaki hangi durumda gerçekleşmiş olur?

A) Ciro ve zilyetliğin teslimi
B) Zilyetliğin teslimi
C) Sözlü devir beyanı
D) Cirosu
E) Sözlü devir beyanı ve zilyetliğin teslimi

KAMBİYO SENETLERİ

➢ Poliçe,Bono ve Çek olmak üzere sınırlı sayıdadır.
➢ Alacak senetleridir. Soyutluk ilkesi esastır.
➢ Ağırlaştırılmış sıkı şekil şartları vardır.
➢ Kurucu senetlerdir. ➢ İmza sahipleri müteselsil sorumludur.
➢ Kambiyo senedi ile borç altına giren kişinin el yazılı imzası şarttır.
➢ Tam ehliyetli kişi düzenleyebilir. İmzaların bağımsız esastır.(Bir imzanın geçersizliği diğerlerini etkilemez)
➢ Kambiyo senetlerinden sadece ÇEK HAMİLİNE DÜZENLENEBİLİR.
➢ Kendine özel bir icra takip usulü vardır.

KAMBİYO SENETLERİNDE KAREKTERLER

DÜZENLEYEN (Keşideci)	Senedi imzalayıp lehtara veren kişi
LEHTAR(Yararlanan)	Evrakın lehine düzenlendiği kişi
MUHATAP	Poliçede kabul ile asıl borçlu olan 3.kişi
CİRANTA	Senedi devralıp devreden kişi
Aval	Senette imzası olan kişi lehine teminat veren kişi
HAMİL	Evrakı elinde tutan kişi

2025/3

0,5-Kambiyo senetlerinin devir türü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Bono; nama, emre veya hamile/hamiline yazılı olarak düzenlenebilir.

B) Bono; yalnızca emre yazılı olarak düzenlenebilir.

C) Poliçe; yalnızca emre yazılı olarak düzenlenebilir.

D) Çek; emre, nama veya hamile/hamiline yazılı olarak düzenlenebilir.

E) Çek; sadece emre veya hamile/hamiline yazılı olarak düzenlenebilir.

2025/1 HMGS

I. Konşimento

II. Bono

III. Çek

Yukarıdakilerden hangileri kambiyo senetleridir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) II ve III E) I, II ve III

2025/2 HMGS

I. Poliçe

II. Bono

III. Çek

Yukarıdakilerden hangileri hamiline yazılı olarak düzenlenebilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve II

E) II ve III

2022/1 Sorusu

I. Kanunen emre yazılı bir senedin nama yazılı sayılabilmesi için sadece senedin belli bir kişi adına yazılı olması yeterlidir.

II. Poliçe, bono ve çek kanunen emre yazılı senet niteliğinde olup nama yazılı şekilde düzenlenmeleri mümkün değildir.

III. Emre yazılı senetlerin devredilmesi için ciro niteliğindeki yazılı devir beyanı ve zilyetliğin geçirilmesi gerekmektedir.

IV. Nama yazılı senetlerin devri için zilyetliğin devri yeterlidir.

1-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, kambiyo senetleri ile ilgili yukarıdakilerden hangisi/hangileri doğrudur?

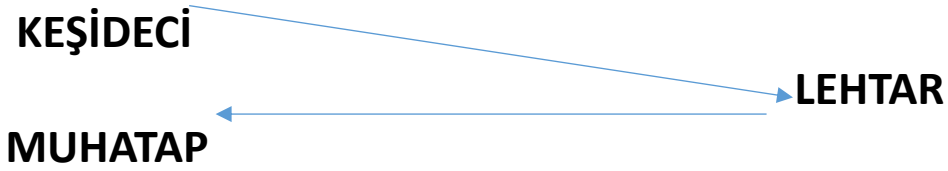
A) Yalnız III B) Yalnız IV C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

2024 HMGS

Kambiyo senetleriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kanunen emre yazılı senetlerdir.
B) Geçerliliği sıkı şekil şartlarına bağlıdır.
C) İmzaların bağımsızlığı ilkesi geçerlidir.
D) İcra ve iflas hukukunda özel takip usulü vardır.
E) Geçerliliği, temelindeki borç ilişkisinin geçerliliğine bağlıdır.

POLİÇE

ZORUNLU UNSURLAR	ALTERNATİFLİ ZORUNLU UNSURLAR
Poliçe kelimesi	**Ödeme yeri veya Muhatap adresi**
Kayıtsız şartsız havaleyi ödeme emri (Kayıt şart konursa geçersiz)	**Düzenleme yeri veya Keşideci adresi**
Muhatap adı soyadı(Muhatap herhangi bir gerçek yada tüzel kişi olabilir. Birden fazla kişi olabilir.Hayali bir karakter olabileceği gibi keşideci kendi adına da poliçe kesebilir.	Alternatifli zorunlu unsurlardan biri olmaması halinde diğeri uygulanır ikisi de yok ise evrak geçersizdir.
Lehtar adı soyadı	
Düzenleme tarihi	
Keşideci imzası (adı soyadı-ticaret ünvanı zorunlu unsur değildir)	

P O L İ Ç E

Vade Tarihi	Tutarı	*Düzenlenme Yeri ve Tarihi*
15 / 02 / 2018	150.000,00 TL	Eskişehir, 24 / 01 / 2017

İşbu Poliçe karşılığında, 15 Şubat 2018 tarihinde, Bay Ali Güçlü'ye ya da emrühavalesine -Yüzellibin Türk Lirası- ödeyiniz.

Muhatap: **Bay Hasan KILIÇ**
Bahar Sk. No: 5
Çankaya / Ankara

Mehmet FİDAN
Eti Cad. No: 35
Tepabaşı / Eskişehir

İMZA

Kabul edilmiştir.
İMZA

POLİÇEYİ GEÇERSİZ HALE GETİREN KAYITLAR

Kanunda belirtilen vadeler haricinde başka şekilde yazılan veya birbirini takip eden vadeler yazılması.
Ödemenin (havalenin)şarta veya kayda bağlanması.
Senedin mücerretliğinin (soyutluğunun) bozulması. Yani temeldeki borç ilişkisinin senede yazılması
Birden fazla ödeme yeri gösterilmesi(Bu çeki geçersiz hale getirmez TTK 781)

KAYITLARIN YAZILMAMIŞ SAYILDIĞI HALLER

I. "Belirli vadeli" ve "Keşide tarihinden belli süre sonra ödenecek vadeli poliçede anapara faizi kaydı. (Diğer vadelerde yazılabilir).
II. Ciroyu şarta bağlayan kayıtlar.
III. Keşidecinin"ödememeden sorumlu olmama" kaydı.»Düzenleyen, poliçenin kabul edilmemesinden ve ödenmemesinden sorumludur. «

Düzenleyen, kabul edilmeme halinde sorumlu olmayacağını şart edebilirse de ödenmemeden sorumlu olmayacağına ilişkin kayıt yazılmamış sayılır."

IV. Cirantanın kabule arz yasağı kaydı koyması

Bu durumda **POLİÇE GEÇERSİZ OLMAZ**

2024 HMGS

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre aşağıdaki kayıtlardan hangisinin poliçede yer alması hâlinde ilgili kayıt yazılmamış sayılır?

A) Düzenleyenin ödenmemeden sorumlu olmayacağına ilişkin kayıt
B) Görüldüğünde ödenecek vadeli bir poliçeye düzenleyen tarafından konulacak anapara faiz kaydı
C) Ciranta tarafından konulacak protestodan muafiyet kaydı
D) Senedin arka yüzüne imza ile birlikte düşülen aval kaydı
E) Ciranta tarafından konulan "ciro edilemez" kaydı

Poliçede ödenecek bedel BELLİ OLMALIDIR.

Bedelin senet metninde hem yazı, hem de rakamla gösterilmesi durumunda YAZI OLAN esas alınır.
Buna karşın, poliçe bedeli yalnız yazı ile veya yalnız rakam ile birden çok kez yazılmış olup da, bedeller arasında fark bulunursa, EN AZ OLAN BEDEL geçerli sayılır.

Görüldüğünde ve görüldükten belli süre sonra ödemeli poliçe ve bonoda anapara faizi öngörülebilir.

Bu faiz şartının geçerli olabilmesi için faiz oranının da açıkça yazılması gerekir.Bono ve Poliçe ye diğer vade türlerinde anapara faizi yazılırsa yada Çeke ana para faizi yazılırsa yazılmamış sayılır.

2-6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre, aşağıdaki kambiyo senetlerinden hangisinde kapital faizi geçerli şekilde öngörülebilir?

A) İleri düzenlenme tarihli çekler
B) Düzenlenme tarihi ile tedavüle çıkarılma tarihi aynı olan çekler
C) Vade olarak belirli bir tarihte ödenmesi kararlaştırılan bonolar
D) Vade olarak düzenlenme tarihinden belirli bir süre sonra ödenmesi kararlaştırılan bonolar
E) Vade olarak görüldüğünden belirli bir süre sonra ödenmesi kararlaştırılan poliçeler

3-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, bono bedeli ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A. Bonoda ödenecek meblağ metnin üst kısmında "100.000 TL", ancak alt kısmında "10.000 TL" olarak gösterilmişse, 100.000 TL ödenmelidir.
B. Bonoda ödenecek meblağ metnin üst kısmında "yüz bin TL", ancak alt kısmında "on bin TL" olarak gösterilmişse, yüz bin TL ödenmelidir.
C. Bonoda ödenecek meblağ rakamla "100.000 TL", ancak yazıyla "on bin TL" olarak gösterilmişse, 100.000 TL ödenmelidir.
D. Bonoda ödenecek meblağ rakamla "10.000 TL", ancak yazıyla "yüz bin TL" olarak gösterilmişse, yüz bin TL ödenmelidir.
E. Bonoda ödenecek meblağ metnin üst kısmında "100.000 TL", ancak alt kısmında "10.000 TL" olarak gösterilmişse, her iki bedelin ortalaması olan 55.000 TL ödenmelidir.

2025/1 HMGS

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre yukarıda belirtilen vadelerden hangilerini taşıyan poliçelerde anapara faizi şartı yazılabilir?

I. Görüldüğünde ödenecek
II. Görüldükten belirli süre sonra ödenecek
III. Belirli bir günde ödenecek
IV. Düzenlenme gününden belirli bir süre sonra ödenecek

A) I ve II

B) II ve III

C) II ve IV

D) III ve IV

E) I, III ve IV

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

VADE

Belirli gün vadeli	Düzenlendikten belli süre sonra vadeli	Görüldüğünde ödenecek vadeli	Görüldükten belli süre sonra vadeli
Örn:29.01.2022	Örn:Keşide tarihi +3 ay	Görüldüğü anda ödenmeli ayda red edilmeli	Örn:Görüldükten 3 ay sonra vadeli

POLİCE DE VADE ZORUNLU UNSUR DEĞİLDİR. BELİRTİLMEMİŞ İSE GÖRÜLDÜĞÜNDE ÖDEMELİ KABUL EDİLİR

POLİÇE MUHATABA İKİ SEBEPLE İBRAZ EDİLİR
(Sunulur)

Kabul etmesi için

Ödemesi için

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

POLİÇE DE KABUL	**POLİÇE DE ÖDEME**
Muhatabın poliçeye katılmasını sağlayan irade açıklamasıdır.Ön yüzüne atılacak imza ile gerçekleşir.	Ödeme için ibraz ödeme yerinde yapılır.
Kayıtsız şartsız olmalıdır.Ancak kısmı kabul mümkündür.	Kısmi ifa reddedilemez(Borçlar hukukundaki kısmi ifanın reddi kuralının aksi)
Kabul için ibraz kural olarak isteğe bağlıdır. Hamil kabul için ibraz etmeyebilir.**Aynı şekilde muhatap da kabul etmek zorunda değildir**.	Ödeyen kişi a) Ciro zincirinde kopukluğu b) Poliçenin zorunlu unsurlarının olup olmadığını kontrolle yükümlüdür.
Kabul için ibraz yeri muhatabın adresidir.	İbraz edilen poliçe muhatap tarafından ödenmez ise hamilin başvuru hakkı doğar .
Muhatap kabul ettiği anda poliçe de asıl borçlu haline gelir .	Başvuru hakkını kullanabilmesi için **ÖDEMEME PROTESTOSU** ÇEKİLMELİDİR.
Muhatap poliçeyi kabul etmezse hamil vadeyi beklemeden başvuru borçlularına gidebilir.Keşideci bunu engellemek için kabul edilmemesinden sorumsuzluk kaydı koyabilir. Muhatap poliçeyi kabul etmediği taktirde **kabul etmeme protestosu** çekilmeli	**Keşideci yada ciranta gidersiz,masrafsız protestosuz ,franko kaydı ibareleriniz koyarsa başvuru hakkı protesto çekilmeden de kullanılabillir.**

2025/3

3,5-Düzenleyen tarafından bononun ön yüzüne düşülen "gidersiz" kaydı hakkında aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Hamilin protesto çekme yükümlülüğünü ortadan kaldırır.

B) Hamilin ihbarda bulunma külfetini ortadan kaldırır.

C) Hamilin ödeme için ibrazda bulunma yükümlülüğünü ortadan kaldırır.

D) Hamilin vadesinden önce bonoyu düzenleyene ibraz yükümlülüğünü ortadan kaldırır.

E) Gidersiz kaydı bonoyu geçersiz hâle getiren kayıtlardandır, düzenleyen bu kaydı koyamaz

2024 HMGS

3,7- Aşağıdakilerden hangisi 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda bir poliçede yer alabilecek vade türleri arasında sayılmamıştır?

A) Görüldüğünde ödenecek

B) Belirli bir günde ödenecek

C) Görüldükten belirli bir süre sonra ödenecek

D) Düzenleme gününden belirli bir süre sonra ödenecek

E) Ödeme için yapılan ibrazdan belirli bir süre sonra ödenecek

BAŞVURU HAKKININ KAPSAMI

Hamilin başvuru hakkı	Hamile ödemeye yapan cirantanın
Poliçe bedeli	Hamile ödediği miktarı
Faiz Protesto ve masraf	Ödeme tarihinden itibaren faiz (Bileşik) ve masraf
Poliçe bedelinin %0.3 komisyon	Poliçe bedelinin %0.2 komisyon

BAŞVURU HAKKINI KULLANABİLRMEK İÇİN
MADDİ ŞARTLAR

Vadede poliçe ödenmemişse hamil, cirantalara, düzenleyene ve poliçe dolayısıyla taahhüt altına girmiş olan diğer kişilere başvurabilir

Hamilin Vadeden önce Başvuru Hakkı

I. Muhatap Kabulden tamamen veya kısmen kaçınmış ise
II. Poliçeyi kabul etmiş olsun olmasın, muhatap iflas etmiş veya bir ilamla ispatlanmamış olsa da sadece ödemelerini tatil etmiş veya aleyhindeki herhangi bir icra takibi semeresiz kalmış
III. Kabul için arz edilmesi yasaklanan bir poliçenin düzenleyeni iflas etmiş olursa

vadenin gelmesinden önce de aynı başvurma hakkını haizdir.

ŞEKLİ ŞARTLAR –PROTESTO ÇEKİLMELİDİR.
Kabul etmeme yada ödememe protestosu

2025/1 HMGS

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda aşağıdakilerden hangisi poliçenin ödenmemesi durumunda hamilin başvuru hakkının kapsamı dâhilinde sayılmamıştır?

A) Poliçenin ödenmemiş olan bedeli

B) Keşide tarihiyle kabul etmeme veya ödememe protestosunun çekildiği tarihler arasındaki dönem için hesaplanacak temerrüt faizi

C) Protesto masrafları

D) Hamil tarafından yapılan ihbarların giderleri

E) Komisyon ücreti

POLİÇE	BELİRLİ VADELİ	KEŞİDEDEN BELİRLİ SÜRE SONRA VADELİ	GÖRÜLDÜKTEN BELİRLİ SÜRE SONRA VADELİ	GÖRÜLDÜĞÜNDE ÖDEMELİ
POLİÇEDE ÖDEME İÇİN İBRAZ	ÖDEME GÜNÜNÜ TAKİP EDEN 2 İŞ GÜNÜ İÇİNDE	ÖDEME GÜNÜNÜ TAKİP EDEN 2 İŞ GÜNÜ İÇİNDE	ÖDEME GÜNÜNÜ TAKİP EDEN 2 İŞ GÜNÜ İÇİNDE	KEŞİDEDEN İTİBAREN 1 YIL İÇİNDE
PROTESTO SÜRESİ				
CİROLAMA SÜRESİ				
KABUL İÇİN İBRAZ SÜRESİ	VADEYE KADAR	VADEYE KADAR	KEŞİDEDEN İTİBAREN 1 YIL İÇİNDE	KABUL İÇİN İBRAZI YASAK

2025/2 HMGS

İbrahim, 01.06.2023 düzenleme tarihli bir poliçe keşide etmiş ancak senedin vadesini yazmayı unutmuştur. Bu poliçe Zeynep'te bulunmaktadır ve Zeynep bu poliçeyi ibraz etmek istemektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre poliçenin düzenlenme gününden itibaren kural olarak ne kadar süre içinde ödenmesi için ibrazı gerekir?

A) 3 ay B) 6 ay C) 1 yıl D) 2 yıl E) 3 yıl

PROTESTO

POLİÇE KABUL EDİLMEZ YADA ÖDENMEZ İSE BAŞVURU HAKLARININ KULLANILABİLMESİ İÇİN PROTESTO ÇEKİLMESİ GEREKİR.**PROTESTO HAMİL TARAFINDAN MUHATABA ÇEKİLİR NOTER TARAFINDAN DÜZENLENİR.**

Hamil poliçeyi süresi içinde ibraz etmez veya protesto **çekmezse başvurma hakları düşer.**

Kabul etmeme ve ödememe protestolarının ilgili kişilere bildirilmesi gerekir. Böylece, bu kimseler gerekli tedbirleri zamanında alma olanağı bulurlar.

İHBAR

Hamil, protesto gününü veya poliçede "gidersiz" kaydı mevcut ise, ibraz gününü izleyen **dört iş günü** içinde, kabul etmeme veya ödememe hâllerini, kendi cirantasına ve düzenleyene ihbar etmek zorundadır.

Her ciranta aldığı ihbarı, bunları aldığı günü izleyen iki iş günü içinde önceki ihbarları yapan kişilerin adlarını ve adreslerini de göstermek suretiyle, kendi cirantasına ihbar eder. Düzenleyene varıncaya kadar bu sıra dâhilinde hareket edilir. Süreler önceki ihbarın alındığı tarihten itibaren işlemeye başlar.

İhbar yükümlülüğünün yerine getirilmemesi rücu (baş vurma) hakkını düşürmez, ama kabul için ibraz sorumluluğu varsa bunu yerine getirmeyen hamil başvurma hakkını kaybeder

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

2025/2 HMGS

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre poliçede ihbar ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kanun'da belirtilen süreler içinde ihbarda bulunmayan kişi, başvurma hakkını kaybeder.

B) Her ciranta aldığı ihbarı, bunları aldığı günü izleyen iki iş günü içinde önceki ihbarları yapan kişilerin adlarını ve adreslerini de göstermek suretiyle kendi cirantasına ihbar eder.

C) Poliçede imzası bulunduğu için kendisine ihbarda bulunulan kişiyle birlikte bu kişiye aval verene de ihbarın yapılması gerekir.

D) Bir ciranta, adresini senede yazmamış veya okunması mümkün olmayacak surette yazmış ise ihbarın ondan önceki cirantaya yapılması yeterlidir.

E) İhbarı yapacak olan kişi, bunu noter aracılığıyla veya sadece poliçenin iadesi yoluyla yapabilir.

2000 Adli Yargı

Görüldüğünden belirli bir süre sonra ödenecek poliçelerde İbraz yapılmaz ya da kabul etmeme protestosu çekilmezse aşağıdaki sonuçlardan hangisi doğar?

A) Poliçe vadeye kadar ibraz edilemez.
B) Vadeye kadar müracaat borçlularına başvurulamaz.
C) Bütün müracaat borçlularına karşı müracaat hakkı kaybedilir.
D) Yalnızca keşideciye karşı müracaat hakkı kaydedilir.
E) Muhatap asıl borç ilişkisinden doğan talep hakkını kaybeder.

CİRO

Emre yazılı senetteki hakkın devri, rehini yada tahsili amacıyla yapılan irade açıklamasıdır. Senet veya alonja atılacak imza ile yapılır.

Ciroya Şart konursa şart yazılmamış sayılır ancak ciro geçerlidir .

Kısmi ciro ise geçersizdir.

KEŞİDECİNİN KOYDUĞU CİRO YASAĞI -Senedi nama yazılı hale getirir**.**

CİRANTANIN KOYDUĞU CİRO YASAĞI

Bu senedi alan kişiye ciro etmeme yükü yükler.İhlali halinde yasağa rağmen devralan kişi yasağı koyan kişiye kadar başvurumaz**.**

Ciro, poliçeyi kabul etmiş olsun veya olmasın muhataba, düzenleyene veya poliçeyle borç altına girmiş olanlardan herhangi birine yapılabilir. **Bu kimseler poliçeyi yeniden ciro edebilirler.**

2024/1
Bir bonoda yapılan ciro beyanı "*10.10.2023 tarihli satım sözleşmesinin ifa edilmemesi hâlinde geçerlidir*" şeklinde bir kayıt içermektedir.

4-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, söz konusu kayıt ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Bu kayıt, yapılan ciroyu geçersiz kılar.
B) Bu kayıt, söz konusu bonoyu geçersiz kılar.
C) Bu kayıt yazılmamış sayılır.
D) Bu kayıt geçerli olup, ciro eden kişinin tüm senet borçlularına karşı ileri sürebileceği bir def'iye vücut verir.
E) "Sorumsuzluk kaydı" olarak adlandırılan bu tür kayıtları cirantaların koyabilmeleri mümkündür. Dolayısıyla kayıt geçerlidir.

2025/2 HMGS

Aşağıdakilerden hangisi nama yazılı bir kıymetli evrak olarak kabul edilir?

A) Düzenleyen tarafından menfi emre kaydı konulan bir bono

B) Ciranta tarafından ciro edilemez kaydı konulan bir poliçe

C) Ciranta tarafından ödememeden sorumsuzluk kaydı konulan bir bono

D) Düzenleyen tarafından kabul edilmemeden sorumsuzluk kaydı konulan bir poliçe

E) Ciranta tarafından ödememeden sorumsuzluk kaydı konulan bir poliçe

2026/1 SGS

Kambiyo senetlerinde ciro beyanıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Kısmi ciro batıldır.

B) Cironun kayıtsız ve şartsız olması gerekir. Cironun bağlı tutulduğu her şart yazılmamış sayılır.

C) Emre yazılı bir senette hamiline ciro yapılması senedi hamiline yazılı hâle getirir.

D) Ciro, senede bağlı olan "alonj" denilen ayrı bir kâğıt üzerine de yapılabilir.

E) Lehine ciro yapılan kişinin ciroda gösterilmesine gerek yoktur.

TAM CİRO

Lehine ciro edilen kişinin isminin belirtildiği cirodur.

Elara Karakış'a ödeyiniz.

Murat Cem Karakış İmza

- Tam ciro ile devredebilir * Beyaz Ciro ile devredebilir

BEYAZ CİRO

Lehine ciro edilen kişinin isminin belirtilmiyorsa beyaz cirodur.

….
Murat Cem Karakış
İmza
Beyaz ciro ile evrakı devralan kişi

- Tam ciro ile devredebilir *Beyaz Ciro ile devredebilir *Sadece teslim ederek de devredebilir.

Poliçeyi diğer belirli bir kişiye tekrar ciro edebilir.Poliçeyi yeniden beyaz olarak ciro edebilir.Ciroyu diğer bir kişi adına doldurabilir. Ciroyu kendi adına doldurabilir

CİRO TÜRLERİ

1-Temlik Cirosu

Temlik cirosu, poliçeden doğan bütün hakları devretmek amacı ile yapılan cirodur.

Senedin arkasına veya alonj üzerine yapılır.

Temlik cirosu tam ciro ya da beyaz ciro şeklinde olabilir.Temlik cirosu ile devralan kişi istediği gibi devredebilir.

2- Tahsil Cirosu

Tahsil cirosu, ciro edilene alacağı tahsil yetkisi vermek amacıyla yapılan cirodur. Bedeli tahsildir ,temsilcime veya vekilime ödeyiniz diyerek imzalanır.

Elara Karakış'a vekâleten ödeyiniz."

İmza: Murat Cem

Tahsil cirosu ancak tam ciro ile yapılabilir. **Tahsil cirosu ile devralan ancak tahsil ile devreder.**

3-Rehin Cirosu

Rehin cirosunun altında temel borç ilişkisi vardır. Bu ilişkiden doğan borcun teminatı olarak, senetteki alacak hakkı rehnedilmektedir.

Bedeli teminattır, **bedeli rehindir diyerek ciro yap**

Rehin cirosu ancak *tam ciro ile yapılabilir.* **Rehin cirosu ile devralan ancak tahsil ile devreder.**

DİKKAT→Temlik cirosunu, temlik, tahsil veya rehin cirosu takip edebilir.

DİKKAT→ Tahsil cirosunu sadece tahsil cirosu takip edebilir.

Tahsil cirosunun içerdiği yetki, bu yetkiyi verenin ölümü ile sona ermeyeceği gibi, onun medenî hakları kullanma ehliyetini kaybetmesiyle de ortadan kalkmaz.

DİKKAT→ Senedi rehin cirosu ile alan, hakkın sahibi olmadığı için senedi tekrar temlik veya rehin amacıyla cirolayamaz. Yapacağı her ciro ancak tahsilat amacıyla olur, yani tahsil cirosu olur.

Def'i (İtiraz) Sınırı: Borçlu, tahsil cirosuyla senedi elinde tutan hamile karşı, sadece senedi kendisine tahsil cirosuyla devreden kişiye (asıl alacaklıya) karşı ileri sürebileceği kişisel def'ileri ileri sürebilir. Hamile özel kişisel def'iler ileri sürülemez.

KIYMEYLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

2024/3

5-Bonoyu cirolayan kişinin cironun yanına "Bedeli teminattır" ibaresini koymasının hukuki sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Senedi teminat senedi hâline getirir.
B) Ciroyu rehin cirosu hâline getirir.
C) Bu kayıt ciroyu geçersiz hâle getirir.
D) Bu kayıt senedi geçersiz hâle getirir.
E) Bu kayıt ciro zincirini bozar.

2023/2

Lehine ciro yapılan kişinin gösterilmediği ve cironun sadece cirantanın imzasından ibaret olduğu cirolara ……denir.

6-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, yukarıda verilen boşluk aşağıdakilerden hangisi ile en uygun şekilde doldurulabilir?

A) Açık Ciro B) Beyaz Ciro C) Tam Ciro D) Kısmi Ciro E) Eksik Ciro

2026/2

Lehtar (L), elinde bulundurduğu emre yazılı bir bononun arkasına başka hiçbir ibare yazmaksızın sadece imzasını atarak (beyaz ciro) senedi hamil (H)'ye vermiştir. Senedi bu şekilde devralan (H), senedi ticari borcuna karşılık üçüncü kişi konumundaki (Ü)'ye devretmek istemektedir.
I. Senedin arkasında yer alan boşluğu (beyaz ciroyu), bizzat kendi adıyla veya devredeceği kişi olan (Ü)'nün adıyla doldurarak senedi devredebilir.
II. Senedin arkasına hiçbir imza atmaksızın ve mevcut beyaz ciroyu da doldurmaksızın, senedi yalnızca zilyetliği geçirerek (elden teslim ederek) (Ü)'ye geçerli biçimde devredebilir.
III. Emre yazılı senedin ciro zincirinin kopmaması gerektiğinden, devrin geçerli olabilmesi için (H)'nin senedi devrederken senedin arkasına mutlaka kendi imzasını atarak yeni bir ciro yapması kanuni bir zorunluluktur.
IV. (H)'nin senede yeni bir ciro imzası atmaktan kaçınması hâlinde, devir işleminin hüküm ifade edebilmesi için taraflar arasında mutlaka alacağın temliki (devri) işlemi yapılmalıdır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, (H)'nin senedi (Ü)'ye devrederken kullanabileceği hukuki usullerle ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III

D) II ve IV E) I, II ve IV

2023/3

7-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, emre yazılı bir bonoda cironun yapılışı ve şekli ile ilgilin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Bonoda ilk ciroyu senedi düzenleyen yapar.
B) Açıkça bir kayıt içermeyen ciro, tahsil cirosu hükmündedir.
C) Bonoyu temlik cirosu ile devralan kişi tahsil cirosu yapamaz.
D) Bonoyu rehin cirosu ile devralan kişi temlik cirosu yapamaz.
E) Bonoyu ciro ile devreden kişi senedin asıl borçlusu tarafından ödenmemesi durumunda herhangi bir hukuki sorumluluğu yoktur.

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

POLİÇEDE AVAL

Aval: Poliçe ile sorumluluk altına giren keşiler lehine verilen bir tür kefalettir. Aval "Aval içindir" gibi ifadenin yazılıp altının imzalanmasıyla yapılır.

Avalist: Aval verilen kimseye denir. Avalist kimin lehine aval vermişse onun yanında ve sırasında sorumludur. Avalist evrakın ön yüzüne imza atmışsa yadda avalin kimin lehine olduğu belli değilse, **"keşideci**" lehine verilmiş sayılır.

Muhatabın veya düzenleyenin imzaları hariç olmak üzere, poliçenin yüzüne atılan her imza aval şerhi sayılır.

2023/3

8-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, bonoda ciro zincirinde yer alan bir cirantanın, bononun ön yüzüne herhangi başka bir şey belirtmeksizin attığı imzanın hukuki niteliği nedir?

A) Kabul beyanı
B) Aval beyanı
C) Geriye ciro beyanı
D) Kefalet beyanı
E) Retret iradesini yansıtan bir beyan

9-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, poliçede aval hakkında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A. Aval şerhi poliçe veya alonj üzerine yazılır.
B. Aval veren kişi, kimin için taahhüt altına girmişse aynen onun gibi sorumlu olur.
C. Aval "aval içindir" veya bununla eş anlamlı başka bir ibareyle ifade edilir ve aval veren kişi tarafından imzalanır.
D. Muhatabın veya düzenleyenin imzaları hariç olmak üzere, poliçenin yüzüne atılan her imza aval şerhi sayılır.
E. Kimin için verildiği belirtilmemişse aval, muhatap için verilmiş sayılır.

10-6102sayılıTürkTicaretKanunu'nagöre,emreyazılı kambiyo senetlerinin cirosu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Cironun tabi tutulduğu her şart yazılmamış sayılır.
B)Kısmi ciro batıldır.
C) Senedin lehine ciro edildiği kişinin adı belirtilmemişse ciro yok hükmündedir.
D) Cironun geçerli olabilmesi için senet üzerine veya senede bağlı olan ve " alonj " denilen bir kâğıt üzerine yazılması ve ciranta tarafından imzalanması gerekir.
E) Senedin tekrar ciro edilmesini yasak eden ciranta , senedi devrettiği kişi tarafından sonradan kendilerine ciro edilmiş olan kişilere karşı senedin ödenmemesinden sorumlu olmaz

POLİÇEDE ZAMANAŞIMI

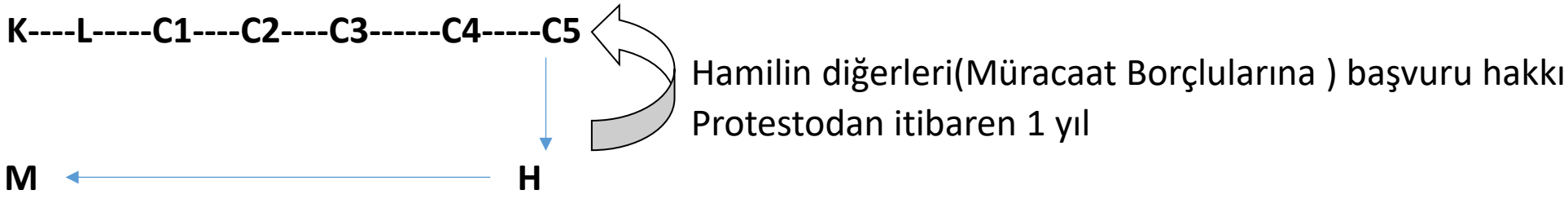
POLİÇE DE ZAMANAŞIMI 3 LÜ BELİRLENMİŞ

3 YIL

1 YIL

6 AY

Ödemeyi yapan ciranta diğerlerine ödeme tarihinden yada dava tarihinden itibaren 6 ay

Hamilin muhataba başvuru hakkı vadeden itibaren 3 yıl

BONO

Poliçedeki üçlü ilişkiden farklı olarak bonoda düzenleyen ve lehdar arasında ikili bir ilişki mevcuttur. Diğer bir deyimle bonoda muhatap bulunmaz. Haliyle bononun kabulü de sözkonusu değildir.

ZORUNLU UNSURLAR

1- Bono veya Emre Muharrer Senet Kelimesi:
2- Kayıtsız Şartsız Belli Bir Meblağı Ödeme Vaadi:
3- Kime veya Kimin Emrine Ödenecekse Onun Ad ve Soyadı (Lehtarın Ad ve Soyadı):.
4- Bononun Düzenleme Tarihi:
5- Bonoyu Düzenleyenin (Keşidecinin) İmzası:

NOT: **Bonoda vade zorunlu unsur değildir**. Vade yazmıyorsa , “görüldüğünde ödenecek vadeli bono”dan bahsedilir.

Bonoda MUHATAP BULUNMAZ.

ALTERNATIF ZORUNLU UNSURLAR

Ödeme Yeri VEYA Keşidecinin Adresi

Bonoda ödeme yeri gösterilmelidir. Gösterilmemişse, senedin düzenlendiği yer ödeme yeri sayılır. Düzenleme yeri de gösterilmemişse düzenleyenin (keşidecinin) imzasının yanında olan yer ödeme yeri sayılır.

Böyle bir yer gösterilmemişse, bono geçersizdir.

Düzenleme Yeri VEYA Keşideci Adresi

Bonoda düzenleme yerinin gösterilmesi gerekir. Gösterilmemişse, düzenleyenin (keşidecinin) imzasının yanındaki yer düzenleme yeri sayılır.

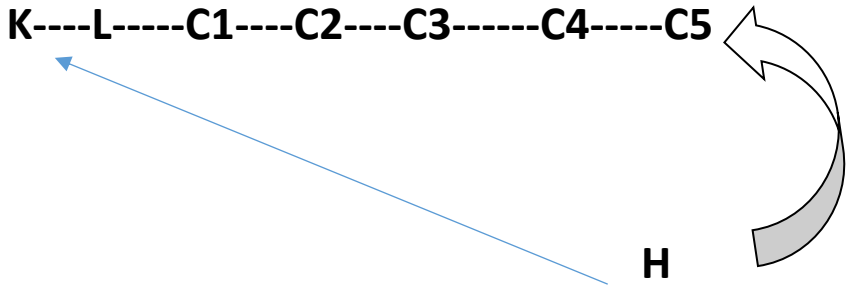
Öyle bir yer de gösterilmemişse, bono hüküm ifade etmez.

Bono'ya uygulanacak poliçe hükümleri:

Poliçelerin cirosu, vade, ödeme, ödememe hâlinde başvurma hakları, araya girme, iptal, kanunlar ihtilâfı, anapara faiz şartı, açık poliçeye, avale ilişkin hükümleri de bonolara uygulanır.

BONODA ZAMANAŞIMI

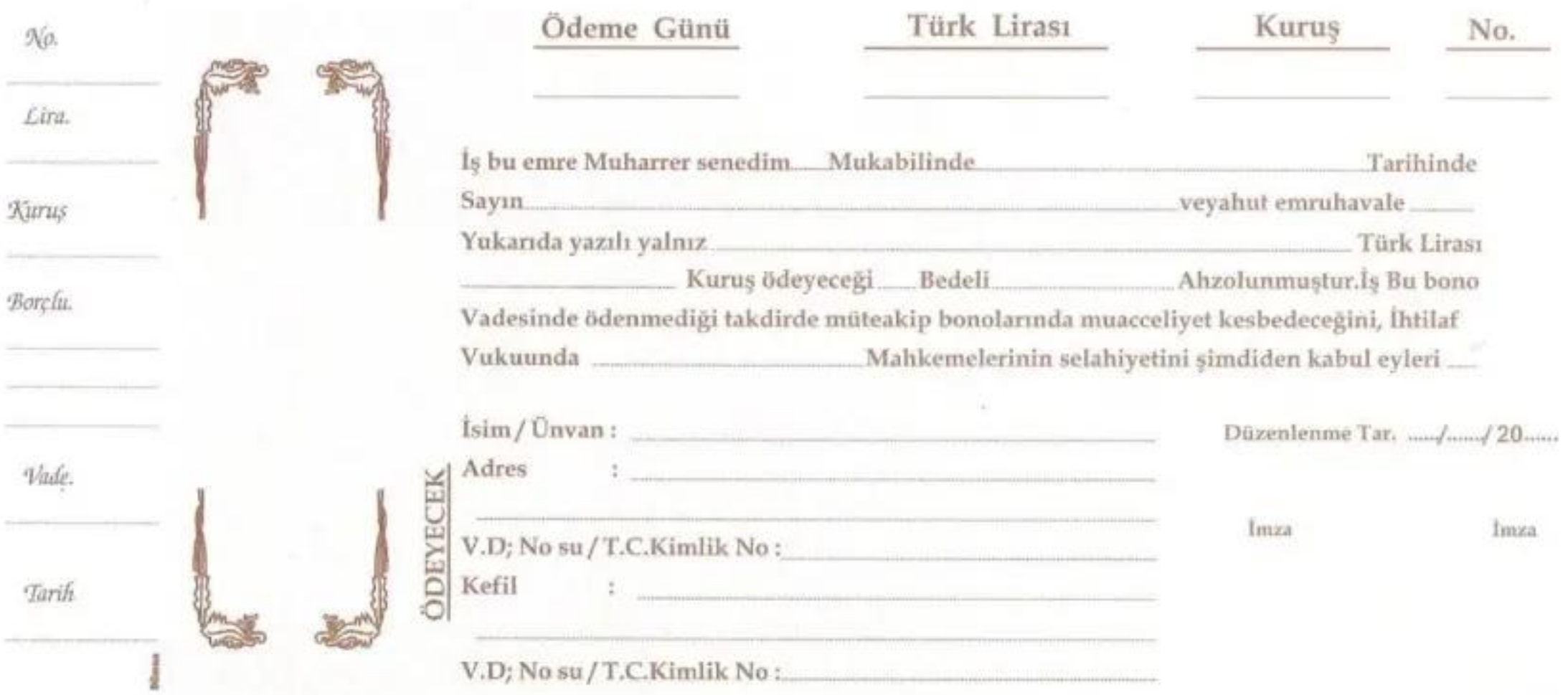
Ödemeyi yapan ciranta diğerlerine ödeme tarihinden yada dava tarihinden itibaren 6 ay

Hamilin diğerleri(Müracaat Borçlularına) başvuru hakkı Protestodan itibaren 1 yıl

Hamilin KEŞİDECİYE başvuru hakkı vadeden itibaren 3 yıl

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

No.

Lira.

Kuruş

Borçlu.

Vade.

Tarih

ÖDEYECEK

Ödeme Günü	Türk Lirası	Kuruş	No.

İş bu emre Muharrer senedim ..... Mukabilinde ..... Tarihinde

Sayın ..... veyahut emruhavale .....

Yukarıda yazılı yalnız ..... Türk Lirası

..... Kuruş ödeyeceği ..... Bedeli ..... Ahzolunmuştur.İş Bu bono

Vadesinde ödenmediği takdirde müteakip bonolarında muacceliyet kesbedeceğini, İhtilaf

Vukuunda ..... Mahkemelerinin selahiyetini şimdiden kabul eyleri .....

İsim / Ünvan : .....

Adres : .....

.....

V.D; No su / T.C.Kimlik No : .....

Kefil : .....

.....

V.D; No su / T.C.Kimlik No : .....

Düzenlenme Tar. ...../...../ 20.....

İmza İmza

2025/2

Murat, zorunlu şekli unsurları tam olan emre yazılı bir bononun arka yüzünü yalnızca imzalayarak Gülsüm'e devretmiştir.

11-Buna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Gülsüm, Murat'ın imzasının üzerine "Gülsüm'e ödeyeceğim." yazarak senedi devredebilir.
B) Gülsüm, senedin arka yüzüne imza atmadan senedi devredebilir.
C) Senet Gülsüm'den başka birinin eline geçerse, Murat, ciro zincirinin kopuk olduğunu belirterek ödeme yapmaktan kaçınabilir.
D) Gülsüm ödeme yapması için Murat'a başvurabilir.
E) Gülsüm senedin arka yüzüne "Selim'e ödeyeceğim« yazarak imzaladıktan sonra zilyetliğini Selim'e devrederse, senedin hamili Selim olur.

2024/2

12-Bonoda imzaya ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Temsile yetkili olmadığı hâlde bir kişinin temsilcisi sıfatıyla bonoyu imzalayan kişi, bonodan bizzat sorumludur.
B) Bonoda sahte imza varsa bono geçersiz hâle gelir.
C) Emre yazılı bir bonoyu borçlanmaya ehil olmayan bir kişi cirolamış olsa dahi düzenleyen bonoyu ödemek zorundadır.
D) Bononun 15 yaşındaki bir çocuk tarafından imzalanması hâlinde, çocuk bonoyu ödemekle sorumlu tutulamaz.
E) Bono hayali kişilerin imzasını içeriyorsa, diğer kişilerin imzalarının geçerliliği bundan etkilenmez.

13-6102sayılıTürk Ticaret Kanunu'na göre, bononun ön yüzüne keşideci(düzenleyen) dışındaki bir kişi tarafından ve herhangi bir açıklama yapılmadan atılmış imza ne anlama gelmektedir?

A) Cayma B) Kefalet C) Garanti D) Ciro E) Aval

2023/2

14-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi bononun zorunlu unsurlarından biri değildir?

A) Lehtarın adı ve soyadı
B) Düzenleyenin imzası
C) "Bono" veya "emre muharrer senet" ifadesi
D) Karekod
E) Kayıtsız ve şartsız belirli bir bedeli ödemek vaadi

2025/1

15-"İşbu bono karşılığında Latif Sevimli'ye 10.000 ₺ ödeyeceğim." şeklinde bir kayıt taşıyan ve diğer unsurları tam olan bir senet için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Bu senet nama yazılı bir bonodur.
B) Bono sadece emre yazılı düzenlenebilir; ancak senette "emre" kaydı yer almadığı için senet bono hükmünde değildir.
C) Adi senet hükmünde olan bu senet, sadece zilyetliğin devri yoluyla bir başkasına devredilebilir.
D) Emre yazılı olan bu bono, ciro ve zilyetliğin devri yoluyla bir başkasına devredilebilir.
E) Söz konusu senet alacağın temliki yoluyla bir başkasına devredilirse, senet nama yazılı hâle gelir.

ÇEK

Hukuki niteliği bakımından havale, ekonomik açıdansa ödeme aracıdır. Zira keşideci, lehtar ve muhatap banka arasında üçlü bir ilişki üzerine kuruludur. İçinde vade unsuru olmadığı için kredi aracı özelliği göstermez. Çek kredi aracı değil, ödeme aracıdır, görüldüğünde ödenir. Bu da çeki poliçe ve bonodan ayıran temel unsurdur.→ Çeke konulacak vade kayıtları yazılmamış sayılır. TTK m.786.

ZORUNLU UNSURLAR

1- ÇEK KELIMESI

2- KAYITSIZ ŞARTSIZ BELLI BIR MEBLAĞIN ÖDENMESI EMRI (HAVALE)

3- MUHATA BANKANIN TICARET UNVANI

4- DÜZENLEME (KEŞIDE) TARIHI:

5-KAREKOD VE SERİ NO

6-KESİDECİ İMZASI

ÇEK HAMILINE DÜZENLENEBILDIĞINDEN LEHDAR GÖSTERILME ZORUNDA DEĞILDIR

KIYMEYLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

ÇEK

VAKIF KATILIM

Tarih Date:

Hamiline Bearer:

Bakiye TL Balance TL:

0000012

VAKIF KATILIM

TACİR HAMİLİNE

ELAZIĞ ŞUBESİ
Izzetpasa Mh. Sehit Yuzbasi Tahir Cd.
No:1
Tel : 0850 582 6023

Findeks

Keşide Yeri: ..... Place of Issue

Tarih: ... / ... /20... Date

..... TL ..... Kr

Bu çek karşılığında ..... HAMİLİNE .....
Pay Against This Check to

yalnız ..... TL ..... Kr ödeyiniz.
Only

Vergi / T.C. Kimlik No. Tax ID. No. /TR ID. No.: 12345678901

IBAN: TR65 0021 0000 0000 0000 0000 01

Seri No Serial No: 0000012

Çek Basım Tarihi Print Date: 16 Şubat 2017

ÖRNEKTİR ÖRNEKTİR ÖRNEKTİR
ÖRNEKTİR ÖRNEKTİR ÖRNEKTİR

TCKN:

Düzenleyenin Adı Soyadı İmzası:

⑈00000012⑈ 210⑈00 23⑆00000000000 12345⑈

ÇEK

2025/2

16-Aşağıdakilerden hangisi çekin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilmiş olan zorunlu unsurlarından biri değildir?

A) "Çek" kelimesi

B) Düzenlenme tarihi

C) Çekin baskı tarihi

D) Karekod

E) Ödeyecek kişi olan muhatabın ticaret unvanı

Alternatifli Zorunlu Unsurlar:

Her şubede ödenebilir.Çekte açıklık yoksa, muhatabın ticaret unvanı yanında gösterilen yer ödeme yeri sayılır. Muhatabın ticaret unvanı yanında birden fazla yer gösterildiği takdirde, çek, ilk gösterilen yerde ödenir. Böyle bir açıklık ve başka bir kayıt da yoksa, çek muhatabın merkezinin bulunduğu yerde ödenir.

Yabancı banka tarafından bastırılan çeklerde çek üzerinde seri numarasının veya karekodun bulunmaması, senedin çek olarak geçerliliğini etkilemez.

Çekte kabul yasaktır. Muhatap banka lehine yapılan ciro makbuz hükmündedir.

Muhatabın cirosu ise BATIL sayılır. **Muhatap banka aval de veremez.Çekte rehin cirosuda yasaktır.**

Hesapta kısmi karşılık varsa, hamilin talebi üzerine muhatap banka kısmi karşılığı ödemek zorundadır.

Hamiline Yazılı Çekler:

Hamiline yazılı bir çek, hamiline yazılı senetler gibi teslim ile (zilyetliğin devri) devredilir.
*** Hamiline yazılı çekin cirosu, Senedi emre yazılı hale getirmez ;
*** Sadece ciro işlemini yapan ciranta müracaat (başvuru) borçlusu sıfatını kazanır.
*** Böylece çekin garanti (teminat) fonksiyonu artmış olur.

Çek üzerine alt ilişkinin yazılması çeki geçersiz hale getirir.

ÇEK

2026/1 Sgs

I. Muhatap banka, çekin ön yüzüne atacağı bir imza ile çekin asıl borçlusu sıfatını kazanabilir.
II. Muhatap banka çekin ön yüzüne açıkça “avalimdir” yazarsa çeke aval vermiş olur.
III. Hesapta kısmi karşılık varsa, hamilin talebi üzerine muhatap banka kısmi karşılığı ödemek zorundadır.

16,5-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 5941 sayılı Çek Kanunu’na göre muhatap bankanın yükümlülükleri hakkında yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

ÇEKIN İBRAZI

- İbraz süreleri, çekte yazılı olan düzenleme tarihinin ertesi günü başlar.
- İbraz süreleri emredici olup, taraflar bu süreleri değiştiremez.
- Süresinde ibraz edilmeyen çekin kambiyo senedi niteliği kalmaz. Böyle bir çek, düzenleyen caymamışsa banka tarafından ödenebilir.
- Çekten herzaman cayılabilir ancak Cayma, ibraz süreleri geçtikten sonra hüküm doğurur.
- Çekten cayılmamışsa, banka ibraz süresi geçtikten sonra ibraz edilen çeki ödeyebilir.Muhatap Banka hesapta para olmasa bile ödeme yapabilir.

İBRAZ SÜRESİ

ÖDEME YERİ İLE DÜZENLEME YERİ ;

I. **AYNI İSE 10 GÜN**
II. **FARKLI İSE 1 AY**
III. **FARKLI KITA İSE 3 AY**

AKDENİZE KIYISI VAR İSE AYNI KITA KABUL EDİLİR.

Muhatap banka kendisine ödenmek üzere ibraz edilen çeki ödemeden önce (çek emre yazılı bir çek ise)

Düzenleyenin imzasının sahte olup olmadığını,

Çekin zorunlu unsurları taşıyıp taşımadığını ,

ciro zincirinde kopukluk olup olmadığını kontrol etmek zorundadır.

Oysa banka, **cirantaların imzalarının sahteliğini** kontrol etmek **zorunda değildir**.

Çekin tedavüle çıkarılmasından sonra, düzenleyenin ölümü, medenî haklarını kullanma ehliyetini kaybetmesi veya iflası çekin geçerliliğini etkilemez.

Hamiline yazılı çeklerde ciro zinciri olmaz o yüzden banka hamiline yazılı çeklerde ciro zincirine bakmak zorunda değildir.

2024/1

17-Aşağıdakilerden hangisi 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun çek için aramış olduğu zorunlu unsurlardan biri değildir?

A) Düzenleyenin imzası
B) Lehtarın adresi
C) Muhatabın ticaret unvanı
D) Karekod
E) Banka tarafından verilen seri numarası

2026/2

17.5 -Aşağıdakilerden hangisi çeke konulabilecek kayıtlardan biri değildir?
A) Menfi emre kaydı
B) Aynen ödeme kaydı
C) Provizyon kaydı
D) Teyit kaydı
E) Kapital faizi oranına ilişkin kayıt

. **2024/2**

I. Hukuki niteliği havaledir.
II. Kısa ibraz süreleri bulunur.
III. Hamiline yazılı olarak düzenlenebilir.

18-**Yukarıda özellikleri verilen kıymetli evrak aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Çek

B) Bono

C) Poliçe

D) Hisse senedi

E) Tahvil

ÇEKTE ZAMANAŞIMI

Çekte 3 yıllık zamanaşımı süresi de ibraz süresinin bitiminden itibaren başlar

Hamilin; cirantalara, düzenleyene ve diğer çek borçlularına karşı sahip olduğu müracaat hakları ibraz süresinin bitiminden itibaren 3 YIL geçmekle zamanaşımına uğrar.

Hamile ödeme yapan müracaat borçlusunun kendisinden önce gelen müracaat borçlularına karşı başvuru hakkı, çeki ödediği veya çekin dava yolu ile kendisine karşı ileri sürüldüğü tarihten itibaren 3 yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

Her ne kadar çekte vade olmaz çek görüldüğünde ödenmelidir kuralı esas olsada yasa koyucu tarafından yapılan geçici bir düzenlemeye göre " 31.12.2028 tarihine kadar üzerinde yazılı düzenleme tarihinden önce çekin ödenmek üzere bankaya ibrazı geçersizdir" denmektedir.Bu durumda herhangi bir ödeme yapılmaz karşılıksız çıktığı için bir yaptırıma gidilmez.

KARŞILIKSIZ ÇEK YAPTIRIMI

Üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanuni ibraz süresi içinde ibrazında, çekle ilgili olarak "karşılıksızdır" işlemi yapılmasına sebebiyet veren kişi hakkında, hamilin şikâyeti üzerine, her bir çekle ilgili olarak, **binbeşyüz güne kadar adli para cezasına** hükmolunur. Ancak, hükmedilecek adli para cezası; çek bedelinin karşılıksız kalan miktarı, çekin üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanuni ibraz tarihinden itibaren işleyecek 3095 sayılı Kanuna göre ticari işlerde temerrüt faizi oranı üzerinden hesaplanacak faizi ile takip ve yargılama gideri toplamından az olamaz.

Mahkeme ayrıca, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağına; bu yasağın bulunması hâlinde, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağının devamına hükmeder.Adli para cezalarının **ödenmemesi** durumunda kamuya yararlı bir işte çalıştırma kararı verilmeksizin **doğrudan hapis cezasına** çevrilir.

Karşılıksız kalan çek bedelinin, çekin üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanunî ibraz tarihinden itibaren işleyecek 3095 sayılı Kanuna göre ticarî işlerde temerrüt faiz oranı üzerinden hesaplanacak faizi ile birlikte tamamen ödeyen kişi hakkında,

a) Yargılama aşamasında mahkeme tarafından davanın düşmesine,

b) Mahkûmiyet hükmünün kesinleşmesinden sonra mahkeme tarafından hükmün bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasına,karar verilir.

Şikâyetten vazgeçme hâlinde de ortadan kaldırılmasına,karar verilir.

Kişi, mahkûm olduğu cezanın tamamen infaz edildiği tarihten itibaren üç yıl ve her halde yasağın konulduğu tarihten itibaren on yıl geçtikten sonra, hükmü veren mahkemeden çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağının kaldırılmasını isteyebilir;

Ayrıca muhatap bankanın ibraz eden düzenleyici dışında hamile süresinde ibraz edilen her çek yaprağı için ödeme yapmakla yükümlü olduğu tutar 16,350,00TL dir.(2026 DEĞERİ) Bu bedelin talep zamanaşımı Çekin üzerinde yazılı baskı tarihinden itibaren beş yıldır.

ÇEK YAPRAKLARI ÜZERİNDEKİ HAMİLİNE İBARESİ MAKTU OLARAK BANKALARCA BASILIR.

HUKUKİ NİTELİKLERİNE GÖRE

ÇEK VE POLİÇE --------HAVALE
BONO ----------ÖDEME VAADİ

İKTİSADİ NİTELİKLERİNE GÖRE

POLİÇE VE BONO ----------KREDİ ARACI
ÇEK ----------ÖDEME ARACI

KIYMETLİ EVRAK HUKUKU-MURAT CEM HOCA

2024/3

19-Kambiyo senetlerinden çek üzerine aşağıdaki kayıtlardan hangisi konulamaz?

A) “Hamile/Hamiline” kaydı
B) Aval kaydı
C) Protestodan muafiyet kaydı
D) Kabul kaydı
E) Aynen ödeme (efektif) kaydı

2025/1

20-Düzenleme yeri ve ödeme yeri Ankara olan bir çek, üzerinde yazılı düzenleme tarihinden 20 gün sonra İstanbul’da ödeme için ibraz edilmiştir.
Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Banka çeki ödeyip ödememe konusunda takdir yetkisine sahiptir.
B) Banka çeki ödemekle yükümlüdür.
C) Banka çeki ödeyemez.
D) Düzenleyenin çekten cayma beyanında bulunması, hüküm ifade etmez.
E) Çek geçersiz hâle gelmiştir.

21-Muhatap bankanın, kendisine ibraz edilen hamiline yazılı çeki ödemeden önce aşağıdaki hususlardan hangisini kontrol etmesi gerekmez?

A) Ciro zincirinin düzgün olup olmadığı
B) Düzenleyenin imzasının sahte olup olmadığı
C) Çek hesabında karşılık bulunup bulunmadığı
D) Çekin zorunlu unsurlarının bulunup bulunmadığı
E) İbraz süresinin geçip geçmediği

"Ahmet Yıldız'a vekâleten ödeyiniz."

İmza:MehmetÇiçek(Elyazısıylaatılmıştır.)

22-**6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nagöre, yukarıda örneği verilen ciro hakkında aşağıdakilerden hangisi doğrudur?**

A) Rehin cirosudur.
B) Tahsil cirosudur.
C) Hamiline cirodur.
D) Temlik cirosudur.
E) Beyaz cirodur

KAMBİYO SENETLERİ ZORUNLU UNSURLAR

POLİÇE	BONO	ÇEK
Poliçe kelimesi	Bono veya emre muharrer kelimesi	Çek kelimesi
Düzenleme tarihi	Düzenleme tarihi	Düzenleme tarihi
Keşideci imzası	Keşideci imzası	Keşideci imzası
Lehtar	Lehtar	/
Muhatap	/	Muhatap Banka
Kayıtsız şartsız belirli bir bedelin havale emri	Kayıtsız şartsız belirli bir bedelin ödeme vaadi	Kayıtsız şartsız belirli bir bedelin havale emri
Ödeme yeri veya muhatap adresi Düzenleme yeri veya keşideci adresi	Ödeme yeri veya keşideci adresi Düzenleme yeri veya keşideci adresi	Ödeme yeri veya muhatap adresi Düzenleme yeri veya keşideci adresi
		Seri no ve barkod numarası

TİCARET ŞİRKETLERİ

I. ANONİM ŞİRKET
II. LİMİTED ŞİRKET
III.KOLLEKTİF ŞİRKET
IV.KOMANTID ŞİRKET
V.KOOPERATİF ŞİRKET

Kollektif İle Komandit Şirket **Şahıs Şirketi**
Anonim, Limited Ve Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket **Sermaye Şirketi Sayılır.**

Zenginler

Sermayesi paylara bölünmüş Komantid/
Limited
Anonim

SERMAYE

Kooperatif Şirket

3.TÜR

Garibanlar

Kollektif Şirket
Adi Komantid Şirket

ŞAHIS

Özellikleri	**Adi Şirket**	**Kollektif**	**Adi Komantit**		**SPB Komandit**		**Limited Şirket (50,000tl)**	**ANONİM ŞİRKET (250.000tl)**
Ortak sayısı	2-∞	2-∞	2-∞		5-∞		1-50	1-∞
Ortak Niteliği	GK-TK	Sadece GK	Komantite Sadece GK	Komantiter GK-TK	Komantite Sadece GK	Komantiter GK-TK	GK-TK	
Ortakların Sorumluluğu	1.Derece Sınırsız Müteselsil	2.Derece Sınırsız Müteselsil	2.Derece Sınırsız Müteselsil	2.Derece Sınırlı Adi	2.Derece Sınırsız Müteselsil	2.Derece Sınırlı Adi	2.Derece Sınırlı Adi	
Sermaye	Emek sermaye dahil her tür hukuki sermaye	Emek sermaye dahil her tür hukuki sermaye	Emek sermaye dahil her tür hukuki sermaye	Emek sermaye getiremez	Emek sermaye dahil her tür hukuki sermaye	Emek sermaye getiremez	Hukuki her tür sermaye getirilebilir.Ancak emek sermaye ile vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olarak getirilemez.	
Tüzel kişiliği	Yok	Var	Var		Var	Var	Var	
Düzenlendiği Kanun	BK	TTK	TTK		TTK	TTK	TTK	
Kuruluş amacı	Kar elde etme	Ticari İşletme işletme					HUKUKA UYGUN HER TÜR EKONOMİK AMAÇ	
Sözleşme	Şekle tabi değildir	YAZILI ŞİRKET SÖZLEŞMESİ+NOTER YADA TİCARET SİCİL ONAYI+TİCARET SİCİLE TESCİL						
Şahıs-Sermaye şirketi	Şahıs	Şahıs	Şahıs		Sermaye			

ŞİRKETLER

2026/1 Smmm Yeterlilik

I. Kooperatif
II. Kollektif Şirket
III. Adi Komandit Şirket
IV. Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket
V. Limited Şirket
VI. Anonim Şirket

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre yukarıdakilerden hangileri sermaye şirketidir?
A) I ve II
B) I, II ve IV
C) I, III ve IV
D) III, IV ve VI
E) IV, V ve VI

ŞİRKETLER

KOLLEKTİF ŞİRKET

- Ticari işletme işletmek için en az 2 gerçek kişi ile kurulur.Tüzel kişiler ortak olamaz.
- Şirket tüzel kişiliğini ticaret siciline tescille kazanır.
- Şirket sözleşmesi yazılı yapılmalıdır. 15 gün içinde tescil edilmelidir.
- Ortaklar 2. Dereceden sınırsız sorumludur.
- Şahıs şirketi olup değişir sermayeyi benimsemektedir.
- Para ya da para ile ölçülebilen her şey sermaye (emek ve ticari itibar dâhil) olarak getirilebilir.
- Şirketin ticaret unvanı, ortaklardan en az birinin adı soyadı ve kolektif şirket ibaresi olmalıdır.
- Tacirlik sıfatı şirkete aittir ve ortakların tacir sıfatı yoktur. Ancak şirket borçlarından dolayı ortaklar tacir olmasalar da iflasa tabidirler.
- **Kar zarar paylaşımı, yönetim, denetim, rekabet yasağı ADİ ŞİRKETLE aynıdır.**

2025/2 HMGS

Aşağıdakilerden hangisi sözlü şekilde düzenlenmiş bir şirket sözleşmesiyle kurulabilir?

A) Anonim şirket

B) Limited şirket

C) Adi şirket

D) Kollektif şirket

E) Kooperatif

ŞİRKETLER

I. Adi şirket
II. Kollektif şirket
III. Anonim şirket

25-Yukarıdaki şirket tiplerinin hangisi/hangilerinde , şirket ortakları ,şirketin borçlarından dolayı kişisel malvarlığı ile sorumlu değildir?

A)Yalnız I B)Yalnız III C) I ve II D) I ve III E) I, II ve III

26-P, R ve T bir kollektif şirket kurmak üzere bir araya gelmiş, gerekli hususlarda anlaşmış ancak yazılı bir sözleşme yapmamışlardır. Bu aşamada R, şirkette kullanılmak üzere bir bilgisayar satın almış ancak satım bedelini ödememiştir. Satıcıya olan borcun sorumluluğuyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) P, R ve T müteselsilen ve birinci derecede sorumludur.
B) P, R ve T müteselsilen ve ikinci derecede sorumludur.
C) R birinci derecede sorumludur. P ve T sorumlu değildir.
D) R ikinci derecede sorumludur. P ve T sorumlu değildir.
E) Sadece kolektif şirket tüzel kişiliği sorumludur. P, R ve T'ye başvurulamaz.

ŞİRKETLER

Rekabet yasağı :

Bir ortak, ortağı olduğu şirketin yaptığı ticari işler türünden bir işi, diğer ortakların izni olmaksızın kendi veya başkası hesabına yapamayacağı gibi aynı tür ticari işlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırlandırılmamış ortak olarak giremez.

Aykırı hareket
Md 231
Bir ortak şirketle rekabet ederse ;
Şirket, bu ortaktan tazminat istemekte veya tazminat yerine bu ortağın kendi adına yaptığı işleri şirket adına yapılmış saymakta, üçüncü kişilerin hesabına yapmış olduğu işlerden doğan menfaatlerin şirkete bırakılmasını istemekte serbesttir.
Bu seçeneklerden birine diğer ortaklar çoğunlukla karar verir.

Bu hak, bir işlemin yapıldığının veya ortağın diğer bir şirkete girdiğinin öğrenildiği tarihten başlayarak **üç ay ve her hâlde işlemin yapıldığı tarihten itibaren bir yıl sonra zamanaşımına uğrar**.

Bu taleplerin şirketçe kullanılması , hakları ihlal edilen ortakların, şirketin feshini istemek haklarını etkilemez.

ŞİRKETLER

KOLLEKTİF ŞİRKETİN SONA ERMESİ

İNFİSAH HALLERİ

1. Şirketin amacının elde edilmesi veya elde edilmesinin imkânsız hale gelmesi.
2. Sözleşmede aksi belirtilmedi ise ortağın ölmesi.
3. Ortağın birinin iflası.
4. Ortağın birinin kısıtlanması.
5. Ortağın tasfiyedeki payı hakkında haciz konulup paraya çevrilmesi
6. Belirli süreli ise sürenin dolması.
7. Şirketin iflası. (Konkordato ile sonuçlanmış olsa dahi)
8. Şirketin başka bir şirketle birleşmesi
9. Şirket sermayesinin tamamının veya 2/3'sinin zayi olup da tamamlanmaması veya o oranla devam kararı alınmaması

FESİH HALLERİ

1. Ortakların oybirliği ile kararı
2. Belirsiz süreli şirketi ortağın feshi ihbarı.
3. Ortakların haklı sebeple mahkemeden talebi ile.
   Haklı sebepler TTK m.245
   Ortağın sermaye taahhüdünü ifa etmemesi
   Tescil yükümlülüğünün yerine getirilmemesi. TTK 243
4. Ortağın kişisel alacaklısının mahkemeden talebi ile. 248- 249

ŞİRKETLER

ADİ KOMANDİT ŞİRKET

Ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla kurulan, şirket alacaklılarına karşı ortaklardan bir veya birkaçının sorumluluğu sınırlandırılmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlandırılmış olan şirket komandit şirkettir.
Sorumluluğu sınırlı olmayan ortaklara komandite, sorumluluğu sınırlı olanlara komanditer denir. (3) Komandite ortakların gerçek kişi olmaları gerekir. Tüzel kişiler ancak komanditer ortak olabilirler.
Şirket sözleşmesi yazılı yapılmalıdır. 15 gün içinde tescil edilmelidir.

KOMANDİTE ORTAK

- Kolektif şirket ortağına benzer, sınırsız sorumludur.
- Şirkete sermaye olarak emek ve ticari itibar getirebilir.
- Rekabet yasağına tabidir.
- Şirketi hem yönetme hem de denetleme yetkisine sahiptir.
- Ticaret unvanında komandite ortağın adı yer alır.
- Tacir olmamasına rağmen iflasa tabidir.
- Ölümü şirketi sona erdirir.
- Tasfiye memurluğu yapabilir.

ŞİRKETLER

KOMANDİTER ORTAK

Anonim şirket ortağına benzer, sınırlı sorumludur.
Şirkete sermaye olarak emek ve ticari itibar getiremez.
Rekabet yasağına tabi değildir. **Rekabet ederse denetim yetkisini kaybeder** Şirketi sadece denetleme yetkisine sahiptir.
Olağalanüstü işlerde KOMANDİTER ORTAK DA OY KULLANIR.BU YÖNETİME KATILDIĞI ANLAMINA GELMEZ
İflasa tabi değildir.
Ölümü halinde şirket sona ermez.
Tasfiye memurluğu yapamaz.
Komanditer, koymayı taahhüt ettiği sermaye borcunun henüz ödemediği tutarına kadar şirket alacaklılarına karşı sorumludur. Bu suretle kendisine başvurulan komanditer ortak, şirket alacaklısına ödemede bulunduğu tutarda sermaye borcundan kurtulur.

ŞİRKETLER

KOMANDİTER ORTAĞIN SORUMLULUĞUNUN SINIRSIZA DÖNÜŞTÜĞÜ HALLER

1. Komanditer ortağın isminin ticaret unvanına yazılması
2. Komanditer ortağa yönetim hakkı verilmesi
3. Komanditer ortağın yetkisi olmadan şirketi temsilen hareket etmesi
4. Komandit şirketin sözleşmesinin zorunlu hususlarının eksik olması

SONA ERMESİ

Kolektif şirkete ilişkin hükümler uygulanır.
Farklı olan ise şunlardır:Komanditerin ölümü-kısıtlanması (sözleşmede aksi kayıt yoksa) şirketi sona erdirmez. Ancak komanditerin iflası, şirketi sona erdirir.
Tek bir komanditerin ölümü (tüzel kişi ise tasfiyesi) halinde birden çok komandite varsa, şirket Kolektif şirkete dönüşür.
Tek bir komandite ortağın ayrılması halinde ise şirket sona erer.

ANONİM ŞİRKET

ANONİM ŞİRKETLERİN TANIMI VE UNSURLARI

Anonim şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir

Pay sahipleri, sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile ve şirkete karşı sorumludur.

Anonim Şirketin Borçlarından Dolayı Yalnızca Mal Varlığıyla Sorumlu Olması:

En az BİR GERÇEK VEYA TÜZEL KİŞİ TARAFINDAN KURULABİLİR.

Şirket alacaklıları ortaklara başvuramaz. **Ortakların Sorumluluğu Taahhüt Etmiş Oldukları Sermaye Payları ile Sınırlı ve Şirkete Karşıdır**

Asgari Sermaye: Esas sermaye **250.000** TL'den aşağı olamaz.

Kayıtlı sermaye sistemini seçmiş halka kapalı şirketler açısından en az **500.000** TL'dir. **Bu asgari sermayeyi arttırma yetkisi Cbaşkanında olup arttırım ile ilgili belirli bir oran yasada belirtilmemiştir.(Limited şirketlerde ise 10 katına kadar artırılabilir.)**

Getirilecek ayni sermaye bakımından:

Emek sermaye,ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacakları sermaye olarak konamaz.

Üzerinde sınırlı ayni hak, haciz ve tedbir bulunan mallar sermaye olarak getirilemez.

Nakdi sermaye bakımından: Taahhüt edilen sermayenin ¼ ü kuruluştan önce kurulmakta olan şirket adına açılacak hesaba, sadece şirketin kullanabileceği şekilde yatırılır. Geriye kalanı 24 ay içinde ödenir.

2025/1

1-Aşağıdakilerden hangisi anonim şirkete sermaye olarak getirilemez?

A) Fikri mülkiyet hakları
B) Ticari itibar ve kişisel emek
C) Taşınır ve taşınmazlar üzerindeki faydalanma ve kullanma hakları
D) Maden ruhsatı
E) Vadesi gelmiş olan alacaklar

2023/3

2-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi anonim şirkete sermaye payı olarak getirilebilir?

A) Pay sahibinin, şirkete ait işletmede sunulmak üzere taahhüt etmiş olduğu hizmet edimi
B) Pay sahiplerinden biri adına tescil edilmiş ve üzerinde bir başkasına rehin hakkı tesis edilmiş bir marka
C) Pay sahiplerinden birinin vadesi henüz gelmemiş olan bir alacak hakkı
D) Pay sahiplerinden birine ait olan ve üzerinde bir başkasına intifa hakkı tesis edilmiş bir taşınmaz
E) Pay sahiplerinden birine ait olan tıbbi bir cihazın kullanım hakkı.

3-Kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş anonim ortaklıklarda asgari sermayesi Türk Ticaret Kanununa göre en az ne kadar olmalıdır?
A) İki yüz elli bin Türk Lirası
B) Elli bin Türk Lirası
C) BeşYüz bin Türk Lirası
D) Başlangıç sermayesinin belli bir sınırı yoktur.
E) Bir milyon Türk Lirası

2026/2

Aşağıdakilerden hangisi anonim şirkete ayni sermaye olarak getirilebilir?

A) Ticari itibar
B) İpotekli bir taşınmaz
C) Vadesi gelmiş bir alacak
D) Kişisel emek
E) Hizmet edimleri

ANONİM ŞİRKET ORGANLARI
YÖNETİM KURULU

- Yönetim kurulu, en az 1 **gerçek** veya **tüzel** kişiden oluşur.
- **Görev süresi 3 yıldır**, görev süresi bitenler yeniden seçilebilir.
- Yönetim kurulu toplantılarında vekâleten oy kullanılamaz.

DİKKAT: Tam Ehliyetli olmayanlar , Haklarında çek hesabı açma yasağı olanlar, İflas etmiş olanlar, yönetici olarak seçilemezler.

TTK'daki özel düzenlemeye göre, yönetim kurulu üyeleri, esas sözleşmeyle atanmış olsalar dahi,gündemde ilgili bir maddenin bulunması veya gündemde madde bulunmasa bile haklı bir sebebin varlığı hâlinde, **genel kurul kararıyla her zaman görevden alınabilirler.**

3,5-Anonim şirketin kuruluşuna ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Anonim şirketin kurulabilmesi için pay sahibi olan bir veya daha fazla kurucunun varlığı şarttır.

B) Esas sermaye sistemini benimsemiş olan anonim şirketler için asgari sermaye en az 50.000 ₺'dir.

C) Gerçek ve tüzel kişiler anonim şirkete kurucu olabilir.

D) Ticaret Bakanlığının izni ile kurulacak olan anonim şirketler, Bakanlığın yayımlamış olduğu bir tebliğ ile belirlenmiş olup, bu tebliğ kapsamında kalmayan anonim şirketlerin kuruluşu için izne gerek yoktur.

E) Anonim şirket, kanunen yasaklanmamış her türlü ekonomik amaç ve konu için kurulabilir.

YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

Yönetim kurulu, kendisine bırakılan alanda yönetim, kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkilidir.

A) Yönetim Kurulunun Devredilemeyecek Görev ve Yetkileri:

a) Şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimatların verilmesi.

b) Şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi.

c) Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması.

d) Şube müdürleri hariç Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları.

e)Yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi.

f) Pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması, yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenmesi ve genel kurula sunulması, genel kurul toplantılarının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi.

g) Borca batıklık durumunun varlığında mahkemeye bildirimde bulunulması.

ANONİM ŞİRKETİN YÖNETİMİ VE TEMSİLİ

Yönetim kurulunun şirkete ilişkin yetki ve görevleri, şirketin *iç ilişkileri* açısından **'yönetim (idare) yetkisi'**, *dış ilişkiler* açısından **'temsil yetkisi'**ni ifade eder.

Yönetim Kurulu Toplantıları: Yönetim yetkisi kural olarak, kurul halinde toplanılarak yapılır.
Kurul olarak karar alabilmesinde geçerli iki farklı yöntem bulunur:

- Fiziki ya da elektronik ortamda olmak üzere *yönetim kurulu toplantısı yapılması*

- Toplantı yapılmaksızın *öneriye yazılı onay alma yöntemiyle (**Ayak divanı**)* karar alma yolu oluşturur.

✓Her iki halde de kararların geçerliliği yazılıp imza edilmiş olmalarına bağlıdır.
✓Yönetim kurulu üyeleri birbirlerini temsilen oy veremeyecekleri gibi, toplantılara vekil aracılığıyla da katılamazlar.

Müzakerelere katılma yasağı:

✓Yönetim kurulu üyesi, kendisinin şirket dışı kişisel menfaatiyle veya alt ve üst soyundan birinin ya da eşinin yahut üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından birinin, kişisel ve şirket dışı menfaatiyle şirketin menfaatinin çatıştığı konulara ilişkin müzakerelere katılamaz.

Temsil Yetkisi:

✓Anonim şirketin temsil yetkisi kural olarak **bütün yönetim kurulu üyelerine aittir**.

✓Yetki, esas sözleşmede aksi öngörülmemişse veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa **çift imza ile kullanılır.**

Temsil yetkisinin sınırlandırılması, iyiniyet sahibi üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmez; ancak, temsil yetkisinin sadece **merkezin veya bir şubenin işlerine** özgülendiğine veya birlikte kullanılmasına ilişkin tescil ve ilan edilen sınırlamalar geçerlidir

Temsile yetkili kişiler tarafından yapılan işlemin esas sözleşmeye veya genel kurul kararına aykırı olması, iyiniyet sahibi üçüncü kişilerin o işlemden dolayı şirkete başvurmalarına engel değildir.

Türk Ticaret Kanununun 371/5.fıkrası" Temsile veya yönetime yetkili olanların,görevlerini yaptıkları sırada işledikleri haksız fiillerden şirket sorumludur.Şirketin rücu hakkı saklıdır ."şeklindedir.

2025/3

3,5-Esas sözleşmesinde şirketin temsiline ilişkin ayrı bir düzenleme bulunmayan (A) Gıda Anonim Şirketinin üç yönetim kurulu üyesinden ikisi Ahmet ve Merve'dir.

Buna göre anonim şirketin temsiline ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Yalnızca Ahmet'in imzaladığı sözleşme şirketi bağlamaz.

B) Ahmet ve Merve hayvancılıkla ilgili bir sözleşmeyi şirket adına imzalarsa, şirket bu sözleşmeden doğan borçlardan sorumlu olmaz.

C) Ahmet ve Merve şirket işlerini yaparken bir haksız fiil işlerse, şirket bu haksız fiilden sorumlu olur.

D) Ahmet ve Merve, şirket esas sözleşmesine aykırı bir işlem yaptığı takdirde şirket, zararını bu kişilere rücu edebilir.

E) Ahmet'in temsil yetkisi, ticaret siciline tescil edilerek,şirketin Ankara'daki şubesi ile sınırlandırılabilir.

2024/3

4-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre anonim şirketin temsiline ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Anonim şirketin yönetim kurulu üyeleri tarafından atanan ticari vekilin ticaret siciline tescil edilmesi gerekir.

B) Anonim şirketin yönetim kurulu üyeleri tarafından atanan ticari temsilcinin ticaret siciline tescil edilmesi gerekir.

C) Temsile yetkili kişilerin görevlerini yaptıkları sırada işledikleri haksız fiillerden doğan dava şirkete karşı açılır.

D) Temsile yetkili kişilerin yaptığı işlem esas sözleşmeye aykırı ise, işlemden doğan zararın tazmini için temsilciye dava açılması gerekir.

E) Temsile yetkili olanların, iyiniyetli üçüncü kişilerle, işletme konusu dışında yaptığı işlemler şirketi bağlar.

İbra: İbraya konu olan dönemde yapılan işlemlerin hukuka ve esas sözleşmeye uygunluğunun genel kurul tarafından kabul edilmesidir.

- ✓ Esas sermayenin 1/10'unu, halka açık şirketlerde 1/20'sini temsil eden pay sahipleri ibranın onaylanmasına karşı iseler ibra genel kurulca onaylanmaz.

- ✓ Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumlulukları, şirketin tescili tarihinden itibaren **dört yıl geçmedikçe sulh ve ibra yoluyla kaldırılamaz**. Bu sürenin geçmesinden sonra da sulh ve ibra ancak genel kurulun onayıyla geçerlilik kazanır.

2025/2

5-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi anonim şirket yönetim kurulunun görev ve yetkisinde değildir?

A) Şirketin yönetim teşkilatının belirlenmesi

B) Şirketin borca batık hâle gelmesi hâlinde durumun mahkemeye bildirilmesi

C) Yıllık faaliyet raporunun düzenlenmesi

D) Şirketin işletme konusunun değiştirilmesine ilişkin karar alınması

E) Genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması

2023/2

6-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, aşağıdaki ilkelerden hangisi anonim şirketlerde uygulanmaz?

A) Çoğunluk ilkesi
B) Malvarlığının korunması ilkesi
C) Eşit işlem ilkesi
D) Pay sahiplerinin sınırsız sorumluluğu ilkesi
E) Dürüst resim ilkesi

GENEL KURUL

✓Anonim şirketin zorunlu kanuni organıdır.
✓İç ilişkide görev yapar
✓Şirketin 'karar mercii' konumundaki organıdır.
✓Genel kurulun aldığı kararları yönetim kurulu icra eder.
✓Genel kurul tarafından verilen kararlar toplantıda hazır bulunmayan veya olumsuz oy veren pay sahipleri hakkında da geçerlidir.

GENEL KURULUN YETKİLERİ

Genel kurul, kanunda ve esas sözleşmede açıkça öngörülmüş bulunan hallerde karar alır.

Genel Kurulun Devredilemez Görev ve Yetkileri

a) Esas sözleşmenin değiştirilmesi.
b) Yönetim kurulu üyelerinin seçimi, süreleri, ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi, ibraları hakkında karar verilmesi ve görevden alınmaları.
c) Kanunda öngörülen istisnalar dışında denetçinin seçimi ile görevden alınması.
d) Finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, yıllık kâr üzerinde tasarrufa, kâr payları ile kazanç paylarının belirlenmesine, yedek akçenin sermayeye veya dağıtılacak kâra katılması dâhil, kullanılmasına dair kararların alınması.
e) Kanunda öngörülen istisnalar dışında şirketin feshi.
f) Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı.

Tek pay sahipli anonim şirketlerde bu pay sahibi genel kurulun tüm yetkilerine sahiptir. Tek pay sahibinin genel kurul sıfatıyla alacağı kararların geçerlilik kazanabilmeleri için yazılı olmaları şarttır.

GENEL KURUL TOPLANTISI

1- Olağan-Olağanüstü Toplantı ; Yılda bir defa olağan, gerekli hallerde olağanüstü toplanır.olağan genel kurul, her yıl hesap dönemini takip eden 3 ay içinde yapılır.

2-Çağrılı- Çağrısız Genel Kurul Toplantısı:

✓Bütün pay sahiplerinin veya temsilcilerinin, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde, çağrıya ilişkin usule uyulmaksızın, genel kurul olarak toplanabilir ve karar alabilir.

✓Çağrısız bir genel kurulla alınmış kararların geçerli olması için bütün pay sahiplerinin ya da temsilcilerinin toplantı başında buna ilişkin rızalarının bulunması ve toplantının devamında da söz konusu rızaların sürmesi istenmiştir.

✓Herhangi bir kararın alınmasına muhalif olan pay sahibinin oy vermek yerine toplantıyı terk etmesi kararın geçerli olarak alınmasına engeldir.

✓Çağrısız genel kurulda ‘gündeme bağlılık ilkesi’ de geçerli olamaz.

GENEL KURULU TOPLANTIYA ÇAĞRI

A) Çağrıya Yetkili Kişiler:

a) Yönetim kurulu ve tasfiye memurları: Genel kurulu toplantıya çağırmakla esas itibarıyla yönetim kurulu yetkili ve görevlidir.
✓*'Genel kurul, süresi dolmuş olsa bile, yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılabilir.'*
✓Şirket tasfiye sürecine girmişse tasfiye memurları da görevleri ile ilgili konularda genel kurulu toplantıya çağırabilirler.
b) Azlık: Halka açık olmayan anonim şirketlerde sermayenin en az 1/10'unu, halka açık şirketlerde 1/20'sini oluşturan pay sahiplerini ifade eder.
c) Mahkemenin izniyle münferit pay sahipleri: Yönetim kurulunun, devamlı olarak toplanamaması,toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması durumlarında mahkemenin izniyle, tek bir pay sahibi genel kurulu toplantıya çağırabilir. Mahkemenin kararı kesindir.

B) Toplantının Gündemi ve 'Gündeme Bağlılık İlkesi':

✓Genel kurulda görüşülüp karara bağlanacak hususlar toplantı gündemini oluşturur.

✓Gündem, genel kurulu toplantıya çağıran tarafından belirlenir.

✓Dolayısıyla genel kurul gündemini belirleme yetkisine sahip olan merci kural olarak yönetim kuruludur.

Gündeme Bağlılık İlkesi: Gündemde bulunmayan konular genel kurulda müzakere edilemez ve karara bağlanamaz. Kanuni istisnalar saklıdır. İlkenin istisnaları:

- Yönetim kurulu üyelerinin **haklı bir sebebin varlığı halinde görevden alınabilmeleri,**
- Yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçiminin yılsonu finansal tabloların müzakeresi maddesiyle ilgili sayılması,
- Çağrısız toplanan genel kurulda gündeme oy birliği ile madde eklenebilmesi,
- Pay sahiplerinden herhangi birine bu sıfatı dolayısıyla genel kurul dışında bir konuda bilgi verilmesi halinde, diğer pay sahiplerinin istemde bulunması üzerine, gündemle ilgili olmasa da aynı kapsam ve ayrıntıda bilgi verilmesi,
- Bilgi alma ve inceleme hakkını önceden kullanmış olan pay sahibinin özel denetçi atanması istemesi

Not: Halka açık şirketlerin genel kurullarında 'gündeme bağlılık ilkesi'ne uyulmaksızın SPK'nın görüşülmesini ve ortaklara duyurulmasını istediği hususların genel kurul gündemine alınması da zorunludur.

7-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi anonim şirket genel kurulunu doğrudan ya da mahkeme kararıyla toplantıya çağırmaya yetkili değildir?

A) Yönetim kurulu
C) Azlık
B) Denetçiler
D) Tasfiye memurları
E) Pay sahibi

2024 Hmgs

Aşağıdakilerden hangisi 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda anonim şirket genel kurulunun devredilemez görev ve yetkileri arasında sayılmamıştır?

A) Esas sözleşmenin değiştirilmesi
B) Yönetim kurulu üyelerinin seçimi
C) Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı
D) Kâr payları ile kazanç paylarının belirlenmesine dair kararların alınması
E) Şirketin yönetim teşkilatının belirlenmesi

İMTİYAZLI PAY

✓İlk esas sözleşmeyle ya da genel kurul tarafından esas sözleşmenin değiştirilmesiyle bazı paylara imtiyaz tanınabilir.

✓**İmtiyaz;** kar payı, tasfiye payı, rüçhan ve oy hakkı gibi haklarda, paya tanınan üstün bir hak veya kanunda öngörülmemiş yeni bir pay sahipliği hakkıdır.

✓**Oyda imtiyaz,** eşit itibari değerdeki paylara farklı sayıda oy hakkı verilerek tanınabilir.

✓Oy hakkında imtiyaz tanınmasına kanuni bir sınır olarak 'bir paya en çok 15 oy hakkı' tanınabileceği öngörülmüştür. Bu sınırlama, kurumlaşmanın gerektirdiği veya haklı bir sebebin ispatlandığı durumlarda uygulanmaz.

✓Belirli kararlarda oy hakkındaki imtiyazların kullanılamaması bir diğer sınırdır.

1- Esas sözleşme değişikliği
2-Yönetim kurulu üyelerine 'ibra' kararları ve 'sorumluluk davası açılması' kararlarında

İmtiyazlı pay kullanılamaz.

ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL KARAR YETER SAYILARI

1- Merkezin yurt dışına taşınması,

2-Bilanço zararlarının karşılanması ve ek yükümlülük koyan kararların alınması

İÇİN OYBİRLİĞİ ARANIR.

2025/2 HMGS

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre anonim şirket genel kurulunda aşağıdaki esas sözleşme değişikliği kararlarından hangisinin alınabilmesi için sermayenin tümünü oluşturan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin oy birliği aranır?

A) Bilanço zararlarının kapatılması için ikincil yükümlülük öngören karar

B) Birleşme kararı

C) Nama yazılı payların devrinin sınırlandırılmasına dair karar

D) Payların itfa edilmesi yoluyla sermayenin azaltılması kararı

E) İşletme konusunun değiştirilmesi kararı

2025/ 1 Hmgs

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre anonim şirket esas sözleşmesinde

I. Şirketin işletme konusunun tamamen değiştirilmesi

II. Nama yazılı payların devrinin sınırlandırılması

III. Sermayenin artırılması ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesi

değişikliklerinden hangileri sermayenin en az yüzde yetmiş beşini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin olumlu oylarını gerektirir?

A) Yalnız I

B) Yalnız III

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III,

GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİ

✓Alınan kararın, kanuna, esas sözleşme hükümlerine ve/veya dürüstlük kuralına aykırı olması
✓Karar tarihinden itibaren **3 ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde açılır**

İptal davası açabilecek olanlar:

- Toplantıda hazır bulunup da karara olumsuz oy veren ve muhalefetini tutanağa geçirten pay sahipleri,
- Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri,
- Yönetim kurulu,
- Yönetim kurulu üyelerinden her biri (kararların yerine getirilmesi, kişisel sorumluluğuna sebep olacaksa)

.

8-Aşağıdakilerden hangisi A. Ş. genel kurul toplantısında alınan kararlara iptal davası açma yetkisine sahip değildir?

A) Pay sahipleri
B) Organ olarak yönetim kurulu
C) Yönetim kurulu üyelerinden her biri
D) Toplantıya katılmayan tüm pay sahipleri
E) Üçüncü kişiler.

2025/2

9-Bağımsız denetime tabi bir anonim şirketin faaliyet döneminin görüşüldüğü olağan genel kurulunda aşağıdaki kararlardan hangisinin her yıl alınmasına gerek yoktur?

A) Yönetim kurulu üyesi seçimi
B) Yönetim kurulunun ibrası
C) Finansal tabloların onaylanması
D) Kârın kullanım şeklinin belirlenmesi
E) Denetçinin seçim

2024/1

10-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, anonim şirketlerde genel kurul kararları aleyhine iptal davasının açılabileceği süre aşağıdakilerden hangisinde doğru ifade edilmiştir?

A) Karar tarihinden itibaren bir yıl içinde
B) Karar tarihinden itibaren üç ay içinde
C) Haklı sebeplerin varlığı hâlinde genel kurulun toplandığı tarihten başlayarak iki yıl içinde
D) Kararın ortaklara noter aracılığıyla tebliğinden itibaren altı ay içinde
E) Kararın ortaklara noter aracılığıyla tebliğinden itibaren bir yıl içinde

DENETÇİ

Denetçi, şirket genel kurulunca; topluluk denetçisi, ana şirketin genel kurulunca seçilir. Denetçinin, her faaliyet dönemi ve her hâlde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi bitmeden seçilmesi şarttır.
Faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar denetçi seçilememişse, denetçi**,**
1.Yönetim kurulunun, 2.Yönetim kurulu üyesinin 3.Herhangi bir pay sahibinin istemi üzerine,
Asliye ticaret Mahkemesince atanır.

DENETİMİN KONUSU

✓Şirketin ve topluluğun finansal tabloları ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun denetimi; envanterin, muhasebenin ve Türkiye denetim Standartları'nın öngördüğü ölçüde iç denetimin, verilen raporların ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun denetimidir

Bağımsız denetçi şirket tarafından SERBESTÇE GÖREVDEN ALINAMAZ.

DENETÇİNİN GÖREVDEN ALINMASI DAVASI

1- Yönetim kurulunun,
2- Halka kapalı AŞ.lerde sermayenin % 10'unu, halka açık şirketlerde % 5'ini oluşturan pay sahiplerinin (AZLIK), istemi üzerine, denetçinin seçiminin Türkiye Ticaret Sicili Gazete- sinde ilanından itibaren 3 HAFTA içinde açılır.

Denetime tabi olduğu hâlde, denetlettirilmemiş finansal tablolar ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu düzenlenmemiş hükmündedir.

Denetçi Denetim sonrasında **GÖRÜŞ YAZISI SUNAR ;**

1) OLUMLU GÖRÜŞ 2) SINIRLI OLUMLU GÖRÜŞ YAZISI 3) OLUMSUZ GÖRÜŞ YAZISI

Olumsuz görüş yazısı sunulmuş yada denetçi görüş bildirmekten kaçınmış ise Yönetim Kurulu 4 iş günü içinde Genel Kurulu toplanıya çağırmalı ve toplantı da yeni bir Yönetim Kurulu seçilmelidir.Eskilerin seçilmesine yasal engel yoktur.Seçilen Yönetim Kurulu 6 ay içinde finansal tablo hazırlatır ve denetleme raporu ile birilkte GENEL KURULA SUNULUR

I. Anonim şirkette denetim, şirketin zorunlu organı olan denetim kurulu tarafından yapılır.

II. Bir yeminli mali müşavir, denetlenecek şirkette yönetici olarak görev yapıyorsa, o şirkette denetçi olamaz.

III. Denetime tabi olduğu hâlde, denetlettirilmemiş finansal tablolar ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu düzenlenmemiş hükmündedir.

IV. Denetçi, şirket yönetim kurulu tarafından seçilir.

11-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, anonim şirketin denetimi hakkında yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) I ve III
C) I ve IV
D) II ve III
E) III ve IV

Kâr payı

Kâr payı ancak net dönem kârından ve serbest yedek akçelerden dağıtılabilir. Kanuni ve esas sözleşmede öngörülen isteğe bağlı yedek akçeler ayrılmadıkça pay sahiplerine dağıtılacak kâr payı belirlenemez.

Kar payı dağıtılması KARARI GENEL KURUL tarafından verilir.

YEDEK AKÇELER

I **- Kanuni yedek akçe**

(1) Yıllık kârın yüzde beşi, ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine ulaşıncaya kadar genel kanuni yedek akçeye ayrılır

Şirketin isteği ile ayırdığı yedek akçe

Yedek akçeye yıllık kârın yüzde beşinden fazla bir tutarın ayrılacağı ve yedek akçenin ödenmiş sermayenin yüzde yirmisini aşabileceği hakkında esas sözleşmeye hüküm konabilir.

Esas sözleşme ile başka yedek akçe ayrılması da öngörülebilir ve bunların özgülenme amacıyla harcanma yolları ve şartları belirlenebilir

2024/2

12-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi anonim şirkette yönetim kurulunun vazgeçilmez ve devredilmez yetkilerinden biri değildir?

A) Şirketin yönetim teşkilatının belirlenmesi
B) Şirketin üst düzeyde yönetimine ilişkin talimat verilmesi
C) Yıllık kârın dağıtımına karar verilmesi
D) Genel kurul toplantılarının hazırlanması
E) Borca batıklık durumunda mahkemeye bildirimde bulunulması

ŞİRKETLER

Özel denetim isteme hakkı

Genel kurulun kabulü

(1) Her pay sahibi, pay sahipliği haklarının kullanılabilmesi için gerekli olduğu takdirde ve bilgi alma veya inceleme hakkı daha önce kullanılmışsa, belirli olayların özel bir denetimle açıklığa kavuşturulmasını, gündemde yer almasa bile genel kuruldan isteyebilir.

(2) Genel kurul istemi onaylarsa, şirket veya her bir pay sahibi **otuz gün içinde**, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden bir özel denetçi atanmasını isteyebilir.

Genel kurulun reddi

439.Madde

Genel kurulun özel denetim istemini reddetmesi hâlinde, sermayenin en az onda birini, halka açık anonim şirketlerde yirmide birini oluşturan pay sahipleri (Azınlık Grubu) veya paylarının itibarî değeri toplamı en az bir milyon Türk Lirası olan pay sahipleri üç ay içinde şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinden özel denetçi atamasını isteyebilir.

ŞİRKETLER

2025/1 Hmgs

Z Anonim Şirketi'nin esas sermayesi 5.000.000 TL'dir. Pay sahibi A'nın paylarının itibari değeri toplamı 125.000 TL'dir. A şirket işleri hakkında özel denetim talebinde bulunmak istemektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre olayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) A, daha önce bilgi alma veya inceleme hakkını kullanmaksızın da özel denetim talebinde bulunabilir.

B) A'nın özel denetim talebinde bulunabilmesi için bu hususun genel kurul gündeminde yer alması gerekir.

C) A'nın usulüne uygun özel denetim talebi genel kurulda reddedilirse A, mahkemeye başvurarak özel denetçi atanmasını talep edemez.

D) A'nın özel denetim talebi kabul edilirse özel denetçi de şirket genel kurulunca atanır.

E) Özel denetim tamamlandıktan sonra özel denetim raporu sadece yönetim kurulu üyelerine sunulur, pay sahipleriyle paylaşılamaz.,,

İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMI

Tescil ile o anda mevcut pay sahipleri mevcut paylarının sermayeye oranına göre **bedelsiz payları** kendiliğinden iktisap ederler.

Bedelsiz paylar üzerindeki hak kaldırılamaz ve sınırlandırılamaz; bu haktan vazgeçilemez.

DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTTIRIMI

Dış kaynaklı bu sermaye artırımında ortakların **RÜÇHAN HAKKI** doğar.

Ortaya çıkan paylardan öncelikle alım hakkına sahiptir. Yönetim Kurulu ortaklara bildirim yapar.

2025/3

12,5-Anonim şirketlerde sermaye artırımının şirket içi kaynaklardan yapılması hâlinde, pay sahiplerine dağıtılan paylara ne ad verilir?

A) İmtiyazlı pay
B) Ayın karşılığı pay
C) Oydan yoksun pay
D) Primli pay
E) Bedelsiz pay

AZINLIK

Halka kapalı anonim şirketlerde sermayenin %10 luk kısmına, halka açık anonim şirketlerde ise sermayenin %5 lik kısmına sahip olanlara azınlık adı verilir.

AZINLIK HAKLARI

I. Denetçinin haklı sebeple görevden alınması davası açma hakkı (m. 399/5).
II. Genel kurulu toplantıya çağrı ve gündeme madde ekletme hakkı (m. 411).
III. Genel kurulda finansal tabloların müzakeresinin ve buna bağlı konuların görüşülmesinin **ertelenmesini isteme hakkı** (m. 420).
IV. Özel denetçi atanmasını isteme hakkı (m. 439/1).
V. Nama yazılı pay senedi bastırılmasını talep etme hakkı (m. 486/3).
VI. Anonim şirketin haklı sebeple feshi davası açma hakkı (m. 531).
VII. Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumluluklarının sulh veya ibra yoluyla kaldırılmasının onaylanmasına karşı çıkma hakkı (m. 559).

13-Aşağıdaki haklardan hangisi, anonim şirkette sadece azlık oluşturan pay sahiplerine tanınmış olup pay oranı azlık oluşturmaya yetmeyen pay sahipleri tarafından kullanılamaz?

a) Kâr payı almak
b) Genel kurul toplantısına katılmak
c) Genel kurulda oy kullanmak
d) Genel kurul kararının iptali için dava açmak
e) Mali konularla ilgili genel kurul görüşmelerini erteletmek

14-Aşağıdakilerden hangisi anonim şirketlerde azınlık pay sahiplerine tanınmış olumsuz haklardan biridir?

A) Finansal tabloların görüşmelerini erteletme
B) Özel denetçi atanmasını sağlama
C) Sulh ve ibraya engel olma
D) Yönetim kurulunu toplantıya davet etme
E) Şirketin haklı nedenle feshini isteme

I. Anonim şirketin alacaklıları, şirketin borçları için pay sahiplerinin şahsi mal varlıklarına başvurabilirler.
II. Anonim şirket, tüzel kişiliği haiz bir şirket türüdür.
III. Anonim şirket, sadece gerçek kişiler tarafından kurulabilir.

15-Türk Ticaret Kanunu'na göre, anonim şirketler ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

a) Yalnız I
b) Yalnız II
c) Yalnız III
d) I ve II
e) II ve III

2025/2 HMGS

Halka kapalı bir anonim şirketin genel kurulunda sermayenin onda birine sahip pay sahiplerinin talep etmesi hâlinde finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular ertelenir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre bu erteleme süresi aşağıdakilerden hangisidir?

A) 3 ay B) 1 ay C) 3 hafta D) 15 gün E) 1 hafta

ANONİM ŞİRKETİN SONA ERMESİ

Genel Sona Erme Sebepleri

Türk Ticaret Kanununun 529. maddesine göre, anonim şirket;

a) Sürenin sona ermesine rağmen işlere fiilen devam etmek suretiyle belirsiz süreli hâle gelmemişse, esas sözleşmede öngörülen sürenin sona ermesiyle,

b) İşletme konusunun gerçekleşmesiyle veya gerçekleşmesinin imkânsız hâle gelmesiyle,

c) Esas sözleşmede öngörülmüş herhangi bir sona erme sebebinin gerçekleşmesiyle,

d) Genel kurulun % 75 inin kabulü ile

e) İflasına karar verilmesiyle,

f) Kanunlarda öngörülen diğer hâllerde,

TASFİYE

Tasfiye hâlindeki şirket, pay sahipleriyle olan ilişkileri de dâhil, tasfiye sonuna kadar tüzel kişiliğini korur ve ticaret unvanını "tasfiye hâlinde" ibaresi eklenmiş olarak kullanır. Bu hâlde organlarının yetkileri tasfiye amacıyla sınırlıdır.

İflas hâlinde tasfiye, iflas idaresi tarafından İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılır. Şirket organları temsil yetkilerini, ancak şirketin iflas idaresi tarafından temsil edilmediği hususlar için korurlar.

Tasfiye memurları

Esas sözleşme veya genel kurul kararıyla ayrıca **tasfiye memuru atanmadığı** takdirde, tasfiye, **yönetim kurulu tarafından** yapılır.

Şirketin feshine mahkemenin karar verdiği hâllerde tasfiye memuru mahkemece atanır.

Temsile yetkili tasfiye memurlarından en az birinin Türk vatandaşı olması ve yerleşim yerinin Türkiye'de bulunması şarttır.

Tasfiye Payı

Tasfiye hâlinde bulunan şirketin borçları ödendikten ve pay bedelleri geri verildikten sonra kalan varlığı, esas sözleşmede aksi kararlaştırılmamışsa pay sahipleri arasında, ödedikleri sermayeler ve imtiyaz hakları oranında dağıtılır.

(2) Alacaklılara üçüncü kez yapılan çağrı tarihinden itibaren üç ay geçmedikçe kalan varlık dağıtılamaz. Şu kadar ki, hâl ve duruma göre alacaklılar için bir tehlike mevcut olmadığı takdirde mahkeme **üç ay geçmeden de dağıtmaya izin verebilir.**

Tasfiyenin sona ermesi üzerine şirkete ait ticaret unvanının sicilden silinmesi tasfiye memurları tarafından sicil müdürlüğünden istenir. İstem üzerine silinme tescil ve ilan edilir

Ek tasfiye
(1) Tasfiyenin kapanmasından sonra ek tasfiye işlemlerinin yapılmasının zorunlu olduğu anlaşılırsa, son tasfiye memurları, yönetim kurulu üyeleri, pay sahipleri veya alacaklılar, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden, bu ek işlemler sonuçlandırılıncaya kadar, şirketin yeniden tescilini isteyebilirler.

TASFİYEDEN DÖNÜLMESİ

(1) Şirket sürenin dolmasıyla veya genel kurul kararıyla sona ermiş ise, pay sahipleri arasında şirket malvarlığının dağıtımına başlanılmış olmadıkça, genel kurul şirketin devam etmesini kararlaştırabilir. Devam kararının sermayenin **en az yüzde altmışının** oyu ile alınması gerekir. Esas sözleşme ile bu nisap ağırlaştırılabilir ve başkaca önlemler öngörülebilir.

Tasfiyeden dönülmesine ilişkin genel kurul kararını tasfiye memuru tescil ve ilan ettirir.

(2) Şirket, iflasın açılmasıyla sona ermiş olmasına rağmen iflas kaldırılmışsa veya iflas, konkordatonun uygulanmasıyla sona ermişse şirket devam eder.
(3) Tasfiye memuru iflasın kaldırıldığına ilişkin kararı ticaret siciline tescil ettirir. Tescil istemine, pay bedellerinin ve tasfiye paylarının pay sahipleri arasında dağıtılmasına başlanmadığına ilişkin belge de eklenir.

ŞİRKETLER

LİMİTED ŞİRKET

• En az 1, en fazla 50 gerçek ya da tüzel kişi ile kurulabilir.

• Sözleşme yazılı olarak yapılmalıdır. 30 gün içinde tescil edilir.

• Sermaye şirketidir. Sabit sermaye sistemini benimser. Asgari 50.000 TL sermaye ile kurulur.• Payların itibari değeri 25 TL'dir.

• Ticaret unvanı şirketin faaliyet konusu + limited şirket ibaresidir.

• Menkul kıymet niteliğinde hisse senedi çıkartılmaz.

• Emek, ticari itibar, hizmet edimleri, vadesi gelmemiş alacak, üzerinde rehin, tedbir, ipotek ve haciz olan mallar sermaye olarak getirilemez.

• Şirket ortağı borçlardan dolayı 2. derece sınırlı sorumludur.Ortaklara sözleşme ile ek ödeme ve ek edim yükümlülüğü getirilebilir. Anonim Şirketlerde ise ek ödeme yükümlülüğü sadece genel kurul kararı ile getirilebilir.

- Nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az %25'nin tescilden önce ödenmesi şartı limited şirketler bakımından uygulanmaz.Kuruluştan itibaren 2 yıl içinde ödenir.

ŞİRKETLER

Üzerlerinde sınırlı ayni bir hak (örneğin; taşınmaz üzerinde ipotek), haciz veya tedbir bulunmayan; nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar ve adlar da dâhil, malvarlığı unsurları AYNİ SERMAYE olarak konulabilir.

Karar organı, ortaklar kurulu, yönetim ve temsil organı ise müdürlerdir.

Kamusal (Amme) borçlardan ortakların sorumluluğu payları oranında ancak sınırsızdır.

Limited şirketlerde kriterleri taşıyorsa bağımsız denetime tabidir.

DİKKAT: Limited şirkette rekabet yasağına müdürler tabidir,Ortaklar tabi değildir.

Limited Şirket halka açılamaz.
Tahvil ve hisse senetleri çıkaramaz.
Payların itibari değeri en az 25 TL ve katları şeklindedir.
Denetçi zorunlu organ değildir.
AŞ'den farklı olarak karar organı ORTAKLAR KURULU, yönetim ve temsil organı ise MÜDÜRLERDİR.
Ortaklar Kurulu toplantısına hükümet komiserinin katılması zorunluluğu yoktur.

ŞİRKETLER

LİMİTED ŞİRKET ORGANLARI

Limited Şirkette işleyiş bakımından iki zorunlu organ vardır. Bu organlar ortaklar genel kurulu ve müdürlerdir.

a. Ortaklar Genel Kurulu

Anonim şirketin genel kuruluna benzer. Yine Anonim Şirkette olduğu gibi olağan ve olağanüstü şeklinde iki tür toplantı vardır. Olağan genel kurul yılda bir kez ve takvim yılının bitiminden itibaren üç ay içinde yapılmak zorundadır. Genel kurulu toplantıya müdürler çağırır.

Genel kurulun yetkileri şunlardır:

– Esas sözleşmenin değiştirilmesi
– Müdür ve denetçilerin atanması
– Bütçe ve bilançonun onaylanması
– Kâr payı dağıtım teklifinin görüşülmesi
– Şirketin feshi, gibi konularda yetkilidir.

ŞİRKETLER

Ek Ödeme ve Yan Edim Yükümlülüklerinin Yükletilebilmesi ve Ortakların Kamu Borçlarından Sorumluluğu

Limited şirketlerin şahıs şirketlerine ilişkin özelliklerini ön plana çıkaran bir diğer durum olarak; şirket sözleşmesiyle kararlaştırılmışsa ortaklara sermaye koyma borcu dışında ek ödeme (TTK m. 603/1, m. 577/1-c) ve yan edim (TTK m. 606/1, m. 577/1-d) yükümlülüklerinin yükletilebilmesi ve ortakların şirketin kamu borçlarından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanunu (AATUHK)37 m. 35/1'e göre payları oranında sorumlu olması gösterilebilir.

Ortaklar İçin Bağlılık ve Rekabet Yükümlülüğü Öngörülebilmesi

Limited şirketlerin şahıs şirketlerine benzeyen bir diğer özelliğine ortaklar için bağlılık ve rekabet yükümlülüğü (TTK m. 613) getirilebilmesi gösterilebilir

Azlık Şartı Aranmadan Tek Bir Ortağın Şirketin Haklı Sebeple Feshini Talep Edebilmesi

ŞİRKETLER

PAYIN DEVRİ

Esas sermaye payının devri ve devir borcunu doğuran işlemler yazılı şekilde yapılır ve tarafların imzaları noterce onanır.
Şirket sözleşmesinde aksi öngörülmemişse, esas sermaye payının devri için, ortaklar genel kurulunun onayı şarttır. Devir bu onayla geçerli olur. Şirket sözleşmesinde başka türlü düzenlenmemişse, ortaklar genel kurulu sebep göstermeksizin onayı reddedebilir.
Şirket sözleşmesiyle sermaye payının devri yasaklanabilir.
Şirket sözleşmesi devri yasaklamış veya genel kurul onay vermeyi reddetmişse, ortağın haklı sebeple şirketten çıkma hakkı saklı kalır.

SONA ERME ve TASFİYE:
Limited şirketlerde sona erme ve tasfiye işlemlerine anonim şirket hükümleri uygulanır.
Haklı sebeple fesh davasını her ortak açabilir.

2025/1

27-Limited şirketlerin temel özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Limited şirketler tek kişiyle kurulabilir.
B) Azami ortak sayısı ellidir.
C) Ortaklarının kamu borçlarından dolayı sorumluluğu bulunmaktadır.
D) Esas sermayesi en az 50.000 ₺ olmak zorundadır.
E) Şahıs şirketi özellikleri göstermesi itibarıyla sadece gerçek kişiler limited şirkete ortak olabilir.

ŞİRKETLER

2024/3

28-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi limited şirketin sona erme sebeplerinden biri değildir?

A) Müdür sıfatına sahip olan ortağın iflası
B) Şirketin iflasının açılması
C) Şirket sözleşmesinde öngörülen sona erme sebeplerinden birinin gerçekleşmesi
D) Genel kurulda sona erme kararı alınması
E) Organ eksikliği nedeniyle mahkemenin karar alması

29-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, limited şirketler hakkında aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (EKİM 19)

a) Ortakların sayısı yüzü aşamaz.
b) Ortakların şirketten çıkması hiçbir şekilde mümkün değildir.
c) Ortaklara şirket sözleşmesiyle, ek ödeme ve yan edim yükümlülüğü getirilebilir.
d) Şahıs şirketidir.
e) En az iki ortakla kurulmalıdır.

,

ŞİRKETLER

2023/2

30-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, limited şirketlerin asgari ve azami ortak sayısı aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla ve doğru şekilde gösterilmiştir?

A) 1-50 B) 2-50 C) 5-50 D) 1-5 E) 2-10

2023/3

31-6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre, limited şirketlere ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Limited şirketlerde ortakların sayısı elliyi aşamaz.
B) Limited şirketler, en az iki veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından kurulabilir.
C) Limited şirketler, kanunen yasak olmayan her türlü ekonomik amaç ve konu için kurulabilirler.
D) Limited şirketlerde ortaklar şirket sözleşmesiyle, esas sermaye payı bedeli dışında ek ödeme ile de yükümlü tutulabilirler.
E) Limited şirketlerin zorunlu organları genel kurul ve müdürlerdir

ŞİRKETLER

I-Üzerinde banka lehine ipotek bulunan taşınmaz
II- Marka
III- Şahsi emek
IV- Nakit

32-TTK'ya yukarıdakilerden hangileri limited şirkete sermaye olarak getirilemez?

A.I ve II B.I ve III C.II ve III D.II ve IV E.III ve IV

ŞİRKETLER

16-Tasfiye memurları atanmadıysa aşağıdakilerden hangisi bu görevi üstlenir?

A) Pay Sahiplerinden Gönüllü Olanlar
B) Genel Kurul
C) Müdürler
D) Yönetim Kurulu
E) Azlık Pay Sahipleri

ANONİM ŞİRKET SORULARI CEVAP ANAHTARI

1. B
2. E
3. C 3,5-B
4. D
5. D
6. D
7. B
8. E
9. A
10. B
11. D
12. C 12,5-E
13. E
14. C
15. B
16. D

CEVAP ANAHTARI

1.	C		17.	D	
2.	B	2,5-D	18.	D	
3.	C		19.	B	
4.	D		20.	B	
5.	C		21.	C	
6.	E		22.	C	22,5- C
7.	E		23.	A	
8.	B		24.	A	
9.	C		25.	B	
10.	C		26.	A	
11.	C		27.	E	
12.	A		28.	A	
13.	C		29.	C	
14.	E		30.	A	
15.	B		31.	B	
16.	C		32.	B	

BİREYSEL İŞ HUKUKU

İŞÇİ – İŞVEREN – İŞ İLİŞKİSİ

Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye **işçi**, işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara **işveren**, işçi ile işveren arasında kurulan ilişkiye **iş ilişkisi** denir.

İŞYERİ

İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddî olan ve olmayan unsurlar **ile işçinin birlikte** örgütlendiği birime işyeri denir.

Web

İŞ HUKUKUNUN KAYNAKLARI

İşyerini Bildirme İş Kanunu kapsamına giren nitelikte bir işyerini kuran, devralan, çalışma konusunu kısmen veya tamamen değiştiren yahut işyerini kapatan işveren; işyeri ve çalıştırdığı işçilere ait bilgileri ***bir ay içinde*** Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne bildirmekle yükümlüdür.

Aynı şekilde asıl işverenden iş alan ALT İŞVERENDE; kendi işyerinin tescili için asıl işverenden aldığı yazılı alt işverenlik sözleşmesi ve gerekli belgelerle birlikte, birinci fıkra hükmüne göre bildirim yapmakla yükümlüdür.

K---K---D-----D
İŞYERİNİ
Kuran –Kapatan-Devralan-Değiştiren

1 ay içinde bildirilir.Bu yükümlülükler alt işveren içinde geçerlidir.Bildirimi altişveren yapar.

İŞVEREN VEKİLİ

İşveren adına hareket eden ve işin, işyerinin ve işletmenin yönetiminde görev alan kimselere işveren vekili denir. İşveren vekilinin bu sıfatla işçilere karşı işlem ve yükümlülüklerinden doğrudan işveren sorumludur.

- İşveren vekilliği sıfatı, işçilere tanınan hak ve yükümlülükleri ortadan kaldırmaz.
- İşveren vekilinin bu sıfatla işçilere karşı işlem ve yükümlülüklerinden doğrudan işveren sorumludur.
- 4857 sayılı İş Kanunu'nda işveren için öngörülen her çeşit sorumluluk ve zorunluluklar işveren vekilleri hakkında da uygulanır. İşyerinin tümünü yada bir kısmını yönetmeleri önem taşımaz.

İŞYERİNİN DEVRİ(İşK.md.6)

- İşyeri veya işyerinin bir bölümü hukukî bir işleme dayalı olarak başka birine devredildiğinde, devir tarihinde işyerinde veya bir bölümünde ***mevcut olan iş sözleşmeleri*** bütün hak ve borçları ile birlikte devralana geçer.

- Devralan işveren, işçinin hizmet süresinin esas alındığı haklarda, işçinin devreden işveren yanında işe başladığı tarihe göre işlem yapmakla yükümlüdür.

Devreden işverenin müteselsil sorumluluğu :**Devirden önce doğmuş ve devir tarihinde ödenmesi gereken borçlarla sınırlıdır.**

Devralan işveren işçinin ihbar, kıdem, yıllık ücretli izin haklarını hesaplarken(hizmet sürelerini hesaplarken) devir tarihini mi yoksa işçinin devreden işverenin yanında işe başladığı tarihi mi esas almak zorundadır?

- Devir halinde, devirden önce doğmuş olan ve devir tarihinde ödenmesi gereken borçlardan devreden ve devralan işveren birlikte sorumludurlar. Ancak bu yükümlülüklerden devreden işverenin sorumluluğu devir tarihinden itibaren ***iki yıl*** ile sınırlıdır.
- **Tüzel kişiliğin birleşme veya katılma ya da türünün değişmesiyle sona erme halinde birlikte sorumluluk hükümleri uygulanmaz**.
- Devreden veya devralan işveren iş sözleşmesini sırf işyerinin veya işyerinin bir bölümünün devrinden dolayı feshedemez.
- Devir işçi yönünden fesih için haklı sebep oluşturmaz.
- Bu hükümler, iflas dolayısıyla malvarlığının tasfiyesi sonucu işyerinin veya bir bölümünün başkasına devri halinde uygulanmaz.
- Devreden işveren için iki yıllık süre sınırlaması, kıdem tazminatı bakımından söz konusu değildir

B…T…K..

ADAM ZATEN BİTİK,BATIK

İŞ HUKUKUNUN KAYNAKLARI

2025/1 HMGS

İlkay, 15 işçinin çalıştığı bir gerçek kişiye ait olan işyerinde 2 yıldan beri lojistik uzmanı sıfatıyla işçi olarak çalışmaktadır. İşveren, farklı bir ülkede yaşama gerekçesiyle iş yerini başka bir gerçek kişiye devreder. İlkay'ın devirden önceki çalışmaları nedeniyle hak ettiği fakat ödeme günü gelmiş olmasına rağmen henüz ödenmemiş fazla çalışma alacağı mevcuttur.

4857 sayılı İş Kanunu'na göre olayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

a) Devir tarihinde 15 işçinin iş sözleşmeleri bütün hak ve borçlarıyla birlikte devralan işverene geçer.
b) Devralan işveren, İlkay'ın hizmet süresinin esas alındığı haklarda İlkay'ın devreden işveren yanında işe başladığı tarihe göre işlem yapmakla yükümlüdür.
c) İlkay sadece iş yerinin devrini gerekçe göstererek iş sözleşmesini haklı nedenle derhâl feshedebilir.
d) Devralan işveren, işçilerin iş sözleşmelerini sırf iş yerinin devrinden dolayı feshedemez.
e) İlkay'ın fazla çalışma alacağından devreden ve devralan işveren devir tarihinden itibaren 2 yıl süreyle birlikte sorumludurlar.

İŞ HUKUKUNUN KAYNAKLARI

İşyerinin devrinin iş ilişkilerine etkisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İşyerinin devriyle birlikte devir tarihinde mevcut olan iş sözleşmeleri tüm hak ve borçlarıyla yeni işverene geçer.

B) İş akdinin devirden sonra sona erdiği durumlarda kıdem tazminatı işçinin devreden ve devralan işverenin yanında geçirdiği sürelerin toplamı üzerinden hesaplanır ve tamamından devralan işveren tek başına sorumlu olur.

C) Devir tarihinden önce doğmuş ve devir tarihinde ödenmesi gereken borçlardan devreden ve devralan işveren, devir tarihinden itibaren 2 yıl birlikte sorumludur.

D) Devralan işveren, sırf işyerinin devrine dayanarak iş sözleşmesini haklı sebeple feshedemez.

E) İşyerinin devri dolayısıyla çalışma koşullarında esaslı değişiklik meydana gelmişse, işçi 4857 sayılı İş Kanunu madde 22'de düzenlenen değişiklik feshine başvurabilir

İŞ HUKUKUNUN KAYNAKLARI

2026/2 Sgs

I. Devir tarihinde işyerinde veya bir bölümünde mevcut olan iş sözleşmeleri bütün hak ve borçlarıyla birlikte devralan işverene geçer.
II. Devirden önce doğmuş olan ve devir tarihinde ödenmesi gereken borçlardan devreden ve devralan işveren devir tarihinden itibaren iki yıl süreyle birlikte sorumludur.
III. İşyeri devrinde işçinin rızası bulunmadıkça iş sözleşmesi devralan işverene geçmez.
IV. Devralan işveren, sırf işyeri devri gerekçesine dayanarak, devraldığı işyerinde çalışmakta olan işçilerin iş sözleşmelerini haklı nedenle derhal feshedebilir.
V. İşçinin, devralan işveren yanındaki kıdeme bağlı hakları belirlenirken devreden işveren yanında işe başladığı tarihe göre işlem yapılır.

4857 sayılı İş Kanunu'na göre işyerinin veya bir bölümünün devri ile ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) I, II ve V
B) I, III ve IV
C) II, III ve IV
D) I, II, IV ve V
E) I, II, III ve V

İŞ HUKUKUNUN KAPSAMI

“Bu Kanun, 4. maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet kollarına bakılmaksızın uygulanır. İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3. maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar” (İK m.1/2, 3).

İstisnalar

Madde 4 -Aşağıda belirtilen işlerde ve iş ilişkilerinde bu Kanun hükümleri uygulanmaz;

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

1.Deniz Taşıma İşleri

Deniz taşıma işlerinin İş Kanunu kapsamına alınmamasının nedeni, bu işlerin karadakilere göre farklı özellikleri olması ve bunlara İş Kanunu'ndaki birçok hükmün uygulanamamasıdır. Bu nedenle deniz taşıma işlerinde çalışanlar 854 sayılı Deniz İş Kanunu hükümlerine tabidirler

Gemi adamları :DENİZ İŞ KANUNU

Yükleme boşaltma işleri :
İş Kanunu

Kural olarak denizde (insan, hayvan ve eşya) taşıma işleri İş Kanunu'nun uygulama alanı dışında bırakmıştır.

Ancak, kıyılarda veya liman ve iskelelerde gemilerden karaya ve karadan gemilere yapılan yükleme ve boşaltma işleri hakkında İş Kanunu hükümleri uygulanır.

Deniz İş Kanunu kapsamına girmeyen ve tarım işlerinden sayılmayan, denizlerde çalışan su ürünleri üreticileri ile ilgili işler hakkında İş Kanunu hükümleri uygulanır.

Balık,balık yumurtası, sünger gibi deniz ürünleri üreticileri ile onların yanında çalışan işçiler : İş Kanunu
Denizde yapılan kurtarma yardım+dalgıçlık : İş Kanunu

İŞ KANUNU'NUN KAPSAMI

2.Hava Taşıma İşleri

Havada yolcu ve yük taşıma işlerinin Uçuş Personeli (pilot, hostes, kabin görevlisi,) : istisna

Havacılığın bütün yer tesislerinde yürütülen işler (hava alanı, bilet satışı, atölye ve hangarlarda çalışanlar) : İş Kanunu

Zirai mücadele pilotları, yangın söndürme uçağı pilotları : İş Kanunu

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

İŞ KANUNU'NUN KAPSAMI

3. 50'den az işçi çalıştırılan (50 dahil) tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerlerinde veya işletmeleri

KOŞUL 1 : 50'den az işçi

KOŞUL 2 : Tarım işleri

Halkın faydalanmasına açık veya işyerinin eklentisi durumunda olan park ve bahçe işleri

İş Kanunu'nun kapsamı içine alınmıştır.

Örnek : Belediyelerin ve/veya diğer kamu kuruluşlarının halkın yararlanmasına açık park ve bahçe işlerinde iş sözl. ile çalışan işçiler

İş Kanunu

Aile ekonomisi sınırları içinde kalan tarımla ilgili her çeşit yapı işlerinde İş kanunu uygulanmaz

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

İŞ KANUNU'NUN KAPSAMI

4. Evde Yapılan El Sanatlarına İlişkin İşler

KOŞUL 1 :Bir ailenin üyeleri ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) hısımları arasında dışarıdan başka biri katılmayarak

KOŞUL 2 : evlerde yapılan

KOŞUL 3 : el sanatı işleri ;
üzerinde el emeğinin yoğun bulunduğu ;evlerde el tezgâhlarında yapılan halıcılık, dokumacılık, süslemecilik, oyuncakçılık gibi el sanatı niteliğinde bir iş olması

İŞ KANUNU'NUN KAPSAMI

5. Ev Hizmetleri

Bir evin günlük işlerini görmek üzere o yerde çalışan hizmetçi, aşçı, kâhya, şöför, bahçıvan vb. kişiler tarafından sürdürülen işler de Kanunun kapsamı dışında tutulmuşlardır.

6. Çıraklar

Çıraklar genel olarak 1986 tarihli 3308 sayılı "Mesleki Eğitim Kanunu'na" tabi olduklarından, İş Kanunu ilke olarak çırakları kapsamı dışında bırakmaktadır (İK m.4/1-f).

7. Sporcular

Profesyonel sporcular – Amatör sporcular

İstisna

Spor kulübünde diğer işlerde çalışanlar

İş Kanunu

İŞ KANUNU'NUN KAPSAMI

8. Rehabilite Edilenler

Özel merkezlerde, hastalık veya kaza sonucu bedence veya ruhça sakat kalanların kendi mesleklerinde veya yeni bir meslekte çalışabilmeleri için işe alıştırılmaları amacıyla yapılan çalışmalar da Kanunun kapsamı dışındadır (İK m.4/1-h).

9. 5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 3. Maddesinin Tarifine Uygun Üç Kişinin Çalıştığı İşyerleri

5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 3. maddesinin öngördüğü işyerlerinde en çok üç kişi ile yapılan işlere İş Kanunu hükümleri uygulanmaz (İK m.4/1-ı). Buna göre terzi, berber, tornacı, marangoz gibi esnaf ve küçük sanatkarların yanında çalışan ve üçü aşmayan işçilere İş Kanunu uygulanmayacaktır

2023/3

Aşağıdakilerden hangisi 4857 sayılı İş Kanunu'nun kapsamının dışında olduğu açıkça öngörülen iş veya iş ilişkilerinden biri değildir?

A) Ev hizmetleri

B) Aile ekonomisi sınırları içinde kalan tarımla ilgili her çeşit yapı işleri

C) Deniz ve hava taşıma işleri

D) Havacılığın bütün yer tesislerinde yürütülen işler

E) 50'den az işçi çalıştırılan (50 dahil) tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerleri veya işletmeleri

İŞ SÖZLEŞMESİ

Bir tarafın **bağımlı** olarak iş görmeyi(işçi), diğer tarafın ücret ödemeyi üstlendiği sözleşmeye denir .

1.İŞ SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI

- İş görme
- Bağımlılık (iş sözleşmesini diğer sözl.ayıran unsur)
- Ücret

2.İŞ SÖZLEŞMESİNİN ÖZELLİKLERİ

- Özel hukuk sözleşmesidir
- Sürekli bir sözleşme olması
- İşçinin şahsına bağlı olması
- Tam iki tarafa borç yüklemesi

İşçinin Borçları :

- İş Görme Borcu
- Sadakat Borcu
- Çalışma Koşullarına Uyma ve İtaat Borcu

İşverenin Borçları :

- Ücret Ödeme Borcu
- İ.S.G.Önlemleri Alma Borcu
- İşe Uygun İşçi Çalıştırma Borcu
- Buluşlarından Ötürü Ödeme Yapma Borcu
- Eşit Davranma Borcu (İş Kanunu md:5)

İŞ SÖZLEŞMESİ

3.İŞ SÖZLEŞMESİNDE ŞEKİL

KURAL : İş sözlezmesinde şekil şartı yoktur.

İSTİSNALARI : Yazılı şekilde yapılması zorunlu sözleşmeler şunlardır :

- Belirli süresi 1 yıl ve üzeri olan iş sözl.
- Çağrı üzerine çalışmaya dayalı iş sözl.
- Takım Sözl.
- Çıraklık Sözl.
- Gemi adamı ile yapılacak iş sözl.
- Gazeteci ile işveren arasındaki iş sözl.
- Toplu İş Sözl.
- Uzaktan çalışmaya sözl.

SINAVDA DİKKAT :

•Yazılı sözleşme olmayan durumlarda işveren işçiye **en geç 2 ay** içinde çalışma koşullarını gösteren yazılı bir belge vermekle yükümlüdür.
•Süresi 1 ayı geçmeyen iz sözl. bu yükümlülük söz konusu değildir.
•Belirli süreli iş sözl. 2 aylık süre dolmadan sona ermiş ise işveren bu belgeyi fesih tarihinde vermek zorundadır.

İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ

4..İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ

a)Sürekli ve Süreksiz İş Sözleşmesi

Nitelikleri bakımından ;

En çok 30 işgünü süren işlere ***süreksiz iş,***

30 işgününden fazla süren işlere ***sürekli iş*** denir

İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ

4..İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ

a)Sürekli ve Süreksiz İş Sözleşmesi

Nitelikleri bakımından en çok30 işgünü süren işlere ***süreksiz iş,***
30 işgününden fazla süren işlere ***sürekli iş*** denir

b)Çağrı Üzerine Çalışmaya Dayalı İş Sözleşmesi

İşçinin yapmayı üstlendiği işle ilgili olarak kendisine ihtiyaç duyulması halinde iş görme edimini yerine getireceğinin kararlaştırıldığı iş ilişkisidir. Ç.Ü.Ç.D.İ.S. Kısmi süreli bir sözleşme türüdür.

Kanuna göre işçinin ne kadar süreyle çalışacağını taraflar belirlemedikleri takdirde;
Haftalık çalışma süresi **20 saat** kararlaştırılmış sayılır.[Belirlenen sürede işçi çalıştırılsın veya çalıştırılmasın ücrete hak kazanır.]

İşveren çağrıyı **en az 4 gün önceden** yapmalıdır. İşveren her çağrıda işçiyi **en az 4 saat üst üste** çalıştırmak zorundadır.

İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ

4857 Sayılı kanuna göre çağrı üzerine çalışmalar ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Çağrı üzerine çalıştırılmak için belirlenen sürede işçi çalıştırılmasa dahi ücrete hak kazanır.

B) Çağrı üzerine çalışma içeren iş akitleri yazılı yapılmalıdır.

C) İşveren yapacağı çağrıyı en az 2 gün önceden yapmalıdır.

D) Aksi kararlaştırılmamış oldukça işçinin haftada 20 saat çalışacağı kabul edilir.

E) Aksi kararlaştırılmadıkça her bir çağrıda üst üste en az 4 saat çalışma yapılır.

İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ

c) Belirli ve Belirsiz Süreli İş Sözleşmesi

İş sözleşmesi yapılırken ne zaman sona ereceği kararlaştırılmamışsa, **"süresi belirsiz iş sözleşmesi"** söz konusu olur.
Taraflar sözleşmenin ne zaman sona ereceğini herhangi bir şekilde belirlemişlerse, bu sözleşmeye "**süresi belirli iş sözleşmesi**" denir.
İş hukukunda asıl olan belirsiz süreli sözleşmedir. Belirli süreli iş sözleşmesi istisnaidir. İş sözleşmesinin belirli süreli olduğunu ileri süren taraf iddiasını ispatla yükümlüdür.

Belirli Süreli Sözleşme için;
1. Belirli bir sürenin kararlaştırılması
2. Objektif nedenlerin bulunması

Belirli Süreli Sözleşmesinin hukuki sonuçları ;
Ayrımın önemi bu sözleşmelerin sona ermesi veya feshinde uygulanacak kuralların farklı olmasıdır. Sürenin bitimiyle kendiliğinden sona eren belirli süreli iş sözleşmesinde, işçinin **ihbar ve kıdem tazminatı hakkı yoktur**
Süresi belirli iş sözleşmesi ile çalışan işçiler iş güvencesi hükümlerinden **yararlanamazlar**

d)Tam Süreli(Full time) – Kısmi Süreli(Part time) İş Sözleşmesi

Kısmi Süreli Çalışma :
Haftalık çalışma süresinin emsal çalışmanın 2/3 oranına kadar yapılan çalışma

Tam Süreli Çalışma :
Normal haftalık çalışma süresi ile çalışma

e) Deneme Süreli İş Sözleşmesi

Tarafların birbirlerini denemek amacıyla iş sözleşmelerinde belirli bir süre kararlaştırmaları halinde "Deneme Süreli İş Sözleşmesi", kararlaştırmamaları halinde ise, "**Deneme Süresiz İş sözleşmesi"** söz konusudur.

Taraflar iş sözleşmelerine deneme süresi koyup koymamakta serbest olmakla birlikte, koydukları takdirde Kanunda öngörülen deneme süresine ilişkin emredici hükme uymak zorundadırlar

Deneme süresi **en çok 2 aydır.**

Kanunda öngörülen bu süreler azami sürelerdir. Bu bakımdan taraflar daha kısa bir deneme süresi de öngörebilirler. Ancak daha uzun bir deneme süresi kararlaştıramazlar.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ İLE **en çok 4 aya kadar arttırılabilir.**

Deneme Süreli Sözleşmesinin hukuki sonuçları ;

Deneme süresi içinde taraflar diledikleri anda bir neden göstermeksizin, bildirim süresine gerek olmaksızın iş sözleşmesini tazminatsız feshedebilirler.

Ancak işçinin çalıştığı günlere ait ücreti ve diğer hakları saklıdır.

Deneme süresi içinde tarafların tüm hak ve borçları devam eder.

Deneme süresi olarak geçen süre işçinin kıdemine dahildir.

İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ

g) Uzaktan Çalışma Sözleşmesi

Uzaktan çalışma; işçinin, işveren tarafından oluşturulan **iş organizasyonu kapsamında** iş görme edimini evinde ya da teknolojik iletişim araçları ile işyeri dışında yerine getirmesi esasına dayalı ve **yazılı olarak** kurulan iş ilişkisidir

Uzaktan çalışmada işçiler, esaslı neden olmadıkça salt iş sözleşmesinin niteliğinden ötürü emsal işçiye göre farklı işleme tabi tutulamaz.

İşveren, uzaktan çalışma ilişkisiyle iş verdiği çalışanın yaptığı işin niteliğini dikkate alarak **iş sağlığı ve güvenliği önlemleri hususunda çalışanı bilgilendirmek, gerekli eğitimi vermek, sağlık gözetimini sağlamak ve sağladığı ekipmanla ilgili gerekli iş güvenliği tedbirlerini almakla yükümlüdür.**

h) Takım Sözleşmesi

Uzaktan çalışmada işçiler, esaslı neden olmadıkça salt iş sözleşmesinin niteliğinden ötürü emsal işçiye göre farklı işleme tabi tutulamaz.Yazılı yapılır.

Sözleşmede her işçinin kimliği ve alacağı ücret ayrı ayrı gösterilir.

Takım sözleşmesinde isimleri yazılı işçilerden her birinin işe başlamasıyla, o işçi ile işveren arasında takım sözleşmesinde belirlenen şartlarla bir iş sözleşmesi yapılmış sayılır.

İşe başlamasıyla iş sözleşmesi kurulan işçilere ücretlerini işveren veya işveren vekili her birine ayrı ayrı ödemek zorundadır.

Takım kılavuzu için, takıma dahil işçilerin ücretlerinden işe aracılık veya benzeri bir nedenle **kesinti yapılamaz.**

İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ

2026/1 Sgs

4857 sayılı İş Kanunu'na göre iş sözleşmesi türlerine ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Çağrı üzerine çalışma sözleşmesinde işçi, çağrı üzerine çalıştırılmak için belirlenen sürede çalıştırılmazsa ücrete hak kazanamaz.

B) Nitelikleri bakımından en çok otuz iş günü süren işlere süreksiz iş, bundan fazla devam edenlere sürekli iş denir.

C) Belirli süreli işlerde veya belli bir işin tamamlanması veya belirli bir olgunun ortaya çıkması gibi objektif koşullara bağlı olarak işveren ile işçi arasında yazılı şekilde yapılan iş sözleşmesi belirli süreli iş sözleşmesidir.

D) Kısmî süreli çalışan işçinin ücret ve paraya ilişkin bölünebilir menfaatleri, tam süreli emsal işçiye göre çalıştığı süreye orantılı olarak ödenir.

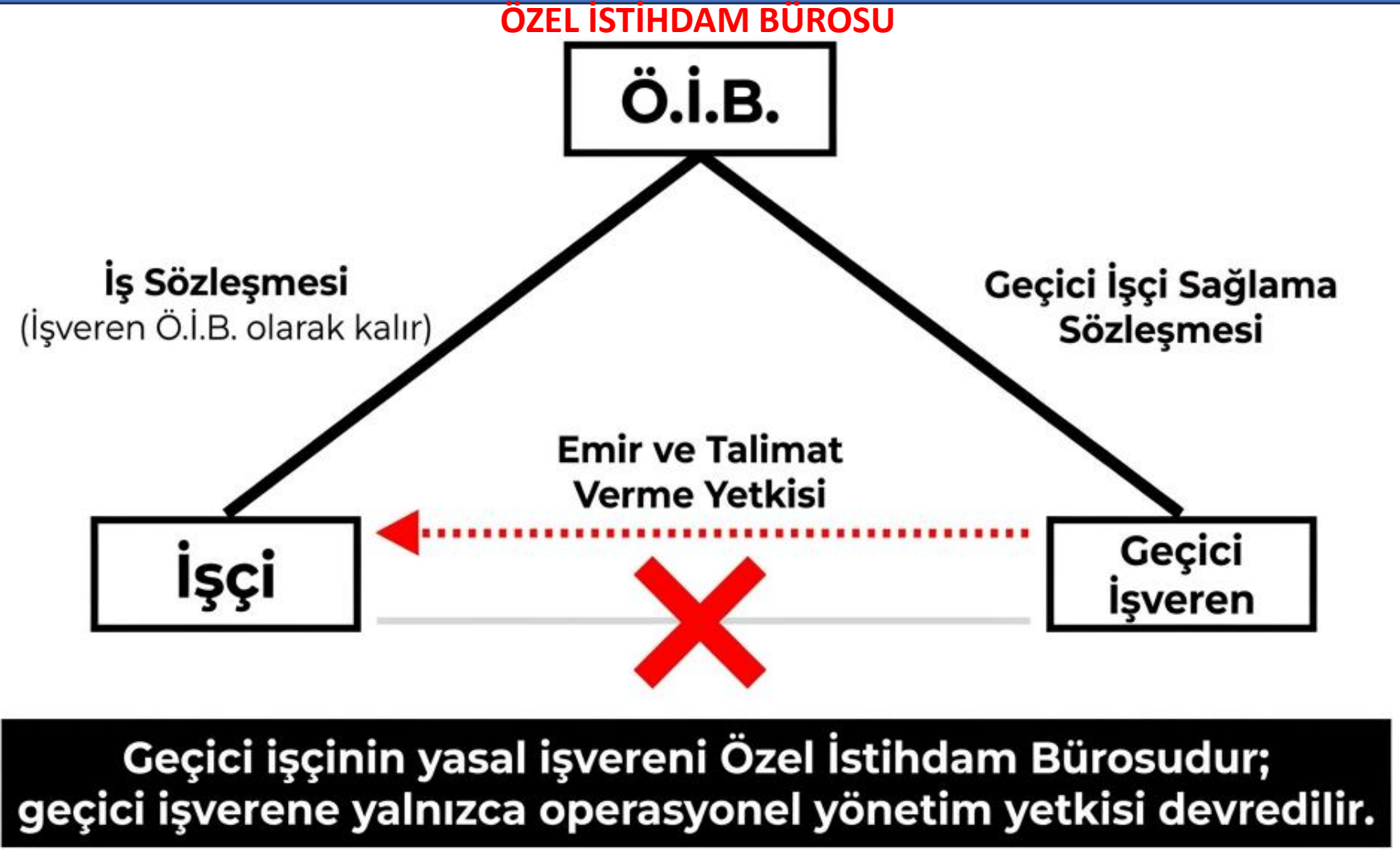
E) Deneme süreli iş sözleşmesinde, deneme süresi içinde taraflar iş sözleşmesini bildirim süresine gerek olmaksızın ve tazminatsız feshedebilir

2026/1 Yeterlilik

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, bir iş yerinde deneme süresi toplu iş sözleşmesiyle en fazla kaç aya kadar uzatılabilir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 6

GEÇİCİ İŞ İLİŞKİSİ

Geçici işçinin yasal işvereni Özel İstihdam Bürosudur; geçici işverene yalnızca operasyonel yönetim yetkisi devredilir.

Geçici İş İlişkisi Kurma Yöntemleri ve Yasal Süreler

Özel İstihdam Bürosu Aracılığıyla	Holding Bünyesinde / Aynı Şirketler Topluluğunda Görevlendirme
Süre Sınırı: **En fazla 4 ay** Yenileme: Toplam 8 ayı geçmemek üzere en fazla 2 defa yenilenebilir.	Süre Sınırı: **En fazla 6 ay** Yenileme: En fazla 2 defa yenilenebilir.

Süre Sınırı Olmayan Özel Durumlar

Aşağıdaki hallerde geçici iş ilişkisi süre sınırı olmaksızın kurulabilir:

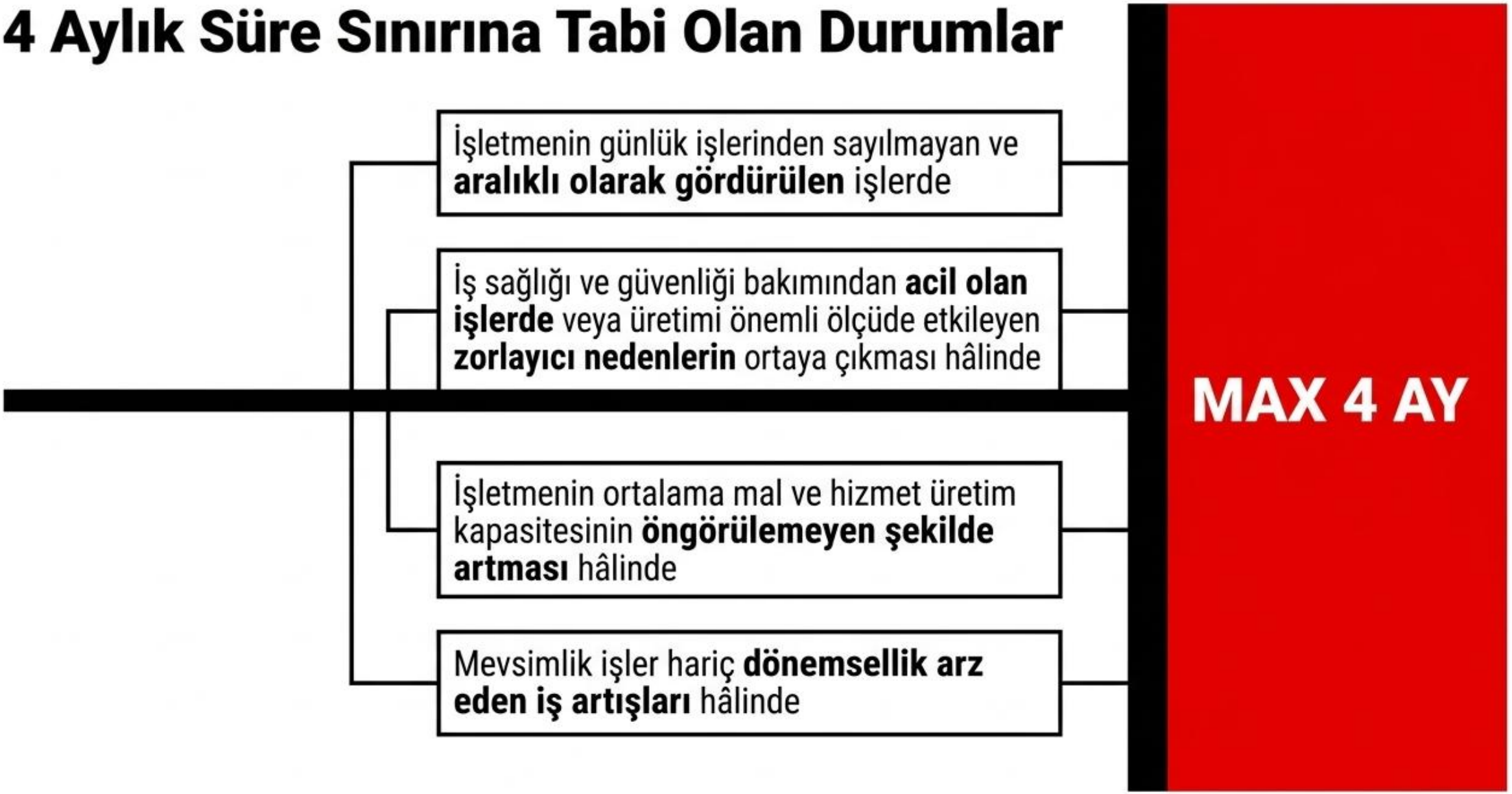
İş sözleşmesinin askıda kaldığı haller

(İşçinin askerlik hizmeti vb. durumlarda, sözleşmenin askıda kaldığı süre boyunca)

Mevsimlik tarım işlerinde

Ev hizmetlerinde

4 Aylık Süre Sınırına Tabi Olan Durumlar

Sayısal Sınırlar (Kota Kuralı)

Dörtte Bir Kuralı: Geçici iş ilişkisi ile çalıştırısı, işyerinde çalıştırılan toplam işçi sayısının 1/4'ünü geçemez.

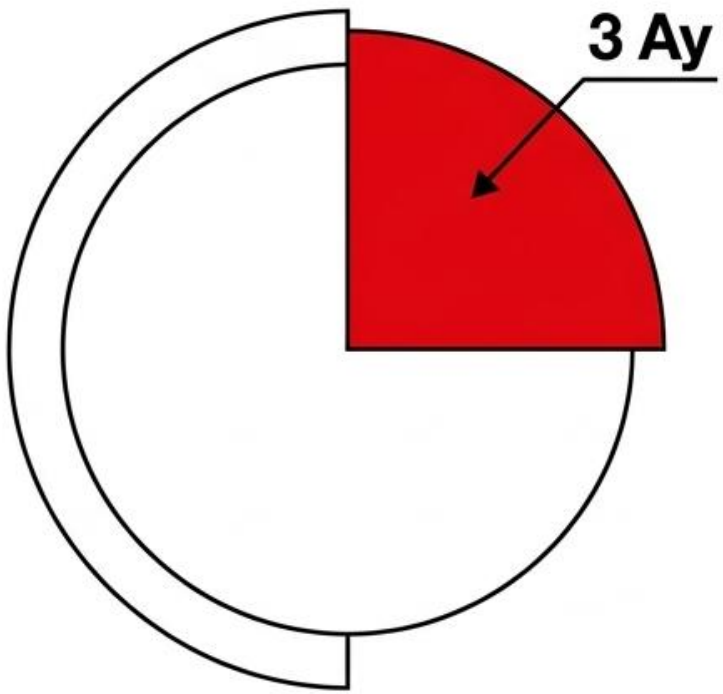
İstisna: 10 ve daha az işçi çalıştırılan işyerlerinde **5 işçiye kadar geçici** iş ilişkisi kurulabilir.

Özel İstihdam Bürosunun Yükümlülükleri

Zorunlu Unsurlar	Yasaklı Hükümler
Geçici işçi sağlama sözleşmesinde yer alması gerekenler: - Sözleşmenin başlangıç ve bitiş tarihi - İşin niteliği - Ö.İ.B. hizmet bedeli - İşveren ve büronun özel yükümlülükleri	**İşçinin aşağıdaki haklarını engelleyen hükümler sözleşmeye konulamaz:** - Hizmet bittikten sonra İŞKUR'dan veya başka bir Ö.İ.B.'den hizmet alması - Geçici işveren veya farklı bir işverenin yanında çalışması

Gemini Notebook

Bekleme Süresi ve Ücret Koruması

İşçinin ne kadar süre işe çağrılmazsa haklı nedenle sözleşmeyi feshedebileceği belirtilmelidir.

Bu süre 3 ayı geçemez.

Bu bekleme dönemine ilişkin Ö.İ.B. ile işçi arasındaki sözleşmede:

- Ücretin tamamının ödenmesine devam edileceği kararlaştırılabilir.
- Ücretin bir kısmının ödeneceği kararlaştırılabilir.
- Ö.İ.B.'nin bekleme süresince hiç ücret ödemeyeceği özel koşul olarak konulabilir.

Geçici İşçinin Yükümlülükleri ve Sınırları

İSG Eğitimleri

Geçici işveren tarafından verilmesi zorunlu olan 6331 sayılı Kanun madde 17/6 kapsamındaki İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimlerine **katılmakla yükümlüdür.**

Kusur ve Zarar

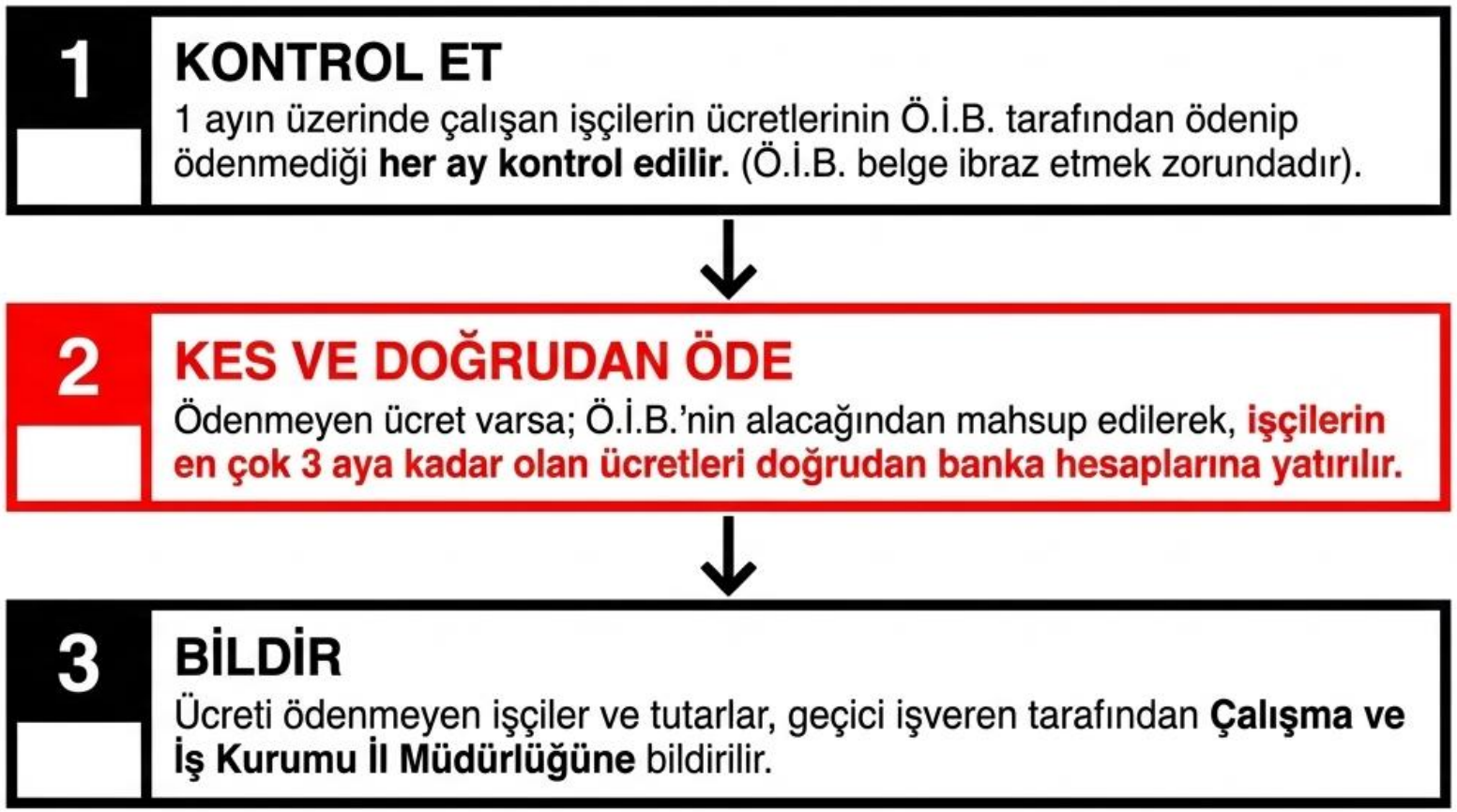
İşyerine ve işe ilişkin olmak kaydıyla, **kusuru ile neden olduğu zarardan** geçici işverene karşı sorumludur.

Finansal Sınır

Ö.İ.B.'nin hizmet bedeline mahsup edilmek üzere geçici işverenden **avans veya borç alamaz.**

Ücret Ödenmeme Durumunda İşverenin Müdahale Protokolü

Mutlak Yasaklar (Kırmızı Çizgiler)

Aşağıdaki durumlarda Geçici İş İlişkisi kesinlikle **KURULAMAZ:**

Grev ve lokavtın uygulanması sırasında.

Kamu kurum ve kuruluşlarında.

Yer altında maden çıkarılan işyerlerinde.

Toplu işçi çıkarılan işyerlerinde (8 ay süresince).

Yasal Bekleme Süreleri

Aynı İş İçin

Belirtilen yasal sürenin sonunda, **aynı iş için 6 ay geçmedikçe** yeniden geçici iş ilişkisi kurulamaz.

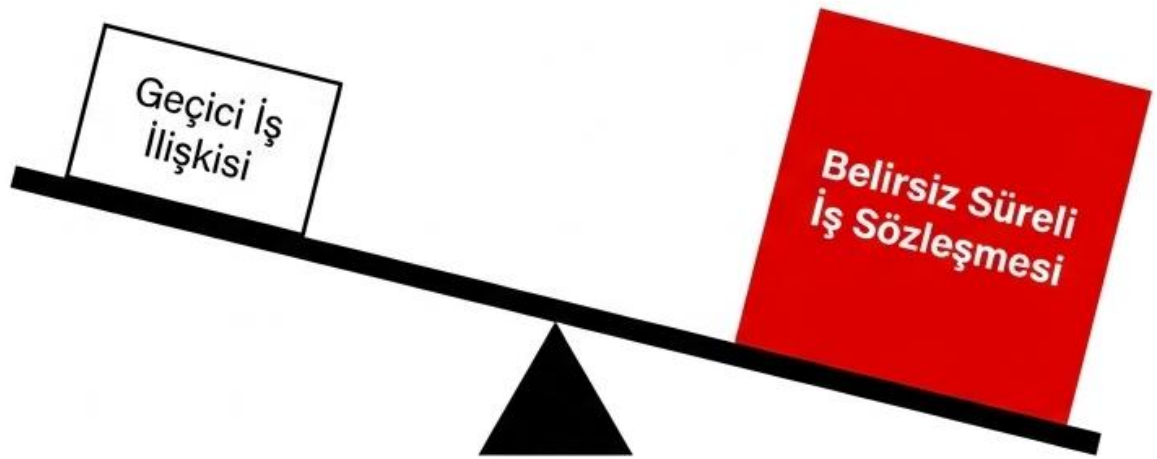
Feshedilen İşçi İçin

İşveren tarafından iş sözleşmesi feshedilen işçi ile, **feshin üzerinden 6 ay geçmeden** geçici iş ilişkisi kurulamaz.

Hukuki Dönüşüm Riski: Süre Sınırının Aşılması

Sözleşmede belirtilen sürenin dolmasına rağmen geçici iş ilişkisinin **fiilen devam** etmesi halinde **büyük bir hukuki statü değişikliği** yaşanır.

Geçici işçi çalıştıran işveren ile işçi arasında, sözleşmenin sona erme tarihinden itibaren otomatik olarak **Belirsiz Süreli İş Sözleşmesi** kurulmuş sayılır. Tüm yasal sorumluluk kalıcı olarak işverene geçer.

2026/2 Sgs

4857 sayılı İş Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi özel istihdam büroları aracılığı ile geçici iş ilişkisi kurulmasına izin verilen iş, işyeri veya hâllerden biri değildir?

A) Yer altında maden çıkarılan işyerleri
B) Üretimi önemli ölçüde etkileyen zorlayıcı nedenlerin ortaya çıkması hâli
C) İşletmenin günlük işlerinden sayılmayan ve aralıklı olarak gördürülen işler
D) Ev hizmetleri
E) Mevsimlik işler hariç dönemsellik arz eden iş artışları hâli

2022 Adli Yargı

4857 sayılı İş Kanunu'na göre geçici iş ilişkisiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Geçici işçinin; geçici işçiyi çalıştıran işverenin iş yerindeki çalışma süresince temel çalışma koşulları, bu işçilerin aynı işveren tarafından aynı iş için doğrudan istihdamı hâlinde sağlanacak koşulların altında olamaz.
B) Geçici işçi, çalışmadığı dönemlerde özel istihdam bürosundaki eğitim ve çocuk bakım hizmetlerinden yararlandırılır.
C) Geçici işçi, geçici işçi çalıştıran işverenden özel istihdam bürosunun hizmet bedeline mahsup edilmek üzere avans veya borç alabilir.
D) Geçici işçi, iş yerine ve işe ilişkin olmak kaydıyla kusuruyla neden olduğu zarardan dolayı geçici işçiçalıştıran işverene karşı sorumludur.
E) Geçici işçi çalıştıran işveren, iş sözleşmesi feshedilen işçisini fesih tarihinden itibaren 6 ay geçmeden geçici iş ilişkisi kapsamında çalıştıramaz.

İŞ SÖZLEŞMESİ

5.İŞ SÖZLEŞMESİ YAPMA ZORUNLULUĞU

a)İşverenler tarafından 50 ve daha fazla işçi çalıştırmaları halinde
Özel işyerlerinde **%3 ENGELLİ**
Kamu işyerlerinde ise **%4 ENGELLİ**, ve **%2 ESKİ HÜKÜMLÜ** çalıştırmakla yükümlüdürler

50 Sayısının Tespiti (İş Kan.md.30)

Aynı il sınırları içinde birden fazla işyeri bulunan işverenin toplam işçi sayısına göre hesaplanır.

Belirli ve belirsiz süreli iş sözl.göre göre çalıştırılan işçiler esas alınır.

Kısmi süreli iş sözl.göre çalışanlar çalışma süreleri dikkate alınarak **tam süreli çalışmaya dönüştürülür.**

İşyerinin işçisi iken engelli hale gelenlere öncelik verilir.

Yeraltı ve sualtı işlerinde engelli çalıştırılamaz ve işçi sayısının tespitinde dikkate alınmaz.

Çalıştırılan engelli ve eski hükümlü işçiler toplam işçi sayısının hesabında dikkate alınmaz

Oranın hesaplanmasında yarıma kadar kesirler dikkate alınmaz, yarım ve daha fazla olanlar tama dönüştürülür.

Elara’nın Gaziantep'te bulunan dikiş atölyesinde 110 tam süreli, 20 de kısmi süreli çalışan personel bulunmaktadır. Kısmi süreli çalışan personel yarım gün mesai yapmaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu'na göre bu iş yerinde çalıştırması gereken engelli işçi sayısı kural olarak en az kaçtır?

A)2 B)3 C)4 D)6 E) 7

4857 sayılı İş Kanunu’na göre, işverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde, toplam çalışan sayılarının yüzde 3 kadar engelli çalıştırmakla yükümlüdürler.
Bu yükümlülük kapsamında işverenin toplam çalışan sayısının belirlenmesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A. İşverenin aynı iş kolundaki tüm işyerlerinde çalışanlar hesaba katılır.
B. İşyerinin işçisi iken engelli hâle gelenlere öncelik tanınır
C. Sadece belirsiz süreli iş sözleşmesi ile çalışanlar hesaba katılır.
D. Sadece belirli süreli iş sözleşmesi ile çalışanlar hesaba katılır.
E. Kısmî süreli iş sözleşmesi ile çalışanlar hesaba katılmaz

2025/2 Hmgs

Özel sektörde faaliyette bulunan bir iş yerinde;

20 çırak,

100 belirsiz süreli iş sözleşmesi ile yer altında çalışan işçi,

100 belirsiz süreli iş sözleşmesi ile kara taşıma işlerinde çalışan işçi bulunmaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu'na göre işveren, bu iş yerinde en az kaç tane engelli işçi çalıştırmak zorundadır?

A) 3

B) 4

C) 6

D) 7

E) 8

2025/1 Hmgs

4857 sayılı İş Kanunu'na göre engelli işçi çalıştırma zorunluluğuyla ilgili;

I. Yer altı ve su altı işlerinde engelli işçi çalıştırılamaz.
II. Bir iş yerinde çalıştırılacak engelli işçi sayısının tespitinde sadece belirsiz süreli iş sözleşmesine göre çalıştırılan işçiler esas alınır.
III. İş yerinin işçisiyken engelli hâle gelenlere öncelik tanınır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

İŞ SÖZLEŞMESİ YAPMA ZORUNLULUĞU

Dikkat toplu işten çıkarma durumunda 8 ay geçmeden geçici işçi çalıştırılamaz.

b)İşveren toplu işçi çıkarmanın kesinleşmesinden itibaren **6 ay içinde** aynı nitelikteki iş için yeniden işçi almak istediği takdirde nitelikleri uygun olanları tercihen işe çağırır.

c) Bir işyerinden malulen ayrılmak zorunda kalıp da sonradan maluliyeti ortadan kalkan işçiler eski işyerlerinde tekrar işe alınmalarını istedikleri takdirde, işveren bunları eski işleri veya benzeri işlerde boş yer varsa derhal, yoksa boşalacak ilk işe başka isteklilere tercih ederek, o andaki şartlarla işe almak zorundadır. Aranan şartlar bulunduğu halde işveren iş sözleşmesi yapma yükümlülüğünü yerine getirmezse, işe alınma isteğinde bulunan eski işçiye altı aylık ücret tutarında tazminat öder.

d) Herhangi bir askeri ve kanuni ödev dolayısıyla işinden ayrılan ***işçiler bu ödevin sona ermesinden başlayarak iki ay içinde*** işe girmek istedikleri takdirde işveren bunları eski işleri veya benzeri işlerde boş yer varsa derhal, yoksa boşalacak ilk işe başka isteklilere tercih ederek, o andaki şartlarla işe almak zorundadır. Aranan şartlar bulunduğu halde işveren iş sözleşmesi yapma yükümlülüğünü yerine getirmezse, işe alınma isteğinde bulunan eski işçiye **üç aylık ücret tutarında tazminat** öder**.**

e) İşçi kuruluşlarında (Sendika vb.) ***yönetim görevi biten işçi; 1 ay içinde ayrıldığı işyerinde işe başlatılmak üzere işverene başvurabilir***. İşveren talep tarihinden itibaren 1 ay içinde bu kişileri o andaki şartlarla eski işlerine veya eski işlerine uygun bir diğer işe başlatmak zorundadır.

f) Basın İş Kanunundan kaynaklanan bu zorunluluğa göre işveren**;** ***hastalanan gazetecinin iş sözl. 6 ay süre ile feshedememektedir***. Gazetecinin uğradığı hastalıkğın 6 aydan fazla sürmesi halinde ise iş sözl. feshi yoluna gidilebilmektedir. Bu sebeple iş sözl.feshedilen gazetecinin **1 yıl** içinde iyileşmesi ve işv. Başvurması halinde boş yer olması koşuluyla işv. Gazeteci ile iş sözl.yapma zorunluluğu altındadır**.**

İŞ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ

İş Kanununa Özgü Sebeplerle Sona Ermesi :

(md.17) Süreli Fesih Yoluyla Sona Ermesi
(md.24/ 25) Derhal Fesih Yoluyla Sona Ermesi

SÜRELİ FESİH (md.17)

İş sözleşmesi işçi veya işverenin tek taraflı irade beyanları ile sona erdirilebilir. Taraflardan birinin sözleşmeyi sona erdiren irade beyanına **fesih bildirimi** denir. İş Sözleşmesinin Sona Erdiği Tarih fesih bildirim anı değil kıdemine göre belirlenen ihbar süresinin sonudur.

HİZMET SÜRESİ	BİLDİRİM SÜRELERİ
6 aydan az	2 hafta
6 ay(tam) – 1,5 yıl(tam)	4 hafta
1,5 yıldan fazla – 3 yıl(tam)	6 hafta
3 yıldan fazla	8 hafta

Geçerli sebeplerle Süreli fesih sadece süresi belirsiz iş sözleşmeleri için uygulananabilir.

İşveren, işçinin talebi olmasa dahi iş arama izni vermek zorundadır.
İşveren, işçinin talep etmesi durumunda iş arama iznini toplu kullandırmak zorundadır.

İş sözleşmesi işçi tarafından feshedilmiş olsa da işveren işçiye bildirim süreleri içinde iş arama izni vermek
zorundadır. Bildirim süresi varsa iş arama izni de vardır

BİLDİRİM SÜRELERİ İÇERİSİNDE TARAFLARIN DURUMU :

Bildirim süreleri Asgari olup sözleşme ile **arttırılabilir**.

Taraflar iş sözl.doğan borçlarını tam ve eksiksiz yerine getirmekle yükümlüdür.

İşçinin kıdemine dahildir.

İşveren işçisine her gün ücretinden kesinti yapmadan en az **2 saat Y.İ.A.İ**. vermekle yükümlüdür.

İşçi bu izinleri toplu (bildirim sürelerinin son gününe denk getirmek ve işverene bild.)kullanma hakkına sahiptir.

İşveren işçiye Y.İ.A.İ. kullandırmaz çalıştırır ise çalışmadan alacağı ücrete ilaveten **çalıştırdığı sürenin ücretini %100 zamlı olarak öder.**

Bildirim şartına uymayan taraf(İşçi yada İşveren) **bildirim süresine ilişkin ücret tutarında tazminat ödemek zorundadır.** **Tazminata uygulanacak faiz yasal faizdir.**

İşveren bildirim süresine ait ücreti peşin vermek suretiyle iş sözleşmesini feshedebilir.[Sadece işv.verilmiş bir haktır.]

İŞ SÖZLEŞMESİ

2023/1

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, yeni iş arama izniyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Bildirim süreleri içinde işveren, işçiye yeni bir iş bulması için gerekli olan iş arama iznini iş saatleri içinde ve ücret kesintisi yapmadan vermeye mecburdur.
B) İş sözleşmesini bildirim süresi vererek fesheden işçi de yeni iş arama izninden yararlanabilir.
C) İş arama izninin süresi günde iki saatten az olamaz.
D) İş arama iznini toplu kullanmak isteyen işçi, bunu işten ayrılacağı günden evvelki günlere rastlatmak ve bu durumu işverene bildirmek zorundadır.
E) Bildirim süresini kullandırmakla birlikte iş arama izni esnasında işçiyi çalıştıran işveren, bildirim süresine ilişkin ücret tutarında tazminat ödemek zorundadır.

İŞ SÖZLEŞMESİ

2025/2 Hmgs

4857 sayılı İş Kanunu'na göre yeni iş arama izniyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İşçinin başka bir iş bulmaksızın iş sözleşmesini bildirim süresi vererek feshettiği bir ihtimalde işçi, yeni iş arama iznine dair yasal düzenlemeden yararlanır.

B) İşveren, yeni iş arama izni için işçiyi çalıştırmadığı süre nedeniyle işçinin ücretinde kesintiye gidebilir.

C) Yeni iş arama izninin süresi, kural olarak günde 2 saatten az olamaz.

D) Yeni iş arama iznini toplu kullanmak isteyen işçi, bunu işten ayrılacağı günden önceki günlere rastlatmak ve bu durumu işverenine bildirmek zorundadır.

E) İş sözleşmesini sağlık sebepleriyle haklı nedenle ve bildirim süresi vermeksizin derhâl fesheden işçi, yeni iş arama izninden yararlanamaz.

SÜRELİ FESİH (md.17)

2026/2 Yeterlilik

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, yeni iş arama izniyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) İşveren yeni iş arama iznini vermez veya eksik kullandırırsa o süreye ilişkin ücret işçiye ödenmez.
B) İşveren iş saatleri içinde ve ücret kesintisi yapmadan izin vermeye mecburdur.
C) İş arama izninin süresi, günde iki saatten az olamaz.
D) İşçi isterse iş arama izin saatlerini birleştirerek toplu kullanabilir.
E) İşveren, iş arama izni esnasında işçiyi çalıştırır ise işçinin izin kullanarak bir çalışma karşılığı olmaksızın alacağı ücrete ilaveten, çalıştırdığı sürenin ücretini yüzde yüz zamlı öder.

SÜRELİ FESİH (md.17)

FESHİN GEÇERLİ SEBEBE DAYANDIRILMASI :

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, iş güvencesi kapsamında olan işçinin iş sözleşmesini süreli fesih yoluyla fesih eden işveren, ***işçinin yeterliliği veya davranışları, işletmenin, işyerinin ya da işin gereklerinden kaynaklanan*** geçerli bir sebebe dayanmak zorundadır (İK m.18) Madde hükmünden de anlaşılabileceği üzere, geçerli sebep gösterme yükümlülüğü işveren aittir.

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, iş sözleşmesinin süreli feshine ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Bildirim süresi içerisinde verilecek yeni iş arama izni günde iki saatten az olamaz.
B) Yasada düzenlenen bildirim süreleri sözleşmelerle artırılabilir.
C) Bildirim şartına uymayan işçiden ihbar tazminatı talep edilemez, yalnızca işverenin zararı varsa genel hükümlere göre tazmini talep edilebilir.
D) İşveren bildirim süresine ait ücreti peşin vermek suretiyle iş sözleşmesini feshedebilir.
E) İhbar tazminatının zamanaşımı süresi 5 yıldır.

SÜRELİ FESİH (md.17)

SÖZLEŞMENİN FESHİNDE USUL :

İşveren fesih bildirimini yazılı olarak yapmak ve fesih sebebini açık ve kesin bir şekilde belirtmek zorundadır.
Hakkındaki iddialara karşı savunmasını almadan bir işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesi, o işçinin davranışı veya verimi ile ilgili nedenlerle feshedilemez.

İş Aktinin feshi işçinin davranışlarından kaynaklanıyor ise savunması alınmadan iş akti feshedilemez.

USULSÜZ SÜRELİ FESİH :

Taraflar, Kanunda öngörülen 2-8 haftalık bildirim süresi verme şartına veya bildirim şartına uymadan iş sözleşmesini feshederse, usulsüz fesih yapmış olur. Bu nedenle İş Kanunu'na göre, "bildirim şartına uymayan taraf bildirim süresine ilişkin ücret tutarında tazminat ödemek zorundadır" (İK m.17/4). **Tazminata uygulanacak faiz yasal faizdir.**

FESİH BİLDİRİMİNE İTİRAZ

İŞ GÜVENCESİ KAPSAMINDA OLAN İŞÇİ İŞE İADE DAVASI AÇABİLİR.
İŞ GÜVENCESİ KAPSAMININ KOŞULLARI (md.18)

1. Belirsiz Süreli İş Sözl. ile çalışmak
İşçinin iş güvencesi kapsamına girebilmesi için belirsiz süreli iş sözleşmesi ile çalışıyor olması gerekir

2. En az 6 aylık kıdeme sahip olmak
İşçinin altı aylık kıdemi, **aynı işverenin** bir veya değişik işyerlerinde geçen süreler birleştirilerek hesap edilir.Yer altı işlerinde çalışan işçilerde kıdem şartı aranmaz.

3. Aynı iş kolunda 30 veya daha fazla işçi çalıştıran bir işyerinde çalışmak
İşverenin **aynı işkolunda** birden fazla işyerinin bulunması halinde, işyerinde çalışan işçi sayısı, bu işyerlerinde çalışan toplam işçi sayısına göre belirlenir. (İK m.18/5)

4. İşletmenin bütününü sevk ve idare eden işveren vekili ve yardımcıları ile işyerinin bütününü sevk ve idare eden ve işçiyi işe alma ve işten çıkarma yetkisi bulunan işveren vekillerinden olmamak

İş güvencesinden yararlanmak için altı aylık kıdem ve iş yerinde otuz işçi çalışması şartları, iş sözleşmeleri veya toplu iş sözleşmeleriyle hafifletilebilir veya kaldırılabilir.

İŞ GÜVENCESİ KAPSAMI DIŞINDA

İş güvencesinin kapsamı dışında kalan işçinin iş sözleşmesinin kötü niyetle feshedilmesi halinde işveren işçisine **bildirim tazminatının 3 katı tutarında KÖTÜ NİYET TAZMİNATI** ödemekle yükümlü hale gelir.

Aynı iş kolunda çalışan 30 işçi hesabında Çıraklar,stajerler,geçici(ödünç) iş sözleşmesi ile çalıştırılanlar ve alt işverenin işçileri katılmaz.

FESİH BİLDİRİMİNE İTİRAZ

2026/1 Sgs

“---- işçi çalıştıran işyerlerinde ---- kıdemi olan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işveren, işçinin yeterliliğinden veya davranışlarından ya da işletmenin,işyerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir sebebe dayanmak zorundadır. Yer altı işlerinde çalışan işçilerde kıdem şartı aranmaz.”

6-4857 sayılı İş Kanunu’na göre yukarıdaki boşluklara gelmesi gereken ifadeler, aşağıdakilerden hangisinde doğru bir şekilde verilmiştir?

A) On veya daha fazla / en az bir yıllık
B) Otuz veya daha fazla / en az altı aylık
C) Otuz veya daha fazla / en az bir yıllık
D) Elli veya daha fazla / en az altı aylık
E) Elli veya daha fazla / en az bir yıllık

FESİH BİLDİRİMİNE İTİRAZ

İŞ GÜVENCESİ KAPSAMINDA OLMA	İŞ GÜVENCESİ KAPSAMI DIŞILIK
İşverenin iş sözleşmesini feshi için geçerli fesih sebebi gerekir.	İşverenin iş sözleşmesini feshi için geçerli fesih sebebi gerekmez.
Geçerli fesih sebebi yoksa işçi İŞE İADE davası açabilir.	İşçi İŞE İADE davası açamaz.
İşveren, iş sözleşmesini işçinin davranışlarına veya verimliliğine dayandırdığı geçerli fesih hallerinde işçinin savunmasının alınması zorunludur.	İşverenin iş sözleşmesini feshederken işçinin savunmasını alması gerekmez.

FESİH BİLDİRİMİNE İTİRAZ ve USUL

İş sözleşmesi feshedilen işçi, fesih bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile fesih bildiriminin tebliği tarihinden **itibaren bir ay** içinde işe iade talebiyle, İş Mahkemeleri Kanunu hükümleri uyarınca **arabulucuya** başvurmak zorundadır.

Fesih Bildirim Tarihi

1 ay içerisinde

Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların, işçinin işe başlatılması konusunda anlaşmaları hâlinde;

a) İşe başlatma tarihini,

b) İşçinin boşta geçen süreye ilişkin ücret ve diğer hakları

c) İşçinin işe başlatılmaması durumunda tazminatın parasal miktarını, belirlemeleri zorunludur.

Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren **üç hafta içinde** sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilir.

Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamaması hâlinde, son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren, **iki hafta** içinde iş mahkemesinde dava açılabilir.

İŞE İADE DAVASI

KARAR: İŞÇİNİN LEHİNE
İşçi kesinleşen mahkeme kararının tebliğinden itibaren **10 işgünü** içinde işe başlamak için işverene başvuruda bulunmak zorundadır. İşçi bu süre içinde başvuruda bulunmaz ise, işverence yapılmış olan fesih geçerli bir fesih sayılır ve işveren sadece bunun hukuki sonuçları ile sorumlu olur.

işveren, işçiyi **1 ay** içinde işe başlatmak zorundadır.
İşveren işçiyi işe **başlatır** ise

işçiye **en çok dört aya** kadar doğmuş bulunan ücret ve diğer hakları ödenir
(boşta geçen süre)

İşçiyi başvurusu üzerine işveren **bir ay içinde işe başlatmaz** ise,

işçiye **en çok dört aya** kadar doğmuş bulunan ücret ve diğer hakları ödenir
(boşta geçen süre)
işçiye **en az dört aylık ve en çok sekiz aylık** ücreti tutarında tazminat ödemekle yükümlü olur.

KARAR: İŞVERENİN LEHİNE
Fesih geçerli hale gelmiştir. Geçerli Feshin hukuki sonuçları doğar.

Toplu iş sözleşmesi yada iş sözleşmesi ile yapılan bir değişiklik, geçersiz veya haksız sebeple yapılan feshin sonuçlarına (1 ay içinde başlatma, tazminat, çalıştırılmadığı sürenin ücreti) ilişkinse, İŞÇİ LEHİNE DE OLSA DEĞİŞTİRİLEMEZ

2 hafta içinde

Mahkemece verilen karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde,

Bölge Adliye Mahkemesi ivedilikle ve kesin olarak karar verir.

HAKLI SEBEPLE (DERHAL) FESİH

İŞÇİ YÖNÜNDEN DERHAL FESİH (md.24)

I. Sağlık sebepleri:

a) İş sözleşmesinin konusu olan işin yapılması işin niteliğinden doğan bir sebeple işçinin sağlığı veya yaşayışı için tehlikeli olursa.
b) İşçinin sürekli olarak yakından ve doğrudan buluşup görüştüğü işveren yahut başka bir işçi bulaşıcı veya işçinin işi ile bağdaşmayan bir hastalığa tutulursa.

II. Ahlak ve iyiniyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri

a) İş sözleşmesi yapıldığı sırada işverenin sözleşmenin esaslı noktalarında işçiyi yanıltırsa.

b) İşveren işçinin veya ailesi üyelerinden birinin şeref ve namusuna dokunacak şekilde sözler söyler, davranışlarda bulunursa veya işçiye cinsel tacizde bulunursa.

c) İşveren işçiye veya ailesi üyelerinden birine karşı sataşmada bulunur veya gözdağı verirse, yahut işçiyi veya ailesi üyelerinden birini kanuna karşı davranışa özendirir, kışkırtır, sürükler, yahut işçiye ve ailesi üyelerinden birine karşı hapsi gerektiren bir suç işlerse yahut işçi hakkında şeref ve haysiyet kırıcı asılsız ağır isnad veya ithamlarda bulunursa.

e) İşveren tarafından işçinin ücreti kanun hükümleri veya sözleşme şartlarına uygun olarak hesap edilmez veya ödenmezse,

d) İşçinin diğer bir işçi veya üçüncü kişiler tarafından işyerinde cinsel tacize uğraması ve bu durumu işverene bildirmesine rağmen gerekli önlemler alınmazsa.

f) Ücretin parça başına veya iş tutarı üzerinden ödenmesi kararlaştırılıp da işveren tarafından işçiye yapabileceği sayı ve tutardan az iş verildiği hallerde, aradaki ücret farkı zaman esasına göre ödenerek işçinin eksik aldığı ücret karşılanmazsa, yahut çalışma şartları uygulanmazsa

III. Zorlayıcı sebepler:

İşçinin çalıştığı işyerinde **bir haftadan fazla süre** ile işin durmasını gerektirecek zorlayıcı sebepler ortaya çıkarsa.
1 hafta = Günlük ücretin yarısı

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

HAKLI SEBEPLE (DERHAL) FESİH

İŞVEREN YÖNÜNDEN DERHAL FESİH (md.25)

I. Sağlık sebepleri:

a) İşçinin kendi kastından veya derli toplu olmayan yaşayışından yahut içkiye düşkünlüğünden doğacak bir hastalığa yakalanması veya engelli hâle gelmesi durumunda, bu sebeple doğacak **devamsızlığın ardı ardına 3 iş günü veya bir ayda 5 iş gününden fazla sürmesi**

c) İşçinin hastalık, kaza, doğum ve gebelik gibi hallerde **devamsızlığın bildirim sürelerini + 6 haftayı aşması**
2,4,6,8 hafta + sabit

Doğum ve gebelik hallerinde bu süre 74 üncü maddedeki sürenin bitiminde başlar

b)İşçinin tutulduğu hastalığın tedavi edilemeyecek nitelikte olduğu ve işyerinde çalışmasında sakınca bulunduğunun Sağlık Kurulunca saptanması durumunda

II. Ahlak ve iyiniyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri

a) İş sözleşmesi yapıldığı sırada işçinin sözleşmenin esaslı noktalarında işvereni yanıltması.

b) İşçinin, işveren yahut bunların aile üyelerinden birinin şeref ve namusuna dokunacak sözler sarfetmesi veya davranışlarda bulunması, yahut işveren hakkında şeref ve haysiyet kırıcı asılsız ihbar ve isnadlarda bulunması.

c) İşçinin işverenin başka bir işçisine cinsel tacizde bulunması.

d) İşçinin işverene yahut onun ailesi üyelerinden birine yahut işverenin başka işçisine sataşması, işyerine sarhoş yahut uyuşturucu madde almış olarak gelmesi ya da işyerinde bu maddeleri kullanması.

İŞ SÖZLEŞMESİ

e) İşçinin, işverenin güvenini kötüye kullanmak, hırsızlık yapmak, işverenin meslek sırlarını ortaya atmak gibi doğruluk ve bağlılığa uymayan davranışlarda bulunması.

f) İşçinin, işyerinde, 7 günden fazla hapisle cezalandırılan ve cezası ertelenmeyen bir suç işlemesi

g) İşçinin işverenden izin almaksızın veya haklı bir sebebe dayanmaksızın
devamsızlığın ardı ardına 2 işgünü veya bir ay içinde 2 defa herhangi bir tatil gününden sonraki iş günü, yahut bir ayda 3 işgünü işine devam etmemesi.

h) İşçinin yapmakla ödevli bulunduğu görevleri kendisine hatırlatıldığı halde yapmamakta ısrar etmesi.

ı) İşçinin kendi isteği veya savsaması yüzünden işin güvenliğini tehlikeye düşürmesi, **işyerinin malı olan veya malı olmayıp da eli altında bulunan makineleri, tesisatı veya başka eşya ve maddeleri otuz günlük ücretinin tutarıyla ödeyemeyecek derecede hasara ve kayba uğratması.**

HAKLI SEBEPLE (DERHAL) FESİH

III. Zorlayıcı sebepler:

İşçiyi işyerinde **bir haftadan fazla süre** ile çalışmaktan alıkoyan zorlayıcı bir sebebin ortaya çıkması.
1 hafta = Günlük ücretin yarısı

IV. İşçinin gözaltına alınması veya tutuklanması

devamsızlığın bildirim süresini aşması.

Derhal fesih hakkını kullanma süresi

SADECE Ahlak ve iyiniyet kurallarına uymayan hallere dayanarak işçi veya işveren için tanınmış olan sözleşmeyi fesih yetkisi, iki taraftan birinin bu çeşit davranışlarda bulunduğunu diğer tarafın öğrendiği günden başlayarak **6 iş günü** geçtikten
ve her halde fiilin gerçekleşmesinden itibaren **1 yıl** sonra kullanılamaz.

Ancak işçinin olayda maddi çıkar sağlaması halinde bir yıllık süre uygulanmaz.

2024/1

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi işverenin iş sözleşmesini haklı nedenle derhal fesih hakkına sahip olduğu hâller arasında yer almaz?

A) İşçinin işverenin başka bir işçisine cinsel tacizde bulunması
B) İşçinin işyerine sarhoş gelmesi
C) İşçinin işyerine uyuşturucu madde almış olarak gelmesi
D) İşçinin işveren tarafından uygun görülmemesine rağmen işyeri sendika temsilciliği yapmaya başlaması
E) İş sözleşmesi yapıldığı sırada bu sözleşmenin esaslı noktalarından biri hakkında işçinin gerçeğe uygun olmayan bilgiler vererek işvereni yanıltması

2025/1 HMGS

İş güvencesinin kapsamındaki işçi Berat'ın iş sözleşmesi fesih bildiriminde geçerli bir sebep gösterilmeksizin bildirim süresi verilerek feshedilir. Mahkemece, feshin usule uygun olarak yapılmadığı tespit edilerek feshin geçersizliğine karar verilir. Fakat işveren, Berat'ın başvurusu üzerine kendisini ay içinde işe başlatmaz.

4857 sayılı İş Kanunu'na göre işe iade kararı veren mahkeme, usulüne uygun başvurusuna rağmen süresinde işçiyi işe başlatmayan işvereni kural olarak en az kaç aylık ücreti tutarında iş güvencesi tazminatı ödemekle yükümlü kılabilir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 6

2024 Hmgs

Serdar'ın uluslararası ticaret yapan bir firmaya gönderdiği özgeçmişinde, ileri derecede yabancı dil bildiği bilgisi yer almaktadır. İşveren bu niteliğine güvenerek Serdar ile iş sözleşmesi yapar. Ancak ilerleyen süreçte Serdar'ın yabancı dil düzeyi hakkında işvereni yanılttığı ve dil bilgisinin yetersiz olduğu ortaya çıkar. 4857 sayılı İş Kanunu'na göre işveren, Serdar'ın bu davranışını öğrendiği tarihten itibaren kural olarak en geç kaç iş günü içinde iş sözleşmesini derhâl feshedebilir?

A) 2

B) 3

C) 4

D) 6

E) 10

2025/1
4857 sayılı İş Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi işverene haklı nedenle derhal fesih hakkı veren hâllerden biri değildir?

A) İş sözleşmesinin konusu olan işin yapılmasının işin niteliğinden doğan bir sebeple işçinin sağlığı veya yaşayışı için tehlikeli olması
B) İşçinin işverenin başka bir işçisine cinsel tacizde bulunması
C) İşçinin yapmakla ödevli bulunduğu görevleri kendisine hatırlatıldığı hâlde yapmamakta ısrar etmesi
D) İşçinin gözaltına alınması veya tutuklanması hâlinde devamsızlığın Kanun'da öngörülen bildirim süresini aşması
E) İşçiyi işyerinde bir haftadan fazla süre ile çalışmaktan alıkoyan zorlayıcı bir sebebin ortaya çıkması

2024 Hmgs

4857 sayılı İş Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi işveren açısından iş sözleşmesinin haklı nedenle derhâl feshine imkan veren durumlardan biri değildir?

A) İşçinin, işverenin başka bir işçisine cinsel tacizde bulunması

B) İşçinin, iş yerinde yedi günden fazla hapisle cezalandırılan ve cezası ertelenmeyen bir suç işlemesi

C) İşçinin tutulduğu hastalığın tedavi edilemeyecek nitelikte olması ve iş yerinde çalışmasında sakınca bulunduğunun sağlık kurulunca saptanması

D) İşçinin çevresinde meydana gelen ve onu iş yerinde bir haftadan fazla süre ile çalışmaktan alıkoyan zorlayıcı bir sebebin ortaya çıkması

E) İş sözleşmesinin konusu olan işin yapılmasının işin niteliğinden doğan bir sebeple işçinin sağlığı veya yaşayışı için tehlikeli olması

KIDEM TAZMİNATI

KIDEM TAZMİNATINA HAK KAZANMA ŞARTLARI

1.İş Kanunu Kapsamında Bulunma :
İş Kanunu kapsamında bulunmayan kimseler, iş sözl. ile çalışıyor olsalar bile kıdem tazminatı hakkından yararlanamazlar.

2.İşçininEnaz 1 Yıl Çalışmış Olması :

İşçinin **aynı işverene ait aynı ya da farklı işyerlerinde** sürekli veya aralıklı olarak enaz 1 yıl çalışmış olmasıdır.

Aynı kıdem süresi için ikinci defa kıdem tazminatı ödenmez.

BK 438/3. Fıkrada; işverence haksız yere işçi işten çıkarılırsa, hakim 6 aylık maaşı geçmeyecek bir tazminatın işçiye ödenmesine karar verebilir demektedir.

İŞ SÖZLEŞMESİ

Kıdemin başlangıcı , işçinin fiilen işe başladığı tarihtir.
Kıdemin sonu ise işçinin ölümü/fesih bildirim süresinin bittiği tarih/ haklı nedenle derhal fesihlerde feshin bildirildiği tarihtir.

Deneme süresi, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günleri, yıllık izin süreleri işçinin kıdemine dahildir.

İşçinin grev ve lokavtta geçen süreleri **kıdemden sayılmaz.**

Kısmi süreli olarak çalışan bir işçinin kıdem tazm.hesabına esas hizmet süresinin belirlenmesinde, iş sözleşmesinin başlangıcı ile sona ermesi arasındaki çalışılan ve çalışılmayan süre ayrımı yapılmaksızın tüm süre göz önüne alınır bu süre içinde fiilin çalışılan günler değil, **sözleşmenin başlangıç ve bitiş tarihleri kıdeme esas oluşturur.**

Çalışma yaşından önceki çalışmalar kıdem hesabında dikkate alınmaz.

Mevsimlik işte çalışan işçilerin kıdem süresinin hesaplanmasında kıdem süresinin bir mevsim içindeki çalışılmış veya çalışılmış gibi sayılan günler toplanarak bulunur.

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

KIDEM TAZMİNATI

3.İş Sözleşmesinin Belirli Nedenlerle Son Bulması

a)İş Sözleşmesinin Süreli Fesih Yoluyla Son Bulması (md.17)

17.maddeye göre yapılan tüm **işveren** fesihlerinde + 17..maddeya göre **işçi** tarafından yapılan fesihlerde −

b) İş Sözleşmesinin Derhal Fesih Yoluyla Son Bulması (md.24 / 25)

İşveren İş Kanunu 25. maddesinde gösterilen sebeplerle sözl dehal feshetmişse:

25 / I Sağlık Sebepleri + 25 / II İ.A.İ.K.U.H. − 25 / III Zorlayıcı Sebepler + 25 / IV Tutukluluk .Hali +

İşçinin İş Kanunu 24. maddesinde gösterilen sebeplerle sözl dehal feshetmişse: +

c) İş Sözleşmesinin Muvazzaf Askerlik Hizmeti Dolayısıyle Son Bulması

d) İş Sözleşmesinin İşçinin Emekliliğe Hak Kazanması Sebebiyle Son Bulması +

e) Kadın İşçinin Evlendiği Tarihten İtibaren 1 Yıl İçerisinde Kendi İsteği İle İş Sözleşmesinin Sona Erdirmesi

f)İşçinin Ölümü

İŞ SÖZLEŞMESİ

İş sözleşmesinin **İŞVEREN TARAFINDAN** feshedildiği durumlardan sadece "**Ahlak ve İyiniyet Kurallarına Uymayan Haller Sebebiyle Derhal Fesih**" durumunda **İŞÇİ KIDEM TAZMİNATINA HAK KAZANAMAZ**. Bunun dışında iş sözleşmesinin işveren tarafından feshedildiği her durumda kıdem tazminatına hak kazanır.

İş sözleşmesinin **İŞÇİ TARAFINDAN FESHEDİLDİĞİ** durumlardan sadece **"Süreli Fesih"** durumunda **işçi kıdem tazminatına hak kazanamaz.** Bunun dışında iş sözleşme- sinin işçi tarafından feshedildiği her durumda kıdem tazminatına hak kazanır.

Aşağıdakilerden hangisi kıdem tazminatına hak kazandıran nedenlerden biri değildir?

A) İşçinin iş sözleşmesini 4857 sayılı İş Kanunu'nun 17. maddesine göre süreli fesih yoluyla sona erdirmesi
B) Kadın işçinin evlendiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde kendi arzusu ile işten ayrılması
C) İşçinin ölümü
D) İşçinin muvazzaf askerlik hizmeti dolayısıyla işten ayrılması
E) İşçinin bağlı bulunduğu kanunla kurulu kurum veya sandıklardan yaşlılık, emeklilik veya malûllük aylığı yahut toptan ödeme almak amacıyla işten ayrılması

KIDEM TAZMİNATI

KIDEM TAZMİNATININ MİKTARI

İşçinin kıdemine ait her geçen tam yıl için işverence işçiye 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödenir.

Bir yıldan artan süreler için de aynı oran üzerinden ödeme yapılır.

Kanun'daki 30 günlük ücret tutarı, sözleşme ile arttırılabilir.

Ancak her yıla düşen kıdem tazminatının miktarı "tavan"ı geçemez.

2025 yılının Ocak ayından itibaren işten çıkarılan işçiler için hesaplanacak kıdem tazminatında tavan olarak dikkate alınacak tutar **53.919,83 TL**' olarak açıklandı.

TOPLU İŞÇİ ÇIKARMA

İŞYERİNDE ÇALIŞAN İŞÇİ SAYISI ÇIKARILAN İŞÇİ SAYISI	İŞTEN
20 ile 100 işçi arasında ise,	en az 10 işçinin,
101 ile 300 işçi arasında ise,	en az yüzde on oranında işçinin
301 ve daha fazla ise,	en az 30 işçinin

TOPLU İŞÇİ ÇIKARMADA USUL

- ✓ İşine 17 nci madde uyarınca ve bir aylık süre içinde aynı tarihte veya farklı tarihlerde son verilmesi toplu işçi çıkarma sayılır.
- ✓ Bunu en **az otuz gün önceden** bir yazı ile, işyeri sendika temsilcilerine, ilgili bölge müdürlüğüne ve Türkiye İş Kurumuna bildirir.
- ✓ Fesih bildirimleri, işverenin toplu işçi çıkarma isteğini bölge müdürlüğüne bildirmesinden **otuz gün** sonra hüküm doğurur.
- ✓ İşveren toplu işçi çıkarmanın kesinleşmesinden itibaren **altı ay içinde aynı nitelikteki iş için** yeniden işçi almak istediği takdirde nitelikleri uygun olanları tercihen işe çağırır.
- ✓ Toplu işçi çıkarılan işyerlerinde **8 ay süresince** Geçici İş İlişkisi kurulamaz.

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

TOPLU İŞÇİ ÇIKARMA

2026/1 Yeterlilik

4857 sayılı İş Kanunu'na göre işveren; ekonomik,teknolojik, yapısal ve benzeri işletme, işyeri veya işin gerekleri sonucu toplu işçi çıkarmak istediğinde aşağıdaki kurumlardan hangisine bildirmek zorundadır?

A) Ticaret İl Müdürlüğüne
B) Bağlı bulunduğu vergi dairesine
C) Bulunduğu yerin belediyesine
D) Ticaret ve Sanayi Odasına
E) Türkiye İş Kurumuna

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

ÇALIŞMA KOŞULLARINDA DEĞİŞİKLİK

İşveren, iş sözleşmesiyle veya iş sözleşmesinin eki niteliğindeki personel yönetmeliği ve benzeri kaynaklar ya da işyeri uygulamasıyla oluşan **çalışma koşullarında esaslı bir değişikliği ancak durumu işçiye yazılı olarak bildirmek suretiyle yapabilir.**

Örn: çalışma süresinin değişimi,işçinin ücretinin değişimi ***İş koşullarının değiştirilmesi yanında koşulların işçi aleyhine ağırlaştırılmasında işçinin rızası olmadan*****,yapılamaz.**

Bu şekle uygun olarak yapılmayan ve **işçi tarafından altı işgünü içinde yazılı olarak kabul edilmeyen değişiklikler işçiyi bağlamaz.**

İşçi değişiklik önerisini bu süre içinde kabul etmezse, işveren değişikliğin geçerli bir nedene dayandığını veya fesih için başka bir geçerli nedenin bulunduğunu yazılı olarak açıklamak ve bildirim süresine uymak suretiyle iş sözleşmesini feshedebilir.

İşçi bu durumda dava açabilir**.**

Taraflar aralarında **anlaşarak çalışma koşullarını her zaman değiştirebilir**. **Çalışma koşullarında değişiklik geçmişe etkili olarak yürürlüğe konulamaz**.

İŞ SÖZLEŞMESİ

2025/1 HMGS

İşveren, iş sözleşmesiyle veya iş sözleşmesinin eki niteliğindeki personel yönetmeliği ve benzeri kaynaklar ya da iş yeri uygulamasıyla oluşan çalışma koşullarında esaslı bir değişikliği ancak durumu işçiye yazılı olarak bildirmek suretiyle yapabilir.

4857 sayılı İş Kanunu'na göre yukarıdaki şekle uygun olarak yapılan çalışma koşullarındaki değişiklik bildirimi, işçi tarafından kural olarak kaç iş günü içinde yazılı olarak kabul edilmezse değişiklikler işçiyi bağlamaz?

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

ÜCRET

Genel anlamda ücret bir kimseye bir iş karşılığında işveren veya üçüncü kişiler tarafından sağlanan ve para ile ödenen tutardır.

Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkak kural olarak, **Türk parası** ile **işyerinde** veya **özel olarak açılan bir banka hesabına** ödenir. Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkak, **yabancı para olarak kararlaştırılmış ise ödeme günündeki rayice göre Türk parası ile ödeme yapılabilir.**

Emre muharrer senetle (bono ile), kuponla veya yurtta geçerli parayı temsil ettiği iddia olunan bir senetle veya diğer herhangi bir şekilde ücret ödemesi yapılamaz.

Ücret en geç **ayda bir** ödenir.
İş sözleşmeleri veya toplu iş sözleşmeleri ile ödeme süresi **bir haftaya** kadar indirilebilir.

İş sözleşmelerinin sona ermesinde, işçinin ücreti ile sözleşme ve Kanundan doğan para ile ölçülmesi mümkün menfaatlerinin tam olarak ödenmesi zorunludur.

Meyhane ve benzeri eğlence yerleri ve perakende mal satan dükkan ve mağazalarda, buralarda çalışanlar hariç, ücret ödemesi yapılamaz.

Ücret alacaklarında **zamanaşımı süresi 5 yıl** dır.

ÜCRET

Ücretin gününde ödenmemesi

Ücreti ödeme gününden itibaren **20 gün** içinde mücbir bir neden dışında ödenmeyen işçi, iş görme borcunu yerine getirmekten kaçınabilir.

Bu nedenle kişisel kararlarına dayanarak iş görme borcunu yerine getirmemeleri sayısal olarak toplu bir nitelik kazansa dahi **grev olarak nitelendirilemez**.

İşçi ücreti ödenmediği yada eksik ödendiği durumlarda iş aktini haklı sebeple derhal feshedebilir.

İş Kanunu 102.maddesi uyarınca ücretin ödenmemesi halinde işveren aleyhine idari para cezası uygulanır.

Gününde ödenmeyen ücretler için **mevduata uygulanan en yüksek faiz** oranı uygulanır.

Bu işçilerin bu nedenle iş akitleri çalışmadıkları için feshedilemez ve yerine yeni işçi alınamaz, bu işler başkalarına yaptırılamaz.

Ücretin saklı kısmı

İşçilerin aylık ücretlerinin **dörtte birinden fazlası haczedilemez** veya başkasına devir ve temlik olunamaz. Ancak, işçinin bakmak zorunda olduğu aile üyeleri için hakim tarafından takdir edilecek miktar bu paraya dahil değildir. **Nafaka borcu alacaklılarının hakları saklıdır.**

Ücret kesme cezası

İşveren toplu sözleşme veya iş sözleşmelerinde gösterilmiş olan sebepler dışında işçiye ücret kesme cezası veremez.

İşçi ücretlerinden ceza olarak yapılacak kesintilerin işçiye derhal sebepleriyle beraber bildirilmesi gerekir.

İşçi ücretlerinden bu yolda yapılacak kesintiler **bir ayda iki gündelikten** veya parça başına yahut yapılan iş miktarına göre verilen ücretlerde işçinin iki günlük kazancından fazla olamaz.

Bu paralar işçilerin eğitimi ve sosyal hizmetleri için kullanılıp harcanmak üzere Bakanlıkça belirtilecek Türkiye'de kurulu bulunan ve mevduat kabul etme yetkisini haiz bankalardan birine, kesildiği tarihten itibaren bir ay içinde yatırılır.

Asgari ücret

İş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Bakanlıkça Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırları en geç iki yılda bir belirlenir.

Zamanaşımı ve Faiz

Zamanaşımı süresi 5yıldır. Gününde ödenmeyen ücretlere **mevduata uygulanan en yüksek** faiz uygulanır.

Ücretten İndirim Yapılamayacak Haller

Her türlü işte uygulanmakta olan çalışma sürelerinin yasal olarak daha aşağı sınırlara indirilmesi veya işverene düşen yasal bir yükümlülüğün yerine getirilmesi nedeniyle ya da bu Kanun hükümlerinden herhangi birinin uygulanması sonucuna dayanılarak işçi ücretlerinden her ne şekilde olursa olsun eksiltme yapılamaz.

İŞ SÖZLEŞMESİ

2024/1

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, işçinin ücret alacağı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Gününde ödenmeyen ücretler için mevduata uygulanan en yüksek faiz oranı uygulanır.
B) Aynı veya eşit değerde bir iş için cinsiyet nedeniyle daha düşük ücret kararlaştırılamaz.
C) Ücreti ödeme gününden itibaren yirmi gün içinde mücbir bir neden dışında ödenmeyen işçi, iş görme borcunu yerine getirmekten kaçınabilir.
D) Ücret alacaklarında zamanaşımı süresi iş akdinin sona erdiği tarihten itibaren yirmi yıldır.
E) İşçilerin aylık ücretlerinin dörtte birinden fazlası haczedilemez veya başkasına devir ve temlik olunamaz.

2024/2

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, ücrete ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Gününde ödenmeyen ücretler için mevduata uygulanan en yüksek faiz oranı uygulanır.
B) İşçilerin aylık ücretlerinin üçte birinden fazlası haczedilemez.
C) Asgari ücret 4857 sayılı İş Kanunu kapsamı dışındaki işçilere uygulanmaz.
D) Ücret alacaklarında zamanaşımı süresi on yıldır.
E) Ücretin işveren dışındaki üçüncü kişiler tarafından ödenmesi yasaktır

İŞ SÖZLEŞMESİ

2024 Hmgs

4857 sayılı İş Kanunu'na göre ücret ve ödenmesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Ödeme gününden itibaren 20 gün içinde mücbir bir neden dışında ücreti ödenmeyen işçi, iş görme borcunu yerine getirmekten kaçınabilir.

B) İş sözleşmeleri veya toplu iş sözleşmeleriyle ücretin ödenme süresi bir haftaya kadar indirilebilir.

C) Ücret alacaklarında zaman aşımı süresi 5 yıldır.

D) Bono ile temel ücret ödemesi yapılabilir.

E) İşçilerin aylık ücretlerinin dörtte birinden fazlası kural olarak haczedilemez.

ÇALIŞMA SÜRELERİ

Çalışma süresi, işçinin çalıştırıldığı işte geçirdiği süredir.

Normal Çalışma

Genel bakımdan çalışma süresi haftada **en çok 45 saat**tir.

Yer altı maden işlerinde çalışan işçilerin çalışma süresi; **günde en çok yedi buçuk, haftada en çok otuz yedi buçuk** saattir.

Tarafların anlaşması ile haftalık normal çalışma süresi, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine, günde onbir saati aşmamak koşulu ile farklı şekilde dağıtılabilir.

Günlük çalışma süresi her ne şekilde olursa olsun **11 saati** aşamaz

ÇALIŞMA SÜRELERİ

2022/3

I. İşçinin işveren tarafından başka bir yere gönderilmesi veya işverenin evinde veya bürosunda yahut işverenle ilgili herhangi bir yerde meşgul edilmesi suretiyle asıl işini yapmaksızın geçirdiği süreler.
II. Çocuk emziren kadın işçilerin çocuklarına süt vermeleri için belirtilecek süreler.
III. Ara dinlenmelerinde geçen süreler.
IV. İşçinin işinde ve her an iş görmeye hazır bir halde bulunmakla beraber çalıştırılmaksızın ve çıkacak işi bekleyerek boş geçirdiği süreler.
V. İşçilerin işveren tarafından işyerlerinden başka bir yerde çalıştırılmak üzere gönderilmeleri halinde yolda geçen süreler.
Yukarıdakilerden hangisi/hangileri 4857 sayılı İş Kanunu'nda yer alan **çalışma süresinden sayılan hâllerden değildir?**

A) Yalnız II D) I ve V B) Yalnız III C) I ve IV E) II, III ve V

2026/2 Yeterlilik

4857 sayılı İş Kanunu'nun çalışma süresini düzenleyen 63. maddesine göre, haftada 6 gün çalışılan bir işyerinde haftanın beş günü 8 saat çalışması kararlaştırılan bir işçi altıncı gün genel kural olarak en fazla kaç saat çalıştırılabilir?

A) 1 B) 2 C) 5 D) 6 E) 8

ÇALIŞMA SÜRELERİ

Telafi Çalışması

a) Zorunlu nedenlerle işin durması,

b) Ulusal bayram ve genel tatillerden önce veya sonra işyerinin tatil edilmesi,

c) Benzer nedenlerle işyerinde normal çalışma sürelerinin önemli ölçüde altında çalışılması veya tamamen tatil edilmesi,

d) İşçinin talebi ile işçiye izin verilmesi hallerinde
işveren dört ay içinde çalışılmayan süreler için telafi çalışması yaptırabilir. **Cumhurbaşkanı bu süreyi iki katına kadar artırmaya yetkilidir.**

Bu çalışmalar fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sayılmaz.

Telafi çalışmaları, günlük en çok çalışma süresini aşmamak(11 saat) koşulu ile günde 3 saatten fazla olamaz.

Tatil günlerinde telafi çalışması yaptırılamaz.

2026/2 Yeterlilik

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, telafi çalışmasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Günlük en çok çalışma süresini aşmamak koşuluyla yerine getirilir. Günde üç saatten fazla olamaz.
B) Tatil günlerinde telafi çalışması yaptırılabilir.
C) Cumhurbaşkanı çalışılmayan süreyi iki katına kadar artırmaya yetkilidir.
D) İşçinin talebi ile kendisine izin verilmesi halinde işveren dört ay içinde çalışılmayan süreler için telafi çalışması yaptırabilir.
E) Bu tip çalışmalar fazla çalışma sayılmaz

ÇALIŞMA SÜRELERİ

Denkleştirme Çalışması

Tarafların yazılı anlaşması gerekmektedir.

Denkleştirme süresi 2 aydır.

T.İ.S.ile 4 aya kadar arttırılabilir.

Dönemsel çalışmalarda 6 aydır.(Turizm)

İşçinin haftalık ortalama çalışma süresi normal(45 saat) haftalık çalışma süresini aşmamalıdır.

Denkleştirme dönemi içinde günlük ve haftalık çalışma süreleri ile denkleştirme süresi uygulamasının başlangıç ve bitiş tarihleri işverence belirlenir.

1.Hafta Yoğunlaştırılmış İş haftası : 55 saat
2.Hafta Yoğunlaştırılmış İş haftası : 55 saat

3.Hafta Normal İş Haftası : 35 saat
4.Hafta Normal İş Haftası : 35 saat

Ortalama çalışma süresi 45saat

Gece Süresi ve Gece Çalışmaları

ÇALIŞMA SÜRELERİ

Çalışma hayatında "gece" en geç saat 20.00'de başlayarak en erken saat 06.00'ya kadar geçen ve her halde en fazla onbir saat süren dönemdir.
İşçilerin gece çalışmaları yedibuçuk saati geçemez.

Ancak,
I. Turizm
II. Özel Güvenlik
III. Sağlık Hizmetleri
IV. Petrol araştırma, arama ve sondaj faaliyetleri kapsamında yürütülen işlerde
yürütülen işlerde işçinin yazılı onayının alınması şartıyla yedi buçuk saatin üzerinde gece çalışması yaptırılabilir

Gece ve gündüz işletilen ve nöbetleşe işçi postaları kullanılan işlerde, bir çalışma haftası gece çalıştırılan işçilerin, ondan sonra gelen ikinci çalışma haftası gündüz çalıştırılmaları suretiyle postalar sıraya konur. (md.69 bir işçi üst üste en fazla 2 hafta gece vardiyasında çalıştırılabilir.)

Gece ve gündüz postalarında iki haftalık nöbetleşme esası da uygulanabilir.

Postası değiştirilecek işçi kesintisiz en az onbir saat dinlendirilmeden diğer postada çalıştırılamaz.

Gece çalıştırılan işçiler en geç 2 yılda bir sağlık kont.geçirilmelidir

Sanayie ait işlerde **18 yaşını** doldurmamış çocuk ve genç işçilerin gece çalıştırılması **yasaktır**

Ara Dinlenme :

ÇALIŞILAN SÜRE	ARA DİNLENME
Dört saat veya daha kısa süreli işlerde	15 dakika,
4 -7,5 saate kadar (yedibuçuk saat dahil) süreli işlerde	30 dakika,
Yedibuçuk saatten fazla süreli işlerde	1 saat

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, günlük çalışma süresi 6 saat olan bir işyerinde ara dinlenme süresi en az ne kadardır?

A) On beş dakika
B) Yarım saat
C) Kirk beş dakika
D) Bir saat
E) Bir buçuk saat

Günlük çalışma süresinin ortalama bir zamanında o yerin gelenekleri ve işin gereğine göre ayarlanmak suretiyle uygulanır.

Bu dinlenme süreleri en az olup aralıksız verilir.

Ancak bu süreler, iklim, mevsim, o yerdeki gelenekler ve işin niteliği göz önünde tutularak sözleşmeler ile aralıklı olarak kullandırılabilir.

Dinlenmeler bir işyerinde işçilere aynı veya değişik saatlerde kullandırılabilir.

Ara dinlenmeleri çalışma süresinden sayılmaz.

YILLIK ÜCRETLİ İZİN

İşyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, **en az bir yıl** çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verilir. **Yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemez.**

HİZMET SÜRESİ	YILLIK ÜCRETLİ İZİN SÜRESİ(İŞGÜNÜ)
Bir yıldan beş yıla kadar (beş yıl dahil)	En az 14 işg.
Beş yıldan fazla onbeş yıldan az	En az 20 işg.
Onbeş yıl (dahil) ve daha fazla	En az 26 işg.

Yer altı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri dörder gün arttırılarak uygulanır
Ancak 18 ve daha küçük yaştaki işçilerle 50 ve daha yukarı yaştaki işçilere verilecek yıllık ücretli izin süresi yirmi günden az olamaz.
. Yıllık izin süreleri iş sözleşmeleri ve toplu iş sözleşmeleri ile artırılabilir.

İŞ SÖZLEŞMESİ

Yıllık ücretli izin işveren tarafından bölünemez.

Bu iznin 53 üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesi zorunludur. Tarafların anlaşması ile **bir bölümü on günden aşağı olmamak üzere bölümler hâlinde** kullanılabilir.

İşveren tarafından yıl içinde verilmiş bulunan diğer ücretli ve ücretsiz izinler veya dinlenme ve hastalık izinleri yıllık izne mahsup edilemez.

Yıllık ücretli izin günlerinin hesabında izin süresine rastlayan ulusal bayram, hafta tatili ve genel tatil günleri izin süresinden sayılmaz.

Yıllık ücretli izinleri işyerinin kurulu bulunduğu yerden başka bir yerde geçirecek olanlara istemde bulunmaları ve bu hususu belgelemeleri koşulu ile gidiş ve dönüşlerinde yolda geçecek süreleri karşılamak üzere işveren toplam **dört güne kadar ücretsiz izin** vermek zorundadır.

YILLIK ÜCRETLİ İZİN

Sözleşmenin Sona Ermesinde İzin Ücreti :

İş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücreti, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödenir. **Bu ücrete ilişkin zamanaşımı iş sözleşmesinin sona erdiği tarihten itibaren başlar.** İşveren tarafından iş sözleşmesinin feshedilmesi halinde 17 nci maddede belirtilen bildirim süresiyle, 27 nci madde gereğince işçiye verilmesi zorunlu yeni iş arama izinleri yıllık ücretli izin süreleri ile iç içe giremez.

İzin Kurulunun Oluşumu :

İşçi sayısı yüzden fazla olan işyerlerinde işveren veya işveren vekilini temsilen bir, işçileri temsilen iki kişi olmak üzere toplam üç kişiden oluşan izin kurulu kurulur.

Mevsimlik veya kampanya işleri hakkında yıllık ücretli izin hükümleri uygulanmaz.

Yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemez

İŞ SÖZLEŞMESİ

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, 2020 yılında hak kazandığı yıllık iznini kullanamadan işçinin iş sözleşmesinin Nisan 2023'de işverence feshedildiği bir durumda, hak kazanılıp da kullanılamayan yıllık ücretli izin alacağının zamanaşımı süresiyle ilgili aşağıda belirtilen ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Yıllık ücretli izin alacağının zamanaşımı süresi 2020 yılının sonundan itibaren başlar ve beş yıldır.
B) Yıllık ücretli izin alacağının zamanaşımı süresi iş sözleşmesinin sona erdiği Nisan 2023 'te başlar ve beş yıldır.
C) Yıllık ücretli izin alacağının zamanaşımı süresi 2020 yılının sonundan itibaren başlar ve on yıldır.
D) Yıllık ücretli izin alacağının zamanaşımı süresi iş sözleşmesinin sona erdiği tarihte başlar ve on yıldır.
E) Yıllık ücretli izin alacağının zamanaşımı süresi işçinin işverene çekeceği ihtar ile başlar ve ve on yıldır

55 yaşındaki İsmail , 16 yıldır Idil'e ait kuru temizlemecide çalışmaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu'na göre İsmail 'e verilmesi gereken yıllık ücretli izin süresi kural olarak en az kaç gündür?

A) 18 B) 20 C) 24 D) 26 E) 30

İŞ SÖZLEŞMESİ

2024 Hmgs

17 yaşındaki işçi Mustafa, işveren Dilek'e ait iş yerinde 1 yıldır belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalışmaktadır. 4857 sayılı İş Kanunu'na göre Mustafa'nın yıllık ücretli izin süresi kaç günden az olamaz?

A) 14

B) 18

C) 20

D) 24

E) 30

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

FAZLA ÇALIŞMA

45saat

Sözleşme ile belirlenen süreden 45 saate kadar yapılan çalışma FAZLA SÜRELERLE ÇALIŞMA

Fazla Sürelerle Çalışma (%25)

45 saatten sonra yapılan çalışma FAZLA ÇALIŞMA

Fazla Çalışma (%50)

Fazla Çalışmada Sınır

Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda **ikiyüzyetmiş** saatten fazla olamaz. Bu süre sınırı, işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkindir.

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

Serbest Zaman

Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma yapan işçi, isterse işverene yazılı olarak başvurmak koşuluyla, bu çalışmalar karşılığı zamlı ücret yerine,
fazla çalıştığı her saat karşılığında bir saat otuz dakikayı,
fazla sürelerle çalıştığı her saat karşılığında bir saat onbeş dakikayı serbest zaman olarak kullanabilir.
İşçi hak ettiği serbest zamanı, **6 ay** zarfında işverene önceden yazılı olarak bildirmesi koşuluyla ve işverenin, işin veya işyerinin gereklerine uygun olarak belirlediği tarihten itibaren iş günleri içerisinde aralıksız ve ücretinde bir kesinti olmadan kullanır.
İşçinin bu kanundan ve sözleşmelerden kaynaklanan tatil ve izin günlerinde serbest zaman kullandırılamaz.

Fazla Çalışma Yaptırılacak İşçinin Onayı

Fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma yaptırmak için işçinin yazılı onayının alınması gerekir.
Zorunlu nedenlerle veya olağanüstü durumlarda yapılan fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma için bu onay aranmaz.

İŞ KANUNU 41.MADDE

Yer altında maden işlerinde çalışan işçilere, zorunlu nedenlerle fazla çalışma ve olağanüstü hallerde fazla çalışma dışında fazla çalışma yaptırılamaz.(Genel sebeplerle fazla çalışma yaptırılamaz.)

Yer altında maden işlerinde çalışan işçilere, zorunlu nedenlerle ve olağanüstü hallerde haftalık 37,5 saati aşan her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret, normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının % 100'den az olmamak üzere arttırılarak ödenir.

İŞ SÖZLEŞMESİ

2025/1

4857 sayılı İş Kanununa göre fazla çalışmaya ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde yirmi beş yükseltilmesi suretiyle ödenir.
B) Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz.
C) İşveren isterse, fazla çalışma ücreti ödemek yerine işçilere serbest zaman kullandırabilir.
D) Fazla saatlerle çalışmak için işçinin onayı aranmaz.
E) Fazla çalışma Kanun'da yazılı koşullar çerçevesinde, haftalık kırk saati aşan çalışmalardır

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, yer altında maden işlerinde çalışan işçilere kanuni haftalık çalışma sürelerini aşan her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret, normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde kaçtan az olmamak üzere artırılmasıyla ödenir?
A. 25
B. 50
C. 75
D. 100
E. 150

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

FAZLA ÇALIŞMA TÜRLERİ

GENEL SEBEPLERLE FAZLA ÇALIŞMA

Ülkenin genel yararları yahut işin niteliği veya üretimin artırılması gibi nedenlerle yapılan fazla çalışmalardır.

ZORUNLU NEDENLERLE FAZLA ÇALIŞMA

Gerek bir arıza sırasında, gerek bir arızanın mümkün görülmesi halinde yahut makineler veya araç ve gereç için hemen yapılması gerekli acele işlerde, yahut zorlayıcı sebeplerin ortaya çıkmasında, işyerinin normal çalışmasını sağlayacak dereceyi aşmamak koşulu ile işçilerin hepsi veya bir kısmına fazla çalışma yaptırılabilir.

Bu durumda işçinin onayı aranmaz, normal çalışma sağlanıncaya kadar veya arıza giderilinceye kadar süre sınırlaması söz konusu değildir.
Ancak işçinin 24 saat içinde 8 saat dinlendirilmesi zorunludur.

OLAĞANÜSTÜ SEBEPLERLE FAZLA ÇALIŞMA

Olağanüstü (Seferberlik) durumlarda ve bu süreyi aşmamak şartıyla yurt savunmasının gereklerini karşılayan işyerlerinde fazla çalışmaya lüzum görülürse işlerin çeşidine ve ihtiyacın derecesine göre Cumhurbaşkanı günlük çalışma süresini, işçinin en çok çalışma gücüne çıkarabilir
Ancak işçinin 24 saat içinde 8 saat dinlendirilmesi zorunludur.

İŞ SÖZLEŞMESİ

2025/2 Hmgs

4857 sayılı İş Kanunu'na göre seferberlik sırasında ve bu süreyi aşmamak şartıyla yurt savunmasının gereklerini karşılayan iş yerlerinde fazla çalışmaya lüzum görülürse işlerin çeşidine ve ihtiyacın derecesine göre günlük çalışma süresini işçinin en çok çalışma gücüne çıkarmaya aşağıdaki mercilerden hangisi yetkilidir?

A) Millî Savunma Bakanı

B) Genelkurmay Başkanı

C) Cumhurbaşkanı

D) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

E) Hazine ve Maliye Bakanı

İŞ SÖZLEŞMESİ

İş sözleşmesinin bildirim Şartına uyulmaksızın Feshinden kaynaklanan tazminat

Kötü niyet tazminatı

İş sözleşmesinin eşit davranma ilkesine uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminat.

Yıllık izin ücretine

YASAL FAİZ UYGULANIR.

Ücret alacakları (Hafta tatili ücreti, fazla çalışma ücreti)
Kıdem tazminatına uygulanacak faiz ise

Mevduata Uygulanan En Yüksek

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

ÇALIŞMA SÜRELERİ

Mazeret izni

İşçiye;

evlenmesi veya evlat edinmesi ya da ana veya babasının, eşinin, kardeşinin, çocuğunun ölümü hâlinde **üç gün,**

eşinin doğum yapması hâlinde ise **on gün(değişiklik)** ücretli izin verilir.

İşçilerin en az yüzde yetmiş oranında engelli veya süreğen hastalığı olan çocuğunun tedavisinde, hastalık raporuna dayalı olarak ve çalışan ebeveynden sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla, bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde **on güne** kadar ücretli izin verilir.

Genel tatil ücreti

Bu Kanun kapsamına giren işyerlerinde çalışan işçilere, kanunlarda ulusal bayram ve genel tatil günü olarak kabul edilen günlerde çalışmazlarsa, bir iş karşılığı olmaksızın o günün ücretleri tam olarak, tatil yapmayarak çalışırlarsa ayrıca çalışılan her gün için bir günlük ücreti ödenir.

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, aşağıdakilerin hangisinde işçiye on gün ücretli mazeret izni verilir?

A) İşçinin eşinin doğum yapması hâlinde
B) İşçinin evlat edinmesi hâlinde
C) İşçinin çocuğunun ölümü hâlinde
D) İşçinin evlenmesi hâlinde
E) İşçinin ana veya babasının ölümü hâlinde

İŞ SÖZLEŞMESİ

Zamanaşımı süresi

İş sözleşmesinden kaynaklanmak kaydıyla hangi kanuna tabi olursa olsun, yıllık izin ücreti ve aşağıda belirtilen tazminatların zamanaşımı süresi beş yıldır.
a) Yıllık izin ücreti
b) Kıdem tazminatı.
c) İş sözleşmesinin bildirim şartına uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminat.
d) Kötüniyet tazminatı.
e) İş sözleşmesinin eşit davranma ilkesine uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminat

2026/1 Yeterlilik
Aşağıdakilerden hangisi 4857 sayılı İş Kanunu'nda düzenlenen ve iş sözleşmesinden kaynaklanan yıllık izin ücreti ve diğer tazminatlardan farklı bir zamanaşımına tabidir?

A) Haksız fiilden doğan tazminat
B) İş sözleşmesinin bildirim şartına uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminat
C) Kötü niyet tazminatı
D) İş sözleşmesinin eşit davranma ilkesine uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminat
E) Kıdem tazminatı

ANALIK İZNİ

Hamilelik süresince kadın işçiye periyodik kontroller için ücretli izin verilir.

Hekim raporu ile gerekli görüldüğü takdirde, hamile kadın işçi sağlığına uygun daha hafif işlerde çalıştırılır. Bu halde işçinin ücretinde bir indirim yapılmaz.

Kadın işçinin **doğumdan önce** sekiz ve **doğumdan sonra onaltı hafta olmak** üzere toplam **yirmi dört haftalık** süre için çalıştırılmaması esastır.

Çoğul gebelik 8 + 2 hafta süre eklenir.

Ancak, sağlık durumunun uygun olduğunun doktor raporuyla belgelendirilmesi hâlinde kadın işçi isterse doğumdan önceki **2 haftaya kada**r işyerinde çalışabilir

2026 Değişikliklerine dikkat

Bu durumda, kadın işçinin çalıştığı süreler doğum sonrası sürelere eklenir.

Kadın işçinin erken doğum yapması hâlinde ise doğumdan önce kullanamadığı çalıştırılmayacak süreler, doğum sonrası sürelere eklenmek suretiyle kullandırılır.

Doğumda veya doğum sonrasında annenin ölümü hâlinde, doğum sonrası kullanılamayan süreler babaya kullandırılır.

Üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen eşlerden birine veya evlat edinen işçiye, çocuğun aileye fiilen teslim edildiği tarihten itibaren sekiz hafta analık izni kullandırılır.

Kadın işçilere bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam birbuçuk saat süt izni verilir. Bu sürenin hangi saatler arasında ve kaça bölünerek kulllanılacağını işçi kendisi belirler. Bu süre günlük çalışma süresinden sayılır.

ANALIK İZNİ BİTTİKTEN SONRA

1. Çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin hakkı

Analık izninin bitiminden itibaren çocuğunun bakımı ve yetiştirilmesi amacıyla ve çocuğun hayatta olması kaydıyla kadın işçi ile
üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen kadın veya erkek işçilere istekleri hâlinde
1. doğumda 60 gün,
2. doğumda 120 gün,
sonraki doğumlarda ise 180 gün süreyle haftalık çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin verilir.
Çoğul doğum hâlinde bu sürelere otuzar gün eklenir.
Çocuğun engelli doğduğunun doktor raporu ile belgelendirilmesi hâlinde bu süre üç yüz altmış gün olarak uygulanır .

2. Altı aya kadar ücretsiz izin hakkı

Kadın işçiye, analık izninin bitiminden itibaren isteği hâlinde altı aya kadar ücretsiz izin verilir.
Ücretsiz izin, üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinme hâlinde eşlerden birine veya evlat edinene verilir.
Bu maddede belirtilen ücretsiz izin süresi, yıllık ücretli izin hakkının hesabında dikkate alınmaz.

3. Kısmi Süreli Çalışma Talebi

İznin bitiminden itibaren çocuğun mecburi ilköğretim çağının başladığı tarihi takip eden ay başına kadar herhangi bir zamanda kısmi süreli çalışma talebinde bulunabilir.
Kısmi süreli çalışma talebi, bu haktan faydalanmaya başlamadan en az bir ay önce işçi tarafından yazılı olarak işverene bildirilir

İŞ SÖZLEŞMESİ

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, analık ve doğum izinleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A. Kadın işçilerin doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı haftalık süre için çalıştırılmamaları esastır.
B. Sağlık durumu uygun olduğu takdirde, doktorun onayı ile kadın işçi isterse doğuma kadar işyerinde çalışabilir.
C. Kadın işçinin çalıştığı için kullanmadığı izin süreleri doğum sonrası izin sürelerine eklenir.
D. Kadın işçinin erken doğum yapması halinde ise doğumdan önce kullanamadığı çalıştırılmayacak süreler, doğum sonrası sürelere eklenmek suretiyle kullandırılır.
E. Doğumda veya doğum sonrasında annenin ölümü hâlinde, doğum sonrası kullanılamayan süreler babaya kullandırılır.

Doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplamda 16 haftalık yasal doğum iznini kullanan kadın işçinin bu süreler bittikten sonra 4857 sayılı İş Kanunu'na göre talepte bulunabileceği ücretsiz iznin azami süresi ne kadardır?

A) 3 ay B) 6 ay C) 1 yıl D) 18 ay E) 2 yıl

İŞ SÖZLEŞMESİ

2026/1 Yeterlilik

4857 sayılı İş Kanunu'na göre, kadın işçilere bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam kaç saat süt izni verilir?

A) Yarım saat
B) 1 saat
C) 1,5 saat
D) 2 saat
E) 3,5 saat

MURAT CEM HOCA HUKUK EĞİTİMLERİ
SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

5510 SAYILI KANUN

KAPSAMI

Bu Kanun;

a) Sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri
b) İşverenleri
c) Sağlık hizmeti sunucularını
d) Bu kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar.

Tanımlar ;

Ücret: 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara saatlik, günlük, haftalık, aylık veya yıllık olarak para ile ödenen ve süreklilik niteliği taşıyan brüt tutarı,

Gelir: İş kazası veya meslek hastalığı halinde sigortalıya veya sigortalının ölümü halinde hak sahiplerine, yapılan sürekli ödemeyi

Aylık: Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile vazife malûllüğü halinde yapılan sürekli ödemeyi

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

2026/2 Yeterlilik

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu dördüncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendinde sigortalı sayılanlara göre madde 3/12 bendi kapsamında, ücretin tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sigortalı sayılanlara saatlik, günlük veya haftalık olarak para ile ödenen ve süreklilik niteliği taşıyan net tutarı ifade eder.
B) Sigortalı sayılanlara saatlik, günlük, haftalık, aylık veya yıllık olarak para ile ödenen net tutarı ifade eder.
C) Sigortalı sayılanlara aylık veya yıllık olarak para ile ödenen ve süreklilik niteliği taşıyan net tutarı ifade eder.
D) Sigortalı sayılanlara saatlik, günlük, haftalık, aylık veya yıllık olarak para ile ödenen ve süreklilik niteliği taşıyan brüt tutarı ifade eder.
E) Sigortalı sayılanlara saatlik, günlük, haftalık veya aylık olarak para ile ödenen ve süreklilik niteliği taşımayan brüt tutarı ifade eder.

Bakmakla yükümlü olunan kişi;
Genel sağlık sigortalısının (GSS) primi kendisi tarafından ödenen ya da devlet tarafından karşılanan güvencesi sayesinde, kendileri ayrıca prim ödemeden ve bağımsız bir sigortalılık statüsüne sahip olmadan, sigortalının üzerinden sağlık hizmeti alma hakkına sahip olan aile bireyleridir.

Unsurlar ve Şartlar ; Bir kişinin, genel sağlık sigortalısının üzerinden sağlık yardımı alabilmesi için iki aşamalı yasal süzgeçten geçmesi gerekir:

A) Genel Şartlar

Bakmakla yükümlü olunacak kişinin kendisine ait şu statülerin bulunmaması şarttır:

Kendisi zorunlu sigortalı (4/a, 4/b, 4/c) olmamalıdır.

İsteğe bağlı sigortalı olmamalıdır.

Kendi çalışması veya hak sahipliği nedeniyle Kurumdan doğrudan gelir veya aylık (emekli maaşı, sürekli iş göremezlik geliri vb.) bağlanmamış olmalıdır.

B) Özel Şartlar (Kişi Gruplarına Göre)Kanun bu hakkı sadece üç grup yakınla sınırlamıştır:

Eş: Herhangi bir yaş veya gelir şartı aranmaz; sigortalı olmaması ve aylık almaması yeterlidir.

Çocuklar (Evli olmamak kaydıyla):
Normal şartlarda: 18 yaşını doldurmamış olmak.
Lise ve dengi öğrenim görüyorsa: 20 yaşını doldurmamış olmak.
Çıraklık eğitimi veya mesleki eğitim görüyorsa (3308 s. Kanun): 20 yaşını doldurmamış olmak.
Yükseköğrenim (Üniversite/Fakülte) görüyorsa: 25 yaşını doldurmamış olmak.
Malul çocuklar: Yaşına bakılmaksızın, Kurum Sağlık Kurulunca malul olduğu tespit edilen çocuklar ömür boyu yararlanır.

Ana ve Baba:Geçiminin genel sağlık sigortalısı tarafından sağlandığının Kurumca belirlenen kriterlere göre tespit edilmesi zorunludur.

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

2026/1 Smmm Yeterlilik

Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre, genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişiler arasında değildir?

A) Üvey çocuğu

B) Çocuğu

C) Eşi

D) Evlatlığı

E) Oturma izni almamış anne ve babası

SOSYAL SİGORTALARIN KİŞİLER BAKIMINDAN KAPSAMI

1- Sigortalı Sayılanlar (m.4)

5510 saydı SSGSSK'da sigortalı sayılanlar üç grupta ele alınmıştır.Genel olarak ifade etmek gerekirse 4. maddenin birinci fıkrasının;• (a) bendi önceki dönemde SSK'ya;• (b) bendi Bağ Kur'a ve• (c) bendi ise Emekli Sandığına tabi olanları ifade etmektedir.

a) Bendi önceki dönemde SSK'ya

- **Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar,**
- **işçi sendikaları ve konfederasyonları** ile sendika şubelerinin **başkanlıkları ve yönetim kurullarına seçilenler,**
- Bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılan**; film, tiyatro, sahne, gösteri, ses ve saz sanatçıları** ile
- Müzik, resim, heykel, dekoratif ve benzeri diğer uğraşları içine alan bütün **güzel sanat kollarında çalışanlar** ile
- **Düşünürler ve yazarlar**, **Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanuna göre çalıştırılanlar (Koruma bekçileri),**
- Umumi Hıfzısıhha Kanununda belirtilen **umumî kadınlar**,
- Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen Toplum Yararına Çalışma Programlarından yararlananlar
- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenenkurslarda **usta öğretici** olarak çalıştırılanlar,
- Kamu idarelerinde **ders ücreti karşılığı görev verilenler** ile
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununu kapsamında çalıştırılan **geçici personel**

b) Bendi önceki dönemde BAĞKUR A
• Köy ve mahalle **muhtarları** ile
• Hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına **bağımsız çalışanlardan** ise;
– Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usûlde **gelir vergisi mükellefi olanlar**,
– Gelir vergisinden muaf olup, **esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar**,
– **Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları**,
– Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin **komandite ortakları**,
– **Diğer şirket** ve donatma iştiraklerinin ise **tüm ortakları**,
• **Tarımsal faaliyette bulunanlar** sigortalı sayılırlar.
• 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanuna tabi **jokey ve antrenörler** hakkında uygulanır

c) Bendi önceki dönemde EMEKLİ SANDIĞINA

657 sayılı Devlet memurları Kanununa göre **açıktan vekil atananlar**,

Seçimle veya atama yoluyla kamu idarelerinde göreve gelenler,

~~**Başbakan**~~**, bakanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, belediye başkanları, il encümeninin seçimle gelen üyeleri**,

Kamu görevlileri sendikaları ve konfederasyonları ile sendika şubelerinin başkanlıkları ve **yönetim kurullarına seçilenlerden aylıksız izne ayrılanlar**,

Üniversite ve yüksek okul seviyesindeki **askeri okul ve polis okulu öğrencileri**

Sigortalı Sayılmayanlar (Tam İstisnalar) (m.6)

a) İşverenin işyerinde **ücretsiz çalışan eşi**,
b) Yaşadıkları **konut içinde yapılan işlerde çalışanlar**,
c) Ev hizmetlerinde bir ay içerisinde 10 günden az çalışanlar,
d) Er ve erbaş olarak yapmakta olanlar ile **yedek subay okulu öğrencileri**,
e) Yurtdışında sigortalı olanlar
f) Tatbikî mahiyetteki yapım ve üretim işlerinde çalışan öğrenciler,
g) Sağlık hizmet sunucuları tarafından işe alıştırılmakta olan veya **Rehabilite edilen, hasta veya malûller**

h) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının **(b) ve (c) bentleri gereği sigortalı sayılması gerekenlerden 18 yaşını doldurmamış olanlar**,
ı) Tarımsal faaliyette bulunanlar ile **Esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlardan** masraflar düşüldükten sonra **aylık ortalama geliri asgari ücretin altında olanlar,**
i) Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü, Türkiye Futbol Federasyonu, bağımsız spor federasyonları tarafından yapılan her türlü gençlik ve spor faaliyetleri ile bu faaliyetlerle ilgili kamp, eğitim ve hazırlık çalışmalarında süreklilik arz etmeyecek şekilde görevlendirilenler.
j) Yaşlılık aylığı almaktayken bu aylıkları kesilmeksizin 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışanlar

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

2024/2

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi kısa ve uzun vadeli sigorta kollarından yararlanır?

A) Kamu idarelerinde ders ücreti karşılığı görev verilenler
B) İşverenin işyerinde ücretsiz çalışan eşi
C) Sağlık hizmet sunucuları tarafından işe alıştırılmakta olan veya rehabilite edilen, hasta veya malûller
D) Askerlik hizmetlerini er ve erbaş olarak yapmakta olanlar
E) Yüksek okullarda fiilen normal eğitim süreleri içinde yapılan, tatbikî mahiyetteki yapım ve üretim işlerinde çalışan öğrenciler

2024/3

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi sosyal sigortalı sayılmaz?

A) Askerlik hizmetlerini er ve erbaş olarak yapmakta olanlar
B) Köy ve mahalle muhtarları
C) İşçi sendikaları ve konfederasyonları ile sendika şubelerinin başkanlıkları ve yönetim kurullarına seçilenler
D) Millî Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen kurslarda usta öğretici olarak çalıştırılanlar
E) Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen Toplum Yararına Çalışma Programlarından yararlananlar

2026/2 Yeterlilik

Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları hükümlerinin uygulanmasında aynı kanunun 4. ve 5. maddelerine göre sigortalı sayılır?

A) Spor faaliyetleri ile bu faaliyetlerle ilgili kamp, eğitim ve hazırlık çalışmalarında süreklilik arz etmeyecek şekilde görevlendirilenler
B) Yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencileri
C) İşverenin işyerinde ücretsiz çalışan eşi
D) Sağlık hizmet sunucuları tarafından işe alıştırılmakta olan veya rehabilite edilen, hasta veya malûller
E) İşçi sendikaları ve konfederasyonları ile sendika şubelerinin başkanlıkları ve yönetim kurullarına seçilenler

2026/2 Yeterlilik

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi 4/a sigortalısı kapsamında değildir?

A) Gelir vergisinden muaf olup esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar
B) Bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılan; sanatçılar ile müzik, resim, heykel, dekoratif ve benzeri diğer uğraşları içine alan bütün güzel sanat kollarında çalışanlar ile düşünürler ve yazarlar
C) Mütekabiliyet esasına dayalı olarak uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış ülke uyruğunda olanlar hariç olmak üzere, yabancı uyruklu kişilerden hizmet akdi ile çalışanlar
D) 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun'a göre çalıştırılanlar
E) Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen toplum yararına çalışma programlarından yararlananlar

Sigortalılığın başlangıcı hak sahibinin kuruma bildirilmesi değil **gerçekte fiilen çalışmaya** başladığı tarihtir.

Sigorta hak ve yükümlülükleri 4 üncü maddenin birinci fıkrasının;

• **(a)** bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için **çalışmaya,** meslekî ve teknik eğitime, meslekî ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimine, staja veya bursiyer olarak **göreve başladıkları tarihten**

• **(b)** bendi kapsamında sigortalı sayılanlar **ilgili vasfı kazandıkları tarihten**;

I. Gelir vergisi mükellefi olanlar ile şahıs şirketlerinden kolektif, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları ve donatma iştiraki ortaklarının vergi mükellefiyetlerinin başladıkları tarihten;
II. Sermaye şirketlerinden limited şirket ortakları ile sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarının, şirketin ticaret sicil memurluklarınca tescil edildikleri tarihten;
III. Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortaklarının yönetim kuruluna seçildikleri tarihten;
IV. Gelir vergisinden muaf olanların ise esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı oldukları tarihten;
V. Köy ve mahalle muhtarları için seçildikleri tarihten;

• **(c)** bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için, **göreve başladıkları** veya bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentleri kapsamındaki okullarda (**polis akademisi ve harp okulları) öğrenime başladıkları tarihten,itibaren başlar.**

Bildirim

a- 4 (a) bendi kapsamında sigortalı sayılan kişileri,sigortalılık **başlangıç tarihinden önce**,
İnşaat, balıkçılık ve tarım işyerlerinde işe başlatılacak sigortalılar için, **en geç çalışmaya başlatıldığı gün**

(2023/1 sorusu)

b)4 (b) bendinin kapsamında sigortalı sayılan kişilerden;
– **Gelir vergisi mükellefi olanlar**, **Esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar**, Şirket **ortakları**, sigortalılık başlangıcından itibaren **en geç 15 gün içinde**, kendi mevzuatına göre kayıt veya tescili yapan ilgili kurum, kuruluş ve birlikler, vergi daireleri ve esnaf sicil memurluğu tarafından
– **Tarımsal faaliyette bulunanlar**, için ise kanunla kurulu meslek kuruluşlarına kayıt tarihinden itibaren kendi mevzuatına göre kayıt veya tescili yapan ilgili kurum, kuruluş ve birlikler, vergi daireleri ve esnaf sicil memurluğu sigortalı ise giriş bildirgesi düzenleyerek bildirimlerini **en geç bir ay içinde kuruma** vermekle yükümlüdür.
c- 4 üncü maddenin birinci fıkrasının **(c) bendi kapsamında** sigortalı sayılan kişileri çalıştıracak iş-verenler, sigortalılık başlangıcından itibaren, 15 gün içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirmekle yükümlüdürler.

E-sigorta Kanalıyla Verilir.

Bildirim

4/1-(a) Kapsamında Çalışanlar (Hizmet Akdi - İşçiler)

Genel Kural: İşveren, işçiyi işe başlatmadan önce (en geç 1 gün önce) bildirmek zorundadır.

İstisnalar

İnşaat, balıkçılık ve tarım işyerlerinde: En geç çalışmaya başlatıldığı gün,

Kuruma ilk defa işyeri bildirgesi verilen işyerlerinde: İlk defa sigortalı çalıştırılmaya başlanılan tarihten itibaren 1 ay içinde işe girenler için o 1 aylık sürenin dolduğu tarihe kadar,

Kamu idarelerince istihdam edilen işsizlik sigortasına tabi olmayan sözleşmeli personel ile yurt dışı görevde çalışmak üzere işe alınanlar için çalışmaya başladıkları tarihten itibaren 1 ay içinde.

İşçinin Kendini Bildirmesi: İşçiler çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç 1 ay içinde kendilerini Kuruma bildirebilirler. Ancak işçinin kendini bildirmemesi, işçi aleyhine delil teşkil etmez.

B) 4/1-(b) Kapsamında Çalışanlar (Bağımsız Çalışanlar - Bağ-Kur)

Yükümlülük, tescili yapan ilgili kurum/kuruluşlara aittir:

Köy ve Mahalle Muhtarları: Seçildiklerine dair mazbatayı aldıkları tarihten itibaren en geç 15 gün içinde ilgili seçim kurulu tarafından,

Vergi Mükellefleri: Vergi mükellefiyeti işleminin tesis tarihinden itibaren iki ayı geçmemek üzere, vergi dairesince işlemlerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç 15 gün içinde ilgili vergi dairesi tarafından,

Şirket Ortakları / Donatma İştiraki Ortakları: Sigortalılık başlangıcından itibaren en geç 15 gün içinde Esnaf ve Sanatkâr Sicil Müdürlüğü veya ilgili kurumlar tarafından,

Tarımsal Faaliyette Bulunanlar (4/b-4): Kanunla kurulu meslek kuruluşlarına (Ziraat Odası vb.) kayıt tarihinden itibaren en geç 1 ay içinde ilgili birlikler/odalar tarafından bildirilir.

Tarımsal faaliyette bulunanlar kendileri de bildirim yapabilir.

C) 4/1-(c) Kapsamında Çalışanlar (Kamu Görevlileri - Memurlar)

Yükümlülük ve Süre:
Kamu idaresi (işveren), ilk defa veya tekrar çalıştırmaya başlattığı kişileri sigortalılık başlangıcından itibaren 15 gün içinde bildirmekle yükümlüdür.

İstisna: Aynı kamu idaresinin farklı birimleri arasındaki naklen tayin ve görevlendirmelerde yeniden bildirim yapılmaz.

Smmm Yeterlilik 2026/1

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun madde 8 (b) bendine göre, işveren,işçilerin ilk defa işyeri bildirgesi verilecek işyerlerinde, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç ne kadar süre içinde sigortalı olarak çalışmaya başladıklarını Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir?

A) 1 gün B) 3 gün C) 1 hafta D) 2 hafta E) 1ay

2025/1 Sorusu

Bir işyerinde 4A (SSK) kapsamında sigortalı çalışanların işe giriş bildirgesi

a) ne zaman, (Kanunda sayılan özel halleri dikkate almayınız)

İşverenler, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılan kişileri **sigortalılık başlangıç tarihinden önce**, sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

b) kim tarafından verilmelidir?

İşveren tarafından

Sigortalılığın Sona Ermesi (m.9)

Kanuna göre (m.9), kısa ve uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık;

a) 4 üncü maddenin **(a) bendi kapsamındaki** sigortalıların,hizmet akdinin (**iş sözleşmesinin) sona erdiği tarihten,**

c) 4 üncü maddenin **(c) bendi kapsamında sigortalı** sayılanların, **görevden ayrıldıkları tarihten,**itibaren sona erer

Köy ve mahalle muhtarlarının, muhtarlık görevlerinin sona erdiği tarihten,
Herhangi bir **yabancı ülkede ikamet eden** ve o ülke mevzuatı kapsamında sigortalı olarak çalışmaya başladığı veya ikamet esasına bağlı olarak, o ülke sosyal güvenlik sistemine dahil olduğu **tarihten bir gün öncesinden**

Köy ve mahalle muhtarlarından; kendi adına ve hesabına bağımsız çalışmasından dolayı gelir vergisi mükellefiyeti bulunanlar hariç, **aynı zamanda hizmet akdi ile çalışanların** çalışmaya başladığı **tarihten bir gün öncesinden**

4/1-(b) Kapsamında Çalışanlar (Bağımsız Çalışanlar - Bağ-Kur)

Şirket türlerine ve mükellefiyet durumlarına göre ayrılır:
Gelir Vergisi Mükellefleri: Mükellefiyetlerini gerektiren faaliyetlerine son verdikleri tarihten itibaren.

Gelir Vergisinden Muaf Olanlar: Esnaf ve sanatkâr sicili kaydının silindiği tarihten itibaren.

Kollektif ve Adi Komandit Şirket Ortakları / Donatma İştiraki Ortakları: Vergi mükellefiyetlerinin sona erdiği tarihten itibaren.
Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketlerin Komandite Ortakları: Şirketin ticaret sicil müdürlüğünden kaydının silindiği tarihten itibaren.
Limited Şirket Ortakları (Hisse Devrinde): Hisselerinin tamamını devreden ortaklar için, hisse devrinin yapılmasına ortaklar kurulunca karar verildiği tarihten itibaren.

Anonim Şirketlerin Yönetim Kurulu Üyesi Olan Ortakları: Yönetim kurulu üyeliklerinin sona erdiği tarihten itibaren.

İflas, Tasfiye veya Münfesih Duruma Düşen Şirket Ortakları: Ortağın talep etmesi halinde: Mahkemece iflasın/tasfiyenin açılmasına veya ortaklar kurulunca tasfiyenin başlamasına karar verildiği tarihten itibaren. Ortağın talepte bulunmaması halinde: Mahkemece iflasın kapatılmasına karar verildiği tarihten veya tasfiyesi sonuçlanan şirketlerde tasfiye kurulu kararının ticaret siciline tescil edildiği tarihten itibaren.

İŞYERİ BİLDİRGESİNİN VERİLMESİ :

İlk Defa İşyeri Açılması: İşveren, işyeri bildirgesini en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte Kuruma vermekle yükümlüdür.

Şirket Kuruluşlarında Kolaylık: Şirket kuruluşunun ticaret sicili memurluklarına bildirilmesi halinde, bu bildirim Kuruma yapılmış sayılır ve ilgililerce ayrıca işyeri bildirgesi düzenlenmez. Ticaret sicili memurlukları, bu bildirimi en geç 10 gün içinde Kuruma aktarır.

Şirket Tür Değişikliği (Nev'i Değişmesi), Birleşme veya Katılma: Ticaret siciline tescile ilişkin ilan tarihini takip eden 10 gün içinde işyeri bildirgesi verilmelidir.

Adi Şirketlerde Yeni Ortak Alınması: En geç yeni ortağın alındığı tarihi takip eden 10 gün içinde işyeri bildirgesi Kuruma verilmelidir.

İşyerinin Başka Bir İle Nakli, Devri veya İntikali: İşyerinin faaliyette bulunduğu adresten başka bir ildeki adrese nakledilmesi, sigortalı çalıştırılan bir işin veya işyerinin başka bir işverene devredilmesi veya intikal etmesi halinde; nakil veya devir tarihini takip eden 10 gün içinde işyeri bildirgesi verilmelidir.

Miras Yoluyla İntikal: İşyerinin miras yoluyla intikali halinde mirasçılar, ölüm tarihinden itibaren **en geç 3 ay içinde** işyeri bildirgesini Kuruma vermekle yükümlüdür.

Aynı İl Sınırları İçinde Adres Değişikliği: Aynı il sınırları içinde Kurumun diğer bir ünitesinin görev alanına giren başka bir adrese nakledilmesi halinde, adres değişikliğinin yazı ile bildirilmesi yeterlidir (Yeni işyeri bildirgesi verilmez).

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

2023/2 sorusu

Aşağıdaki soruları Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre cevaplayınız.Cevaplarınızı Kanuna metnine göre vermeniz gerekmektedir. Cevaplarınızda soru kökünü tekrar yazmayınız.Açıklama yapmadan bir, en fazla iki cümle ile yanıt veriniz. (Toplam 20 puan)

A) Kanuna göre genel ve ilk hüküm olarak işveren (şirket kuruluşu hariç), örneği Kurumca hazırlanacak işyeri bildirgesini en geç ne zaman Kuruma vermekle yükümlüdür? (10 puan)

B) Kanuna göre şirket kuruluşunun ticaret sicili memurluklarına bildirilmesi halinde İşyeri bildirgesinin verilişi yükümlülüğü nasıl düzenlenmiştir? (10 puan)

İşveren, örneği Kurumca hazırlanacak işyeri bildirgesini **en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte**, Kuruma vermekle yükümlüdür.

Şirket kuruluşunun ticaret sicili memurluklarına bildirilmesi halinde yapılan bu bildirim Kuruma yapılmış sayılır ve ilgililerce ayrıca işyeri bildirgesi düzenlenmez. **Ticaret sicili memurlukları, kendilerine yapılan bu bildirimi en geç on gün içinde Kuruma bildirmek zorundadır.**

İSTEĞE BAĞLI SİGORTALILIK

İsteğe bağlı sigorta; kişilerin isteğe bağlı olarak prim ödemek suretiyle uzun vadeli sigorta kollarına ve genel sağlık sigortasına tâbi olmalarını sağlayan sigortadır

5510 sayılı Kanuna göre isteğe bağlı sigortalı olabilmek için;

- Türkiye'de ikamet etmek,(Türk vatandaşı olma zorunluluğu yok.)
- Yurt dışında çalışan Türk vatandaşları
- 5510 sayılı Kanuna tabi zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmamak veya sigortalı olarak çalışmakla birlikte ay içerisinde 30 günden az çalışmak ya da tam gün çalışmamak, kendi sigortalılığı nedeniyle tarafına aylık bağlanmamış olmak,
- 18 yaşı doldurmuş olmak ve isteğe bağlı sigortalı işe giriş bildirgesiyle Kuruma başvurmak şartları aranmaktadır.

Sona Erdiği Haller;

a) İsteğe bağlı sigortalılığını sona erdirme talebinde bulunanların, primi ödenmiş son günü takip eden günden,
b) Aylık talebinde bulunanların, aylığa hak kazanmış olmak şartıyla talep tarihinden,
c) Ölen sigortalının ölüm tarihinden itibaren sona erer.

SOSYAL SİGORTA KOLLARI

Kısa vadeli sigorta kolları;

I. İş kazaları ve Meslek hastalıkları,
II. Hastalık
III. Analık sigortaları.

Uzun vadeli sigorta kolları;.

I. Malullük,
II. Yaşlılık
III. Ölüm sigortaları

İŞSİZLİK SİGORTASI SAYILANLAR ARASINDA YOK

Kısa vadeli sigorta kollarını sadece ismen yazınız 2020/2

KISA VADELİ SİGORTALAR

İş kazası;

a) Sigortalının **işyerinde** bulunduğu sırada,
b) İşveren tarafından yürütülmekte olan **iş nedeniyle**, sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,
c) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak **işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle** asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
d) 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna **süt vermek için ayrılan zamanlarda**,
e) Sigortalıların, **işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında**, meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hâle getiren olaydır.

Bildirim;
İş kazasının 4 üncü maddenin birinci fıkrasının;• (a) bendi ile 5 inci madde kapsamında bulunan sigortalılar bakımından bunları çalıştıran işveren tarafından, o yer yetkili **kolluk kuvvetlerine derhal** ve Kuruma da en geç kazadan sonraki **üç işgünü** içinde,
• (b) bendi kapsamında bulunan sigortalı bakımından kendisi tarafından, **bir ayı geçmemek** şartıyla rahatsızlığının bildirim yapmaya engel olmadığı günden sonra **üç işgünü** içinde, iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile doğrudan ya da taahhütlü posta ile Kuruma bildirilmesi zorunludur.

İŞ KAZASI HALLERİNDEN 5 TANE SAYINIZ 2022/2

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

5510 sayılı Yasanın 4.maddesi uyarınca, Yasanın kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin hükümleri 4/I,c kapsamındaki kamu görevlileri için uygulanmaz. Bu nedenle kamu görevlileri iş kazası ve meslek hastalığı sigortası kapsamında değildir.4/1 ,C de .....

2023/1

5510 sayılı SSGSS Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi hizmet akdiyle çalışan (madde 4/1-a) sigortalı bakımından iş kazası sayılmaz?

A) İşyerinde elektrik izolasyonu yapılmamış makineyle çalışan sigortalının elektrik akımına kapılması
B) Sigortalının işyerinin bahçesinde düşerek yaralanması
C) Çalışma saatleri içinde işveren tarafından postaneye gönderilen sigortalının karlı yolda düşerek kolunu kırması
D) Sigortalının belediye otobüsüyle işe gelirken geçirdiği trafik kazasında yaralanması
E) Emziren kadın sigortalının süt izni sırasında emzirme odasındaki dolabın üzerine devrilmesi sebebiyle yaralanması

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

2026/2 Sgs

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi iş kazası sayılmaz?

A) Kadın sigortalının doğum izni sırasında gerçekleşen kaza
B) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada gerçekleşen kaza
C) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle gerçekleşen kaza
D) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında gerçekleşen kaza
E) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda gerçekleşen kaza

Meslek Hastalığı

Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı **tekrarlanan bir sebeple** veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal engellilik halleridir.

Bildirim;

Meslek hastalığının 4 üncü maddenin birinci fıkrasının;
• **(a) bendi** ve ile 5 inci madde kapsamında bulunan sigortalılar bakımından, sigortalının meslek hastalığına tutulduğunu öğrenen veya bu durum kendisine bildirilen işveren tarafından,

• **(b) bendi** kapsamındaki sigortalı bakımından ise kendisi tarafından,

Bu durumun öğrenildiği günden başlayarak **üç işgünü içinde**, iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile Kuruma bildirilmesi zorunludur

KISA VADELİ SİGORTALAR

İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞI SİGORTASI

KOŞUL : Prim şartı ve gün yoktur.

a) **GEÇİCİ İŞ GÖREMEZLİK ÖDENEĞİ (Kazanın meydana geldiği tarihten itibaren)**
b) **SÜREKLİ İŞ GÖREMEZLİK ÖDENEĞİ (Meslekte kazanma gücü kayıp oranı % 10 ve üzeri olmalı)**
c) **HAK SAHİPLERİNE GELİR BAĞLANMASI**
d) **EVLENME ÖDENEĞİ VERİLMESİ**
e) **CENAZE ÖDENEĞİ VERİLMESİ**

HASTALIK SİGORTASI

a) **GEÇİCİ İŞ GÖREMEZLİK ÖDENEĞİ (1 yıl içinde en az 90 gün** kısa vadeli sigorta **primi bildirilmiş**

ANALIK SİGORTASI

a) **GEÇİCİ İŞ GÖREMEZLİK ÖDENEĞİ(1 yıl içinde en az 90 gün)**
b) **EMZİRME ÖDENEĞİ (1 yıl içinde en az 120 gün** kısa vadeli sigo

5510 sayılı Kanun kapsamında ödeneklerin hesabında kural olarak son 12 aydaki son 3 ayın prime esas kazanç ortalaması esas alınır.
İş kazası ve meslek hastalığında prim günü aranmaksızın raporun ilk gününden itibaren;
Hastalık ve analıkta ise son 1 yılda en az 90 gün prim bildirilmiş olması şartıyla ödeme yapılır. Hastalıkta ödemeler 3. günden başlar.
Ödenekler yatarak tedavide günlük kazancın yarısı, ayaktan tedavide üçte ikisidir.
Sürekli iş göremezlik geliri ise en az %10 meslekte kazanma gücü kaybı halinde bağlanır; tam iş göremezlikte gelir bağlama oranı %70 olup, bakıma muhtaçlıkta %100 olarak uygulanır.
4/b'lilerin ödenek ve gelir alabilmesi için tüm prim borçlarını ödemiş olması zorunludur.

2026/1 Smmm Yeterlilik

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre, aşağıda sayılanlardan hangisi iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortasından sağlanan haklardan biri değildir?

A) Gelir bağlanmış olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi
B) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için cenaze ödeneği verilmesi
C) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının üçüncü derecede yakınlarına gelir bağlanması
D) Sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri bağlanması
E) Sigortalıya, geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

2025/2 HMGS

I. Sürekli iş göremezlik geliri bağlanamayan sigortalıya toptan ödeme yapılması

II. İş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için cenaze ödeneği verilmesi

III. İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine gelir bağlanması

Yukarıdakilerden hangileri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda iş kazası ve meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar arasında sayılmıştır?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

2025/2

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre iş kazası geçiren bir işçiye sürekli iş göremezlik geliri bağlanabilmesi için meslekte kazanma gücündeki azalma oranı en az yüzde kaç olmalıdır?

A) 5 B) 10 C) 25 D) 40 E) 60

2023/3

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi iş kazası veya meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklardan biri değildir?

A) Sigortalıya malullük aylığı bağlanması
B) Sigortalıya geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi
C) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine gelir bağlanması
D) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için cenaze ödeneği verilmesi
E) Gelir bağlanmış olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

1. İşverenin sorumluluğu

İş kazası veya meslek hastalığı; İşverenin kastı veya İş sağlığı ve güvenliği mevzuatına aykırı davranışı nedeniyle meydana gelmişse,

SGK'nın yaptığı ve ileride yapacağı ödemeler ile bağlanan gelirin ilk peşin sermaye değeri, zarar görenin işverenden isteyebileceği miktarla sınırlı olmak üzere işverene rücu edilir.

2. İş kazasının süresinde bildirilmemesi ; İşveren iş kazasını yasal süresinde SGK'ya bildirmezse, Kaza tarihi ile bildirim tarihi arasında sigortalıya ödenen geçici iş göremezlik ödeneği İşverenden tahsil edilir.

3. Sağlık raporu olmadan veya rapora aykırı çalıştırma

Sağlık raporu zorunlu olan işlerde; Rapor alınmadan çalıştırılan veya Rapora aykırı işte çalıştırılan sigortalının hastalanması halinde,SGK'nın ödediği geçici iş göremezlik ödeneği işverene rücu edilir.

4. Üçüncü kişinin sorumluluğu

İş kazası, meslek hastalığı veya hastalık; Üçüncü kişinin kusurundan kaynaklanıyorsa,SGK'nın yaptığı ödemeler ve bağlanan gelirin ilk peşin sermaye değerinin %50'si (yarısı) üçüncü kişiye ve varsa kusurlu işverenine rücu edilir.

"İşveren tam, üçüncü kişi yarım."

5. Kamu görevlileri bakımından istisna

Kamu görevlileri, er-erbaşlar veya kamu tarafından görevlendirilen kişilerin görevleri nedeniyle yaptıkları fiiller sonucu zarar doğmuşsa;
Haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı yoksa,
SGK kamu görevlisinin kurumlarına veya ilgililere rücu etmez.

6. Hak sahiplerine rücu yasağı

İş kazası veya meslek hastalığında kusurlu hak sahiplerine, İş kazasında ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine, bağlanan gelir ve ödenekler nedeniyle SGK rücu etmez.

İşveren kusurlu → SGK tam rücu

Üçüncü kişi kusurlu → SGK yarım rücu (%50)

Geç bildirim → İş göremezlik ödeneği işverenden alınır

Sağlık raporuna aykırı çalıştırma → İş göremezlik ödeneği işverenden alınır

Kamu görevlisi (mahkûmiyet yok) → Rücu yok

Hak sahiplerine → Rücu yok

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

2026/2 Sgs

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık bakımından işverenin ve üçüncü kişilerin sorumluluğuna ilişkin hükümlerine göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) İş kazası veya meslek hastalığının, işverenin kastı veya sigortalıların sağlığını koruma ve iş güvenliği mevzuatına aykırı bir davranışı sonucu meydana gelmesi hâlinde, Sosyal Güvenlik Kurumunca sigortalıya veya hak sahiplerine bu Kanun gereğince yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler işverene rücu edilebilir.
B) İş kazası sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine bağlanan gelirler, kazanın oluşumunda kusuru bulunan hak sahiplerine rücu edilmez.
C) İşveren, iş kazasını Kanunda öngörülen süre içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmezse, bildirim tarihine kadar geçen süre için sigortalıya ödenecek geçici iş göremezlik ödeneği, Sosyal Güvenlik Kurumunca işverenden tahsil edilir.
D) İşverenin sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır.
E) Üçüncü kişilerin sorumluluğunda Sosyal Güvenlik Kurumu, sigortalıya veya hak sahiplerine yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değerinin tamamını, zarara sebep olan üçüncü kişilere kusurları oranında rücu eder.

Sigortalının kusuru nedeniyle ödenek veya gelirde indirim

1. Hekim tavsiyelerine uymama

Sigortalı;Doktorun önerilerine uymazsa,Bu nedenle tedavi uzar, iş göremezlik artar veya maluliyet oluşursa,Geçici iş göremezlik ödeneği veya sürekli iş göremezlik geliri %25'e (1/4) kadar azaltılır.

Kod: Doktoru dinlemezsen → 1/4'e kadar kesinti

2. Ağır kusur

Sigortalı;Ağır kusuru nedeniyle iş kazasına uğrarsa,Meslek hastalığına tutulursa,Hastalanırsa,kusur oranına göre ödenek veya gelir 1/3'e kadar azaltılır.

Kod: Ağır kusur → 1/3'e kadar kesinti

3. Kasıt veya tedaviyi reddetme

Sigortalı;Kasten kendisini zarara uğratırsa veyaSGK'nın önerdiği tedaviyi yazılı bildirime rağmen kabul etmezse,ödenek ve gelir yarı oranında ödenir.

Kod: Kasıt/Tedaviyi reddetme → %50 ödeme

4. Çalışabilir raporu almadan işe başlama

Tedavisi biten sigortalı;Doktordan "çalışabilir" belgesi almadan çalışırsa,o süre için geçici iş göremezlik ödeneği verilmez.Ödenmişse geri alınır.

Kod: Rapor almadan çalışırsan → ödenek yok

5. İş kazasının bildirilmemesi

5510 m.13/2-b kapsamındaki kişiler (örneğin kendi adına ve hesabına çalışanlar) iş kazasını süresinde bildirmezse,iş göremezlik ödeneği bildirim tarihinden itibaren ödenir.Geçmiş süre için ödeme yapılmaz.

Durum	Sonuç
Doktor tavsiyesine uymama	1/4'e kadar kesinti
Ağır kusur	1/3'e kadar kesinti
Kasıt / Tedaviyi reddetme	Yarı ödeme
Çalışabilir raporu almadan çalışma	Ödenek yok
İş kazasını geç bildirme	Bildirim tarihinden itibaren ödeme

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

2025/2 HMGS

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre sigortalının iş kazası veya meslek hastalığına uğraması, hastalanması, tedavi süresinin uzaması veya iş göremezliğinin artması sonucunu doğuran

I. ceza sorumluluğu olmayanlarla kabul edilebilir bir mazereti olanlar hariç, sigortalının iş kazası nedeniyle hekimin bildirdiği tedbir ve tavsiyelere uymaması sonucu tedavi süresinin uzaması,
II. sigortalının Kurumun yazılı bildirimine rağmen teklif edilen tedaviyi kabul etmemesi,
III. sigortalının kasıtlı bir hareketi yüzünden iş kazasına uğraması

durumlarından hangilerinde sigortalıya ödenecek geçici iş göremezlik ödeneği veya sürekli iş göremezlik gelirinde kesinti yapılır?

A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

Süresinde bildirilmeyen sigortalılıktan doğan sorumluluk

Sigortalı çalıştırmaya başlandığının süresi içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirilmemesi halinde, bildirgenin sonradan verildiği veya sigortalı çalıştırıldığının Kurumca tespit edildiği tarihten önce meydana gelen iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık halleri sonucu ilgililerin gelir ve ödenekleri Kurumca ödenir.

Bu durumda , Kurumca yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü masrafların tutarı ile gelir bağlanırsa bu gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri tutarı,işverenin kusuru , sorumluluk halleri aranmaksızın, işverene ayrıca ödettirilir.

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olduğu halde, belirtilen süre içerisinde bildirimde bulunmayanlara, bildirimde bulunulmayan sürede meydana gelen iş kazası, meslek hastalığı, analık halleri sonucu ilgililerin gelir ve ödenekleri Kurumca ödenmez.

UZUN VADELİ SİGORTA KOLLARI

1. MALULLÜK SİGORTASI

2023/3 SORUSU

MALULLÜK AYLIĞI

KOŞUL 1 : Sigortalının çalışma gücünün veya iş kazası ve meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az %60 ını kaybetmesi

KOŞUL 2 : En az **10 yıl sigortalılık , 1800 gün** U.V.S. primi

KOŞUL 3 : Sigortalı başka birinin bakımına muhtaç derecede malul ise **sigortalılık süresi aranmaksızın 1800** gün U.V.S.primi

KOŞUL 4 : Kurumdan yazılı istekte bulunması

Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların kendi sigortalılığı nedeniyle genel sağlık sigortası primi dahil, prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması zorunludur

2. YAŞLILIK SİGORTASI

İlk defa bu Kanuna göre sigortalı sayılanlara ;

KOŞUL 1 : Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmaları ve en az 9000 gün U.V.S.primi

KOŞUL2 **: 4(a) sigortalıları için**; Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmaları ve en az **7200** gün U.V.S.primi

a) YAŞLILIK AYLIĞI

b) YAŞLILIK TOPTAN ÖDEMESİ ; Yaşlılık aylığı bağlanması için gerekli yaş şartını doldurduğu halde malûllük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan sigortalıya

3. ÖLÜM SİGORTASI

KOŞUL 1 : En az 1800 gün U.V.S.primi

KOŞUL 2: 5 yıl sigortalılık 900 gün U.V.S.primi((a) bendi sigortalı sayılanlar için)

KOŞUL 3 : Ölen sigortalıdan hak sahibi olanların istekte bulunmaları

a) HAK SAHİPLERİNE GELİR BAĞLANMASI (ÖLÜM AYLIĞI)

b) ÖLÜM TOPTAN ÖDEMESİ

c) EVLENME ÖDENEĞİ VERİLMESİ

- Evlenmeleri nedeniyle gelir veya aylıklarının kesilmesi gereken kız çocuklarına evlenmeleri ve talepte bulunmaları halinde almakta oldukları aylık veya gelirin 2 yıllık tutarı bir defaya mahsus olmak üzere peşin ödenir.

a) CENAZE ÖDENEĞİ VERİLMESİ

KOŞUL : 360 gün U.V.S.primi

- Kurum Yönetim Kurulunca belirlenip Bakan tarafından onaylanan tarife üzerinden sırasıyla, sigortalının eşine, yoksa çocuklarına, o da yoksa ana babasına, o da yoksa kardeşlerine verilir.

Ölüm Sigorasından sağlanan haklar ve yararlanma koşulları nelerdir ? 2021/1

Ölüm Aylığının Hak Sahiplerine Paylaştırılması

Ölen sigortalının hesaplanacak aylığının;
a) **Dul eşine % 50'si**; aylık bağlanmış çocuğu bulunmayan dul eşine ise 5510 sayılı Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmaması veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olması halinde % 75'i,
b) 5510 sayılı Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmayan veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış çocuklardan;
• 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim görmesi halinde **20 yaşını**, yüksek öğrenim yapması halinde **25** yaşını doldurmayanların veya
• Kurum Sağlık Kurulu kararı ile **çalışma gücünü en az % 60 oranında** yitirip malûl olduğu anlaşılanların veya
• Yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan kızlarının her birine % 25'i
Hak sahibi eş ve çocuklardan artan hisse bulunması halinde her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirinin asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartıyla **ana ve babaya toplam % 25'i** oranında; ana ve babanın **65 yaşın üstünde olması halinde** ise **artan hisseye bakılmaksızın** yukarıdaki şartlarla toplam **% 25'i oranında aylık bağlanır.**

GEÇİCİ MADDE 74- (Ek: 21/3/2018-7103/72 md.)

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce ilgili kanunlarına göre gelir veya aylık bağlanan hak sahibi çocuklardan 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim görmesi halinde 20 yaşını, yükseköğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmayanların bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılmaları, ödenmekte olan gelir ve aylıkların kesilmesini gerektirmez.

2026 Kpss Çeko

Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışan sigortalı A vefat etmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre sigortalı A'nın hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanabilmesi için en az kaç gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması gerekir?

A) 600
B) 900
C) 1200
D) 1800
E) 3600

5510 SAYILI YASANIN KISA VE UZUN VADELİ SİGORTA KOLLARI

Kısa Vadeli Sigorta Kolları

İş kazası ve meslek hastalığı sigortası

- Geçici iş görem. öd.
- Sürekli iş görem.öd
- Cenaze ödeneği
- Hak sahiplerine gelir bağl.
- Kız çocuklarına evlenme öd.

Hastalık sigortası

- Geçici iş görem. öd.

Analık sigortası

- Geçici iş görem. öd.
- Emzirme ödeneği

Uzun Vadeli Sigorta Kolları

Malüllük sigortası

- Malüllük aylığı

Yaşlılık sigortası

- Yaşlılık aylığı
- Yaşlılık toptan öd.

Ölüm sigortası

- Hak sahiplerine gelir bağl.
- Cenaze ödeneği
- Kız çocuklarına evl. öd.
- Ölüm toptan ödemesi

İş Hukuku -MURAT CEM HOCA

2024/1

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre, uzun vadeli sigorta kollarının tamamı hangi seçenekte doğru gösterilmiştir?

A) Malûllük sigortası - yaşlılık sigortası - ölüm sigortası
B) İş kazası ve meslek hastalığı sigortası – malullük sigortası - ölüm sigortası
C) Hastalık sigortası - analık sigortası - ölüm sigortası
D) Hastalık sigortası - genel sağlık sigortası – yaşlılık sigortası
E) İş kazası ve meslek hastalığı sigortası - analık sigortası -hastalık sigortası

2026/2 Yeterlilik

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu madde 3'e göre aşağıdakilerden hangisi kısa ve uzun vadeli sigorta kollarından biri değildir?

A) Yaşlılık sigortası
B) Analık sigortası
C) İşsizlik sigortası
D) Ölüm sigortası
E) İş kazası ve meslek hastalığı sigortası

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

1. İŞSİZLİK SİGORTASI

KOŞUL 1 : İş sözleşmesinin belirli nedenlerle son bulması

KOŞUL 2 : İş sözleşmesinin işçinin kendi kusuru dışında son bulması

KOŞUL 3 : İş sözleşmesinin son bulmasından önceki 120 gün hizmet akdine tabi olanlardan
Son 3 yıl içinde 600 gün prim

KOŞUL 4 : Türkiye İş Kurumuna Başvuru

a) İşsizlik Ödeneği

Son 3 yıl içinde;

- 600 gün İşsizlik Sig.Primi ……180 gün
- 900 gün İşsizlik Sig.Primi ……240 gün
- 1080 gün İşsizlik Sig.Primi ……300 gün

Süreyle işsizlik ödeneği verilir.

b) Hastalık ve Analık Sigortası Priminin Ödenmesi

c) Mesleki Eğitim ve İş Bulma

d) İşverenin Ödeme Güçlüğüne Düşmesi Halinde Ücret Ödeme

e) Kısa Çalışma Ödeneği Verilmesi

İşsizlik ödeneğine hak kazanmanın şartlarını ve kesilme nedenlerini yazarak açıklayınız 2013/2

İşsizlik ödeneği almakta iken;

a) Kurumca teklif edilen mesleklerine uygun ve son çalıştıkları işin ücret ve çalışma koşullarına yakın ve ikamet edilen yerin belediye mücavir alanı sınırları içinde bir işi haklı bir nedene dayanmaksızın reddeden

b) İşsizlik ödeneği aldığı sürede gelir getirici bir işte çalıştığı veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı aldığı tespit edilen

c) Kurum tarafından önerilen meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimini haklı bir neden göstermeden reddeden veya kabul etmesine karşın devam etmeyen

d) Haklı bir nedene dayanmaksızın kurum tarafından yapılan çağrıları zamanında cevaplamayan, istenilen bilgi ve belgeleri öngörülen süre içinde vermeyen,

sigortalı işsizlerin **işsizlik ödenekleri kesilir**

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

Ekran paylaşımı yapıyorsunuz Paylaşımı durdur

Sigorta Kolları	İşçi	İşveren	TOPLAM	Devlet Katkısı
İş Kazası Meslek Hastalığı Hastalık Analık	–	%2,25	%2,25	
Malullük Yaşlılık Ölüm	%9	%11 12	%20 21	Toplanan Primlerin 1/4'ü Oranında
Genel Sağlık Sigortası	%5	%7,5	%12,5	
TOPLAM	%14	%20,75	%34,75	
İşsizlik Sigortası	%1	%2	%4	%1

SİGORTALILARIN BORÇLANABİLECEĞİ SÜRELER

MADDE 41- Bu Kanuna göre sigortalı sayılanların;

a) Ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri

b) Er veya erbaş olarak silâh altında veya yedek subay, yedek astsubay okulunda geçen süreleri,

c) Sigortalı olmaksızın doktora öğrenimi veya tıpta uzmanlık için yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri normal doktora veya uzmanlık öğrenim süreleri,

d) Sigortalı olmaksızın avukatlık stajını yapanların normal staj süreleri,

e) Sigortalı iken herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan bu suçtan dolayı beraat edenlerin tutuklulukta veya gözaltında geçen süreleri,

g) Grev ve lokavtta geçen süreleri,

h) Seçim kanunları gereğince görevlerinden istifa edenlerin, istifa ettikleri tarih ile seçimin yapıldığı tarihi takip eden ay başına kadar açıkta geçirdikleri süreleri,

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 102. maddesine göre,

Kuruma verilmesi gereken bildirge, beyanname, belge ve defterlerin süresi içinde veya Kurumca belirlenen şekil ve usule uygun olarak verilmemesi, elektronik ortamda gönderilmesi zorunlu olduğu hâlde bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi ya da eksik veya gerçeğe aykırı bildirim yapılması halinde idari para cezaları uygulanır.

Sigortalı işe giriş bildirgesinin verilmemesi halinde her bir sigortalı için asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanır; bildirgenin verilmediğinin denetim, mahkeme kararı veya diğer kamu kurumlarından elde edilen bilgi ve belgelerle tespit edilmesi halinde ceza her bir sigortalı için asgari ücretin iki katı olarak uygulanır.

Aynı fiilin bir yıl içinde tekrar edilmesi halinde ise her bir sigortalı için asgari ücretin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır.

İşyeri bildirgesinin usulüne uygun verilmemesi halinde ise kamu idareleri ve bilanço esasına göre defter tutanlar için asgari ücretin üç katı, diğer defter tutmakla yükümlü olanlar için asgari ücretin iki katı, defter tutmakla yükümlü olmayanlar için ise bir aylık asgari ücret tutarında idari para cezası öngörülmektedir.

5510 Sayılı Kanun 86.maddesine göre

İşveren, işyeri sahipleri; **işyeri defter, kayıt ve belgelerini** ilgili olduğu yılı takip eden yıl başından başlamak üzere **on yıl** süreyle, kamu idareleri otuz yıl süreyle, tasfiye ve iflâs idaresi memurları ise görevleri süresince, **saklamak** ve Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde **onbeş gün içinde ibraz etmek** zorundadır.

2026 Kpss Çeko

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre işveren, Sosyal Güvenlik Kurumunun denetim ve kontrolle görevlendirilen memurlarınca istenilmesi hâlinde, iş yeri defterini kaç gün içinde ibraz etmek zorundadır?

A) 3

B) 5

C) 10

D) 15

E) 30

Aylık prim ve hizmet belgeleri ile benzeri bildirimlerin verilmemesi veya eksik verilmesi halinde ise belgenin türüne göre sigortalı başına asgari ücretin beşte biri, sekizde biri veya yarısı oranında idari para cezası uygulanmakta, denetim ve inceleme sonucunda tespit edilen hallerde ise daha ağır yaptırımlar söz konusu olmaktadır. Defter ve belgelerin ibraz edilmemesi, usulsüz veya eksik tutulması ya da geçersiz sayılması halinde de fiilin niteliğine göre asgari ücretin yarısından başlayıp on iki katına kadar değişen oranlarda idari para cezaları uygulanmaktadır.

Kurum denetimine engel olunması halinde beş katı idari para cezası uygulanmakta, cebir ve tehdit kullanılması halinde ise ayrıca Türk Ceza Kanunu hükümleri uygulanarak on katı idari para cezası da söz konusu olmaktadır.

Kurum tarafından istenen bilgi ve belgelerin süresinde verilmemesi halinde ise kamu idareleri, bankalar ve diğer sorumlular hakkında beş katı, geç verilmesi halinde ise iki katı idari para cezası uygulanmaktadır.

Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde meslek adı ve kodunun gerçeğe aykırı bildirilmesi halinde her bir sigortalı için asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezası öngörülmektedir.

2026/1 Smmm Yeterlilik

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre, "Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarının bu Kanunun uygulanmasından doğan inceleme ve soruşturma görevlerini yerine getirmeleri sırasında işverenler, sigortalılar, işyeri sahipleri ve bu işle ilgili diğer kişiler görevlerini yapmasına engel olamazlar."

Engel olanlar hakkında eylemleri başka bir suç oluştursa dahi, asgari ücretin kaç katı tutarında idari para cezası uygulanır?

A) 1/2
B) 3/4
C) 2
D) 5
E) 10

Eğer bildirge veya belge süresi geçtikten sonra kendiliğinden verilirse, bazı şartlarla idari para cezası indirilir.

I. Bildirge kendiliğinden verilecek (denetim, mahkeme veya kamu tespitiyle değil),
II. Süre geçtikten sonra 30 gün içinde verilecek,
III. Tahakkuk eden ceza tebliğden itibaren 15 gün içinde ödenecek.

Bu şartlar sağlanırsa,
(a) – Sigortalı işe giriş bildirgesi
•Sigortalının SGK'ya **işe girişinin bildirilmemesi**
•Süresinde verilmemesi
•Usulüne uygun gönderilmemesi (elektronik dahil)
(b) – İşyeri bildirgesi
(g) - Sigortalılık başlangıç/sona erme ve benzeri bildirimler ve Kamu idareleri, bankalar ve tüzel kişilerin bildirim yükümlülükleri ...

İlgili cezalar 1/4 oranına indirilerek uygulanır.

İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden **itibaren onbeş gün** içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur.

Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren **otuz gün içinde yetkili** idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, **Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün** içinde peşin ödenmesi halinde, bunun **dörtte üçü tahsil edilir.**

Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez.
Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

İdarî para cezaları on yıllık zamanaşımı süresine tabidir. Zamanaşımı süresi, fiilin işlendiği tarihten itibaren başlar

2026/1 Smmm Yeterlilik

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre, idari para cezaları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Söz konusu cezaların, ilgililerce yapılacak tebligat tarihini takip eden günden itibaren 15 gün içinde ödenmesi halinde, cezalar dörtte bir oranına karşılık gelen tutar üzerinden uygulanır.

B) Tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde cezanın peşin ödenmesi halinde yargı yolu kapanır.

C) Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz.

D) Tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

E) İdarî para cezaları 10 yıllık zamanaşımı süresine tabidir